

Raport z badania

„LOSY ABSOLWENTÓW SZKÓŁ I UCZELNI KSZTAŁCĄCYCH KADRY DLA TURYSTYKI”

ZAMAWIAJĄCY:

Ministerstwo Sportu i Turystyki
ul. Senatorska 14
00-082 Warszawa

WYKONAWCA:

IBC GROUP Central Europe Holding S. A.
RONDO ONZ 1
00-124 Warszawa Polska

Warszawa, Wrzesień 2010 r.

Ministerstwo Sportu i Turystyki
Rzeczypospolitej Polskiej

Spis treści raportu

Wprowadzenie	5
Synteza metodologiczna	10
• Indeks celów badania	12
• Operacyjne określenie podmiotów badania	13
• Metody badawcze	15
• Porównywalność danych	17
• Zakres obserwacji populacji	18
• Schemat losowania próby.....	19
Struktura próby	20
• Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	21
• Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych	29
• Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców	39
Synteza analityczna	49
• Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	50
• Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych	134
• Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców	190

Spis treści raportu

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej	229
Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej	252
Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	273
Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza	283
Analiza rynku pracy w zakresie turystyki.....	292
Podsumowanie	303
Rekomendacje	322

Informacje

Prezentowane poniżej opracowanie jest raportem końcowym prezentującym wyniki badania zrealizowanego dla Ministerstwa Sportu i Turystyki ul. Senatorska 14, 00-082 Warszawa.

Pomiar przeprowadzono w okresie od 17 czerwca do 3 września 2010 roku. Realizatorem badania jest IBC Group Central Europe Holding S.A. ul. Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa.

Za realizację badania i przygotowanie raportu odpowiedzialny był zespół badawczy w składzie:

- dr Marcin Zarzecki - Kierownik projektu
- prof. Hanna Borne-Januła
- Karolina Jaroszek
- Katarzyna Puchalska
- Paulina Piotrowska
- Łukasz Noiszewski

Badanie „LOSY ABSOLWENTÓW SZKÓŁ I UCZELNI KSZTAŁCĄCYCH KADRY DLA TURYSTYKI” zostało wykonane na zlecenie i ze środków budżetowych Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Wprowadzenie

Turystyka stanowi jedną z najszybciej rozwijających się gałęzi gospodarki zarówno na świecie jak i w Unii Europejskiej. Rozwój tej dziedziny jest najbardziej rentowny ze wszystkich dziedzin gospodarki, ponadto stwarza perspektywy rozwoju innym sektorom rynku. Oszacowano, że za 10 lat, co siódmy zatrudniony w krajach Unii Europejskiej pracować będzie w przemyśle turystycznym. Branża turystyczna będzie jednym z głównych pracodawców oraz sektorem o najwyższych możliwościach tworzenia miejsc pracy.

Turystyka została także doceniona w Polsce jako czynnik aktywizacji gospodarczej gmin i regionów, a także ważna pozycja we wpływach dewizowych międzynarodowego handlu. Na turystykę stawiają samorządy gospodarcze oraz przedsiębiorcy.

Wśród licznych przemian współczesnego społeczeństwa europejskiego bardzo istotne są trzy główne trendy:

- I. niepowstrzymany postęp naukowo-techniczny,
- II. proces kształtowania się społeczeństwa wiedzy,
- III. umiędzynarodowienie relacji społeczno-gospodarczych, która charakteryzuje się dużą absorpcją najnowszych osiągnięć ludzi i techniki.

Zachodzące obecnie procesy cywilizacyjne poszerzyły dostęp do informacji i wiedzy, ale równocześnie spowodowały, że konieczne są zmiany w zakresie wymaganych umiejętności i systemu pracy. Transmisja wiedzy do gospodarki obejmuje także turystykę jako kierunek praxis gospodarczego.

Wprowadzenie

Turystyka stanowi jedną z najszybciej rozwijających się gałęzi gospodarki zarówno na świecie jak i w Unii Europejskiej. Konsekwencją strukturalnych przeobrażeń polskiej gospodarki narodowej jest coraz większy udział sektora usług w tworzeniu PKB. Ważną rolę w tym zakresie odgrywa turystyka, która poprzez swoje powiązania z dziesięcioma sektorami gospodarki ma doniosłe znaczenie w tworzeniu dochodu narodowego. W wyniku tych tendencji następuje szybki wzrost zapotrzebowania ze strony pracodawców na pracowników o coraz wyższych kompetencjach. Czynnikiem ludzki jest bowiem najistotniejszym zasobem, biorącym udział w tworzeniu usług.

Turystyka w krajach rozwiniętych gospodarczo stworzyła potężny rynek pracy, dynamicznie się rozwijający i zwiększający zapotrzebowanie na wysoko kwalifikowane kadry do pracy w usługach turystycznych. Ma to bezpośredni wpływ na szybki rozwój szkolnictwa turystycznego. A więc, jednym z warunków rozwoju turystyki w jakimkolwiek kraju jest m.in. sprawnie funkcjonujący system kształcenia (a także szkolnictwa) kadr dla turystyki na poziomie zawodowym, średnim i wyższym.

Turystyka jest także gałęzią gospodarki podlegającą prawom rynku. Obserwowany od kilku lat rozwój przemysłu turystycznego w Polsce, jest wynikiem wzrostu zainteresowania naszym krajem, a także wejściem Polski do UE. Stajemy w szranki konkurencji z krajami wysoko rozwiniętymi gospodarczo. Przychodzi nam z nimi konkurować, a mają one za sobą lata doświadczeń, wypracowany system kształcenia, wyspecjalizowane kadry, sprawdzone struktury zarządzania i programowania.

Wprowadzenie

Biorąc pod uwagę specyfikę produktu turystycznego należy zauważyć, że ze względu na obecność w ofercie usługowej wielu elementów niematerialnych, nabywcy usług poszukują materialnych dowodów potwierdzenia jakości, takich jak m.in. kompetencje pracowników. Niezwykle ważne w procesie kształcenia pracowników sektora turystycznego jest więc ich przygotowanie merytoryczne, na etapie szkół średnich i wyższych.

Kształcenie kadr dla potrzeb turystyki i ich profesjonalizacja jest jednym z warunków dostosowania polskich usług turystycznych do standardów UE. Wagę problemu podkreśla fakt, że przygotowanie wykwalifikowanych kadr dla turystyki zostało zdefiniowane jako cel strategiczny 2 obszaru priorytetowego w kierunkach rozwoju turystyki w Polsce na lata 2007-2015: ***Kwalifikacje i umiejętności zawodowe są kluczową determinantą dla osiągnięcia wysokiej jakości usług turystycznych i wdrażania wysokiej jakości produktów turystycznych. Od jakości zasobów ludzkich zależą możliwości dostosowawcze do szybko zmieniających się potrzeb rynku.***

Polski system kształcenia kadr dla turystyki wymaga modernizacji, wobec konieczności dostosowania polskich usług turystycznych do standardów Unii Europejskiej i pojawienia się nowych możliwości zatrudnienia polskich kadr za granicą. Problem kształcenia kadr wymaga rozwiązań systemowych, przystosowanych do wymogów międzynarodowego rynku pracy.

Problem kształcenia kadr wymaga rozwiązań systemowych, przystosowanych do wymogów międzynarodowego rynku pracy.

Wprowadzenie

W 1999 roku ministrowie edukacji z 27 krajów europejskich podpisali Konwencję Bolońską. Jest to dokument zawierający zadania prowadzące do zbliżenia systemów kształcenia w krajach europejskich. Proces wdrażania postanowień bolońskich opiera się na założeniu, że stopnie i kompetencje zawodowe powinny być porównywalne. Ich definicja została określona w Europejskich Ramach Kwalifikacji (ERK), a zalecenia formalne weszły w życie w 2008 r. Każdy z poziomów kształcenia jest opisany z wykorzystaniem efektów kształcenia danego programu, za pomocą deskryptorów, w kategoriach: wiedzy i jej rozumienia oraz umiejętności i postaw. Do 2010 roku państwa członkowskie powinny odnieść swoje Krajowe Ramy Kwalifikacji (KRK) do europejskich, zaś do 2012 roku przyjąć i je potwierdzić.

Ponad to w konkluzjach Rady UE z maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawarte zostały cele strategiczne tej współpracy na następne dziesięciolecie: realizacja koncepcji uczenia się przez całe życie i mobilności, poprawa jakości i skuteczności kształcenia i szkolenia, promowanie równości, spójności społecznej i aktywności obywatelskiej, zwiększenie kreatywności i innowacyjności, w tym przedsiębiorczości, na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia. Sytuacja ta wprowadza nowe podejście do kształcenia zawodowego.

Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb zmieniającego się rynku pracy staje się zatem jednym z priorytetowych zadań polityki oświatowej państwa. Jest to spore wyzwanie dla polskiego systemu kształcenia, w tym kształcenia zawodowego, obejmującego także edukację dla potrzeb gospodarki turystycznej.

Wprowadzenie

Prezentowany poniżej raport składa się z trzech głównych części. Rozdział 1 jest skoncentrowany na kwestiach związanych z założeniami metodologiczno-proceduralnymi badania. Na rozdział 2 składa się synteza analityczna wraz z wizualizacją zgromadzonych danych. Rozdział 3 stanowi podsumowanie danych uzyskanych w badaniu Desk Research. Wnioski i rekomendacje przedstawione zostały w podsumowaniu.

Metodologia i założenia zaprezentowane w niniejszym dokumencie mają wymiar indykacyjny i są konsekwencją poszukiwania wspólnych procedur, skal i wskaźników na podstawie informacji zawartych w raportach z lat 2003 i 2007.

Cel niniejszego opracowania jest dwukierunkowy: *sprawozdawczy wobec zrealizowanego badania oraz analityczny wobec uzyskanych danych empirycznych.*

Pierwotnym celem jest dostarczenie informacji w zakresie problemów badawczych zdefiniowanym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki w *Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia na realizację pracy badawczej i opracowanie raportu „Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki” (Numer referencyjny: 12/ust./2010).* Drugim jest dostarczenie praktycznych wskazówek związanych z analizą zgromadzonych danych na poziomie wymaganych statystyk i procedur gwarantujących kompatybilność zbiorów z analogicznymi pomiarami z lat 2003 i 2007.

Synteza metodologiczna

Synteza metodologiczna

Do kluczowych parametrów/warunków ramowych determinujących założenia koncepcyjne poszczególnych składowych badania zaliczono:

- warunek **porównywalności** zmiennych i ich wartości z badaniami realizowanymi w latach 2003 oraz 2007 na podstawie autorskiej metodologii *Research International Pentor* na zlecenie Ministerstwa Sportu i Turystyki (w roku 2007) i Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (w roku 2003);
- warunek opracowania efektywnego, pozwalającego na identyfikację jednostek badania **operatu badania** - z uwzględnieniem różnicowań pomiędzy typami jednostek;
- warunek testowania i dostosowania do założeń badawczych IBC GROUP formularzy narzędzi badawczych w wersjach zmodyfikowanych dla typów jednostek i sposobów **administrowania** wynikających z dyferencjacji technik badawczych;
- warunek zapewniającej poprawność metodologiczną organizacji pracy i sprawności procedur w ramach **zbierania danych** w terenie, uwzględniając kwestię zabezpieczenia jakości danych w terenie.

Indeks celów badania

Podstawowym celem badania było dostarczenie statystycznego opisu jednostek obserwacji w sposób wyznaczony założeniami badawczymi z lat 2003 i 2007, a umożliwiającymi komparatystykę zmiennych i ich wartości. W tym aspekcie, badanie stanowi podstawę dla oszacowań charakteru (w sensie przyjętej typologii badanych podmiotów) i rozmiaru aktywności respondentów, jak też posiadających formalny status prawno-organizacyjny (w tym identyfikator statystyczny/Regon) jednostek typu instytucjonalnego. Ich wspólnym wyróżnikiem jest należenie do zbioru podmiotów związanych z branżami: turystyka, hotelarstwo i gastronomia. Cele szczegółowe:

- Charakterystyka pod względem oferty edukacyjnej z uwzględnieniem liczby uczniów/słuchaczy i absolwentów.
- Losy zawodowe absolwentów:
 - kontynuacja nauki z uwzględnieniem kierunku i specjalności,
 - podjęcie pracy,
 - bezrobocie.
- Analiza zatrudnienia w poszczególnych zawodach:
 - sposób pozyskania pracy,
 - forma zatrudnienia (rodzaj umowy o pracę),
 - miejsce pracy (lokalizacja: region, kraj - zagranica),
 - sprawdzenie zgodności zatrudnienia z przygotowaniem zawodowym.
- Ocena kompetencji z punktu widzenia absolwentów:
 - znajomość języków obcych (ilość i jakość),
 - ocena umiejętności praktycznych.

Operacyjne określenie podmiotów badania

Przyjmując za punkt wyjścia wskazania grup docelowych zawarte w specyfikacji celów projektu, za jednostki obserwacji badania uznano:

I. Jednostki prowadzące działalność edukacyjną na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej, kształcące w zawodach:

- technik hotelarstwa,
- technik obsługi turystycznej,
- technik organizacji usług gastronomicznych,
- kelner,
- kucharz,
- kucharz małej gastronomii,
- pracownik pomocniczy obsługi hotelowej.

II. Szkoły wyższe prowadzące studia I stopnia oraz studia II stopnia na kierunku turystyka i rekreacja. Kierunek turystyka i rekreacja funkcjonuje na poziomie studiów I stopnia i II stopnia jako autonomiczna dyscyplina akademicka. Standard kształcenia definiuje zakres godzinowy i kursyczny kierunku. Wykluczono z operatu ze względu na inną kwalifikację formalną specjalności w zakresie turystyki, hotelarstwa, rekreacji itd. na kierunku ochrona środowiska, zarządzanie czy stosunki międzynarodowe. Uruchomienie na uczelni **specjalność** warunkowane jest pozytywną decyzją Rady Wydziału oraz Senatu uczelni wyższej. Uruchomienie **kierunku** wymaga zgody MNiSzW na podstawie minimum kadrowego i programu nauczania. Kierunek musi być zarejestrowany i umieszczony w sprawozdawczości jednostki prowadzącej zajęcia. Wśród uznawanych kierunków kształcenia (118) nie ma turystyki ekologicznej, zarządzania w turystyce i rekreacji czy hotelarstwa i turystyki międzynarodowej.

Operacyjne określenie podmiotów badania

III. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych z rocznika 2008/2009 (ze szczególnym uwzględnieniem zdających egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe) kształcących w zawodach:

- technik hotelarstwa,
- technik obsługi turystycznej,
- technik organizacji usług gastronomicznych,
- kelner,
- kucharz,
- kucharz małej gastronomii,
- pracownik pomocniczy obsługi hotelowej.

IV. Absolwenci uczelni wyższych (z rocznika 2008/2009), którzy kształcili się na kierunku turystyka i rekreacja.

V. Pracodawcy, w tym reprezentanci branż:

- hotelarstwo,
- gastronomia,
- obsługa turystyczna.

W sensie operacyjnym badaniu podlegali respondenci reprezentujący poszczególne podmioty badania, dysponujący wiedzą kompetencyjną w zakresie pól problemowych.

Metody badawcze

Profil grup docelowych oraz zakres celów badania wymagały podejścia ilościowego, umożliwiającego przeprowadzenie analizy statystycznej oraz perspektywy ramowej (*desk research*) pozwalającej na pogłębienie danych i nasycenie merytoryczne wskaźników.

Wykorzystano dane:

- badań niereaktywnych *desk research*, czyli danych wtórnych pochodzących ze źródeł zastanych;
- badań własnych przy zastosowaniu metod ilościowych - technika CATI

Metoda Desk research klasyfikowana jest jako metoda badań polegająca na analizie danych wtórnych. *Desk research* stanowił doskonałe uzupełnienie badań pierwotnych, dostarczając ramowych informacji analitycznych. Przed wykorzystaniem danych w badaniu były one analizowane pod kątem wiarygodności, rzetelności i aktualności. W zakresie realizowanego badania *desk research* objął następujące źródła:

- Przewodniki po uczelniach, publikacje na temat kierunków studiów,
- Dane zamieszczane przez uczelnie i szkoły na stronach internetowych,
- Główny Urząd Statystyczny,
- Wojewódzkie Urzędy Statystyczne,
- Urzędy miejskie, powiatowe, gminne,
- Publikacje książkowe,
- Internetowe bazy danych Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej;
- Informacje uzyskane bezpośrednio ze szkół i uczelni.

Metody badawcze

Rekomendacja metody badania ilościowego bazowała na założeniu, iż powinna ona dostarczać informacji o takim zakresie, aby zgromadzone dane udzielały odpowiedzi na pytania wymagające szacunków i konstrukcji modeli statystycznych. Formalnej podstawy dla rozwiązań w tej materii dostarcza metodologia stosowana w statystyce publicznej, której zasadniczym celem jest standaryzacja procedur badawczych na każdym poziomie realizacji badania. Przesłanki leżące u podstaw nowoczesnej statystyki publicznej wprowadzane zostały w niniejszym badaniu.

Technika CATI (*Computer Assisted Telephone Interview*) stanowi złożenie tradycyjnego wywiadu ankierskiego realizowanego przez telefon z komputerowym zarządzaniem doбором próby i przebiegiem wywiadu.

Badanie techniką CATI zostało zrealizowane wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych kształcących kadry dla turystyki oraz wśród pracodawców reprezentujących branże gastronomiczną, hotelarską i turystyczną.

Celem badania było przedstawienie oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych oraz uczelni wyższych z w zakresie liczby uczniów/słuchaczy i absolwentów oraz znajomości języków obcych. W tym celu wykorzystano metodę łączoną z wykorzystaniem formularza CAWI oraz wywiadów telefonicznych CATI które prowadzono z przedstawicielami badanych jednostek (w oparciu o przygotowany formularz danych).

Porównywalność danych

Nakładanie się błędów natury metodologicznej na poszczególne fazy badania dotyczyło szczególnie:

1. Potencjalnych zmian w zakresie doboru próby;
2. Potencjalnych zmian w zakresie skal i wskaźników;
3. Technik walidacji skal;
4. Potencjalnych zmian w zakresie procedur *fieldwork*;
5. Odmiennej procedur imputacji danych.

Zakres obserwacji populacji

W przypadku absolwentów szkół ponadgimnazjalnych próba liczyła **500 respondentów** (dobór zawierał kryterium selekcyjne - zdany pozytywnie egzamin potwierdzający kompetencje zawodowe. W próbie znalazło się 401 takich osób tj. był to minimalny próg doboru respondentów spełniających ten wymóg).

W przypadku absolwentów uczelni wyższych, którzy ukończyli w roku akademickim 2008/2009 studia na kierunku turystyka i rekreacja próba liczyła **500 respondentów**.

W przypadku pracodawców próba liczyła łącznie **150 respondentów**, z symetrycznym podziałem według klasyfikacji branżowej (50 pracodawców z branży obsługa turystyczna, 50 pracodawców z branży hotelarskiej i 50 pracodawców z branży gastronomicznej). Do zbioru podmiotów obserwacji zaliczono jednostki, których kwalifikacja potwierdzona została przynależnością do odpowiedniej bazy danych lub indywidualną deklaracją statusu.

Zakres terytorialny badania obejmował 16 województw z różną intensyfikacją doboru.

Schemat losowania próby

Dla potrzeb badania skonstruowano niezależne operaty badania. Dodatkowo opracowano indeks źródeł dla badania *desk research*. W badaniu CATI zastosowano schemat losowania warstwowego proporcjonalnego. Otrzymana próba spełniała wymogi pełnej reprezentatywności.

Zastosowano jeden z modeli losowania z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wielkości (PPS - *Probability Proportional to Size*) – jest to technika doboru próby, w której prawdopodobieństwo wyboru elementu populacji jest wprost proporcjonalne do jego wielkości (liczebności) np. urząd wydający więcej decyzji administracyjnych lub zapis księgowy o większej wartości będzie miał większe szanse wyboru. Zastosowanie techniki wymaga posiadania informacji o wielkości (liczebności) wszystkich elementów składających się na populację.

Zgodnie ze standardami statystyki publicznej użyto schematu losowania Hartleya-Rao.

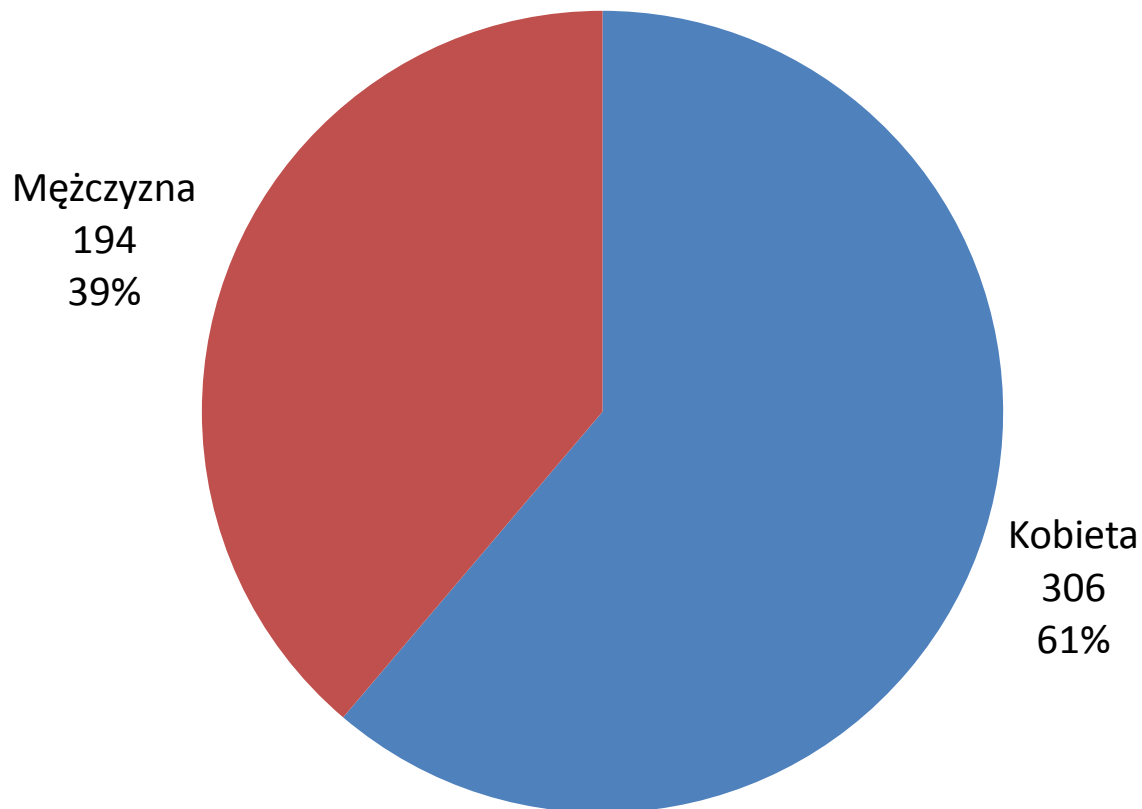

Struktura próby

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych - struktura próby

Rys. 1. Struktura badanej grupy – płeć. N=500 (liczba i procent)

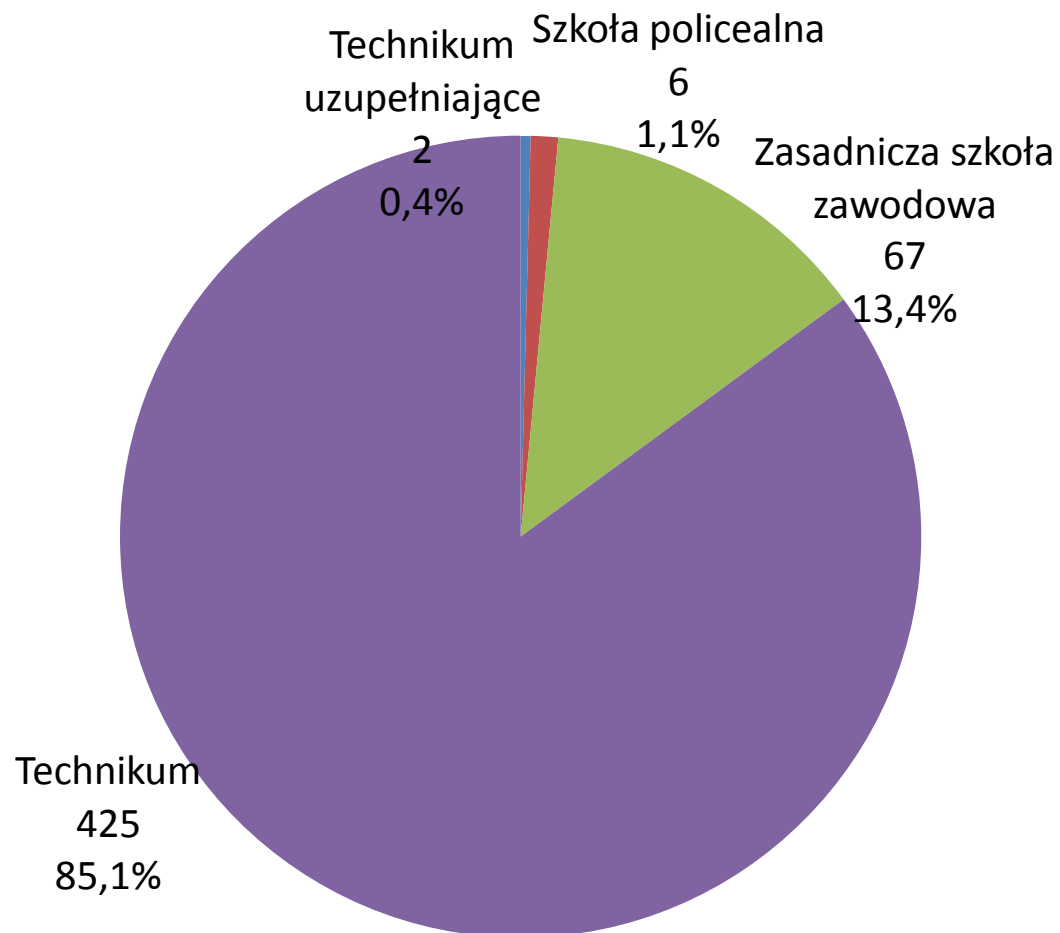
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych - struktura próby

Rys. 2. Czy zdał(a) Pan(i) egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe? N=500 (liczba i procent)

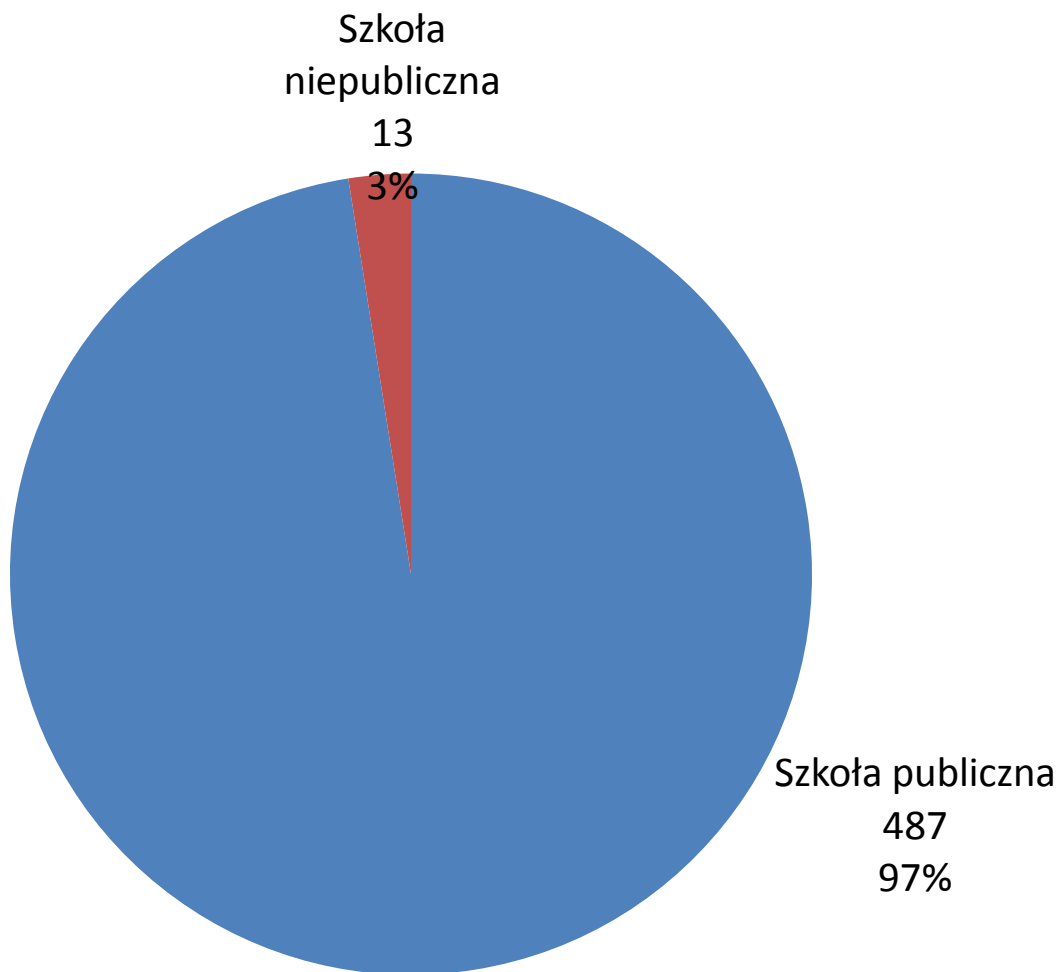
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych - struktura próby

Rys. 3. Rodzaj ukończonej szkoły. N=500 (liczba i procent odpowiedzi)

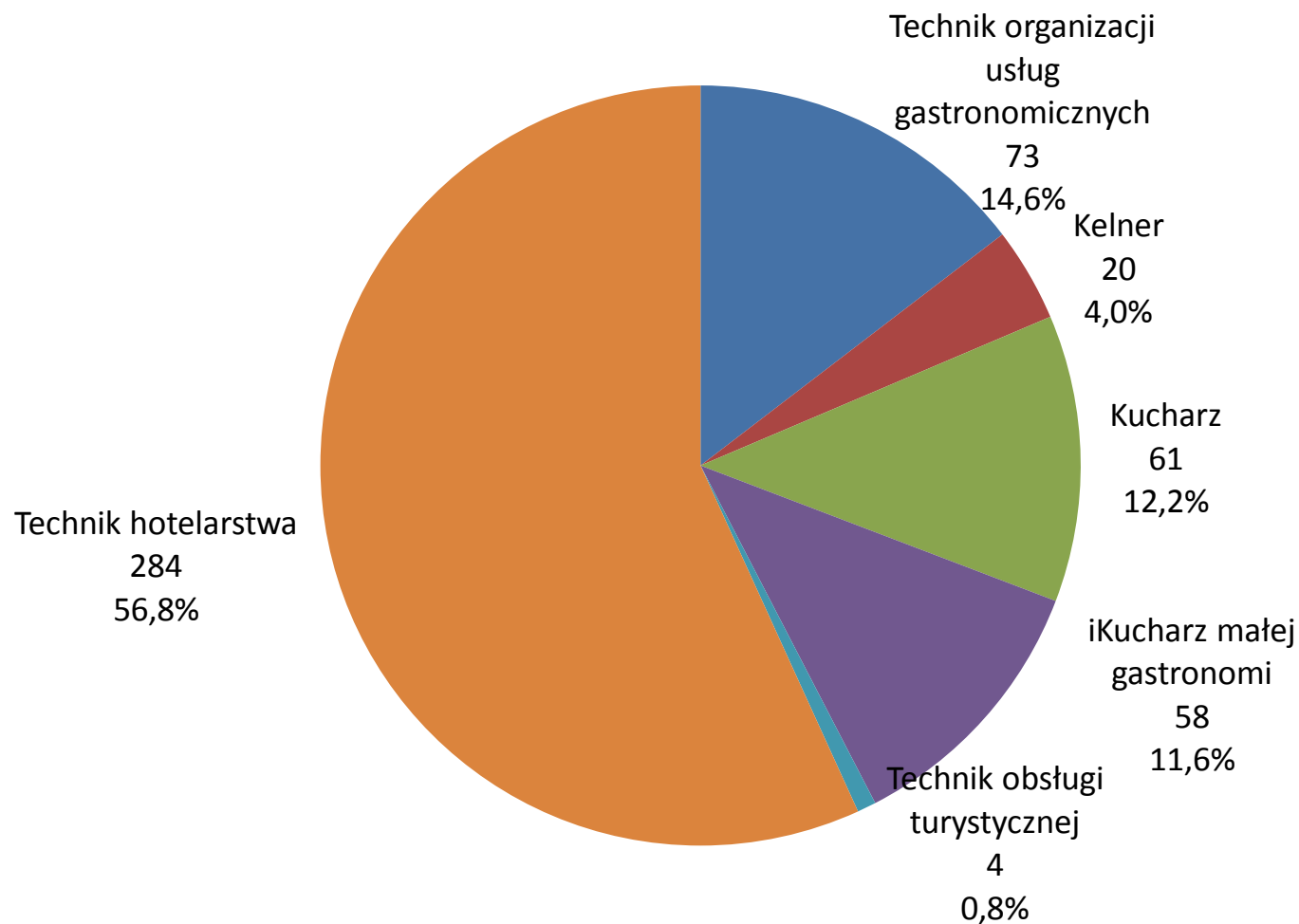
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych - struktura próby

Rys. 4. Podmiotowość ukończonej szkoły. N=500 (liczba i procent odpowiedzi)

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych - struktura próby

Rys.5. Zawód. N=500 (liczba i procent odpowiedzi)

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych - struktura próby

Tab. 1. Struktura próby według zawodu i płci (odsetek odpowiedzi)

Zawód	Płeć (w%)		Łącznie
	Kobiety	Mężczyźni	
Technik organizacji usług gastronomicznych	7,6	6,9	14,5
Kelner	1,1	2,9	4
Kucharz	3,3	9	12,3
Kucharz małej gastronomii	5,8	5,8	11,6
Technik obsługi turystycznej	0,4	0,3	0,7
Technik hotelarstwa	43,1	13,8	56,9
Suma	61,3	38,7	100

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych - struktura próby

Tab. 2. Struktura próby według zawodu i wielkości miejscowości zamieszkania

Zawód	Wielkość miejscowości (w%)					Łącznie
	Miasto powyżej 200 tys. mieszkańców	Miasto od 50 tys. do 200 tys. mieszkańców	Miasto od 20 tys. do 50 tys. mieszkańców	Miasto poniżej 20 tys. mieszkańców	Wieś	
Technik organizacji usług gastronomicznych	3,6	2,2	2,2	1,1	5,4	14,5
Kelner	1,8	0,7	-	0,4	1,1	4
Kucharz	4,3	1,1	-	0,7	6,2	12,3
Kucharz małej gastronomii	1,4	1,4	1,4	2,5	4,7	11,4
Technik obsługi turystycznej	-	-	-	0,4	0,4	0,8
Technik hotelarstwa	14,9	6,9	7,6	6,5	21	56,9
Suma	26,1	12,3	11,2	11,6	38,8	100

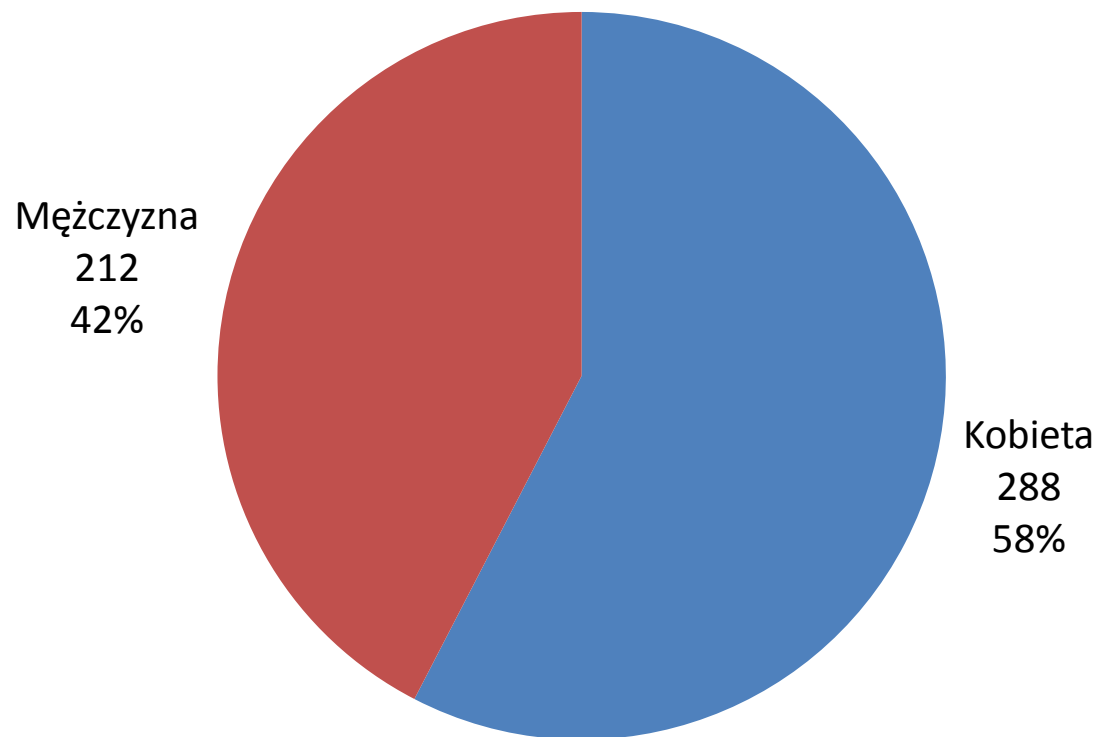
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych - struktura próby

- ❑ Pomiar zrealizowano w zbiorowości respondentów zróżnicowanej ze względu na płeć według podziału 39% mężczyzn oraz 61% kobiet.
- ❑ Wśród badanych 80% zdało egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, 17% przystąpiło do egzaminu, ale go nie zdało i 3% nie przystąpiło do egzaminu.
- ❑ Spośród badanych dominują absolwenci techników - 85,1% , 0,4% techników uzupełniających, 13,4% zasadniczych szkół zawodowych oraz 1,1% szkół policealnych.
- ❑ Struktura próby odzwierciedla faktyczny rozkład frakcji w obrębie struktury zawodów: 14,6% technicy organizacji usług gastronomicznych, 4% kelnerzy, 12,2% kucharze, 11,6% kucharze małej gastronomii, 0,8% technicy obsługi turystycznej, 56,8% technicy hotelarstwa.
- ❑ Do najbardziej sfeminizowanych zawodów należy technik hotelarstwa a do zawodów zmaskulinizowanych kucharz.

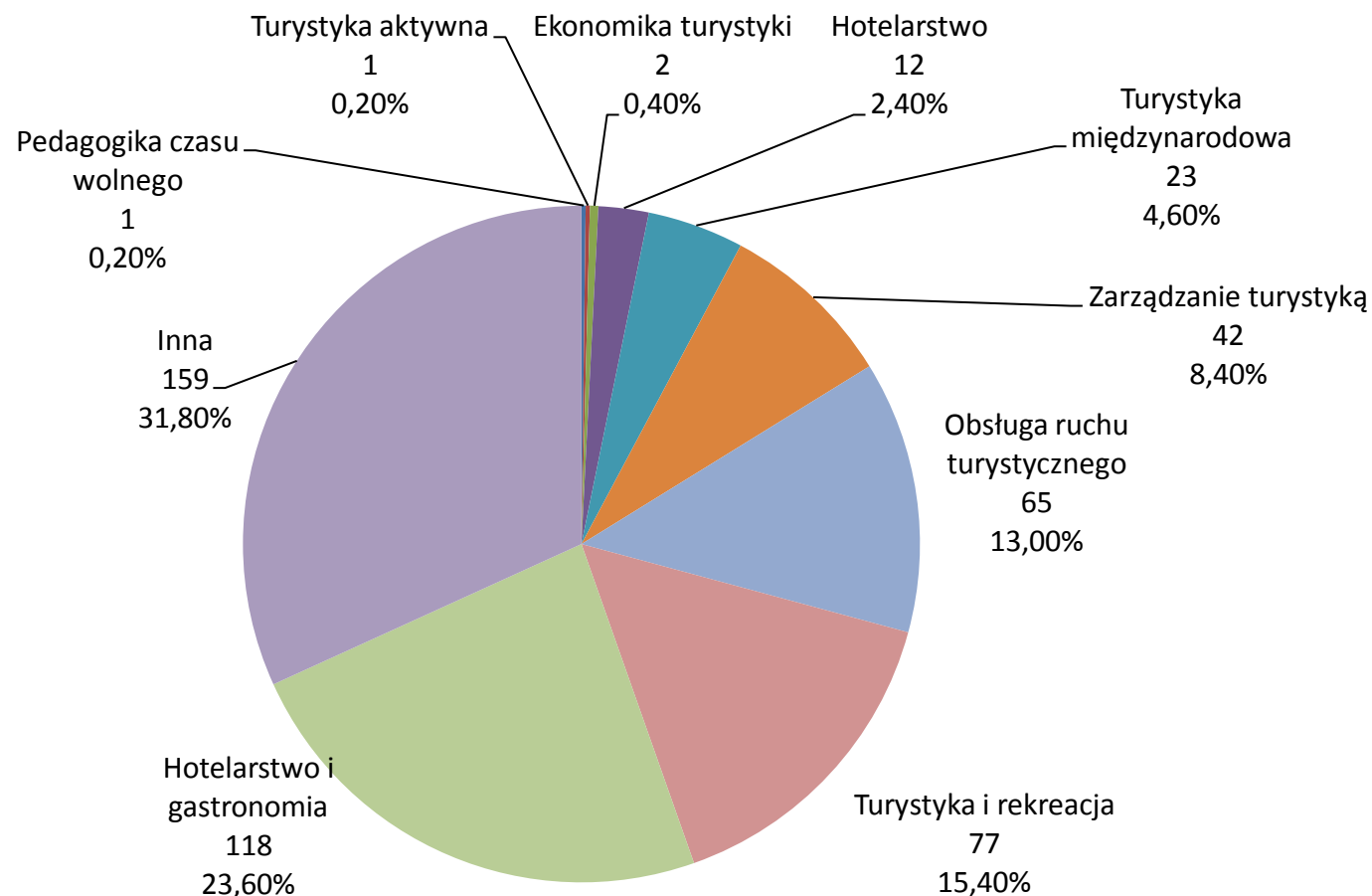
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych - struktura próby

Rys. 6. Struktura badanej grupy – płeć. N=500 (liczba i procent odpowiedzi)

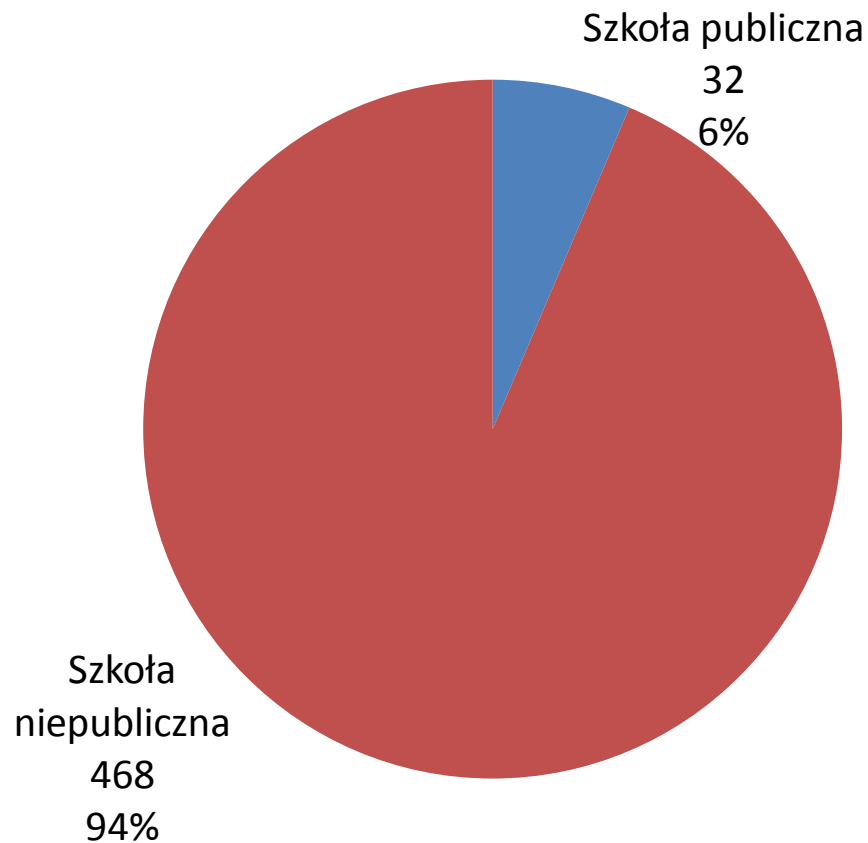
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych - struktura próby

Rys. 7. Specjalizacja lub specjalność ukończonych studiów. N=500 (liczba i procent odpowiedzi)

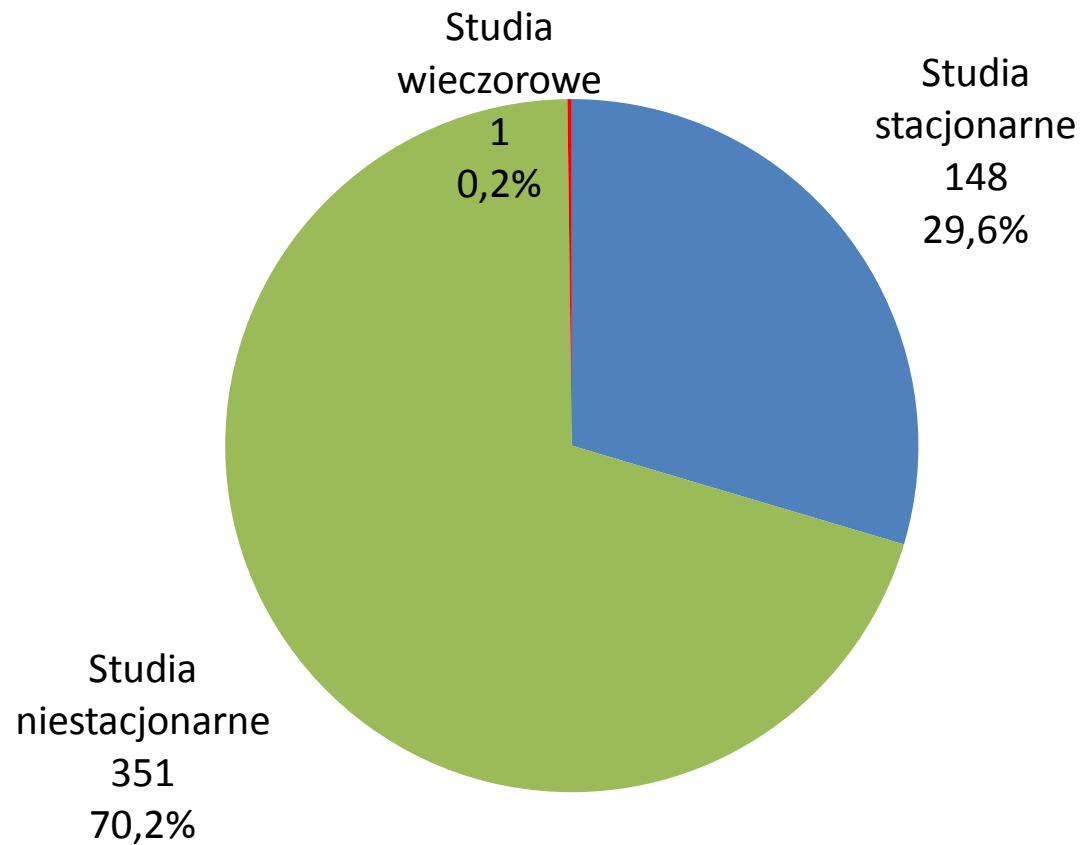
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych - struktura próby

Rys. 8. Podmiotowość ukończonej szkoły. N=500

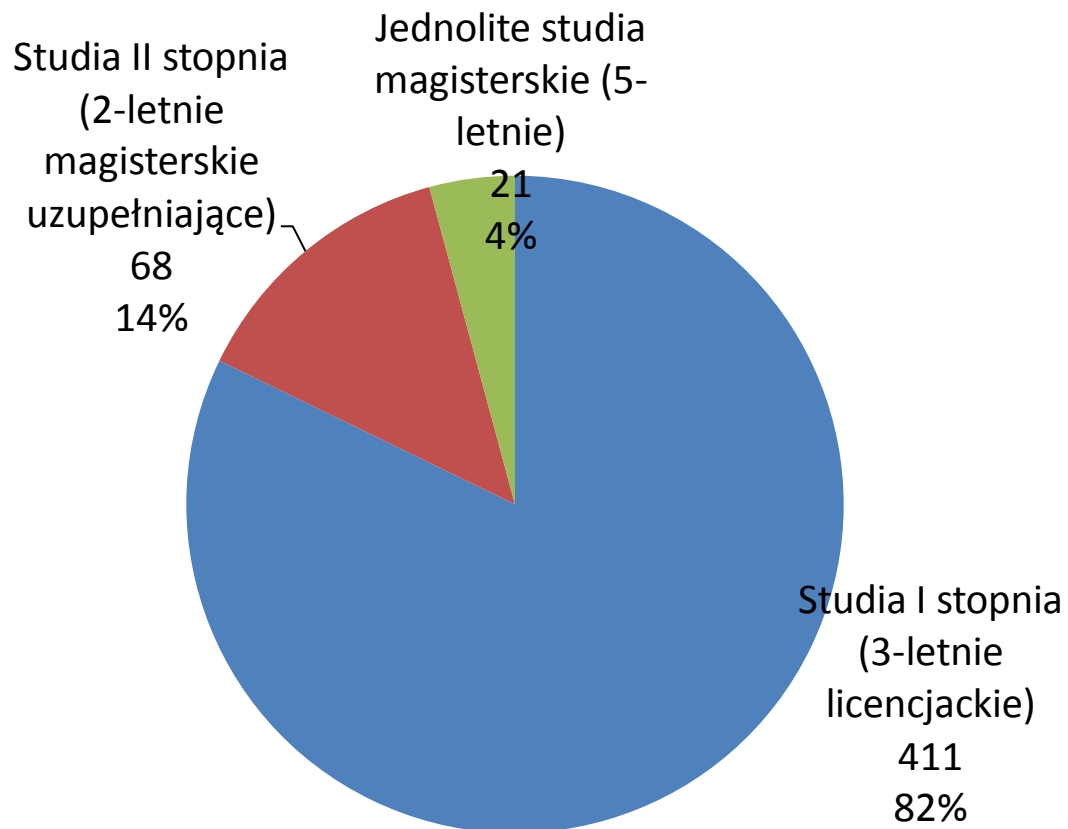
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych - struktura próby

Rys. 9. Tryb studiów. N=500

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych - struktura próby

Rys. 10. Tryb ukończonych studiów. N=500

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych - struktura próby

Tab. 3. Struktura próby według specjalizacji lub specjalności studiów i płci

Specjalizacja/specjalność	Płeć (w %)		Łącznie
	Kobiety	Mężczyźni	
Ekonomika turystyki	0,2	0,2	0,4
Turystyka i rekreacja	9,4	6	15,4
Turystyka międzynarodowa	3,8	0,8	4,6
Zarządzanie turystyką	5,2	3,2	8,4
Pedagogika czasu wolnego	0,2	-	0,2
Obsługa ruchu turystycznego	7,8	5,2	13
Hotelarstwo i gastronomia	13	10,6	23,6
Turystyka aktywna	0,2	-	0,2
Hotelarstwo	1,8	0,6	2,4
Inna (jaka?)	16	15,8	31,8
Suma	57,6	42,4	100

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych - struktura próby

Tab. 4. Struktura próby według specjalizacji lub specjalności studiów i wielkości miejscowości

Specjalizacja/ specjalność	Wielkość miejscowości (w %)					łącznie
	Miasto powyżej 200 tys. mieszkańców	Miasto od 50 tys. do 200 tys. mieszkańców	Miasto od 20 tys. do 50 tys. mieszkańców	Miasto poniżej 20 tys. mieszkańców	Wieś	
Ekonomia turystyki	0,2	0,2	-	-	-	0,4
Turystyka i rekreacja	7	2,6	2,6	0,8	2,4	15,4
Turystyka międzynarodowa	2,2	1	-	0,6	0,8	4,6
Zarządzanie turystyką	3,4	1,4	1,2	2	0,4	8,4
Pedagogika czasu wolnego	-	-	0,2	-	-	0,2
Obsługa ruchu turystycznego	6,4	1,2	2,4	1,8	1,2	13
Hotelarstwo i gastronomia	9,2	3,4	5,2	2,4	3,4	23,6
Turystyka aktywna	-	-	0,2	-	-	0,2
Hotelarstwo	1,8	0,4	-	-	0,2	2,4
Inna (jaka?)	14,4	4,6	4,4	3,4	5	31,8
Suma	44,6	14,8	16,2	11	13,4	100

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych - struktura próby

Tab. 5. Struktura próby według systemu studiów i płci

System studiów	Płeć (w %)		Łącznie
	Kobiety	Mężczyźni	
Studia stacjonarne (dienne)	17,2	12,4	29,6
Studia niestacjonarne (zaoczne)	40,4	29,8	70,2
Studia wieczorowe	-	0,2	0,2
Suma	57,6	42,4	100

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych - struktura próby

Tab. 6. Struktura próby według systemu studiów i wielkości miejscowości

System studiów	Wielkość miejscowości (w %)					łącznie
	Miasto powyżej 200 tys. mieszkańców	Miasto od 50 tys. do 200 tys. mieszkańców	Miasto od 20 tys. do 50 tys. mieszkańców	Miasto poniżej 20 tys. mieszkańców	Wieś	
Studia stacjonarne (dienne)	14,	4,2	4,4	3,6	3,4	29,6
Studia niestacjonarne (zaoczne)	30,4	10,6	11,8	7,4	10	70,2
Studia wieczorowe	0,2	-	-	-	-	0,2
Suma	44,6	14,8	16,2	11	13,4	100

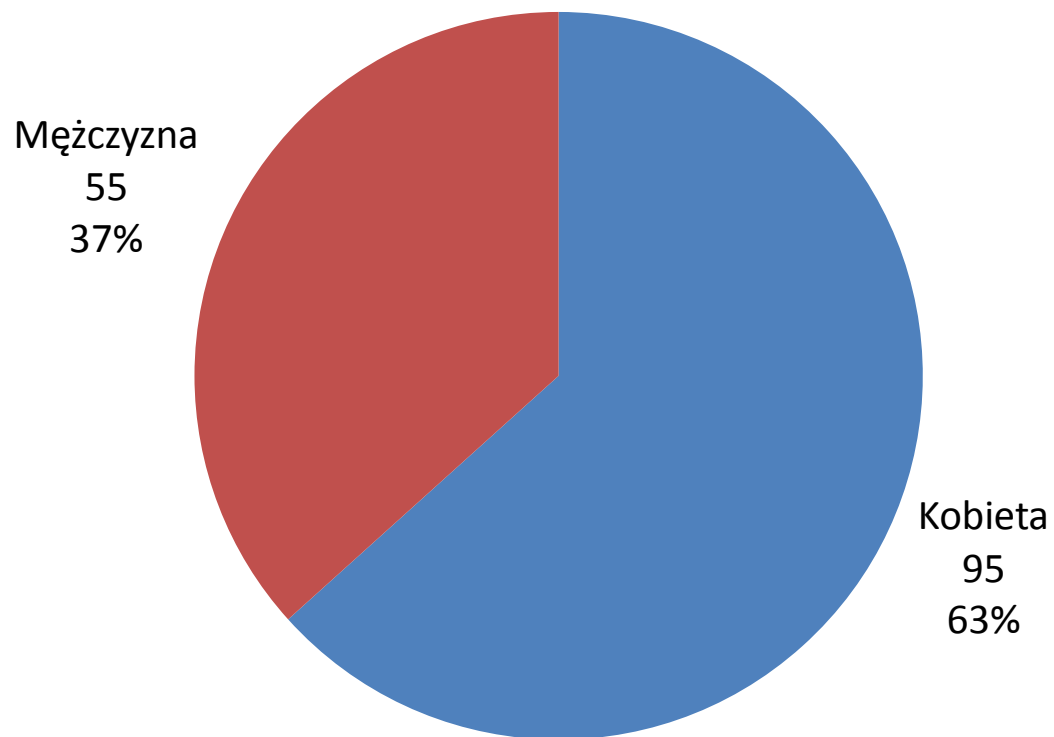
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych – opis struktury próby

- ❑ Pomiar zrealizowano w zbiorowości respondentów zróżnicowanej ze względu na płeć według podziału 42% mężczyzn oraz 58% kobiet.
- ❑ Wśród badanych zaobserwować można znaczne rozproszenie w zakresie ukończonych specjalności lub specjalizacji studiów: co trzeci respondent (31,8%) to absolwent specjalności i specjalizacji, które nie były reprezentowane w badaniach 2003 i 2007.
- ❑ W strukturze badanych respondentów przeważają absolwenci 3-letnich studiów licencjackich (ukończyło je 82% respondentów), jednolite studia magisterskie ukończyło 4% badanych i 2-letnie studia uzupełniające 14% ankietowanych. Spośród badanych 29,6% to absolwenci studiów stacjonarnych, 70,2% studiów niestacjonarnych i 0,2% studiów wieczorowych.
- ❑ Rozkład badanej próby wskazuje na procesy feminizacyjne w obrębie kierunku studiów.
- ❑ Respondenci to przede wszystkim mieszkańcy aglomeracji miejskich (44,6%). Mieszkańcy miast powyżej 200 tysięcy mieszkańców, ale także mieszkańcy miasteczek i wsi najczęściej wybierają studia w trybie niestacjonarnym.

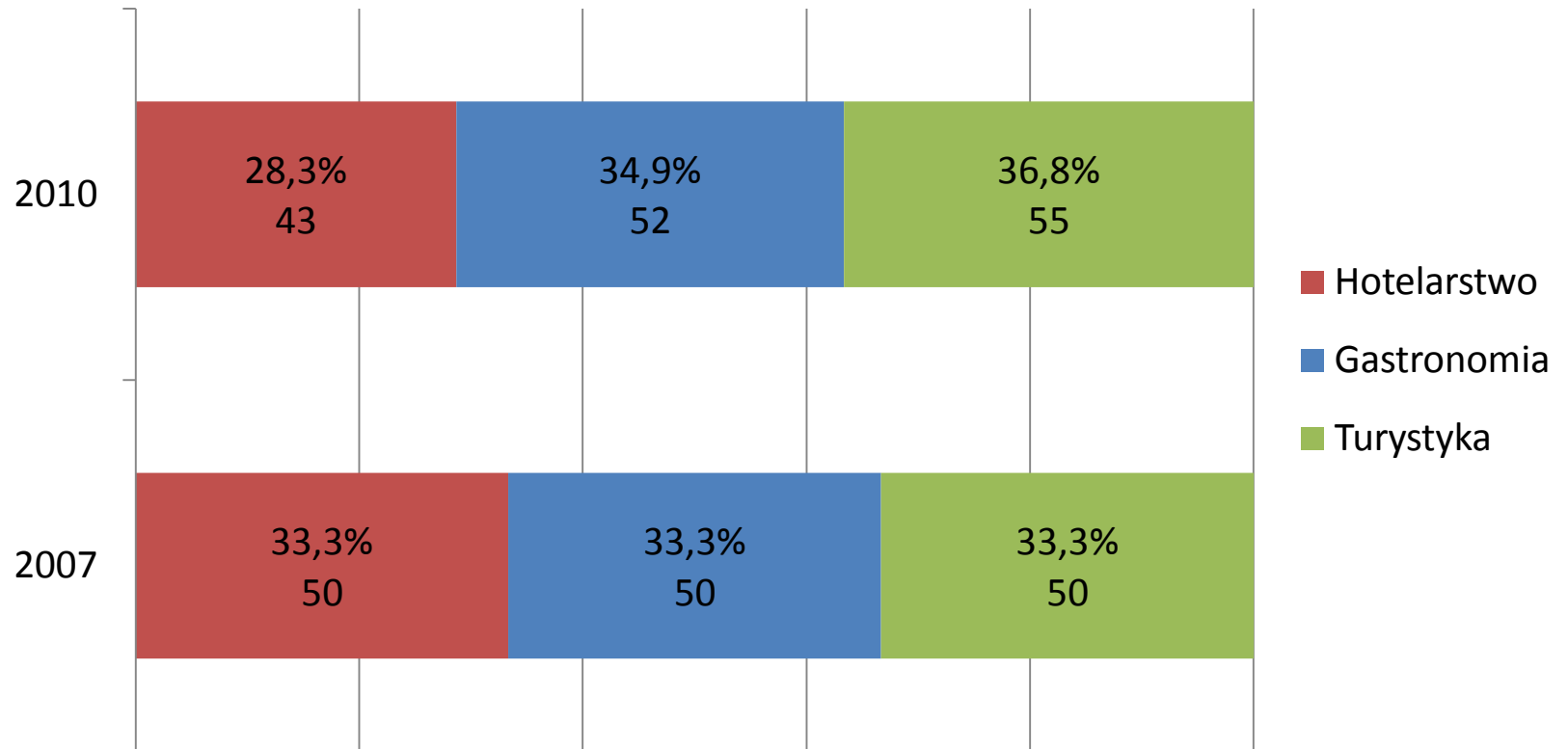
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców - struktura próby

Rys. 11. Struktura grupy - płeć. N=150

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców - struktura próby

Rys. 12. Profil działalności firmy. N=150*

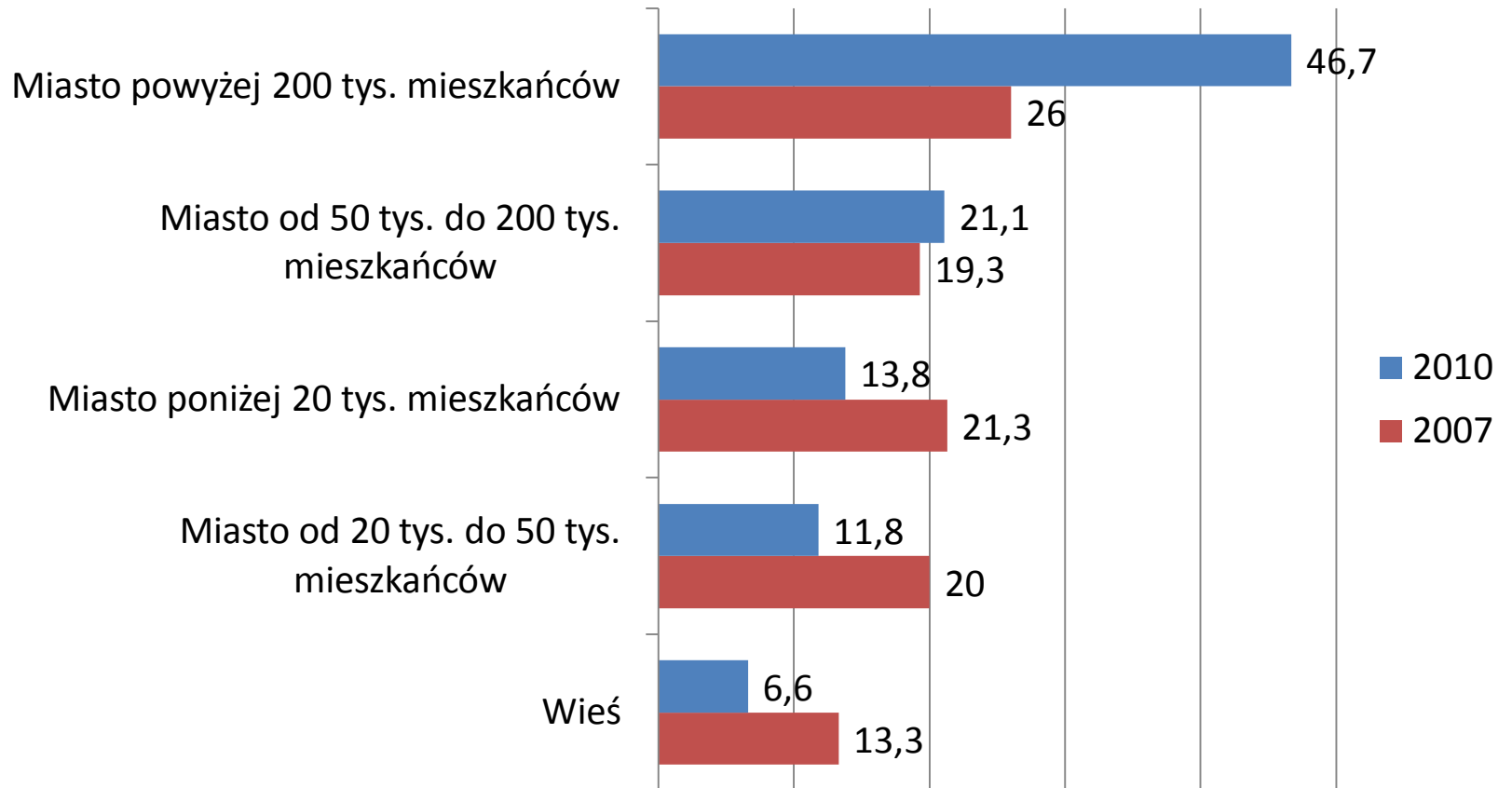

* W trakcie realizacji pomiaru podział na gastronomię, hotelarstwo i turystykę okazał się nierozłączny. Część badanych pracodawców można było zakwalifikować do dwóch kategorii - gastronomii i hotelarstwa (np. hotele, zajazdy) lub gastronomii i turystyki (np. gospoda, zamek). Wśród pracodawców z branży turystyka dominowały biura podróży, biura usług turystycznych, agencje organizujące wyjazdy, eventy itp.)

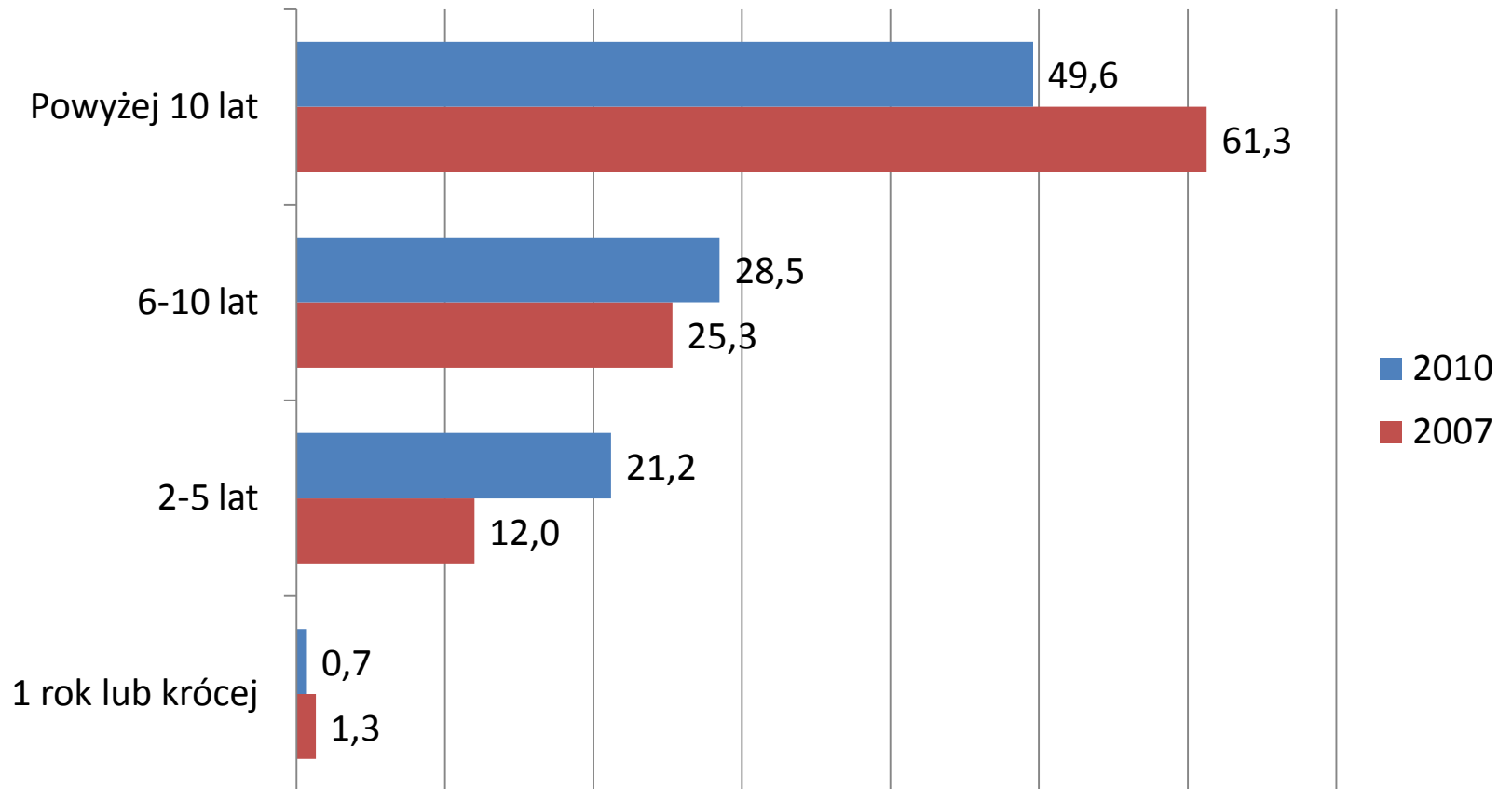
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców - struktura próby

Rys. 13. Wielkość miejscowości, w której mieści się firma (w %). N=150

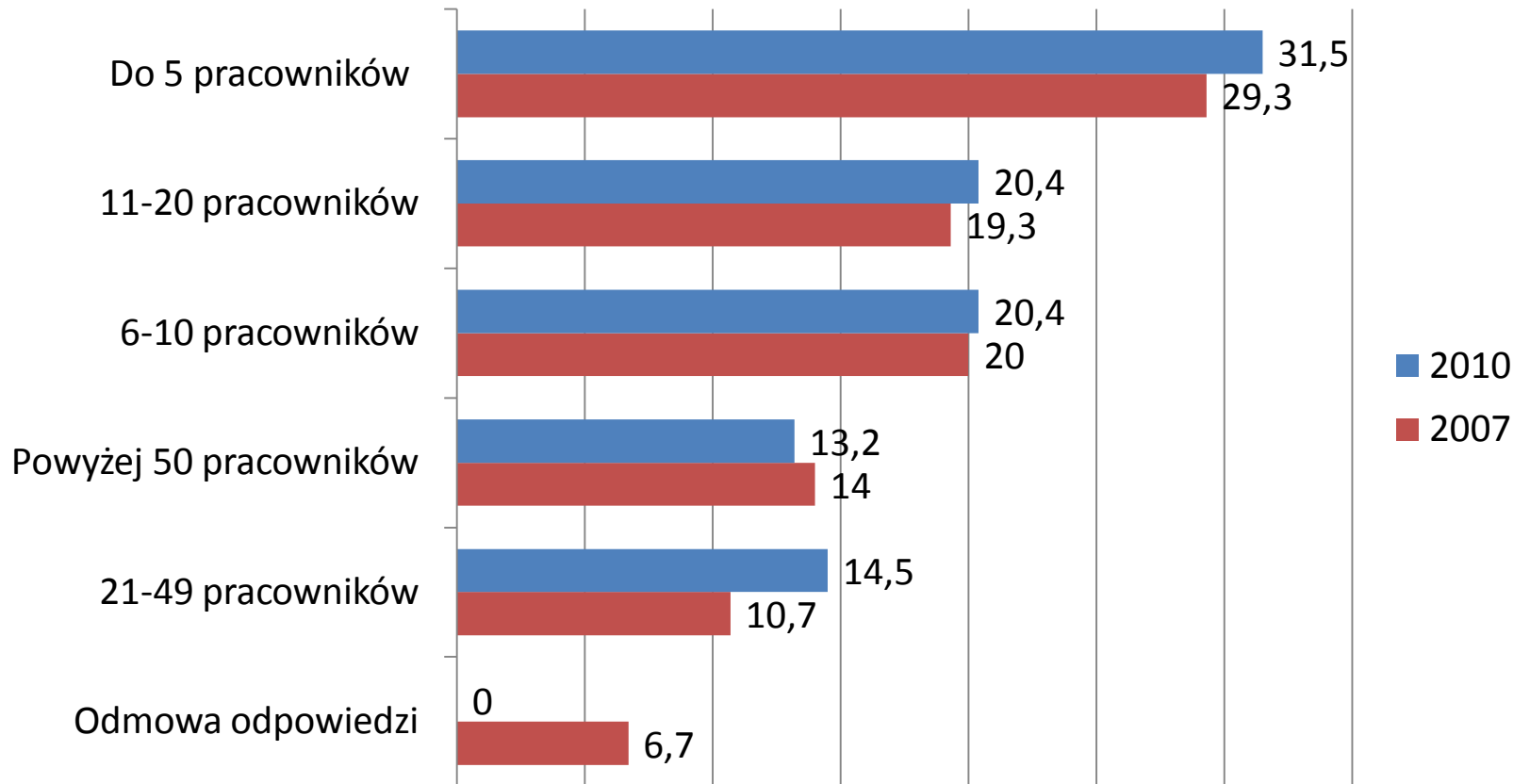
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców - struktura próby

Rys. 14. Okres działalności firmy (w %). N=150

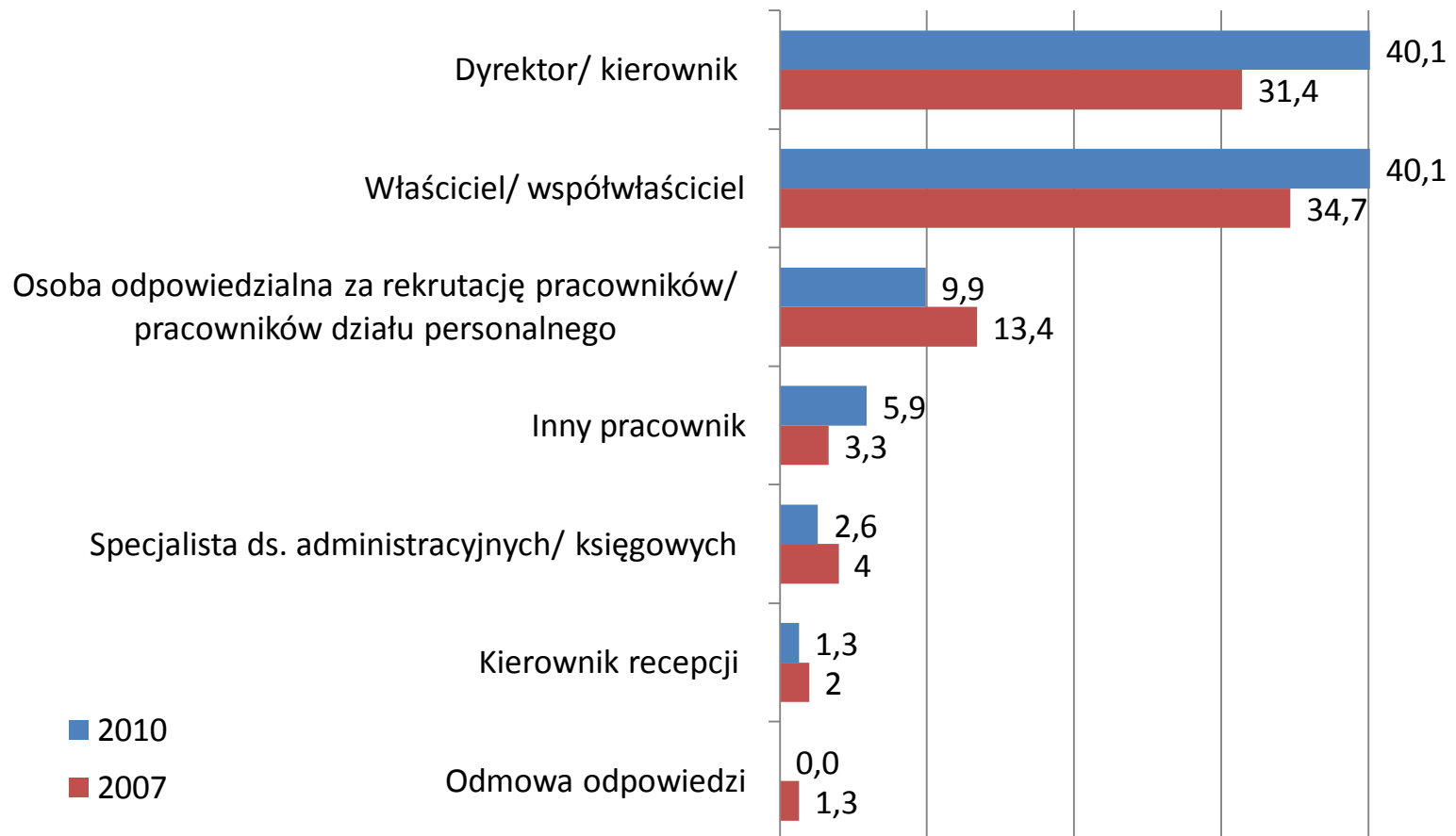
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców - struktura próby

Rys. 15. Wielkość zatrudnienia w firmie (w %). N=150

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców - struktura próby

Rys. 16. Stanowisko respondenta w firmie (w %). N=150

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców - struktura próby

Tab. 7. Struktura próby według profilu firmy i płci

Profil firmy	Płeć (w %)		Łącznie
	Kobiety	Mężczyźni	
Turystyka	51,8	48,2	100
Hotelarstwo	71,7	28,3	100
Gastronomia	67,4	32,6	100
Suma	63,2	36,8	100

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców - struktura próby

Tab. 8. Struktura próby według profilu firmy i wielkości zatrudnienia w firmie

Profil firmy	Wielkość zatrudnienia w firmie (w %)					Łącznie
	Do 5 pracowników	6-10 pracowników	11-20 pracowników	21-50 pracowników	Powyżej 50 pracowników	
Turystyka	58,9	19,6	8,9	3,6	8,9	100
Hotelarstwo	15,1	17,0	22,6	24,5	20,8	100
Gastronomia	16,3	25,6	32,6	16,3	9,3	100
Średnia	31,6	20,4	20,4	14,5	13,2	100

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców - struktura próby

Tab. 9. Struktura próby według profilu firmy i wielkości miejscowości

Profil firmy	Wielkość miejscowości (w %)					Łącznie
	Miasto powyżej 200 tys. mieszkańców	Miasto od 50 tys. do 200 tys. mieszkańców	Miasto od 20 tys. do 50 tys. mieszkańców	Miasto poniżej 20 tys. mieszkańców	Wieś	
Turystyka	58,9	23,2	7,1	7,1	3,6	100
Hotelarstwo	39,6	17,0	18,9	11,3	13,2	100
Gastronomia	39,5	23,3	9,3	25,6	2,3	100
Średnia	46,7	21,1	11,8	13,8	6,6	100

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców - struktura próby

❑ W porównaniu z rokiem 2007 zmianie uległa struktura respondentów ze względu na profil działalności firmy. Na poziomie konceptualizacji badania sprofilowano badanych zgodnie z kategoryalnym podziałem na reprezentujących turystykę, gastronomię i hotelarstwo. Jednakże w trakcie realizacji pomiaru podział na poszczególne kategorie okazał się nierozłączny. Część badanych pracodawców można było zakwalifikować równocześnie do dwóch kategorii - gastronomii i hotelarstwa (np. restauracje w hotelu, zajazdy) lub gastronomii i turystyki (np. gospoda, zamek).

❑ Wśród pracodawców z branży turystyka dominowały biura podróży, biura usług turystycznych, agencje organizujące wyjazdy, eventy itp., w kategorii gastronomia: restauracje, firmy cateringowe, hotele i gospody, natomiast w kategorii hotelarstwo: hotele skategoryzowane według liczby gwiazdek, a także pensjonaty, dwory i pałace.

❑ Wśród badanych pracodawców blisko połowę stanowiły przedsiębiorstwa działające na rynku powyżej 10 lat (49,6%), następnie z krótszym stażem - od 6 do 10 lat (28,5%), od 2 do 5 lat (21,2%) i poniżej 1 roku (0,7%).

❑ Struktura próby ze względu na wielkość miejscowości w jakiej znajduje się instytucja odzwierciedla realną strukturę przestrzenną opartą na zakupionej bazie dedykowanych pracodawców.

❑ Ze względu na zróżnicowanie badanych podmiotów ze względu na liczbę zatrudnionych pracowników w próbie uwzględniono firmy zatrudniające powyżej 50 pracowników (13,2%), od 21 do 49 pracowników (14,5%), od 11 do 20 pracowników (20,4%), od 6 do 10 pracowników (20,4%), do 5 pracowników (31,6%).

❑ Badani respondenci strukturalnie byli ulokowani na stanowiskach umożliwiającym pełen dostęp do informacji związanych z celami badania (40,1% dyrektorów/kierowników; 40,1% właścicieli/współwłaścicieli; 9,9% pracowników działu personalnego etc.).

Synteza analityczna

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

Kompetencje i umiejętności

❑ W 2010 r. w porównaniu do poprzednich edycji badania utrzymał się wysoki poziom zadowolenia z poziomu przygotowania do pracy zawodowej wyniesionego z nauki w ukończonej szkole.

Widoczny jest szczególnie większy odsetek absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy najwyżej tj. celująco ocenili przygotowanie do pracy zawodowej (w 2010 roku o 5,4 p. proc. więcej respondentów niż w roku 2007).

❑ Jako główne pole problemowe związane z oceną programu nauczania respondenci identyfikują **zdobyte umiejętności praktyczne. W stosunku do roku 2003 i 2007 zwiększyła się kategoria respondentów wskazujących na nieprzydatność zdobytych umiejętności praktycznych.**

W wykonywanej pracy umiejętności zdobyte w trakcie nauki w pełni (28,2%) wykorzystuje zaledwie co trzeci badany absolwent, natomiast częściowo 12% respondentów. Warto podkreślić, że znaczna część ankietowanych osób nie pracuje, a pozostała część (30,2%) nie wykorzystuje zdobytych umiejętności.

❑ **Wśród zdobytych umiejętności praktycznych dominują przede wszystkim umiejętności miękkie związane z obsługą klienta oraz w zależności od zawodu – kompetencje zawodowe (kulinarne, obsługa hotelowa, podawanie do stołu). Widoczny jest niski poziom umiejętności uniwersalnych takich jak obsługa komputera czy znajomość języków obcych.**

❑ Potwierdza się tendencja z lat 2003 i 2007 związana ze wzrostem znajomości języka angielskiego wśród absolwentów. Ujawnia się także spadek zainteresowaniem językami romańskimi (j. francuski, j. włoski).

Ocena egzaminu zawodowego

❑ Spośród badanych absolwentów przeważały osoby (80,2%), które przystąpiły do egzaminu i zdały z pozytywnym wynikiem egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe. W badanej próbie - 16,6% przystąpiło do egzaminu, ale go nie zdało natomiast zaledwie 3,2% nie przystąpiło do egzaminu w ogóle. Co potwierdza, że egzamin jest dla absolwentów ważnym elementem weryfikującym wiedzę i budującym przewagę na rynku pracy.

❑ Zidentyfikowanymi przyczynami rezygnacji absolwentów z egzaminu zawodowego były względy rodzinne, problemy zdrowotne oraz za wysoka punktacja czy brak wymogu posiadania certyfikatu ze strony pracodawców.

❑ W stosunku do roku 2007 wśród absolwentów wzrosła pozytywna ocena idei przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe (13,2%). Można to wyjaśnić dynamiką zmiany oceny w obrębie kategorii odpowiedzi (bardzo pozytywnie - raczej pozytywnie).

❑ Wśród przyczyn pozytywnej oceny egzaminu zawodowego dominują wskazania merytoryczne związane z możliwością rzetelnej i obiektywnej oceny zdobytej wiedzy. Wśród przyczyn negatywnej oceny idei przeprowadzania egzaminów zawodowych przeważają argumenty związane z negatywną oceną konstrukcji zadań i indeksów pytań oraz ukierunkowaniem egzaminu na sprawdzian wiedzy teoretycznej.

❑ Pomimo pewnego spadku wskazań w porównaniu z rokiem 2007 nadal utrzymuje się relatywnie wysoki poziom zaufania do egzaminów zawodowych jako gwarancji opanowania przez absolwenta wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu danego zawodu.

Kontynuacja nauki

- ❑ **Od 2003 roku systematycznie wzrasta liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych kontynuujących naukę. W porównaniu do 2007 roku nastąpił wzrost o 6,1 p. proc. Należy zwrócić uwagę, że trend ten może być związany z obserwowalnym wzrostem liczby niepracujących absolwentów, którzy w 2010 stanowili blisko połowę (40,2%) ogółu badanych.**
- ❑ Naukę kontynuowano przede wszystkim w szkołach lub uczelniach publicznych w trybie zaocznym (niestacjonarnym). Prawdopodobnie jest to konsekwencja zmiany struktury ofert kierunkowych w uczelniach publicznych oraz rezultat ogólnej zmiany w sektorze edukacyjnym w Polsce (trendy depopulacyjne kandydatów na studia) oraz z możliwością godzenia nauki z pracą zawodową.
- ❑ Wśród przyczyn kontynuacji edukacji zwiększył się znacząco odsetek absolwentów motywowanych osobistymi zainteresowaniami.
- ❑ **Utrzymuje się tendencja zmiany profilu kształcenia zaobserwowana w latach 2003 i 2007. Motywem przewodnim zmiany profilu kształcenia jest nadal pragnienie poszerzenia kwalifikacji, zdobycie dwóch zawodów oraz zmiana zainteresowań.**
- ❑ **Najczęściej wybieranym kierunkiem studiów nie związanych z dotychczasowym profilem studiów jest pedagogika.** Wśród badanych ujawniło się skrajne rozproszenie decyzji o wyborze kierunku studiów. W kategorii „inne” dominowały pojedyncze wskazania na ponad 30 kierunków, w tym archiwistyka, dietetyka, filologia angielska, filologia bałkańska, inżynieria środowiskowa, europeistyka, logistyka, logopedia, medycyna, itd.
- ❑ Analogicznie do lat 2003 i 2007 absolwenci kontynuują naukę na studiach I stopnia (w związku z realizacją postanowień Deklaracji Bolońskiej).

Praca zawodowa

- ❑ Dla zdecydowanej większości pracujących absolwentów (83%), podjęcie pracy nie wiązało się z koniecznością zmiany miejsca zamieszkania.
- ❑ **Ponad połowa respondentów pracuje na stanowisku pracy nie związanym z wykształceniem kierunkowym.** Wśród absolwentów podejmujących pracę w zawodzie aż 60% pracuje w branży gastronomicznej.

Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

- ❑ W stosunku do lat 2003 i 2007 wydłużył się czas poszukiwania pracy w zawodzie przez absolwentów szkół ponadgimnazjalnych – różnice widoczne są przede wszystkim w kategorii „od 6 do 12 miesięcy po ukończeniu szkoły”. Zaledwie co drugi absolwent (49,3%) podjął pracę w zawodzie w ciągu miesiąca od ukończenia szkoły.
- ❑ Wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych upowszechnia się model pracy na stanowisku samodzielnego specjalisty.
- ❑ Przekształceniu ulega struktura formy zatrudnienia absolwentów. W porównaniu z latami 2003 i 2007 znacząco wzrasta odsetek absolwentów pracujących na umowę stażową i umowę zlecenie przy spadku zatrudnienia na umowę na czas określony .
- ❑ Absolwenci przede wszystkim poszukują pracy bazując na samodzielnych działaniach (szukanie bezpośrednio pracy w różnych miejscach z zapytaniem o możliwość zatrudnienia). Jednocześnie powiększył się odsetek absolwentów, którzy uzyskali pracę w miejscu odbytych praktyk zawodowych, a także poprzez Internet.
- ❑ Zdaniem badanych absolwentów ponad połowa pracodawców w trakcie procesu rekrutacyjnego nie okazuje zainteresowania egzaminami zawodowymi. Pytało o nie jedynie 22,7% pracodawców.

Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

- Wśród absolwentów dominuje przekonanie o atrakcyjności wykonywanej pracy.
- Zdecydowana większość badanych absolwentów uważa, że zdanie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe jest atutem na rynku pracy.**

Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

- ❑ Najczęściej wskazywanymi przyczynami podjęcia pracy niezgodnej z przygotowaniem zawodowym jest brak możliwości podjęcia zatrudnienia (brak miejsc) w branży turystyczno-hotelarsko-gastronomicznej oraz okazja podjęcia atrakcyjnej pracy w innej branży.
- ❑ **Handel, usługi i firmy produkcyjne to sektory, w których przede wszystkim znajdują pracę absolwenci szkół ponadgimnazjalnych.**
- ❑ **Wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych upowszechnia się model pracy na stanowisku samodzielnego specjalisty.**
- ❑ W stosunku do lat 2003 i 2007 wydłużył się czas poszukiwania pracy, co może być bezpośrednią przyczyną podjęcia przez absolwentów szkół ponadgimnazjalnych pracy niezgodnej z przygotowaniem zawodowym: zwiększyła się liczba osób zarówno w kategorii poszukiwania pracy powyżej 12 miesięcy, jak i kategoriach „ od 6 do 12 miesięcy po” czy od 3 do 6 miesięcy”. **Tylko co trzeci absolwent (32,2%) znalazł zatrudnienie w ciągu 1 miesiąca od ukończenia szkoły. Dla porównania w grupie osób podejmujących zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym co drugi (49,3%).**
- ❑ Przekształcenie struktury formy zatrudnienia absolwentów jest analogiczne do zaobserwowanej wśród absolwentów pracujących zgodnie z wykształceniem zawodowym.
- ❑ W porównaniu z latami 2003 i 2007 radykalnie wzrosła frakcja absolwentów poszukujących pracy poprzez polecenie, znajomości i rodzinę.

Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

❑ Wśród absolwentów dominuje przekonanie o atrakcyjności wykonywanej pracy, głównie ze względu na możliwość kontaktu z ludźmi (42,2%) oraz na wysokie płace (41,1%).

❑ W grupie absolwentów podejmujących pracę niezgodną z ich przygotowaniem zawodowym występuje zdecydowanie wyższy odsetek - 90% odpowiedzi (dla porównania w przypadku osób pracujących w zawodzie -75%) braku zainteresowania pracodawców zdany egzaminem zawodowym.

Oznacza to, że zdecydowana większość badanych absolwentów przyznaje, że pracodawcy w trakcie procesu rekrutacyjnego nie okazują zainteresowania egzaminami zawodowymi. Jednocześnie absolwenci są przekonani o tym, iż zdane egzaminy zawodowe są atutem na rynku pracy.

Brak pracy

- Wśród absolwentów podejmujących pracę niezgodną z przygotowaniem zawodowym, w porównaniu do lat ubiegłych, wzrosła liczba osób, które jako przyczynę braku pracy podają niemożność jej znalezienia. Nadal w tej grupie respondentów dominują ci, którzy pragną kontynuować naukę i jest to bezpośrednia przyczyna nie podejmowania zatrudnienia.
- W stosunku do lat 2003 i 2007 wyraźnie wzrosła frakcja absolwentów aktywnie poszukujących pracy.
- Dla 59% respondentów istotnym kwantyfikatorem poszukiwanego miejsca pracy jest zbieżność z uzyskanym wykształceniem zawodowym.
- Zdaniem 71% poszukujących pracy absolwentów pracodawcy w trakcie procesu rekrutacyjnego nie okazują zainteresowania egzaminami zawodowymi.
- Wśród badanych utrzymuje się przekonanie o egzaminie zawodowym jako atucie na rynku pracy.

Ocena wyboru profilu kształcenia

- ❑ W stosunku do 2003 i 2007 roku zaobserwować można obniżenie poziomu przekonania absolwentów, o powtórny wybór takiego samego kierunku kształcenia przy relatywnie wysokiej jego wartości.

Praca za granicą

- ❑ Dominująca frakcja absolwentów nigdy nie podejmowała pracy za granicą – 85% wskazań.
- ❑ Wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych przeważają wyjazdy sezonowe na 2-3 miesiące. Większość absolwentów pracujących za granicą podejmuje pracę poza branżą turystyczno-hotelarsko-gastronomiczną.
- ❑ Kierunkiem migracji zarobkowej absolwentów jest Europa Zachodnia, głównie Wielka Brytania, Niemcy, Holandia, Włochy, Belgia i Austria.

Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

- Aż 63% absolwentów przyznaje się do braku wiedzy na temat egzaminów na tytuł czeladnika lub mistrza.
- Ponad 78% wskazań dotyczy absolwentów deklarujących nieprzystępowanie do egzaminu na tytuł czeladnika lub mistrza w przyszłości.
- Respondenci charakteryzują się wysokim poziomem zaufania do egzaminów na tytuł czeladnika lub mistrza jako do formy obiektywnej oceny wiedzy i umiejętności oraz gwarancji opanowania przez absolwenta materiału teoretycznego i praktycznego z zakresu danego zawodu.
- Wśród badanych utrzymuje się przekonanie o zdanym egzaminie na tytuł czeladnika lub mistrza jako atucie na rynku pracy.

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

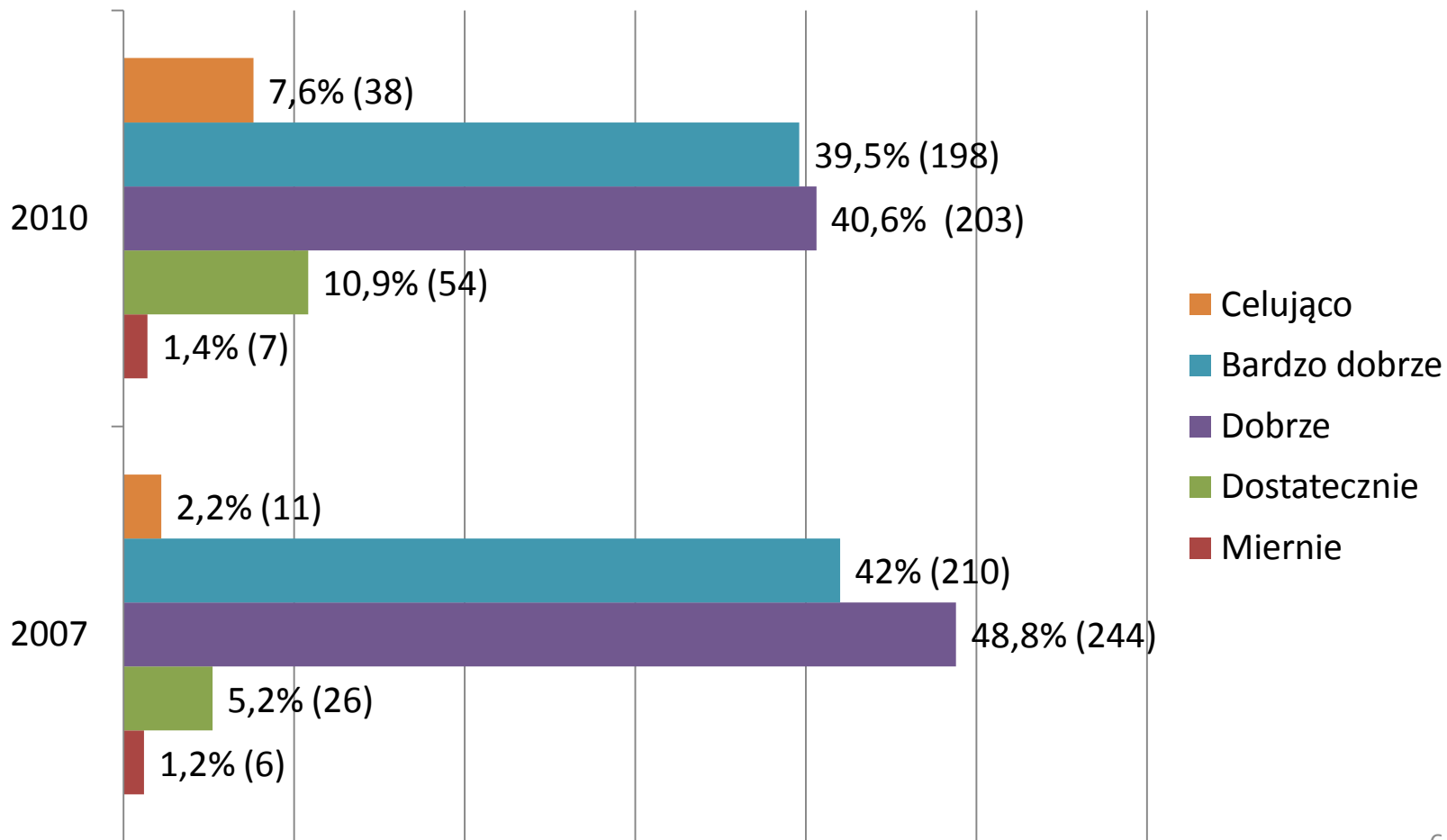
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

KOMPETENCJE I UMIEJĘTNOŚCI

Kompetencje i umiejętności

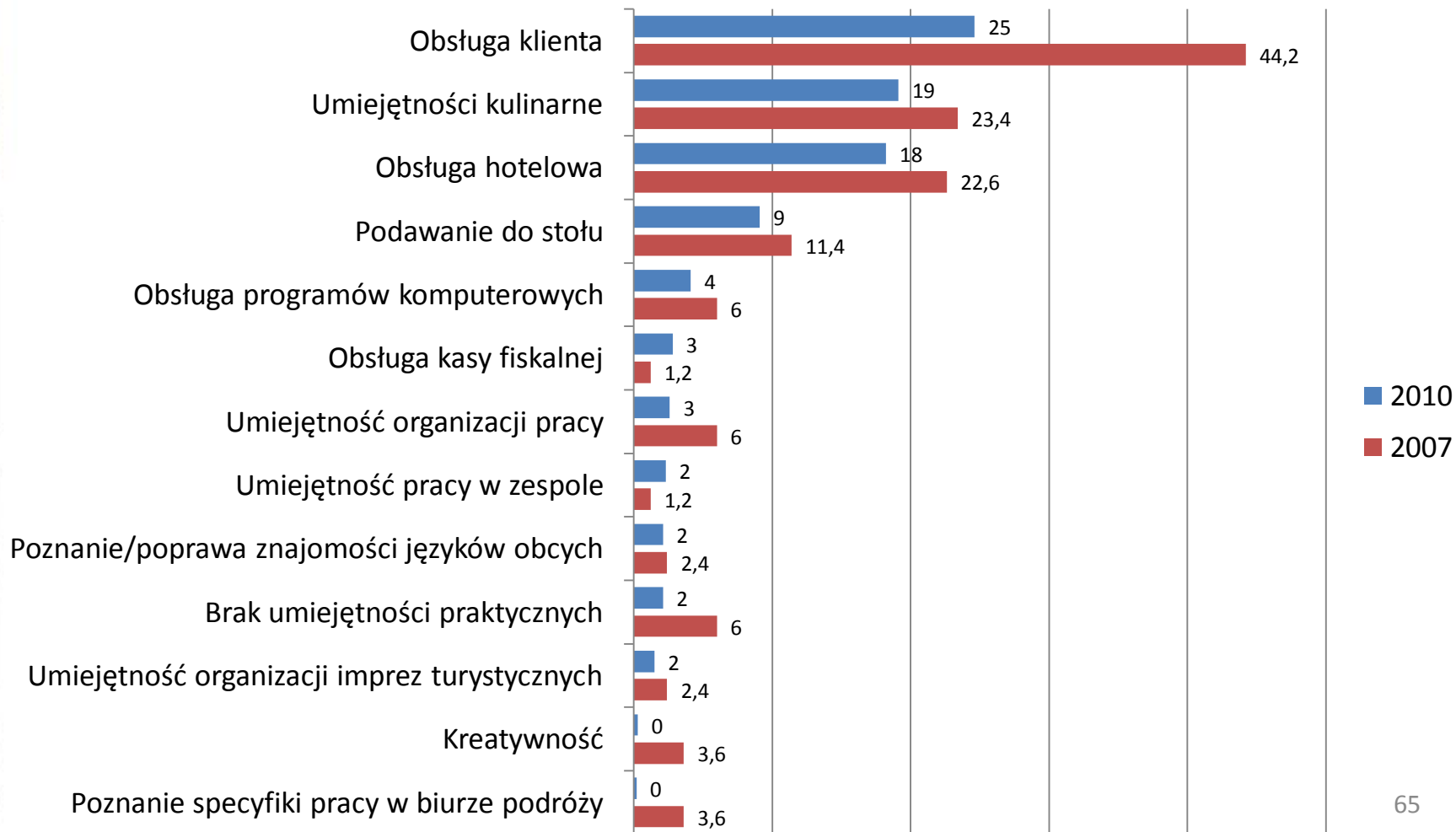
Rys. 17. Ocena przygotowania do pracy zawodowej wyniesionego z nauki w ukończonej szkole. N=500

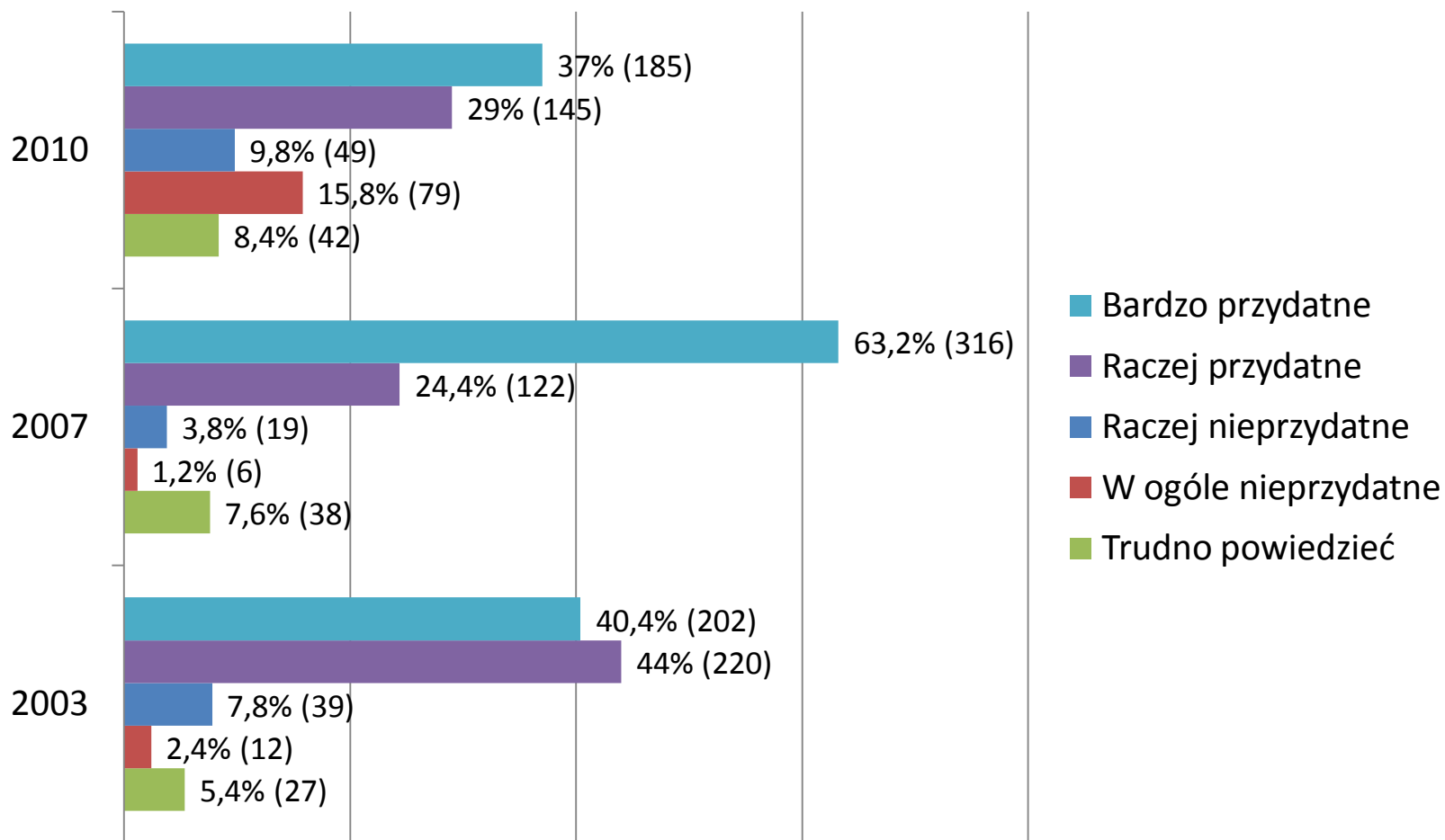
Kompetencje i umiejętności

Rys. 18 . Rodzaj nabytych w szkole umiejętności praktycznych (%). N=500

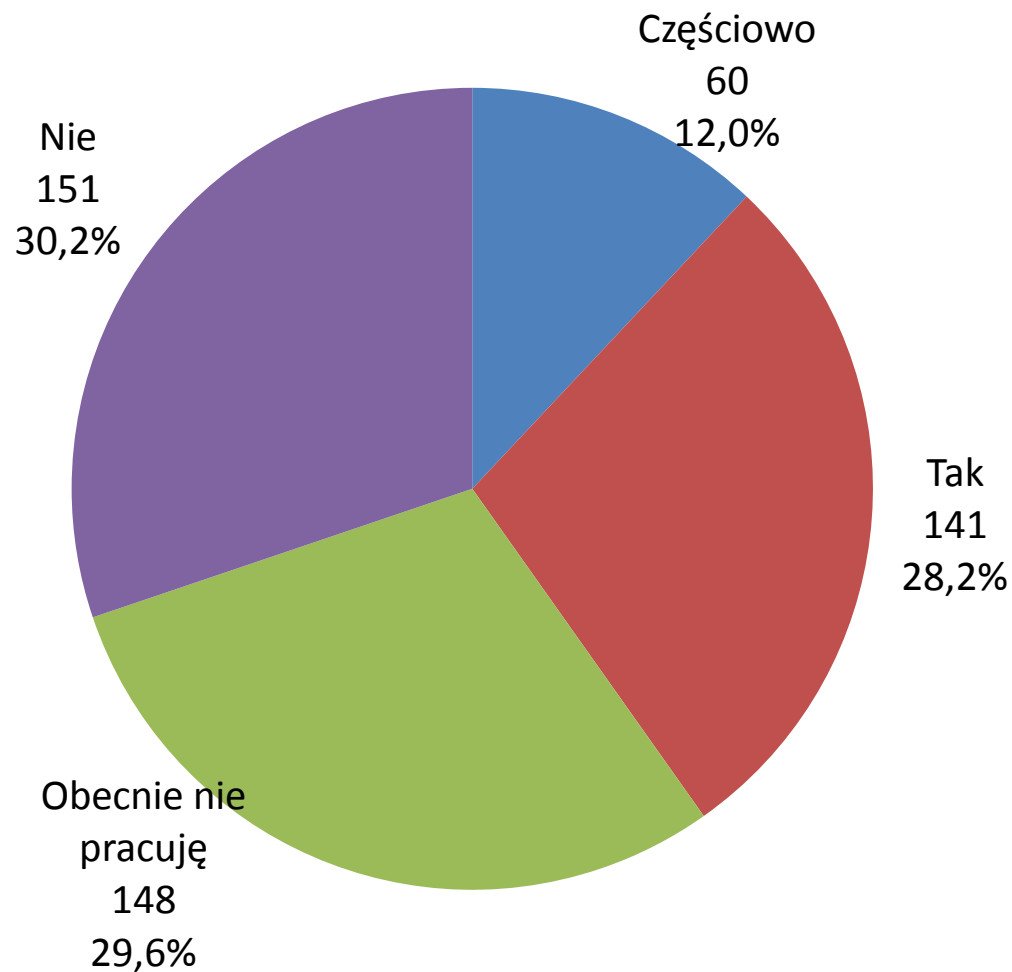
Kompetencje i umiejętności

Rys. 19. Ocena przydatności zdobytych w szkole umiejętności praktycznych. N=500

Kompetencje i umiejętności

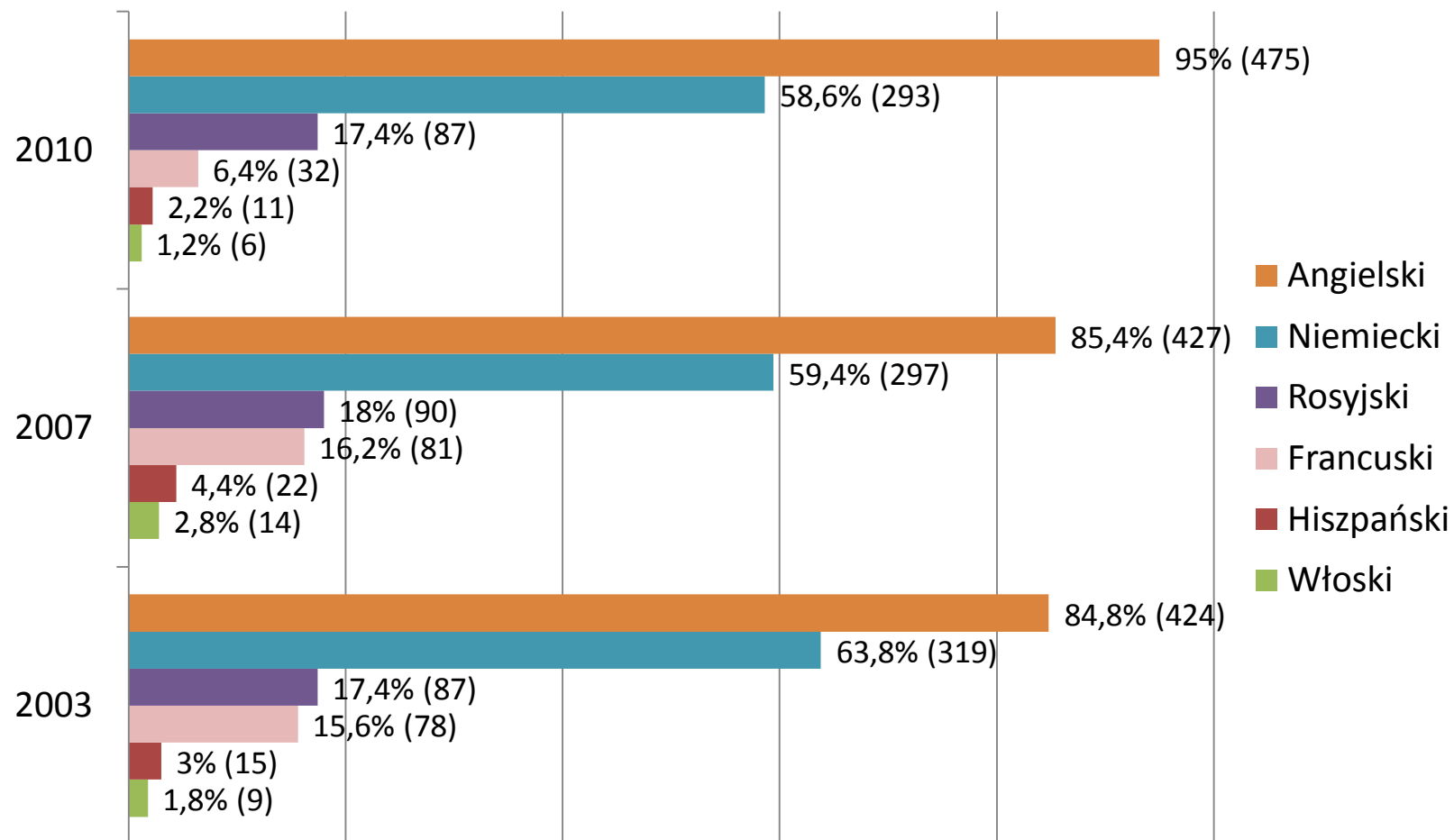
Rys. 20. Wykorzystywanie umiejętności zdobytych w trakcie nauki w obecnej pracy. N=500

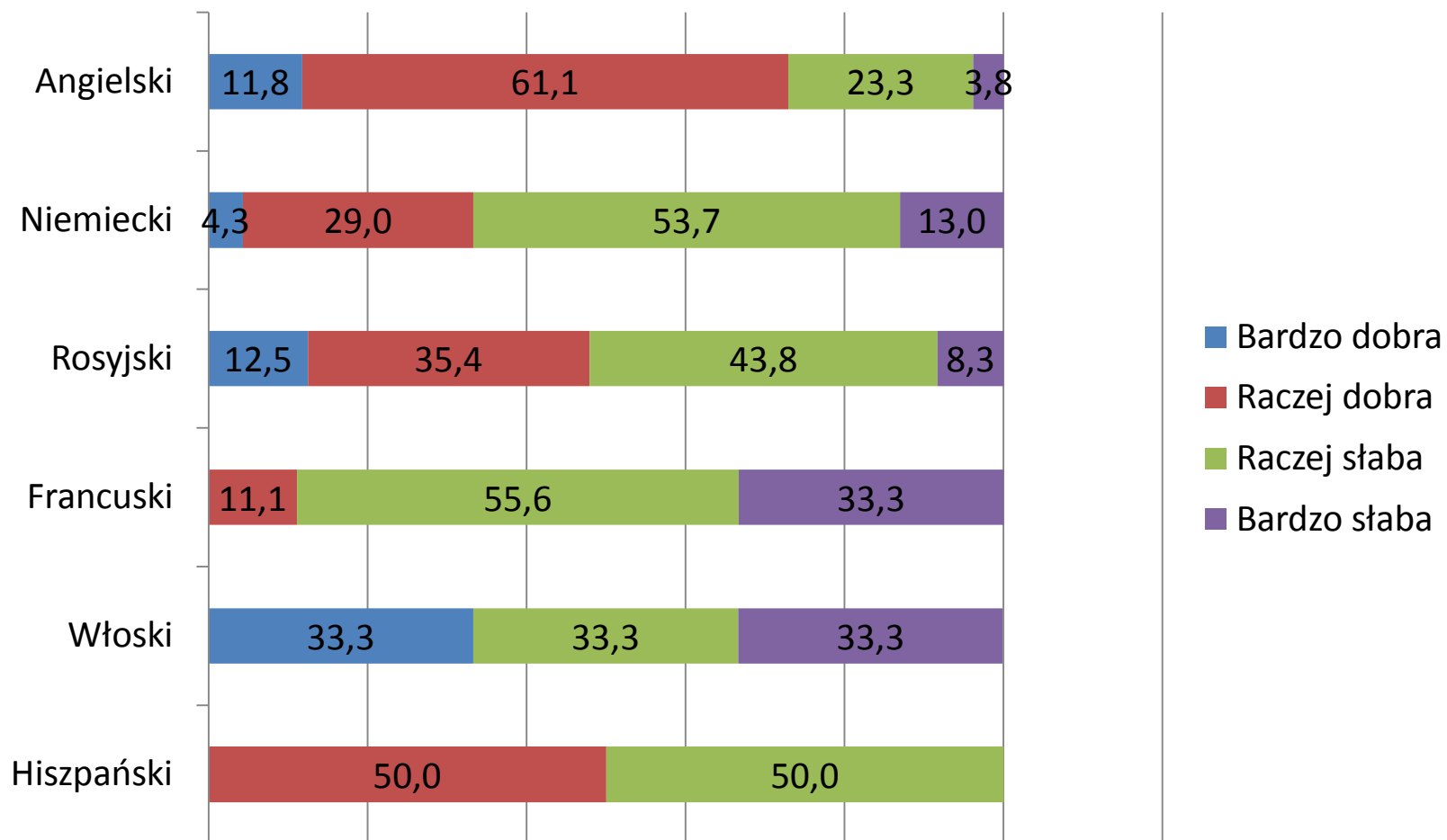
Kompetencje i umiejętności

Rys. 21. Znajomość języków obcych. N=500

Kompetencje i umiejętności

Rys. 22. Stopień znajomości języków obcych w mowie (w %). N=500

Kompetencje i umiejętności

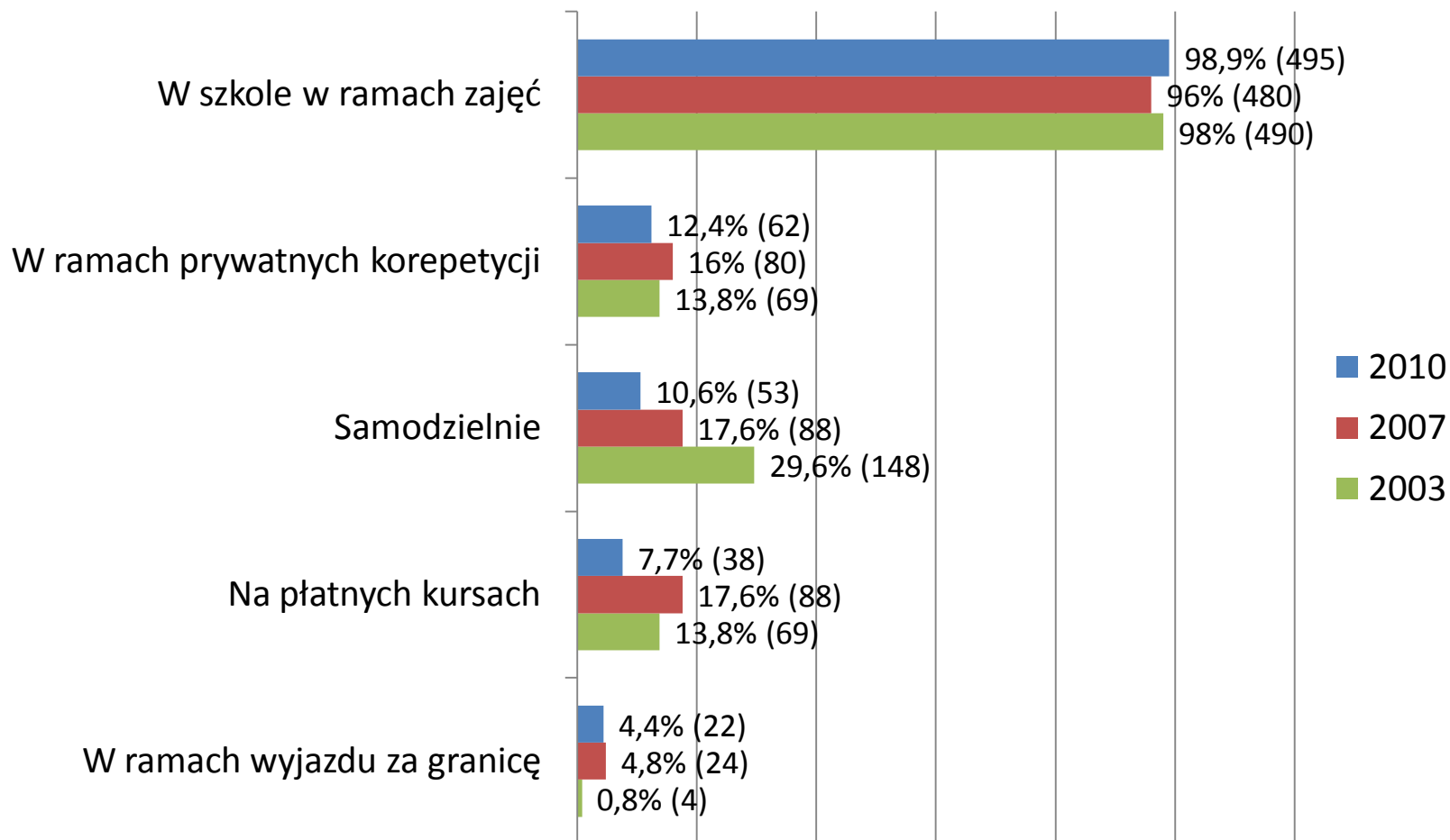
Rys. 23. Stopień znajomości języków obcych w piśmie (w %). N=500

Kompetencje i umiejętności

Rys. 24. Miejsce nauki języków obcych. N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

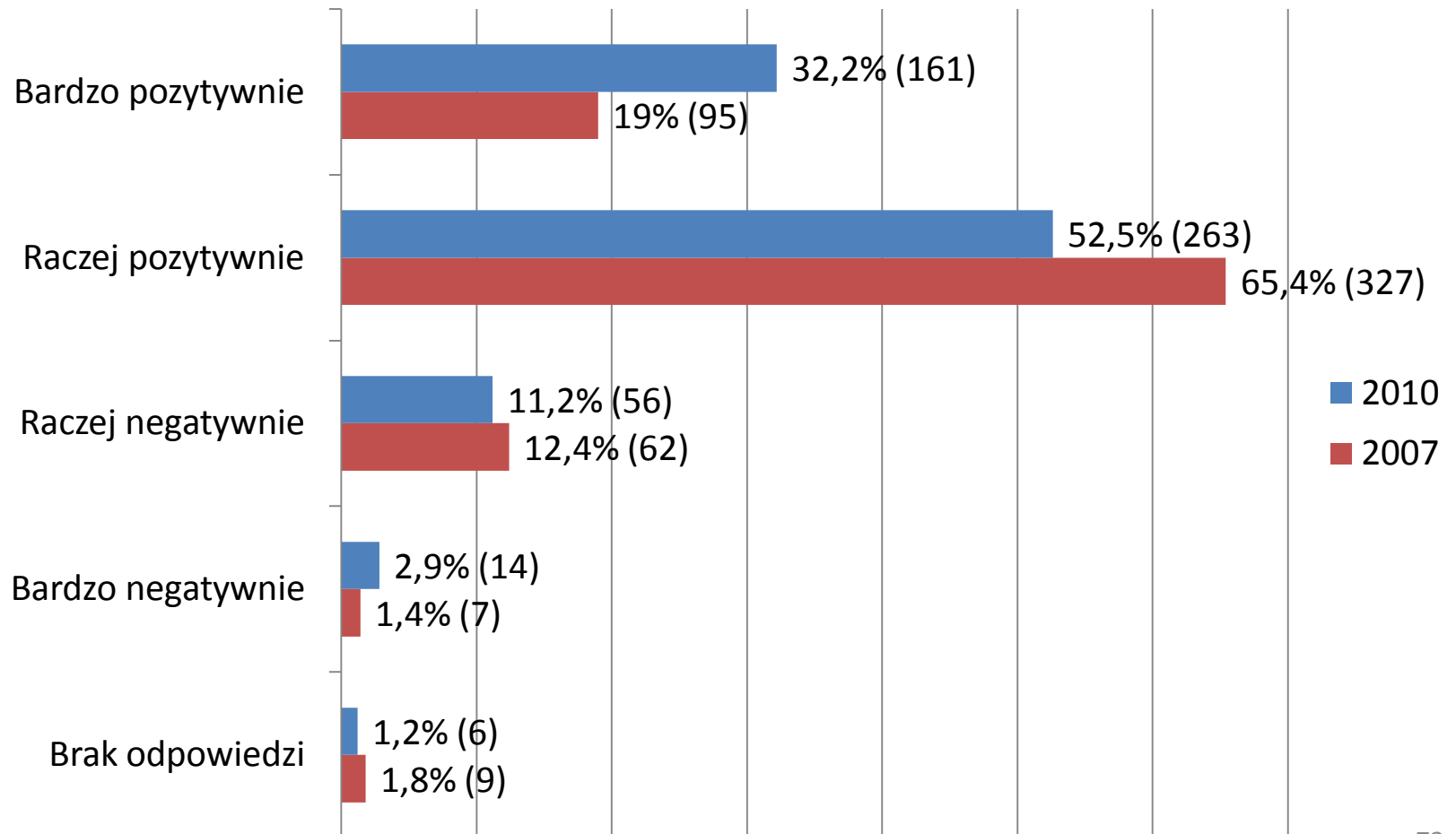

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

OCENA EGZAMINU ZAWODOWEGO

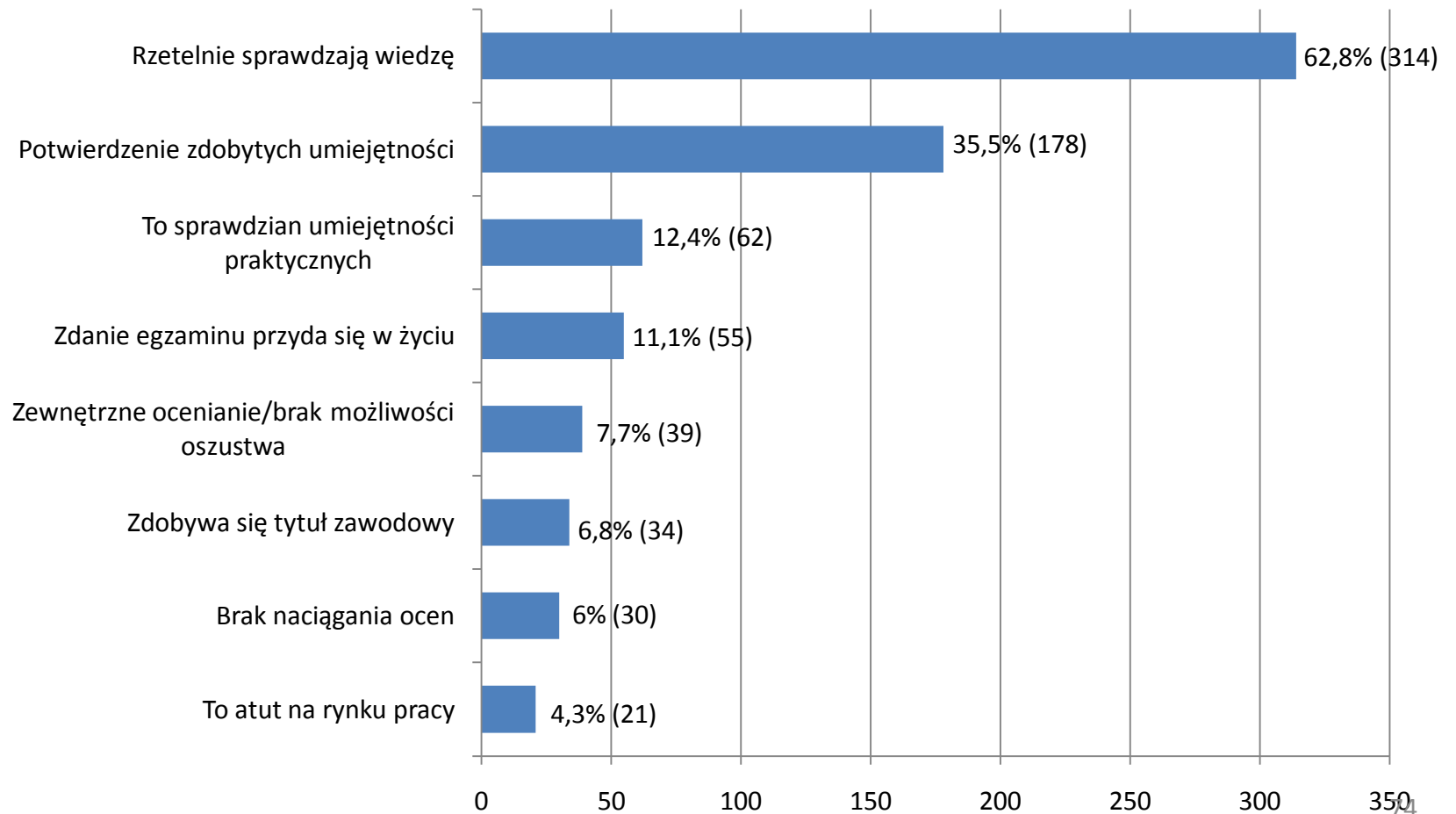
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 25. Ocena idei przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. N=500

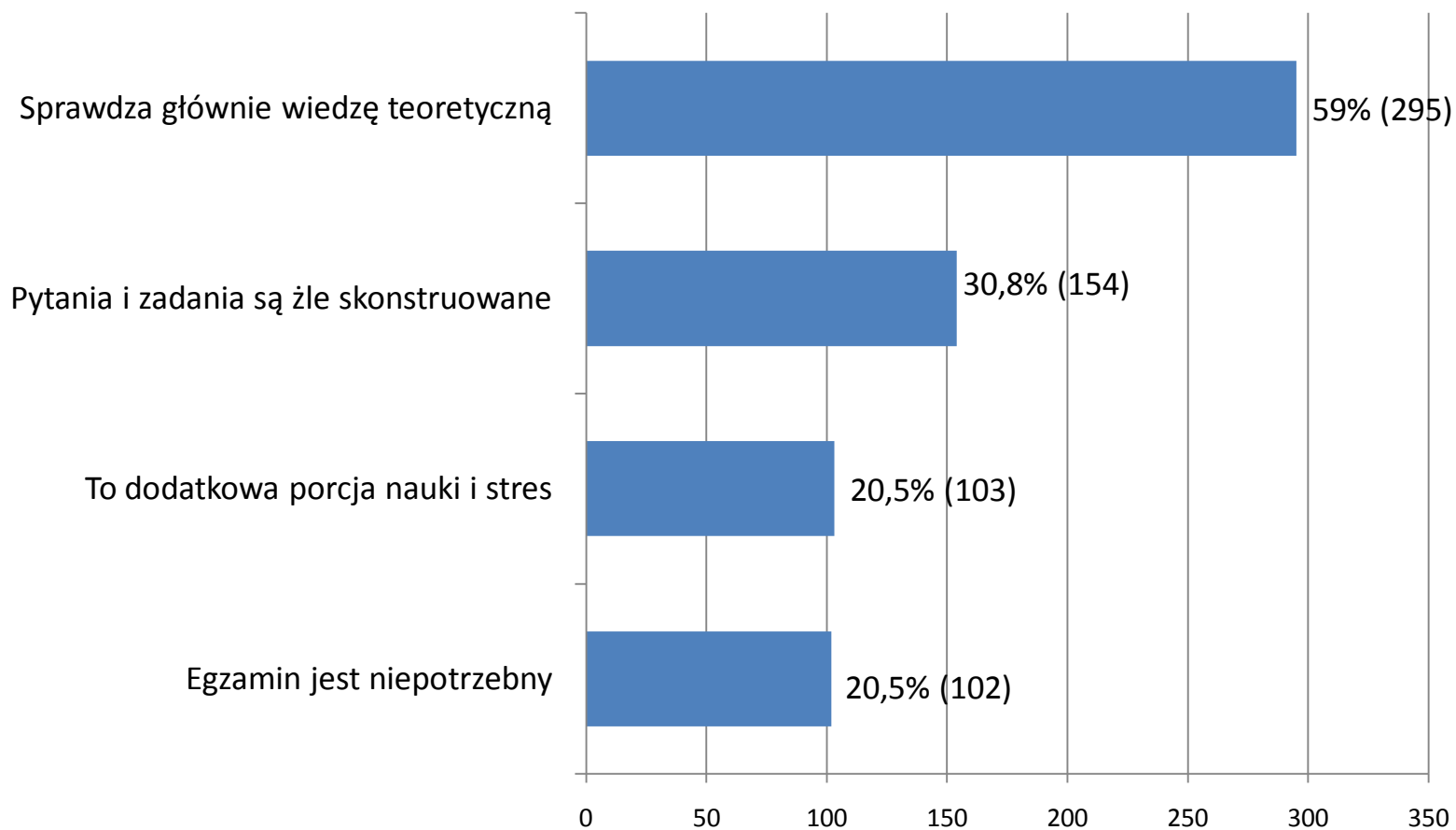
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 26. Przyczyny pozytywnej oceny idei przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. N=500

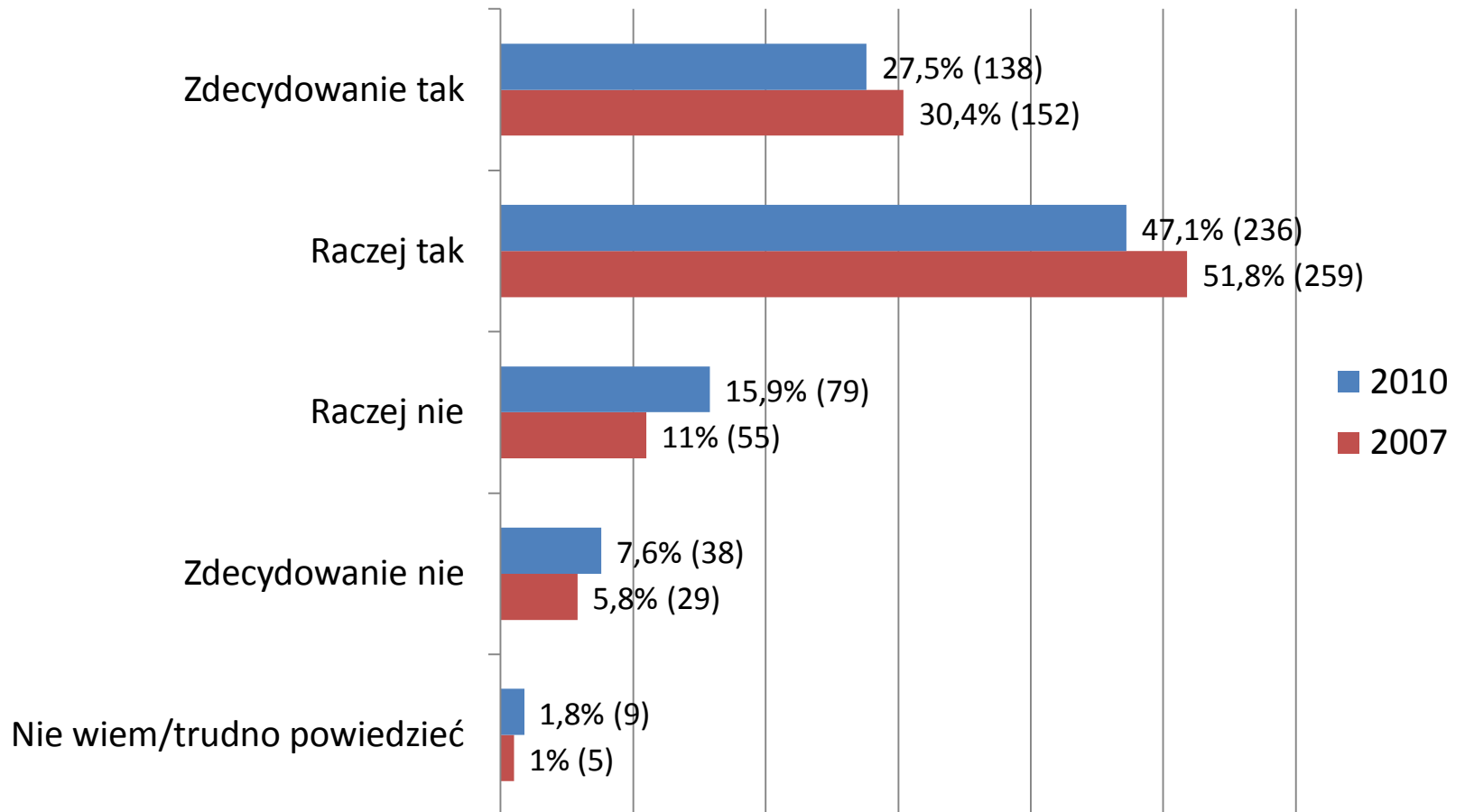
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 27. Przyczyny negatywnej oceny idei przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. N=500

Ocena egzaminu zawodowego

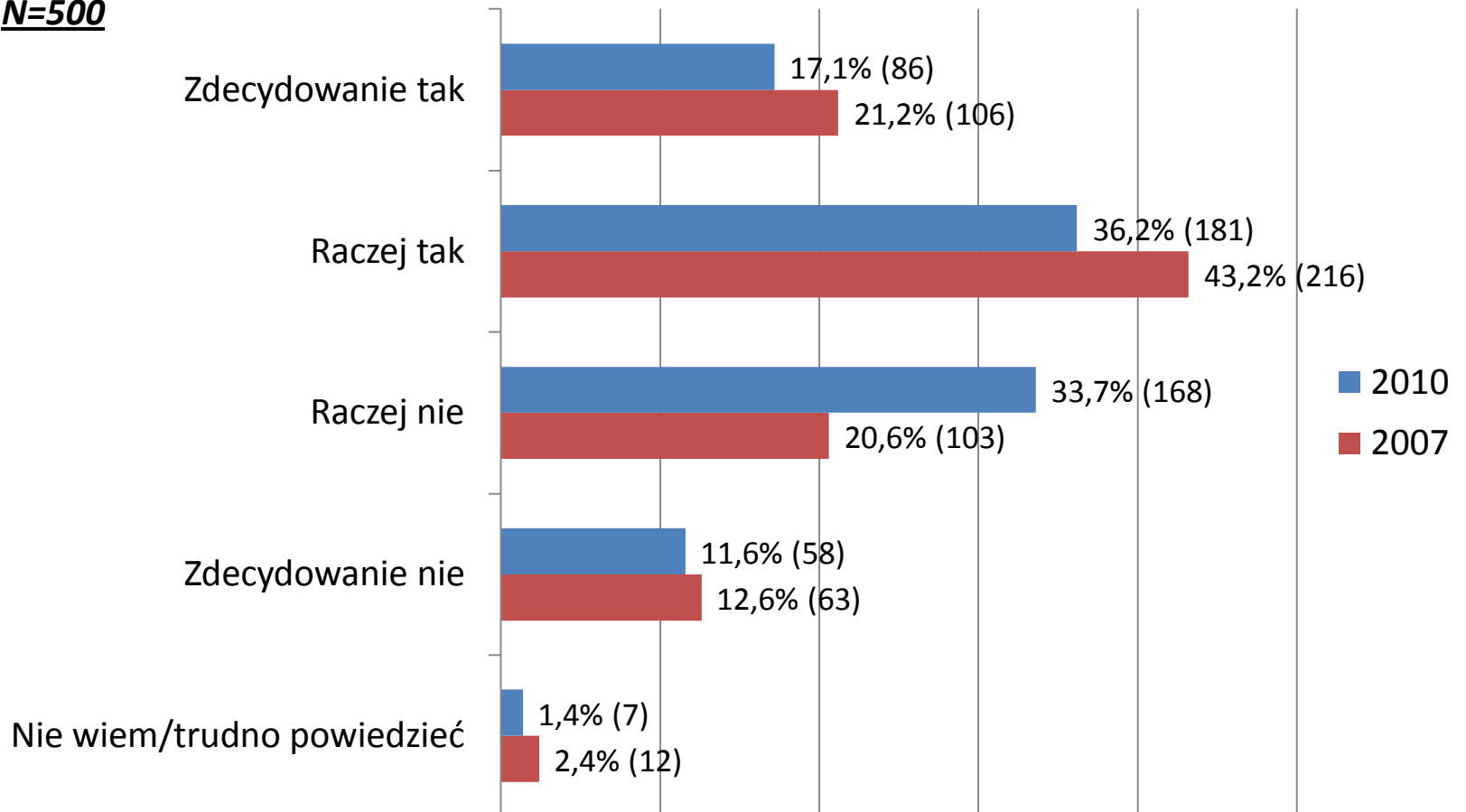
Rys. 28. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe a możliwość obiektywnej oceny opanowania przez absolwenta wiedzy z zakresu danego zawodu. N=500

Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 29. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe a możliwość obiektywnej oceny opanowania przez absolwenta umiejętności praktycznych z zakresu danego zawodu.

N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

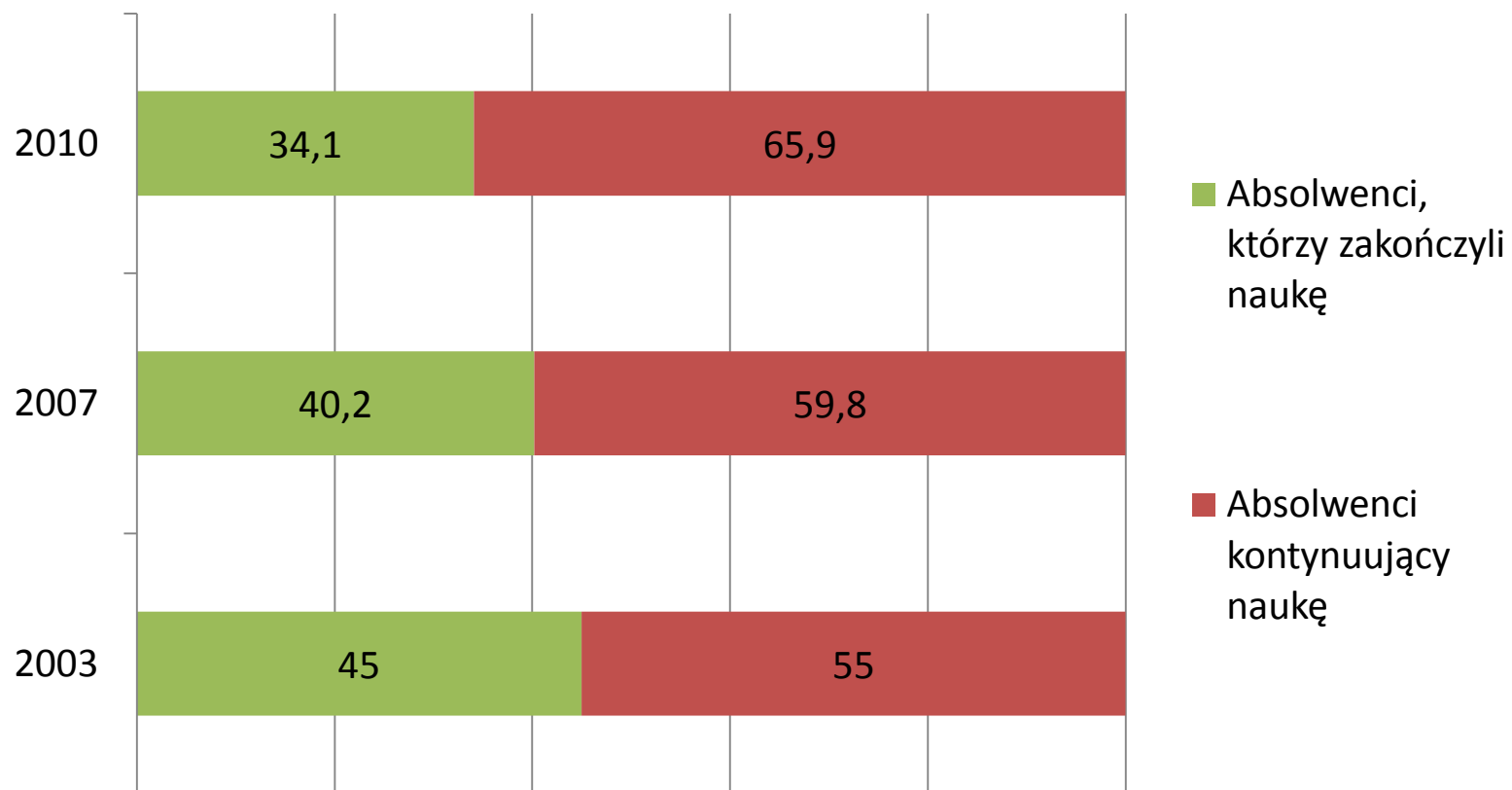

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

KONTYNUACJA NAUKI

Kontynuacja nauki

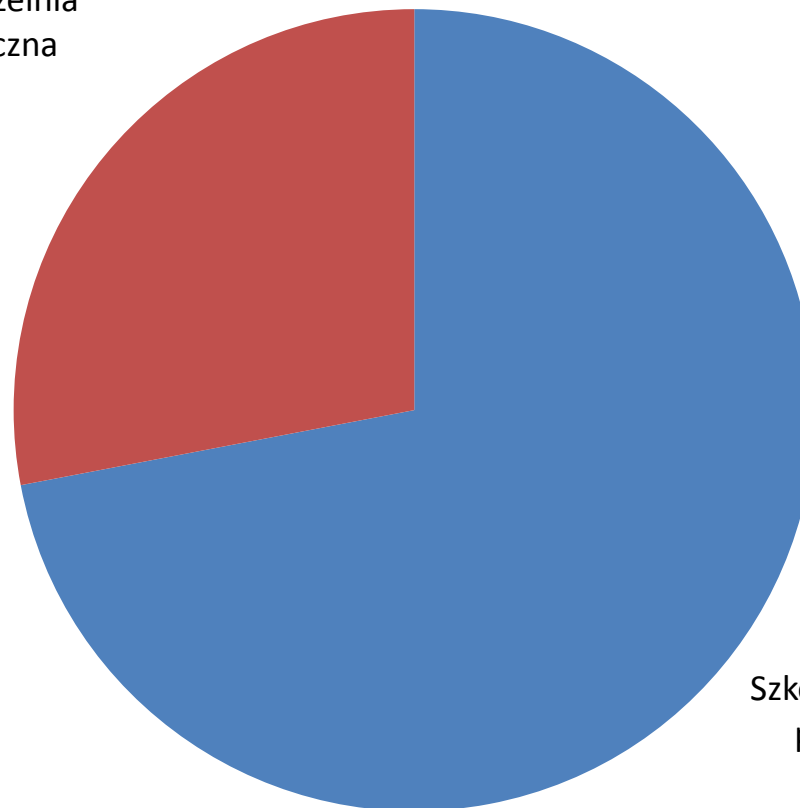
Rys. 30. Odsetek absolwentów kontynuujących naukę (w %). N=500

Kontynuacja nauki

Rys. 31. Typ szkoły w jakiej kontynuowano naukę. N=500

Szkoła/uczelnia
niepubliczna
140
28%

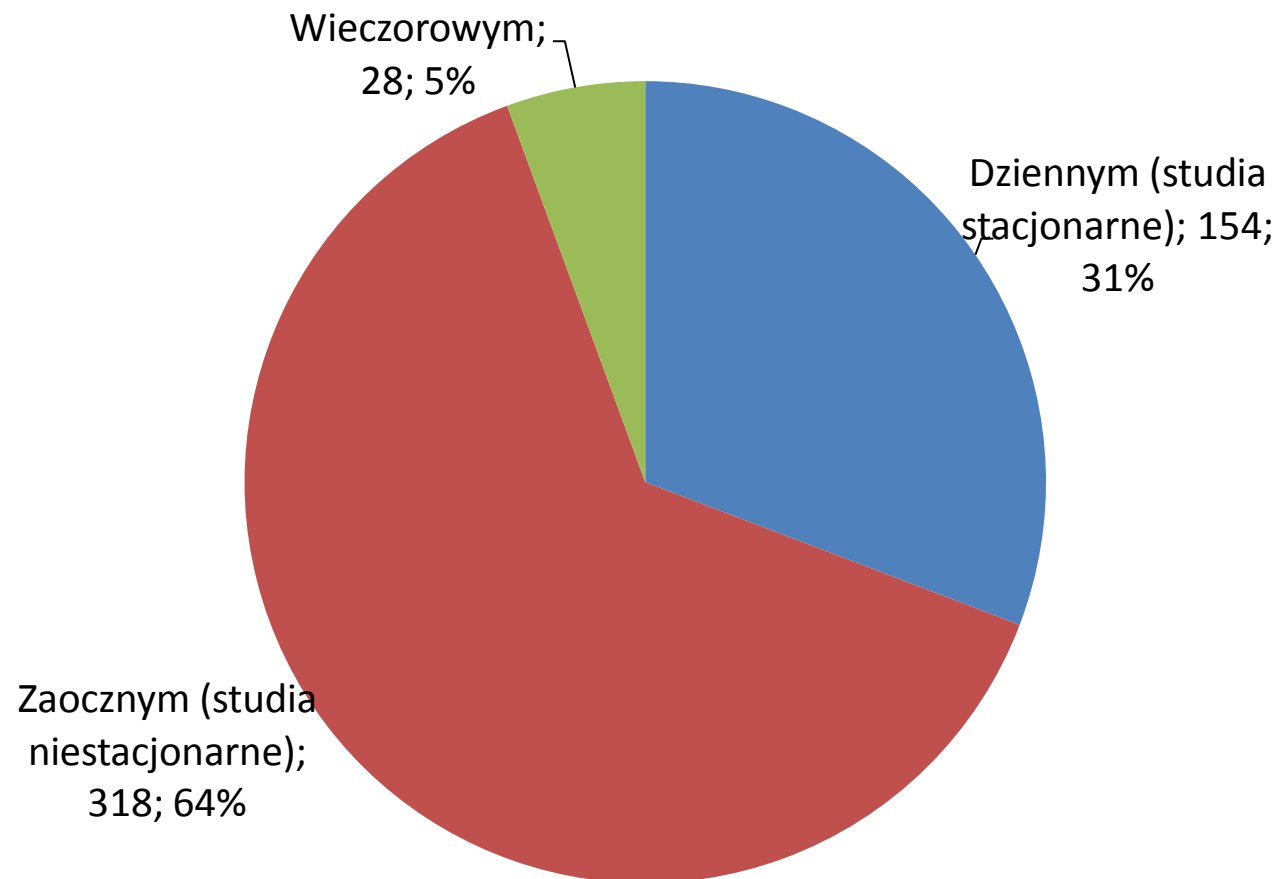

Szkoła/uczelnia
publiczna
360
72%

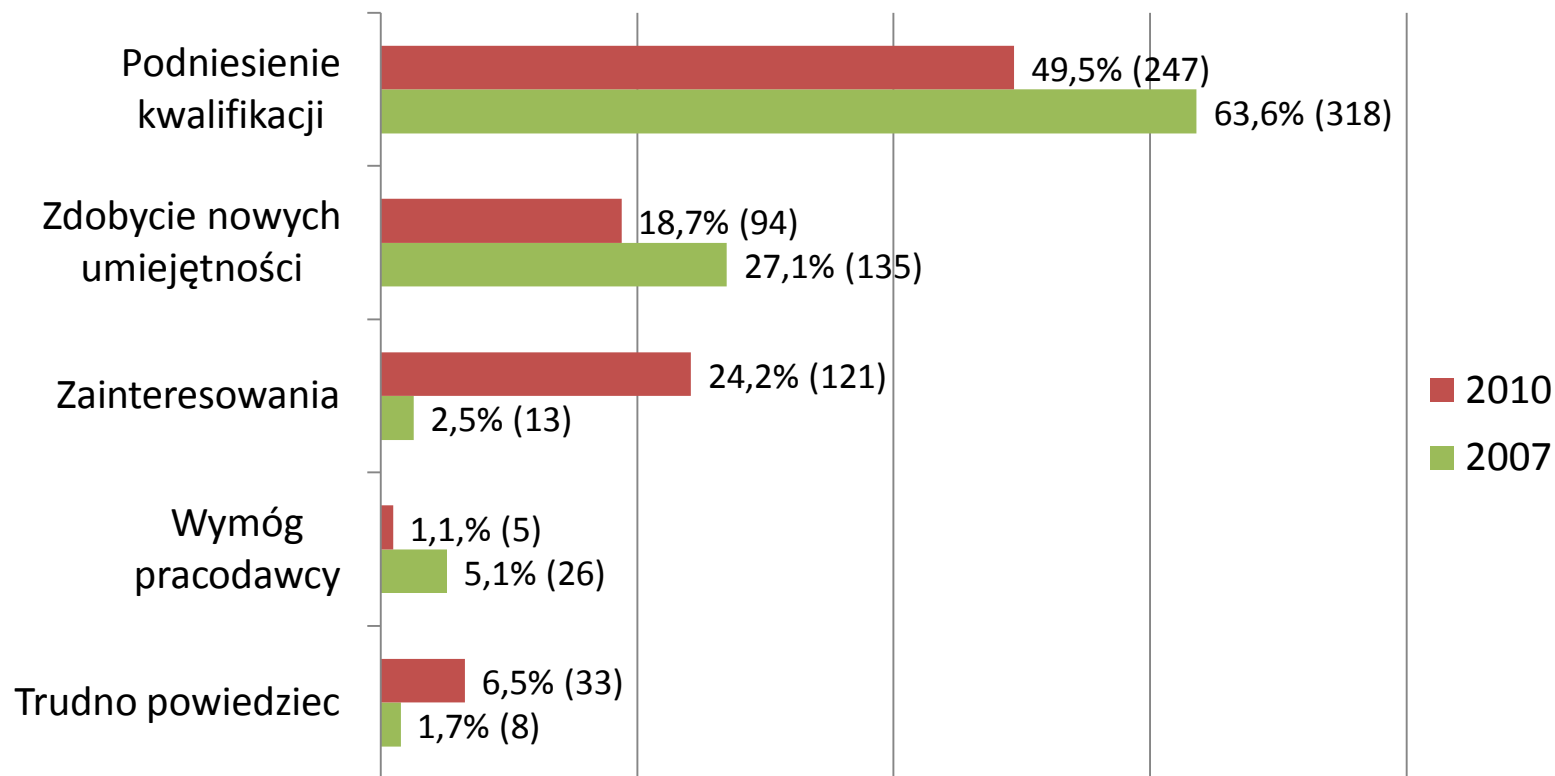
Kontynuacja nauki

Rys. 32. Tryb w jakim kontynuowano naukę. N=500

Kontynuacja nauki

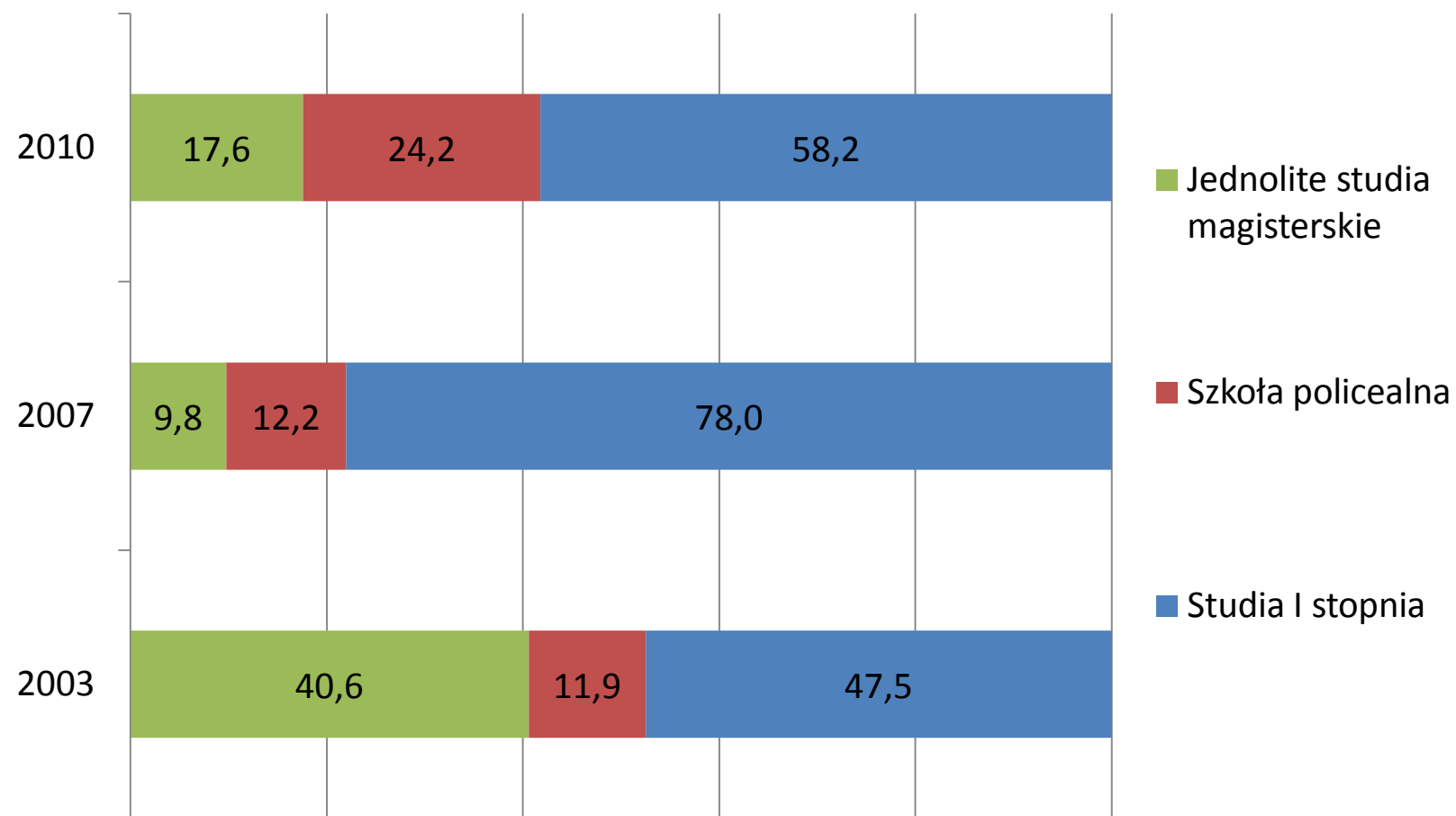
Rys. 33. Przyczyny kontynuacji nauki. N=500

*Uwaga: ze względu na brak możliwości dokonania porównań, z analizy wyłączono dane z roku 2003 (dane nie sumowały się do 100%).

Kontynuacja nauki

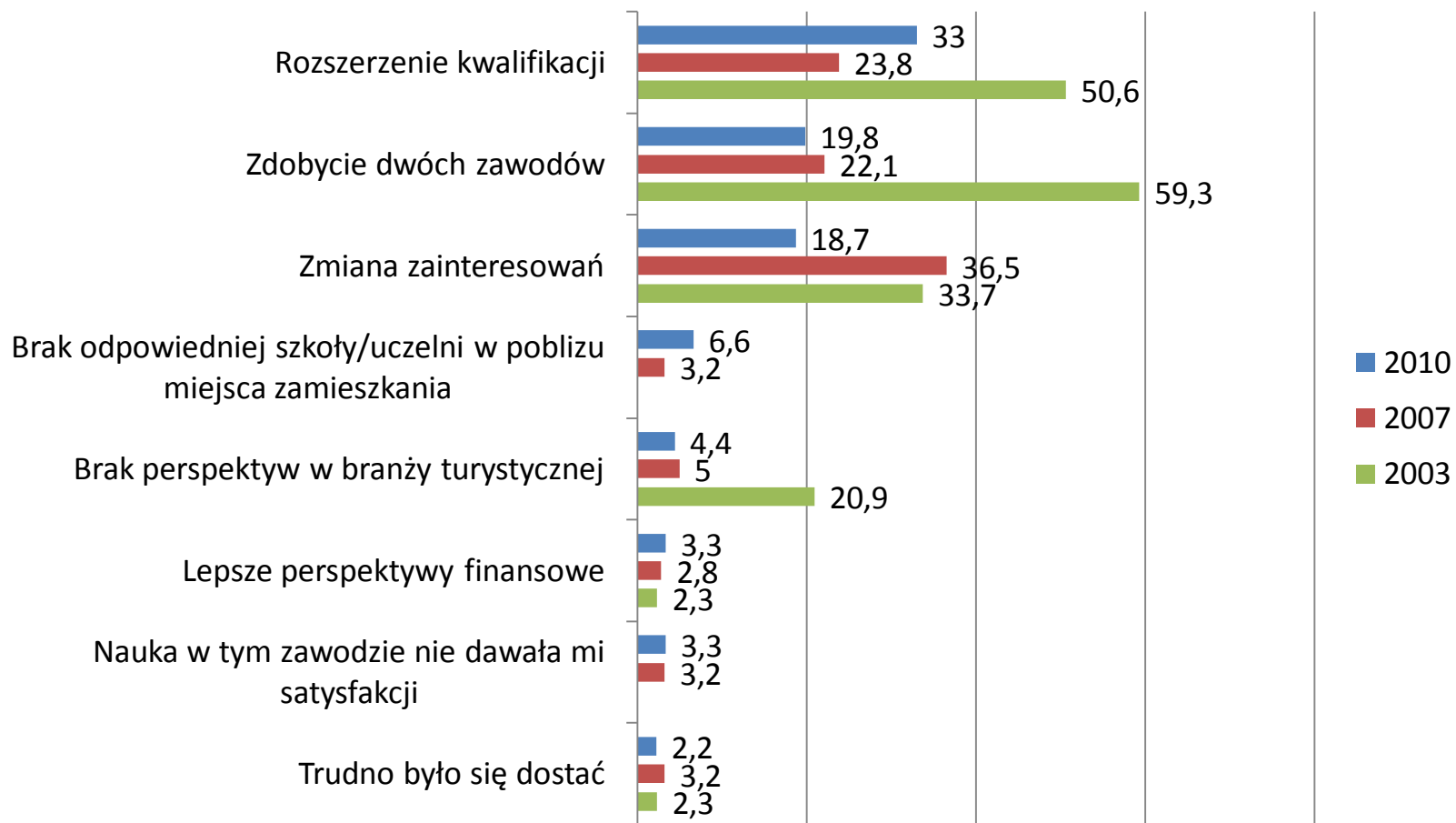
Rys. 34. Dotychczasowy profil kształcenia (w %)

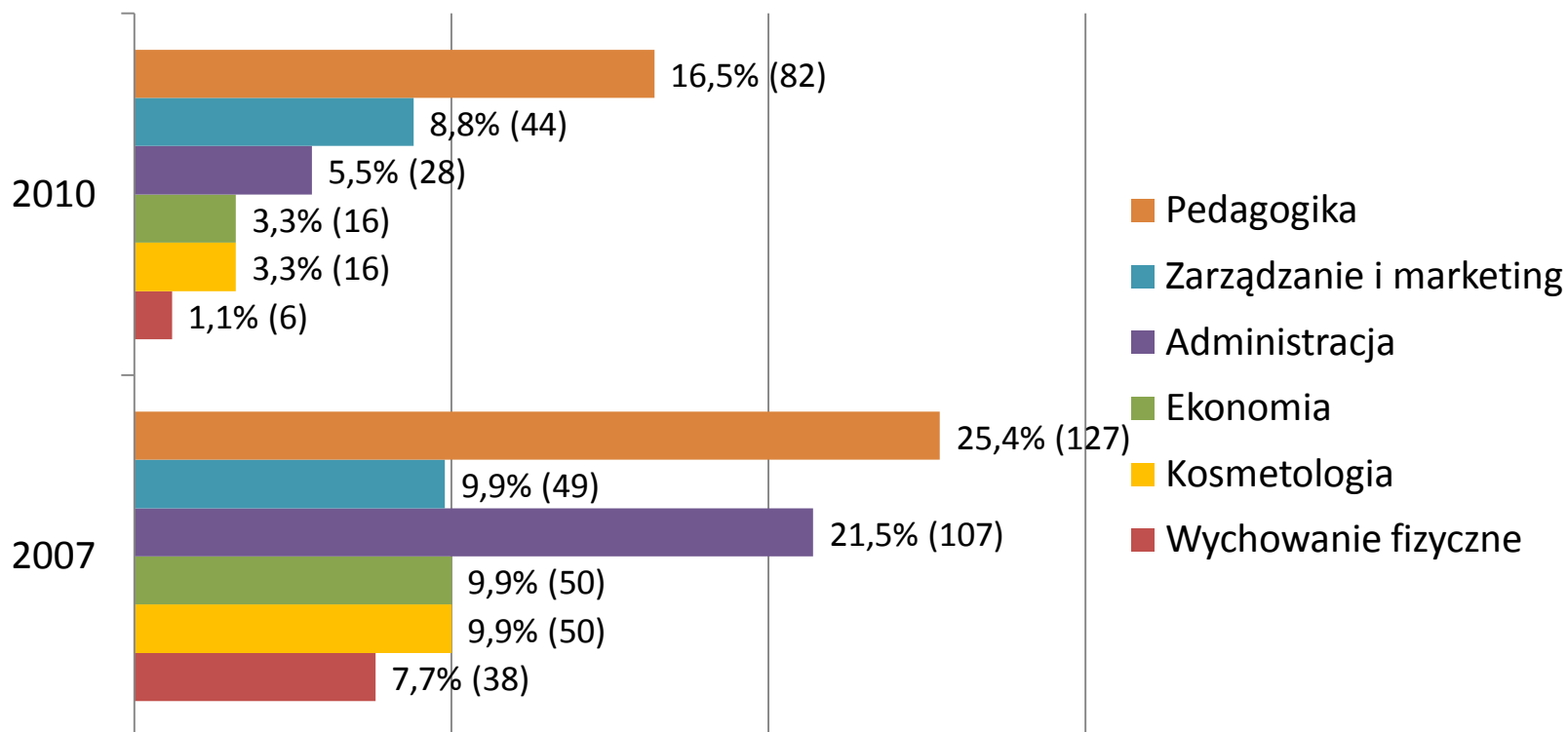
Kontynuacja nauki

Rys. 35. Przyczyny zmiany profilu kształcenia (%). N=500

Kontynuacja nauki

Rys. 36. Kierunek zmiany profilu kształcenia. N=500

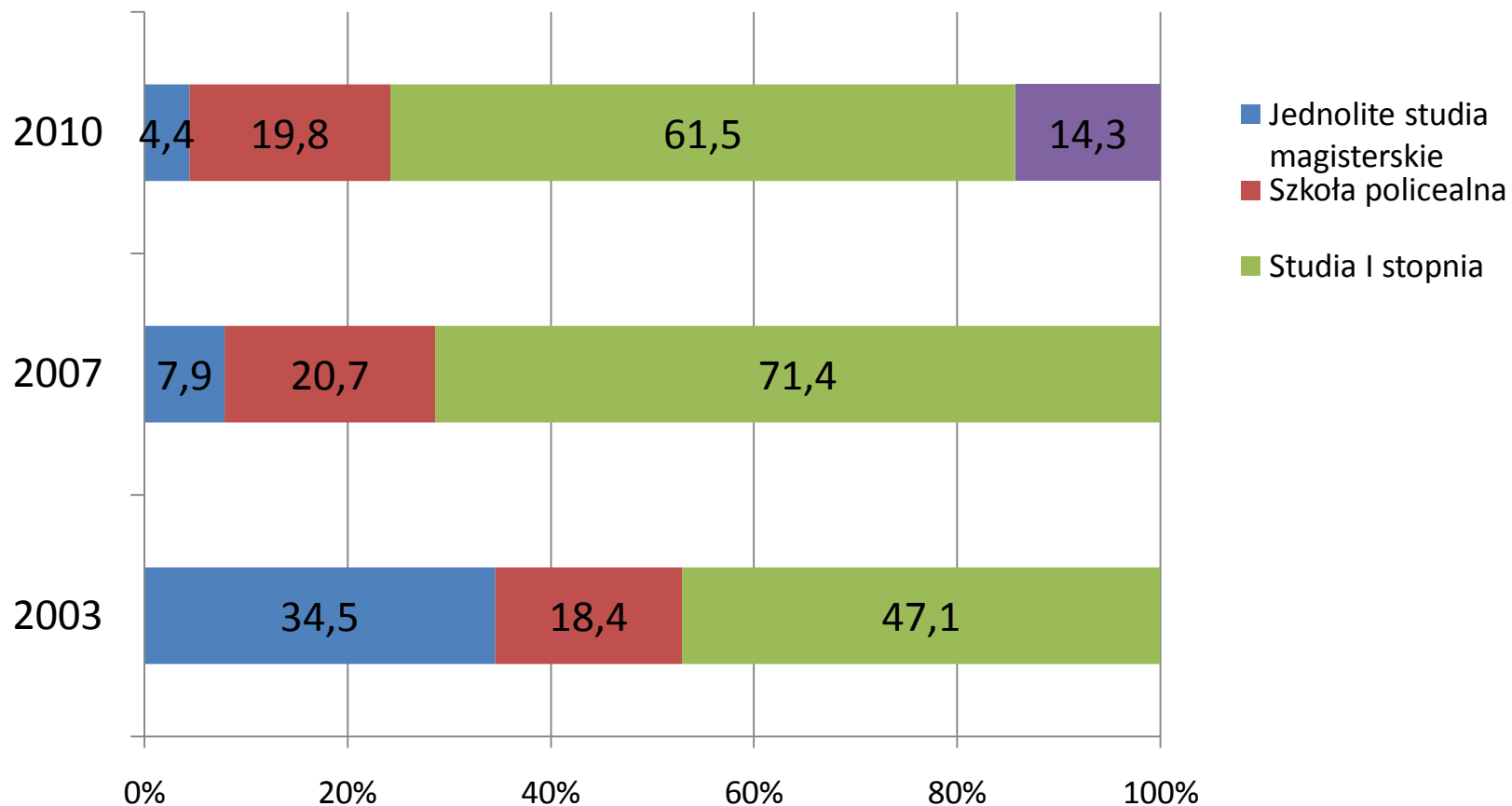

*Uwaga : na wykresie porównano wyłącznie te ze kategorie (kierunki), które pojawiły się w obydwu edycjach badania tj. w latach 2007 i 2010.

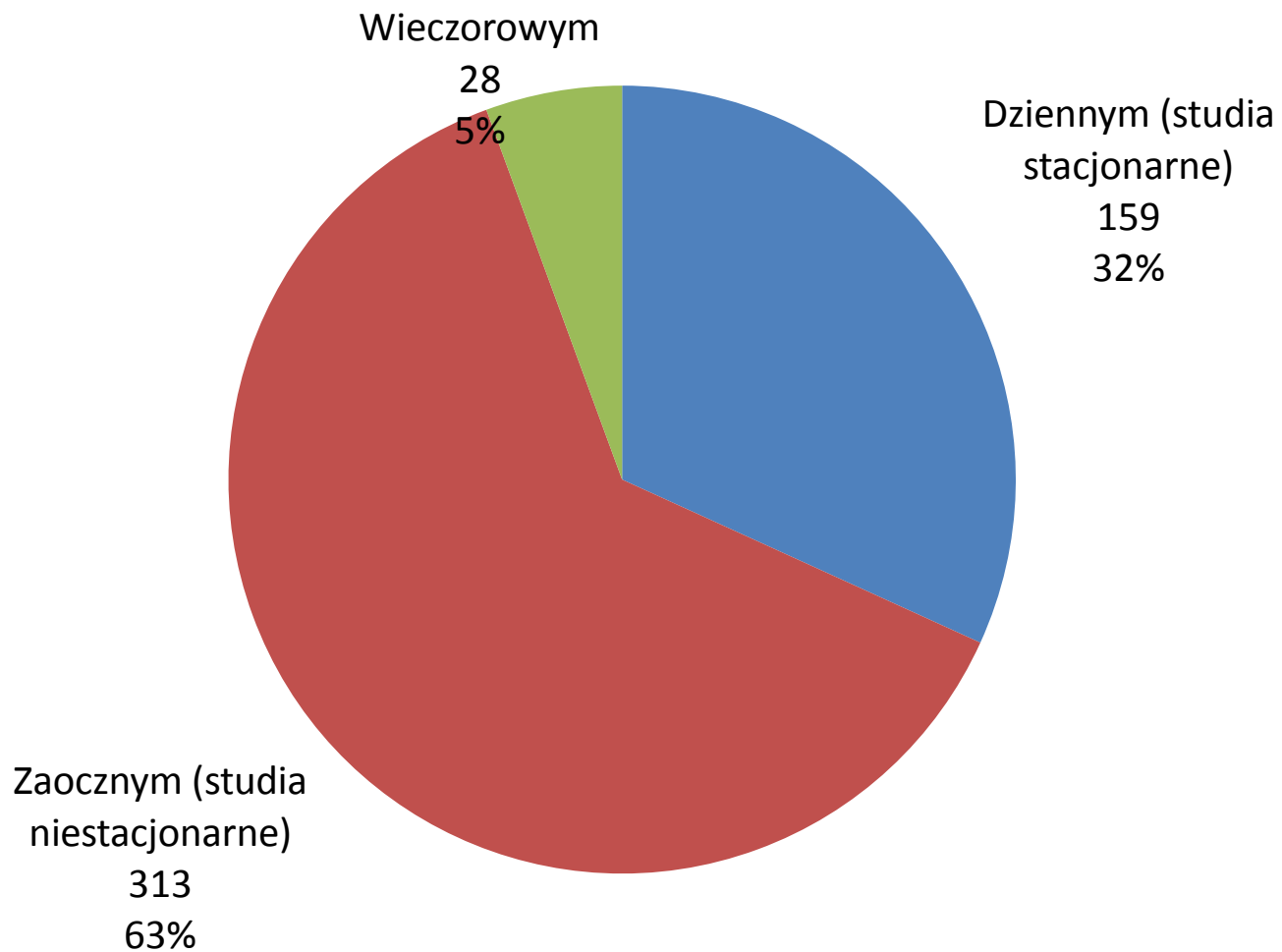
Kontynuacja nauki

Rys. 37. Zmiana profilu kształcenia (w %). N=500

Kontynuacja nauki

Rys. 38. Tryb w jakim kontynuowano naukę. N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

PRACA ZAWODOWA

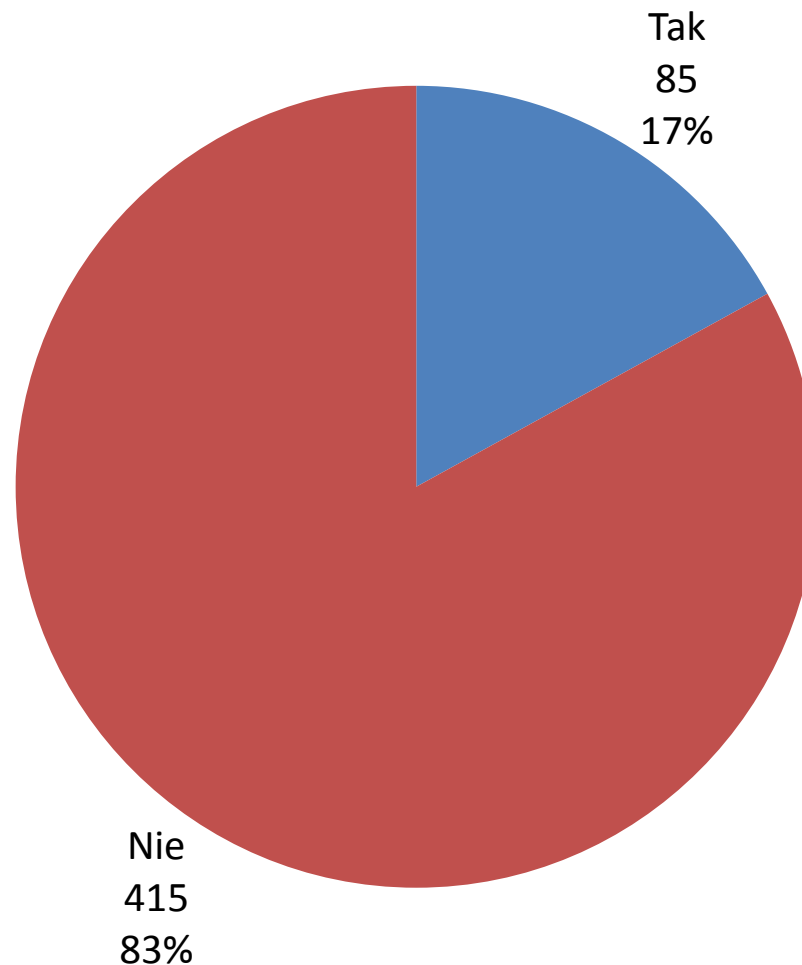
Praca zawodowa

Rys. 39. Odsetek pracujących absolwentów (%). N=500

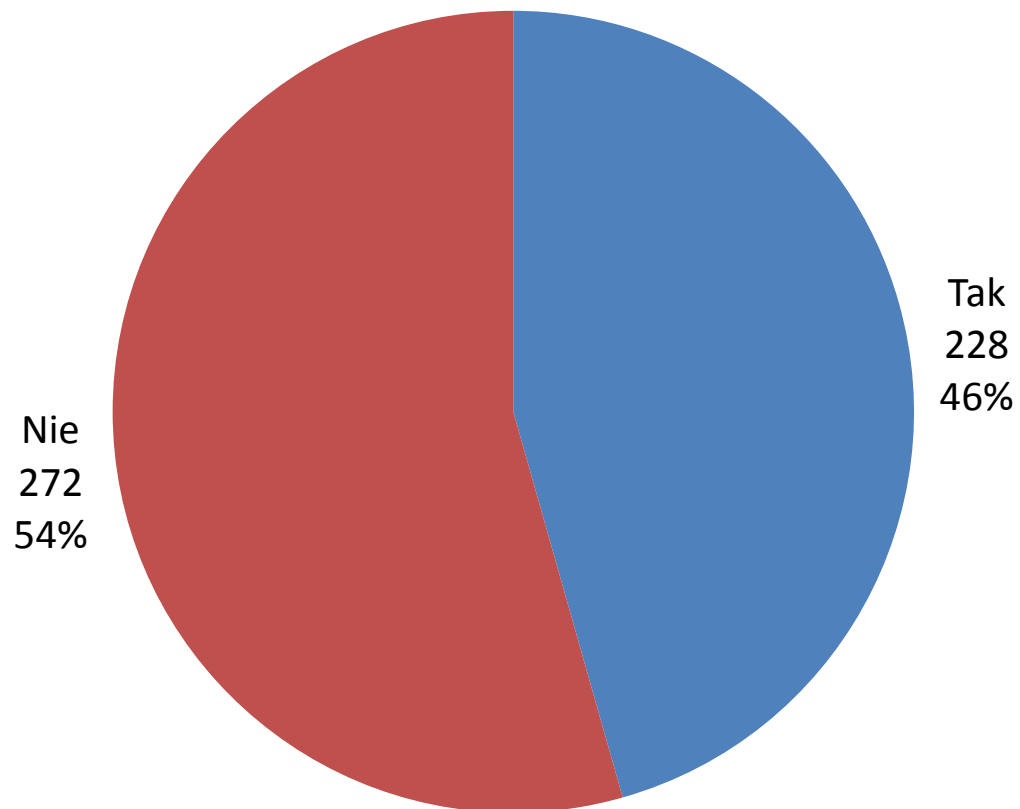
Praca zawodowa

Rys. 40. Podjęcie pracy, a konieczność zmiany miejsca zamieszkania. N=500

Praca zawodowa

Rys. 41. Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym. N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

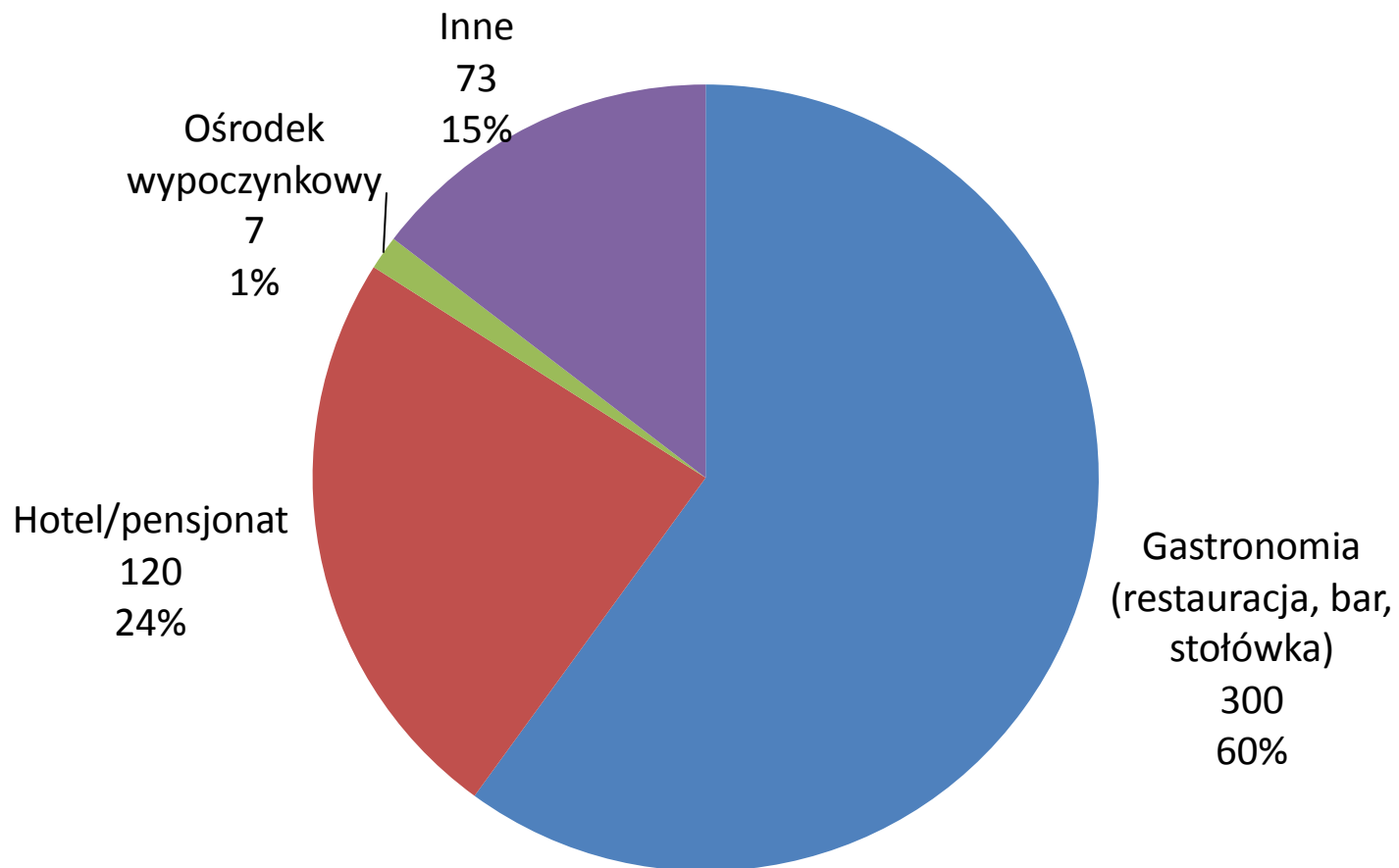

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

ZATRUDNIENIE ZGODNE Z PRZYGOTOWANIEM ZAWODOWYM

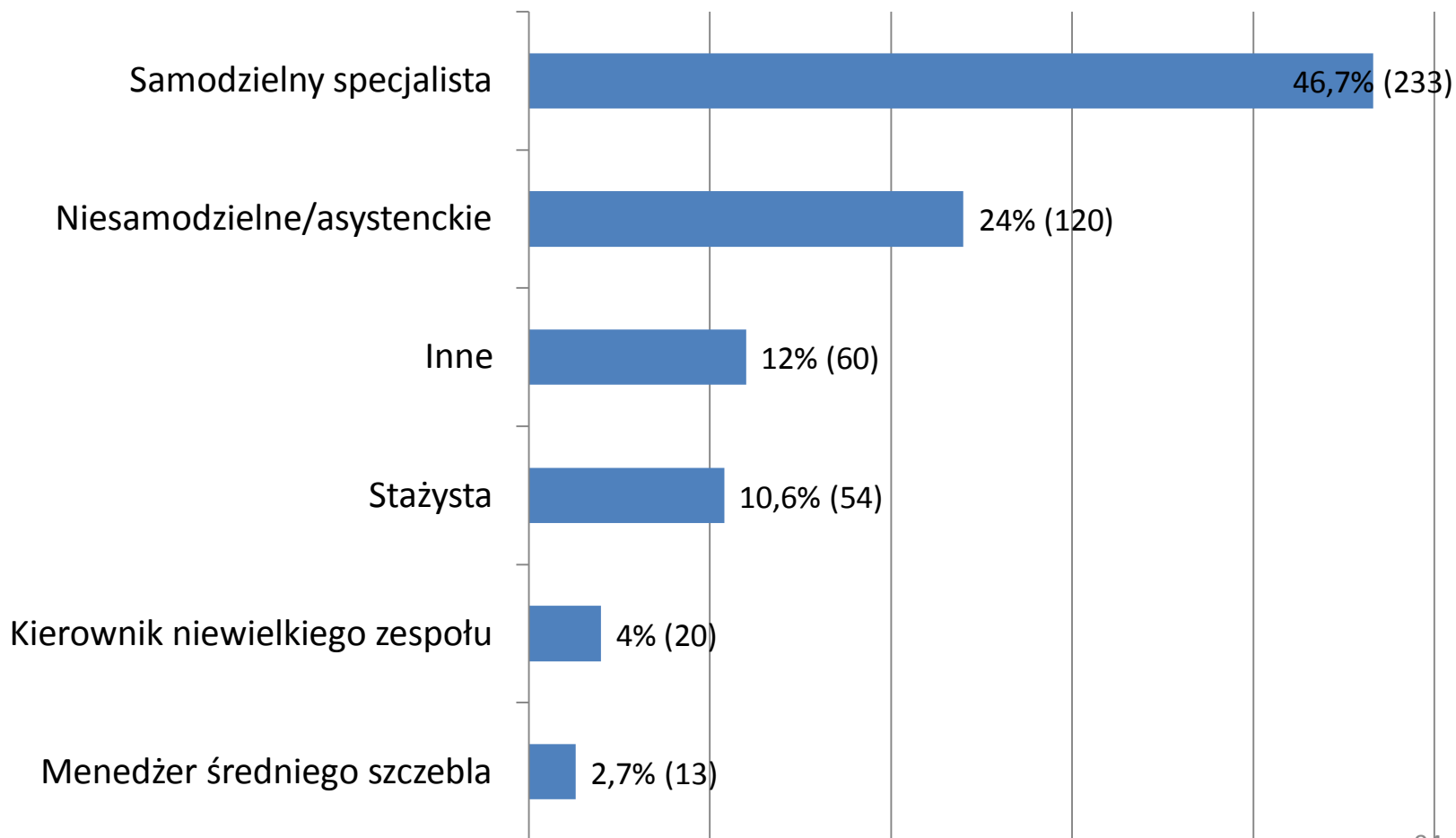
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 42. Obecne miejsce zatrudnienia. N=500

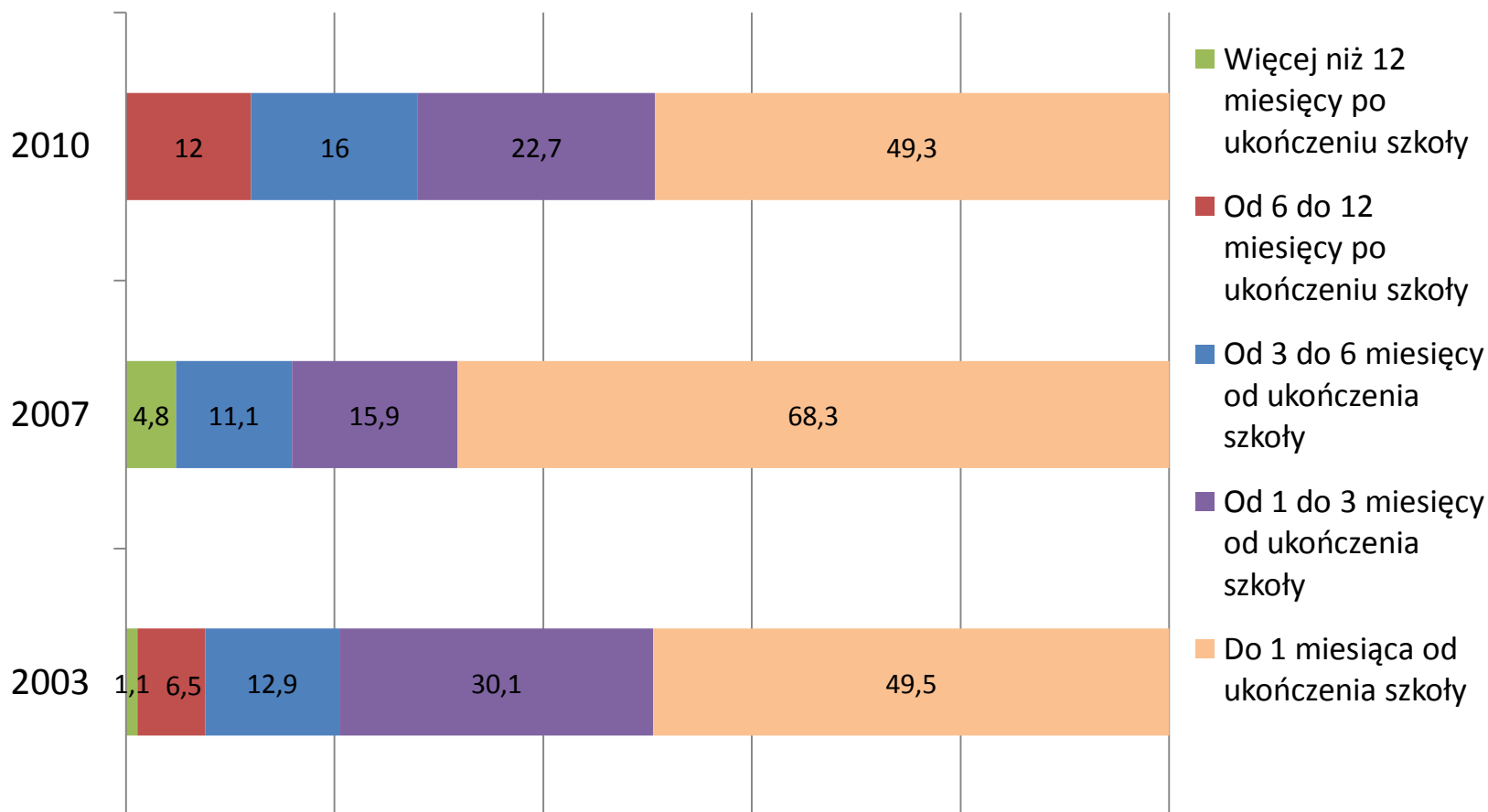
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 43. Stanowisko zajmowane w obecnym miejscu pracy. N=500

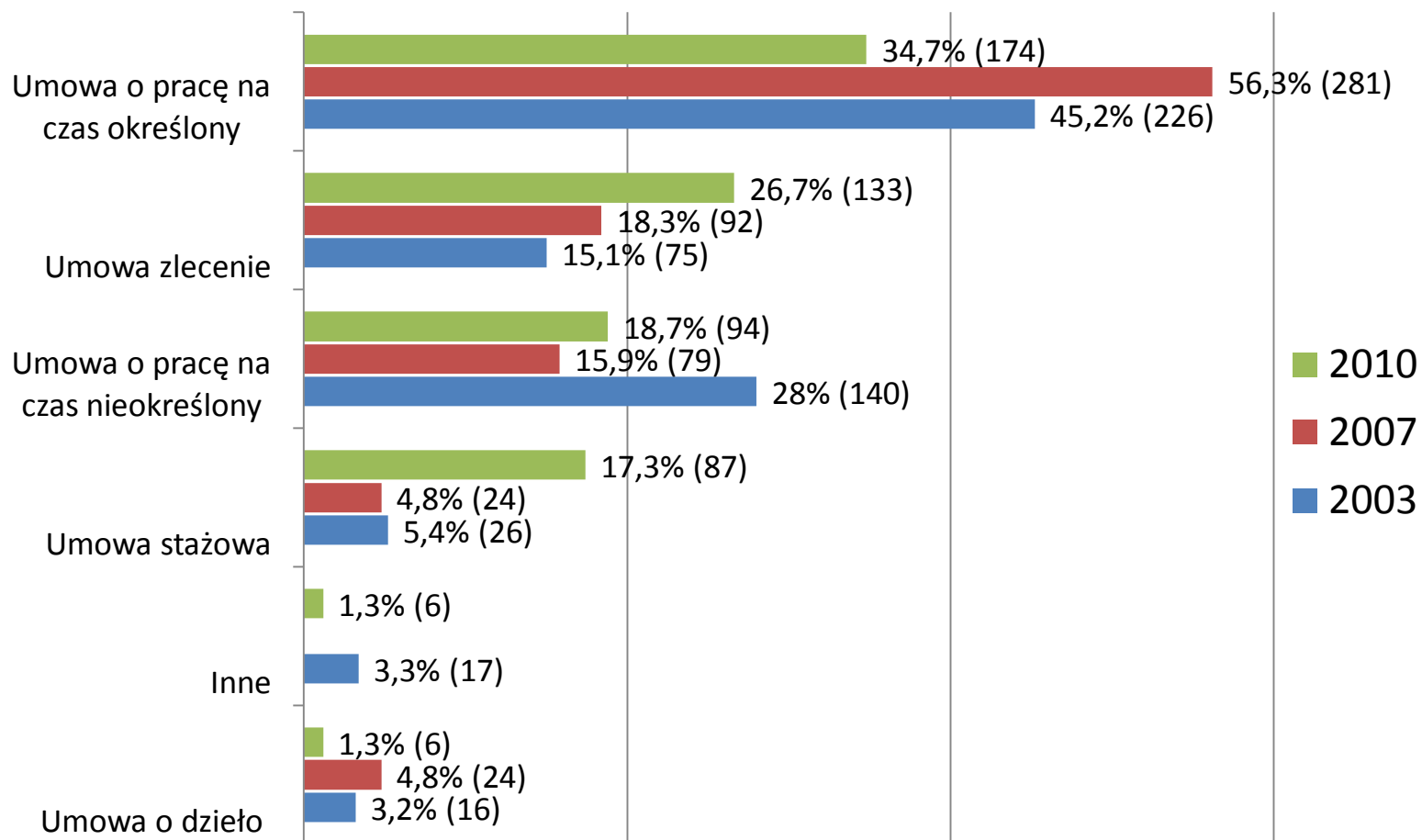
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 44. Okres poszukiwania pracy (w %). N=500

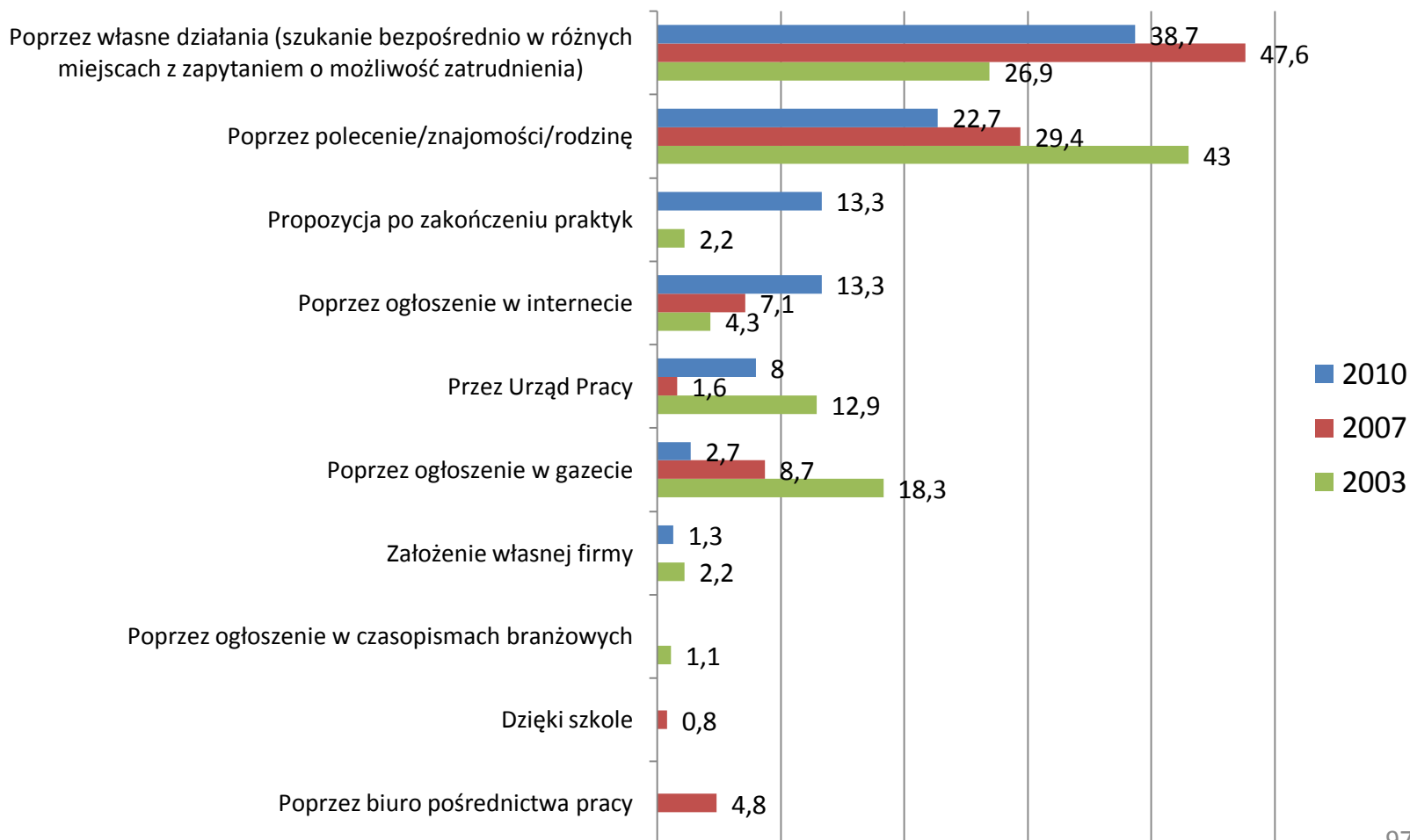
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 45. Forma zatrudnienia. N=500

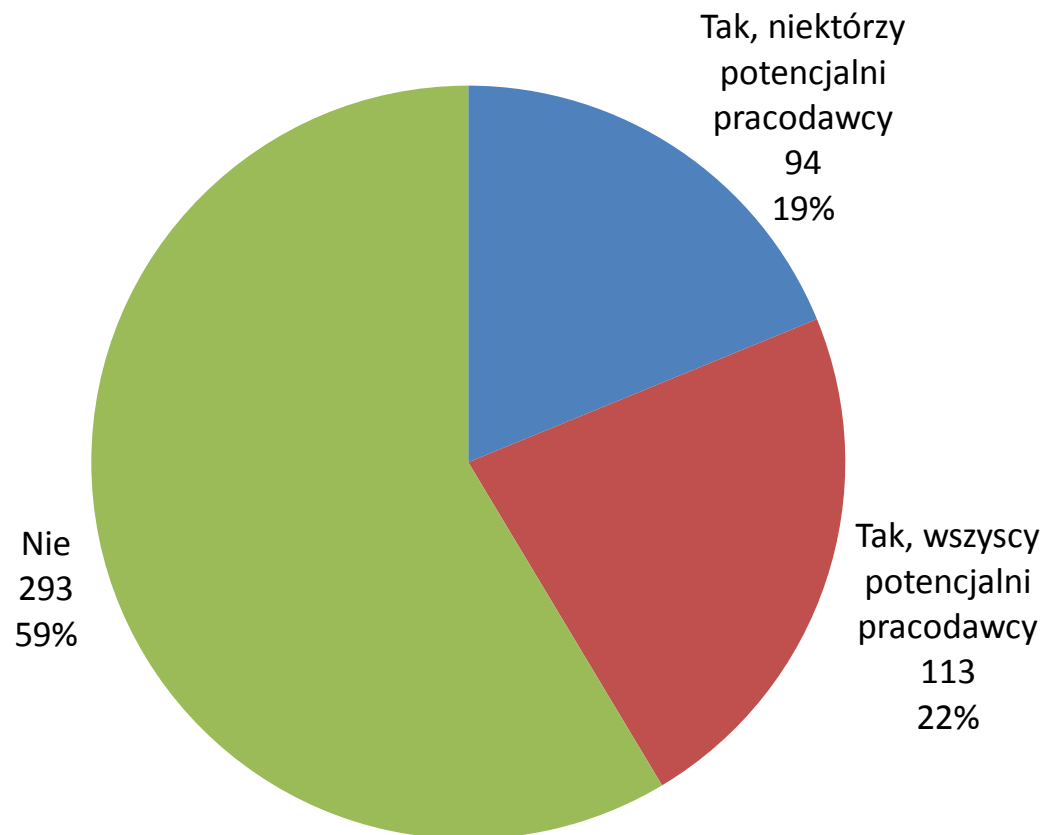
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 46. Sposób uzyskania pracy (%). N=500

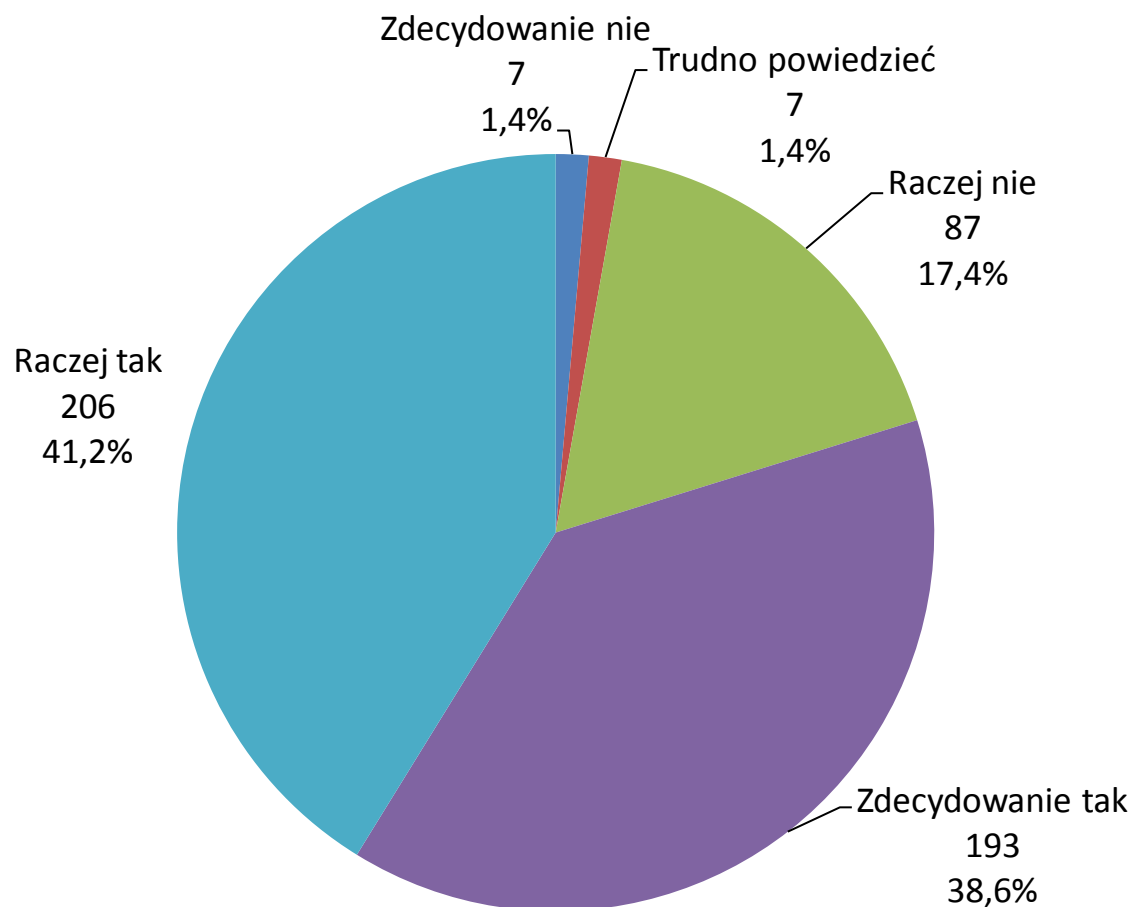
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 47. Występowanie pytania o zdanie egzaminów zawodowych w procesie rekrutacyjnym. N=500

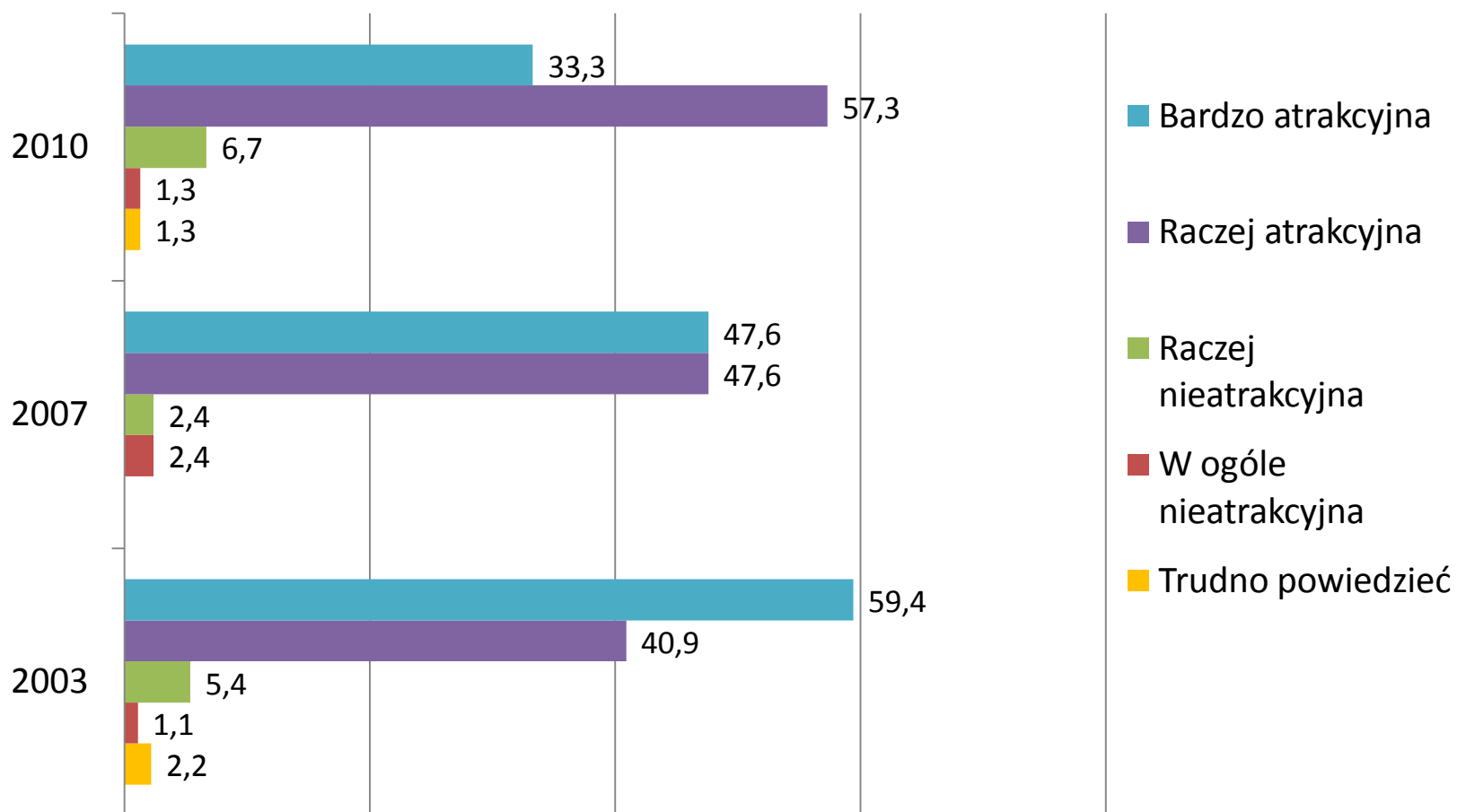
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 48. Zdanie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe jako atut na rynku pracy. N=500

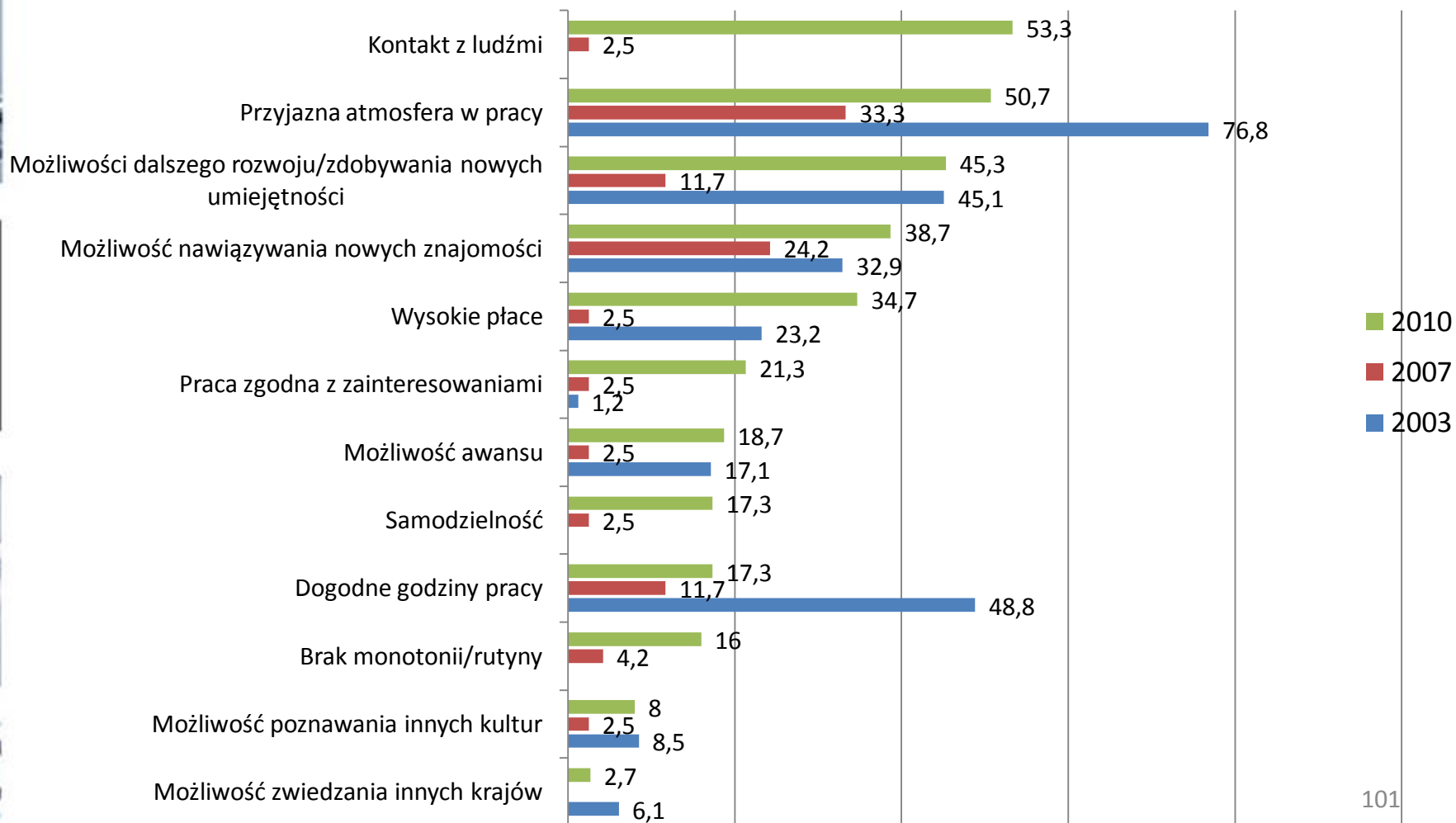
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 49. Ocena atrakcyjności wykonywanej pracy (w %). N=500

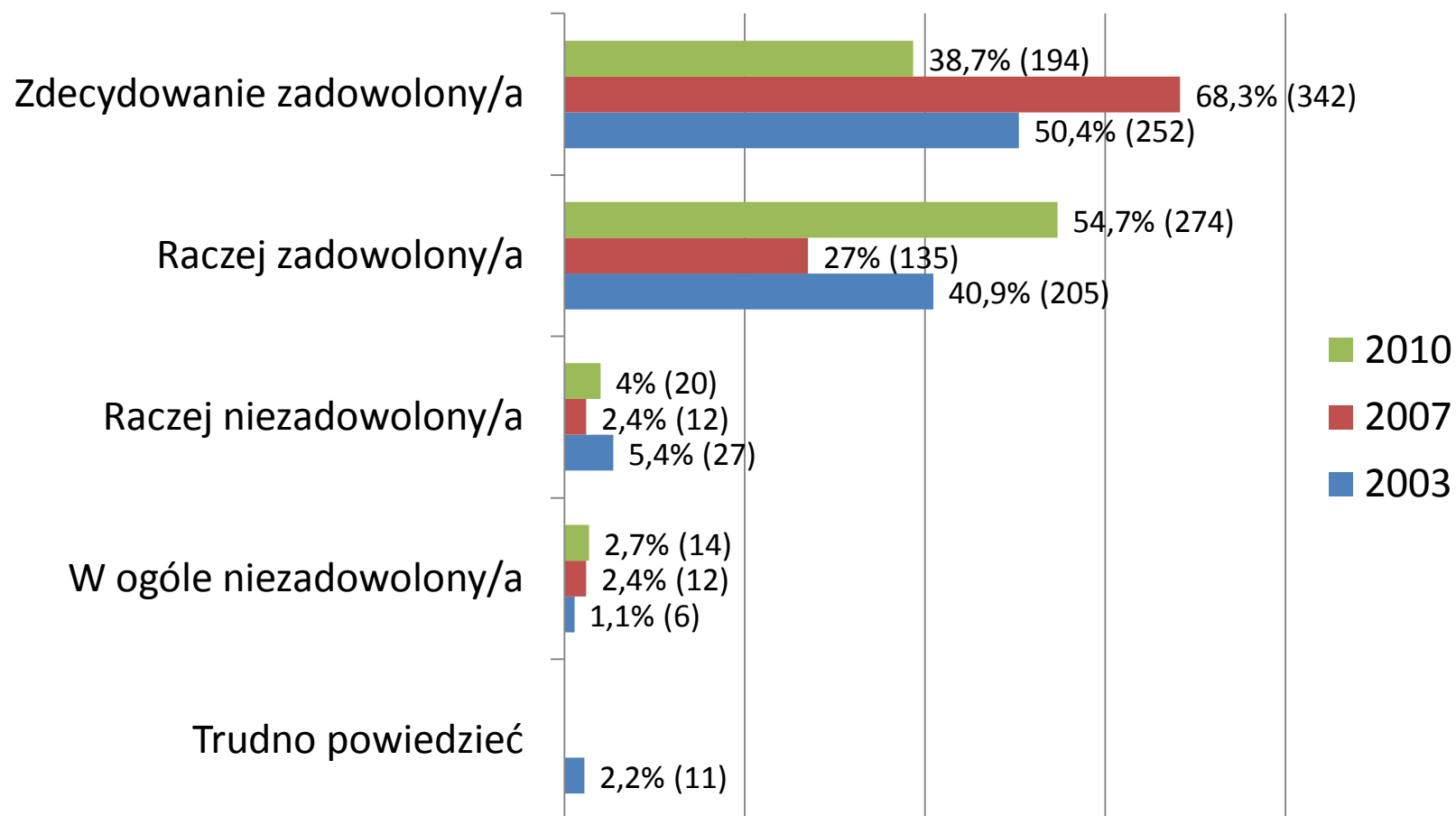
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 50. Czynniki decydujące o atrakcyjności pracy (%). N=500

Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 51. Stopień zadowolenia z wykonywanej pracy. N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

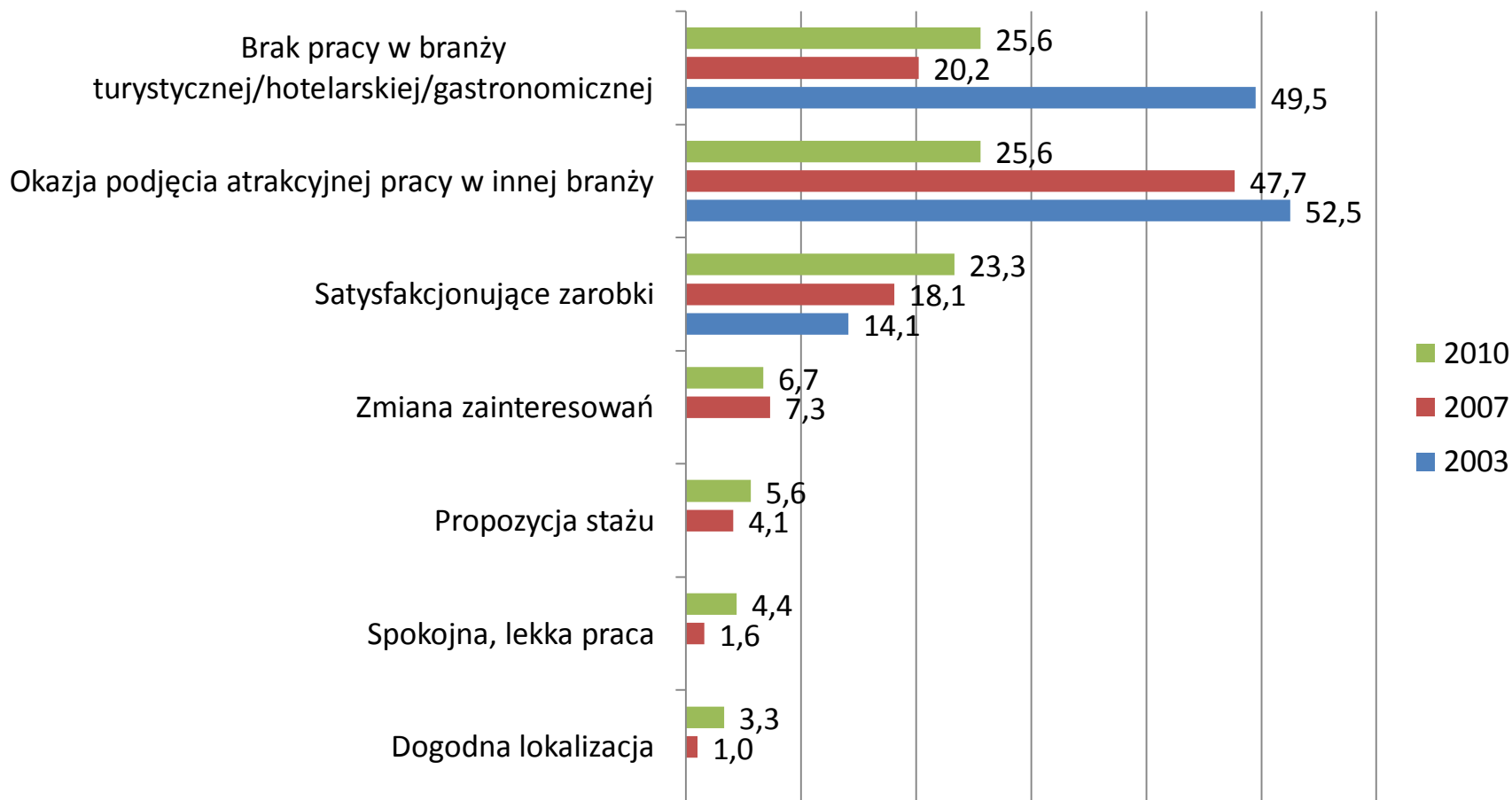

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

ZATRUDNIENIE NIEZGODNE Z PRZYGOTOWANIEM ZAWODOWYM

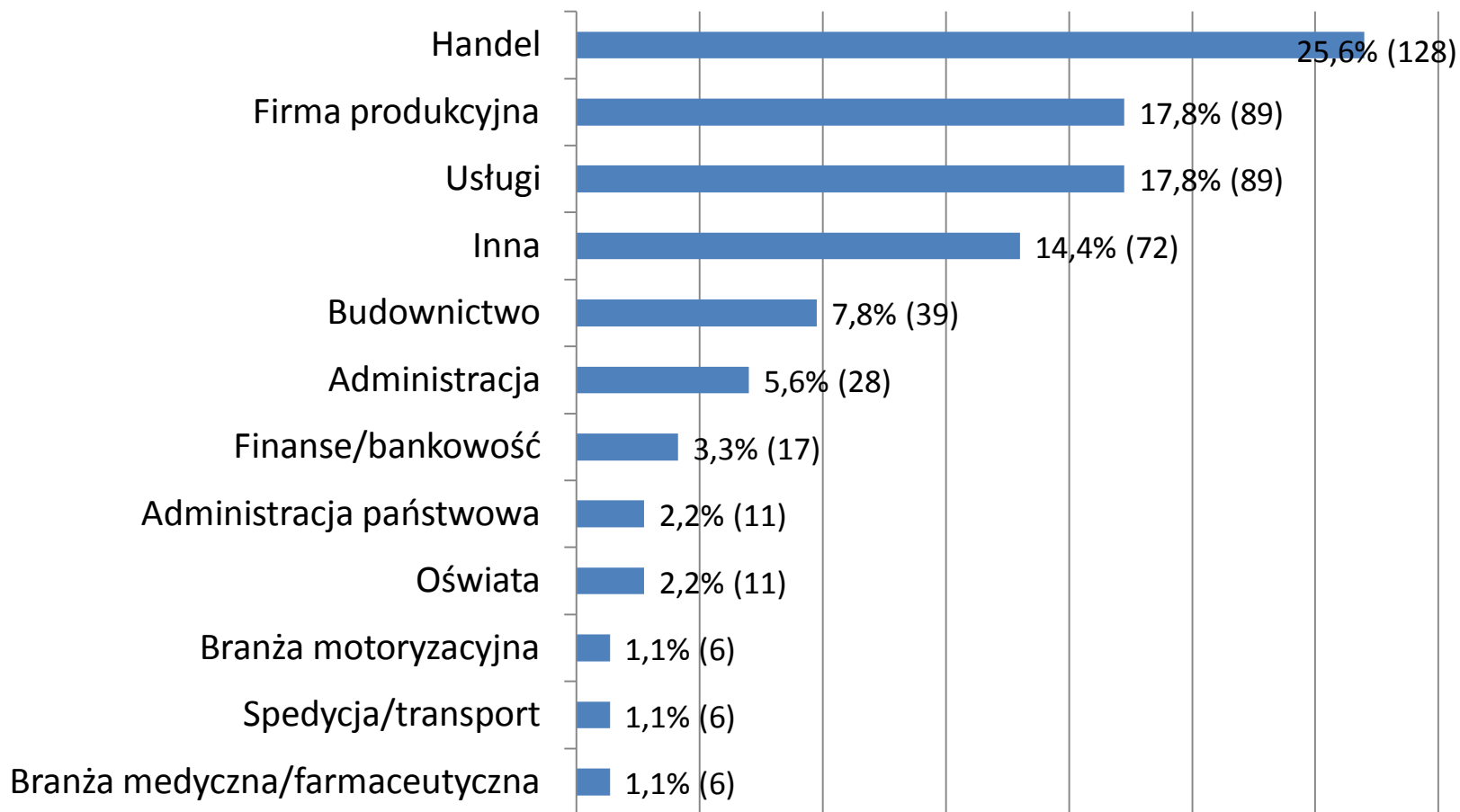
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 52. Przyczyny podjęcia pracy niezgodnej z przygotowaniem zawodowym (%). N=500

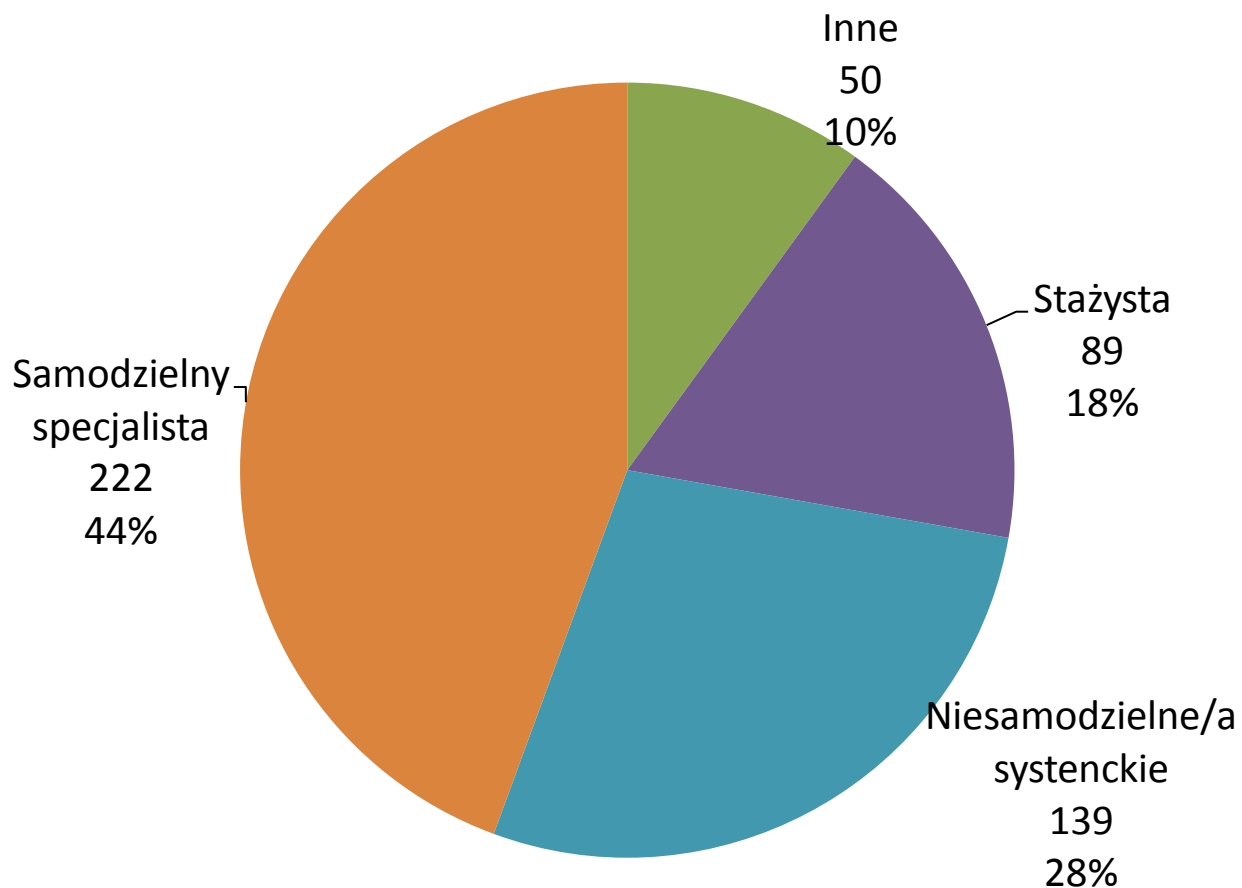
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 53. Miejsce obecnego zatrudnienia. N=500

Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 54. Stanowisko zajmowane w obecnym miejscu pracy. N=500

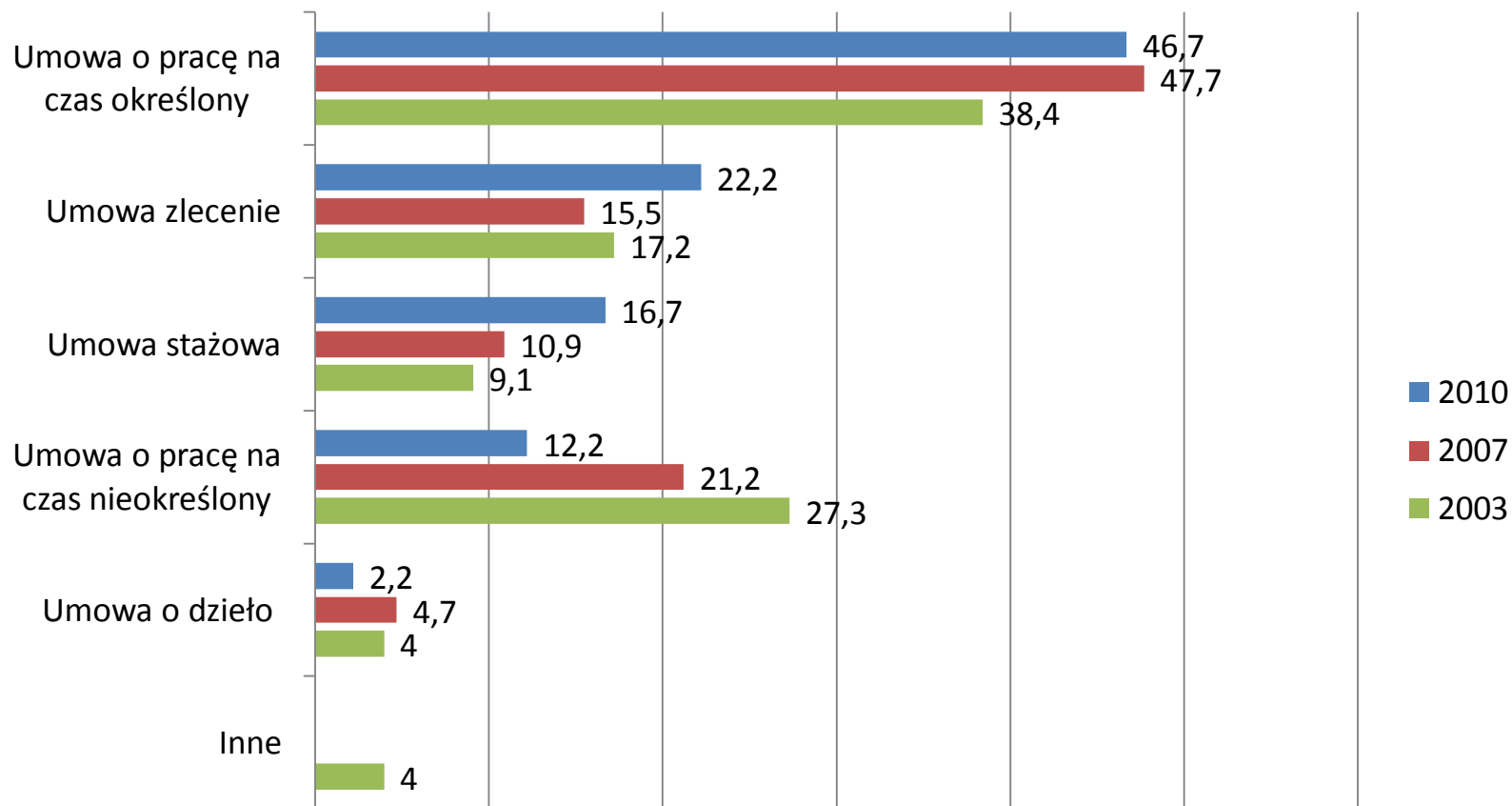
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 55. Okres poszukiwania pracy (w %). N=500

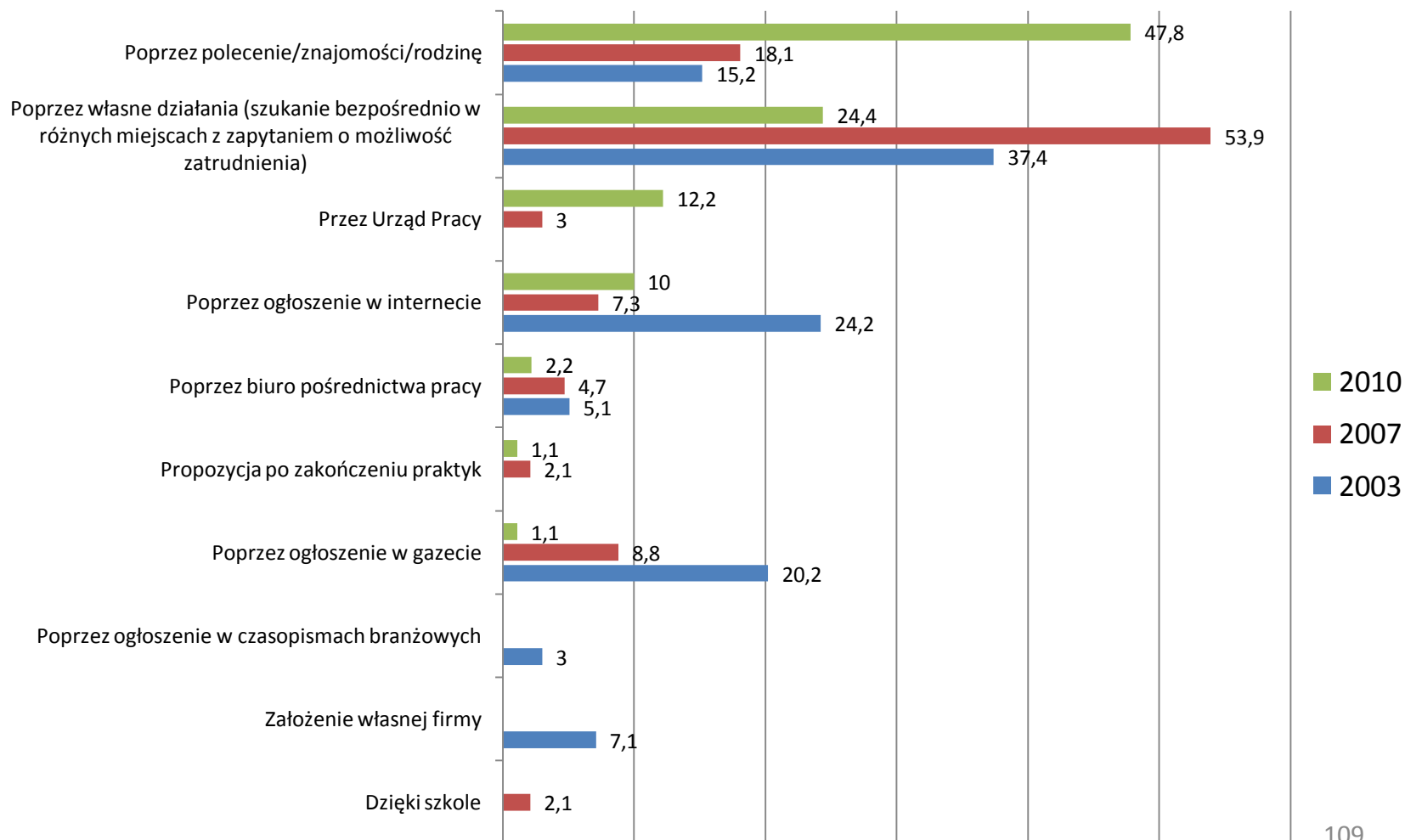
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 56. Forma zatrudniania (w %). N=500

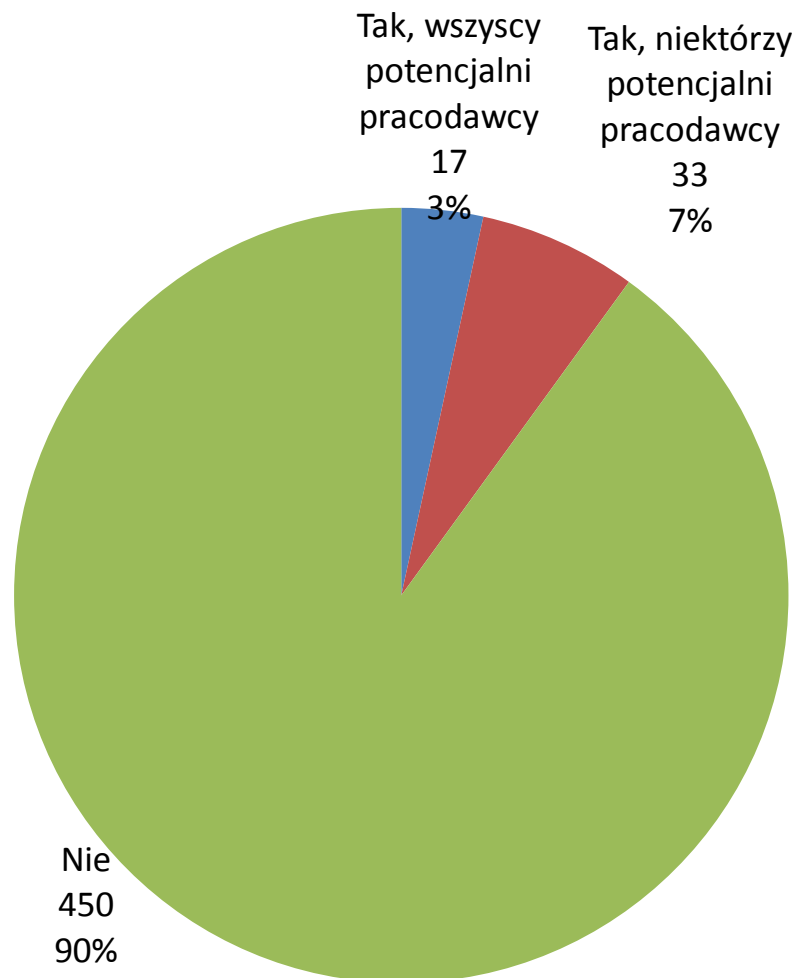
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 57. Sposób uzyskania pracy (w %). N=500

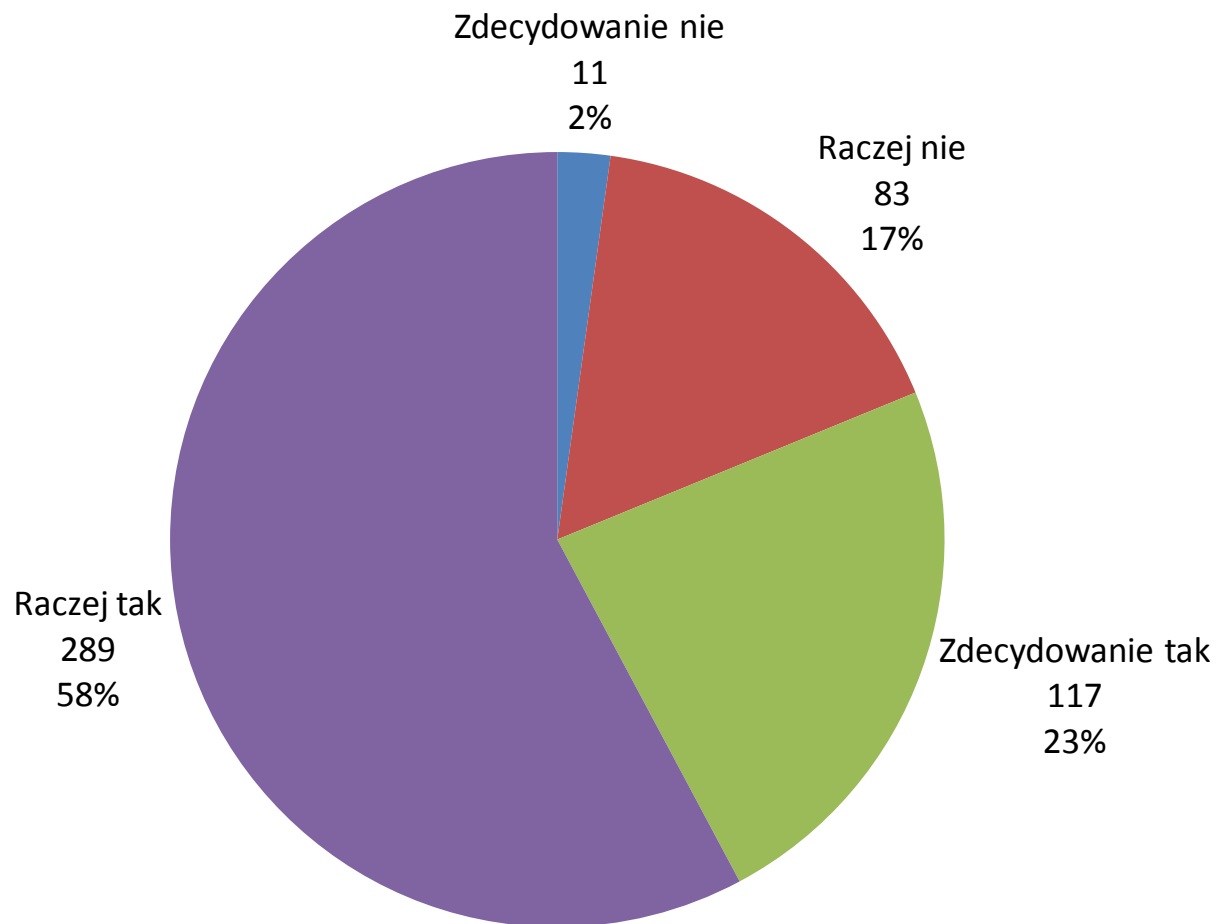
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 58. Występowanie pytania o zdanie egzaminów zawodowych w procesie rekrutacyjnym. N=500

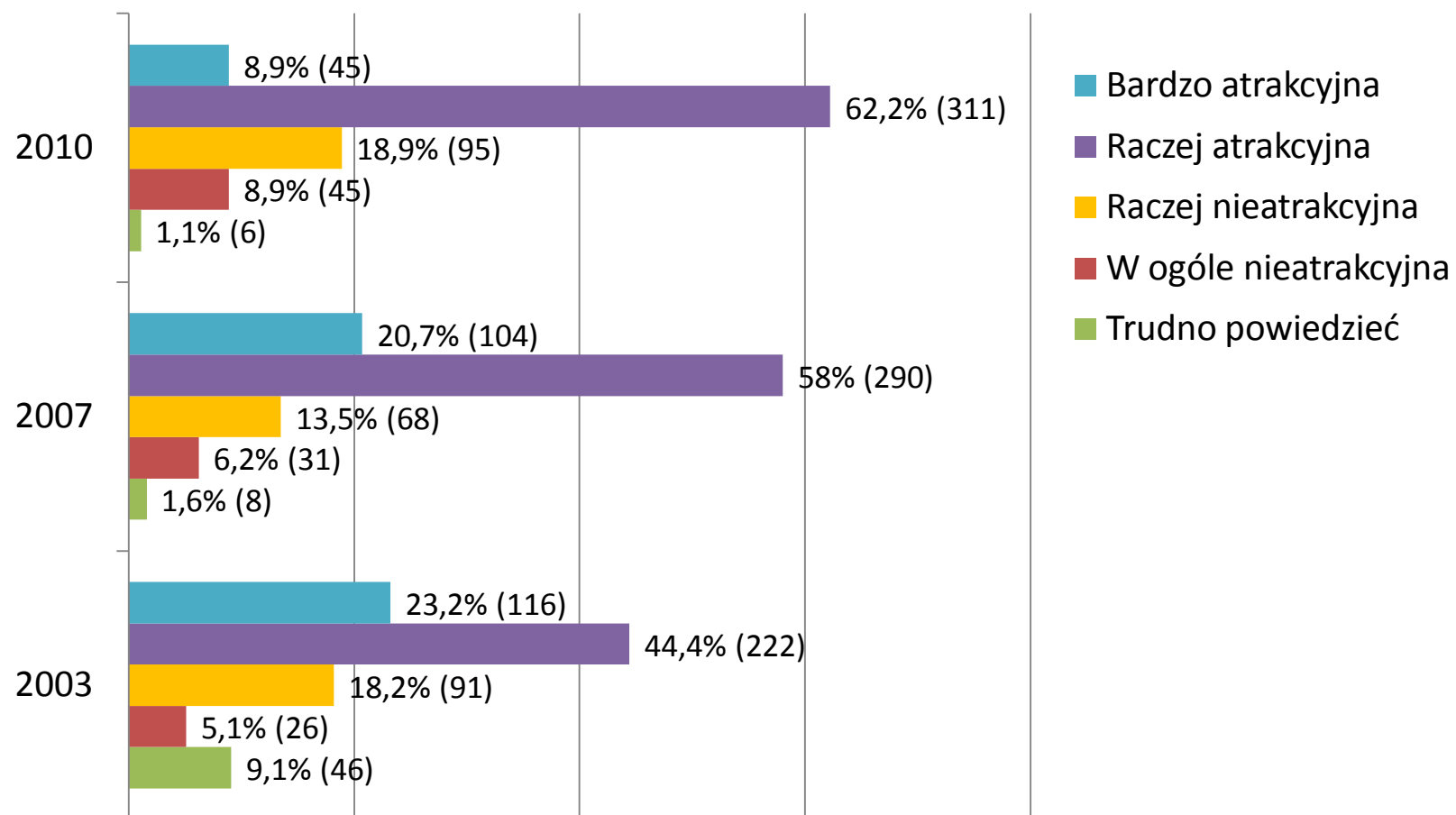
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 59. Zdanie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe jako atut na rynku pracy. N=500

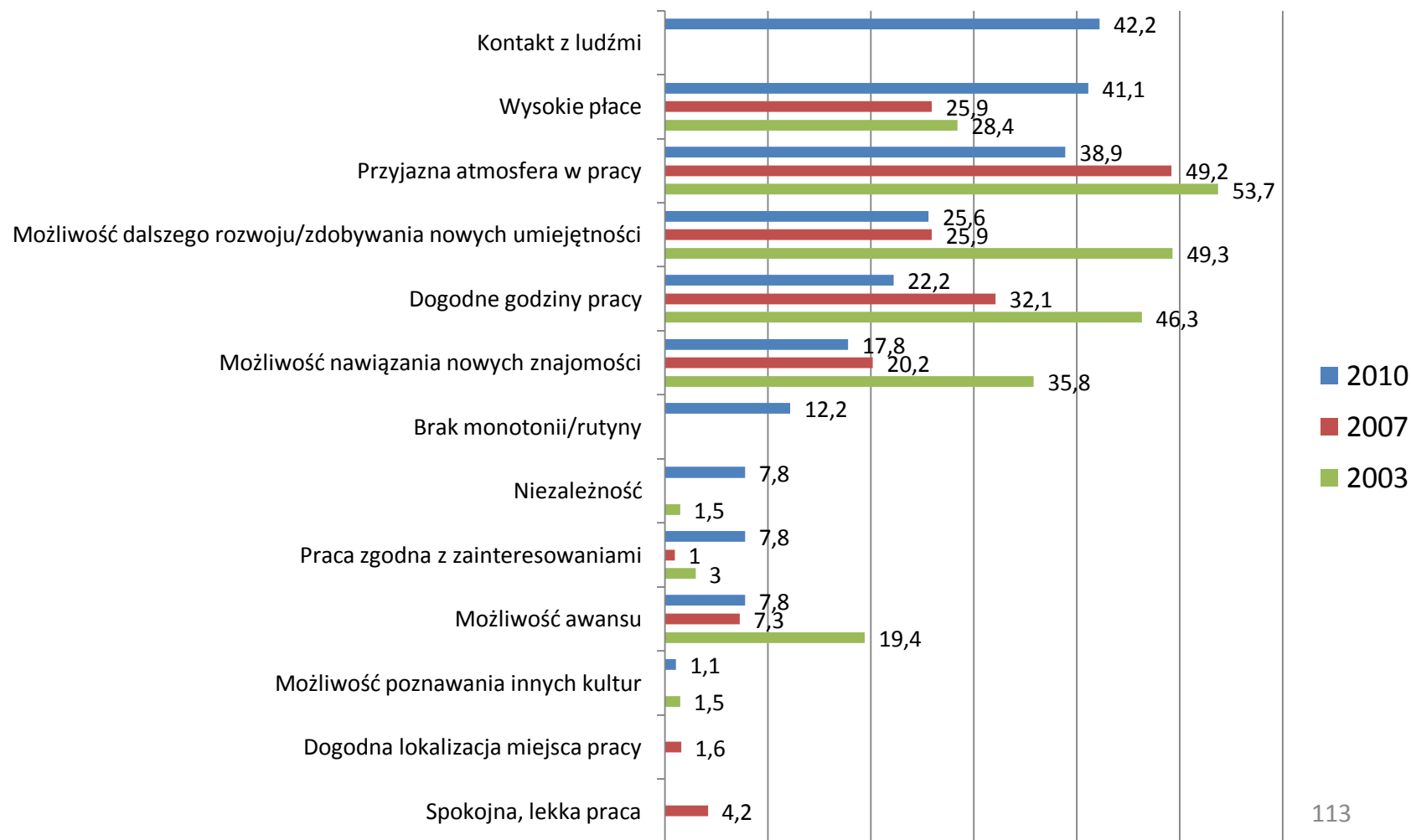
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 60. Ocena atrakcyjności wykonywanej pracy. N=500

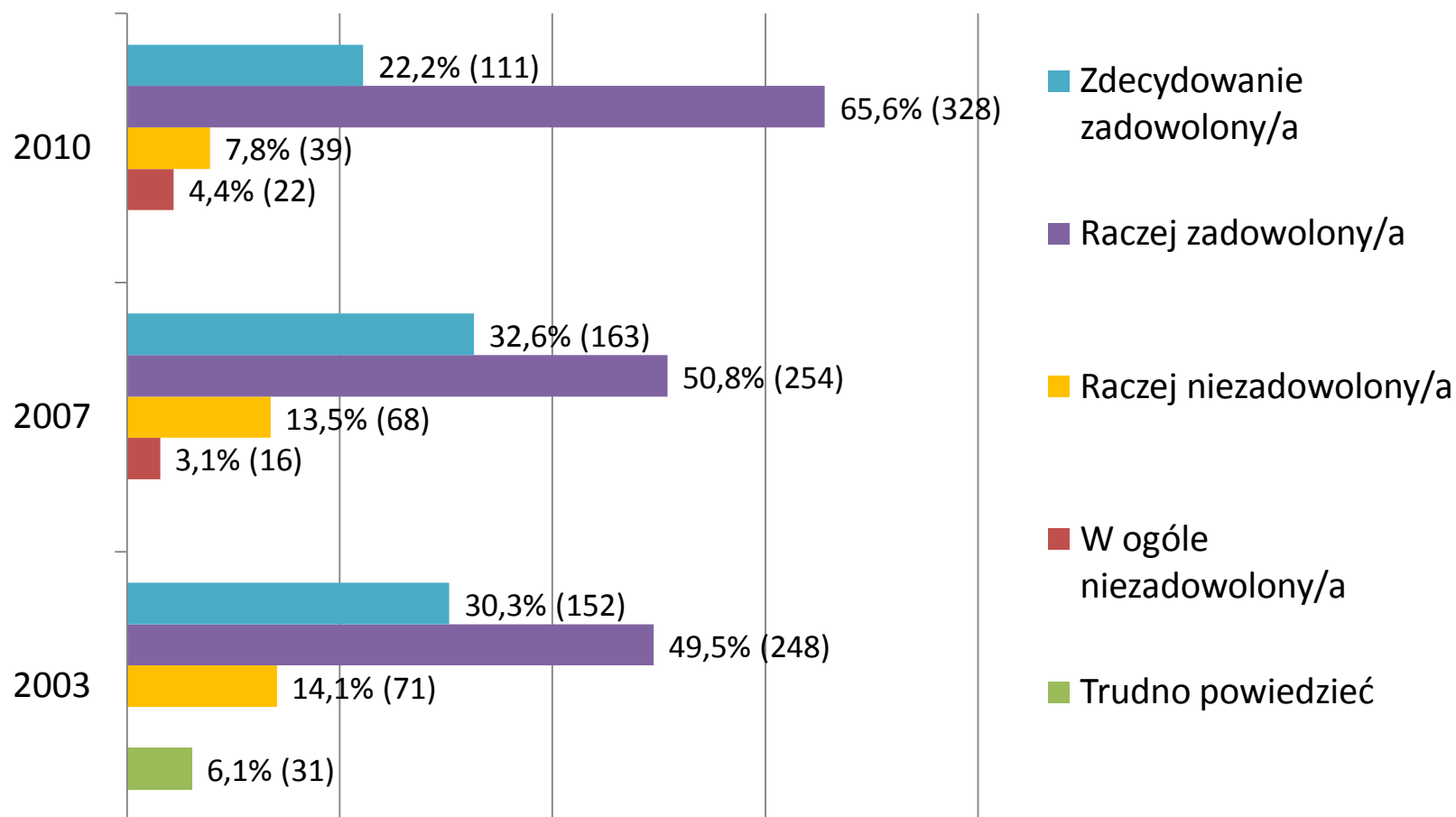
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 61. Czynniki decydujące o atrakcyjności pracy (w %). N=500

Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 62. Stopień zadowolenia z wykonywanej pracy. N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

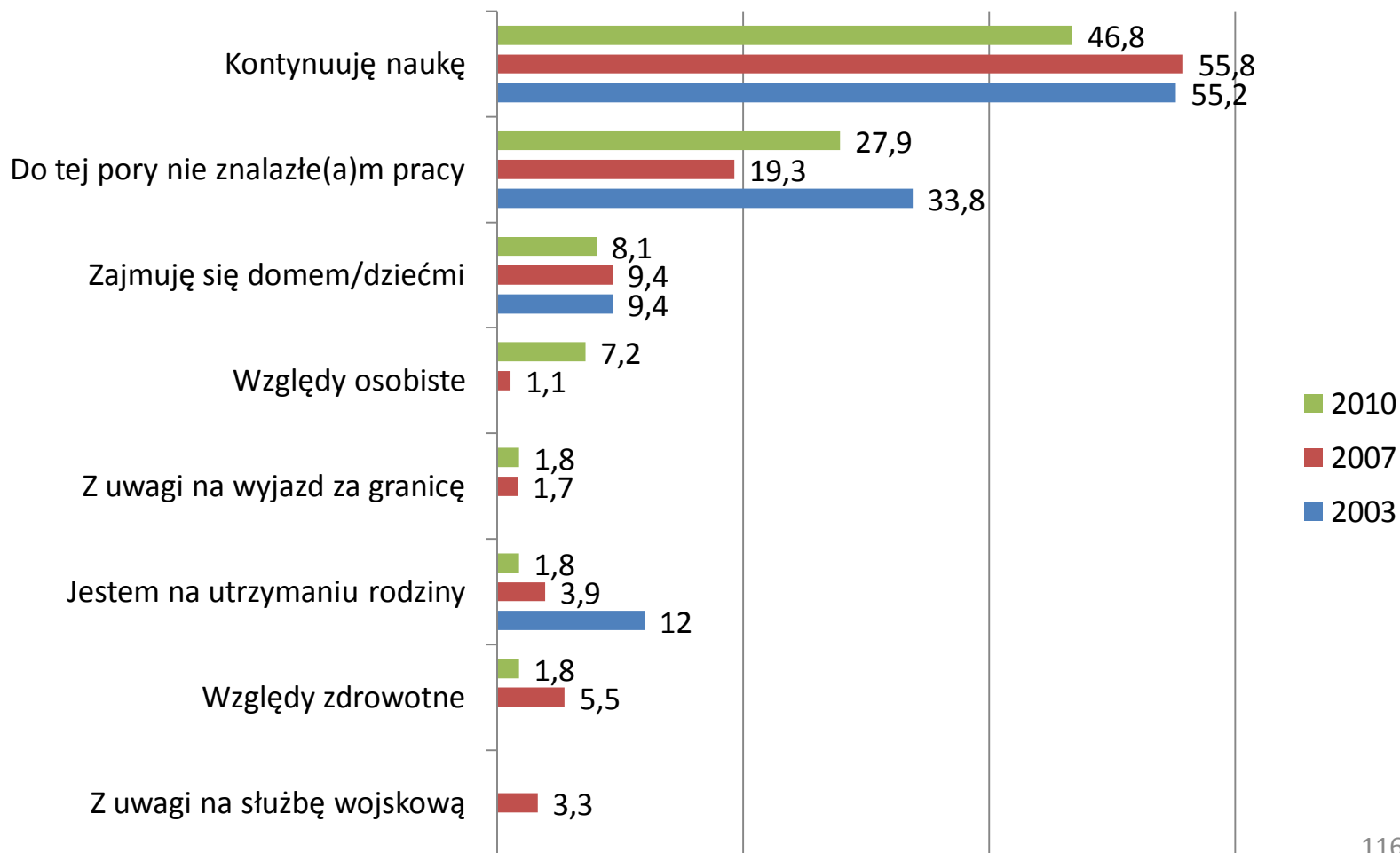
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

BRAK PRACY

Brak pracy

Rys. 63. Przyczyny braku pracy (w %). N=500

Brak pracy

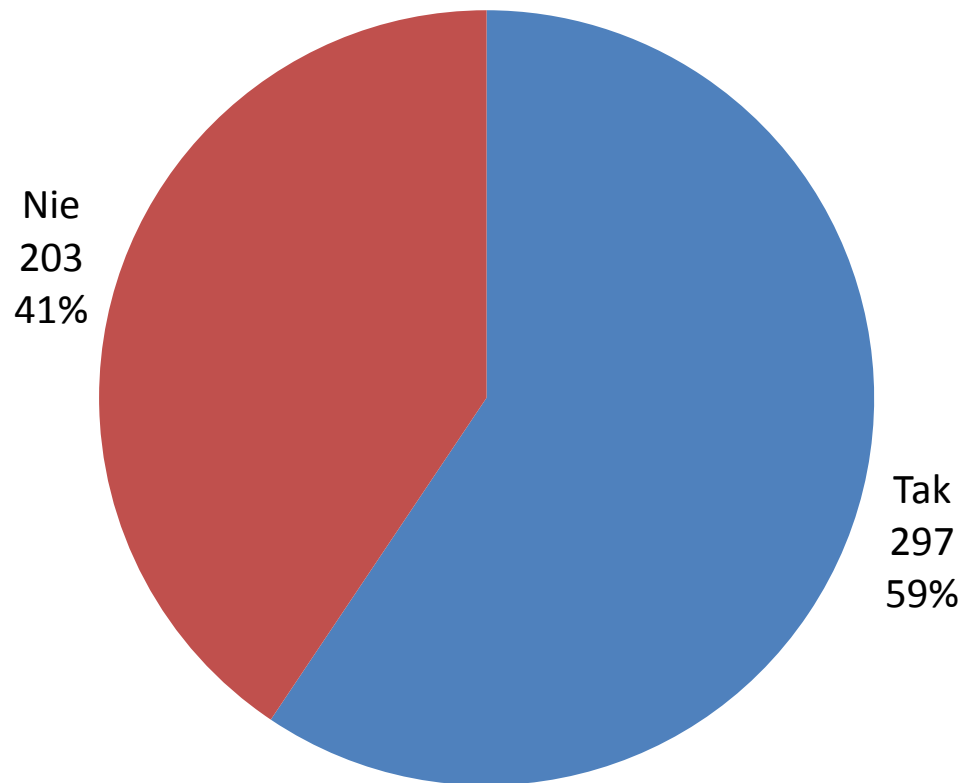
Rys. 64. Poszukiwanie pracy (w %). N=500

Brak pracy

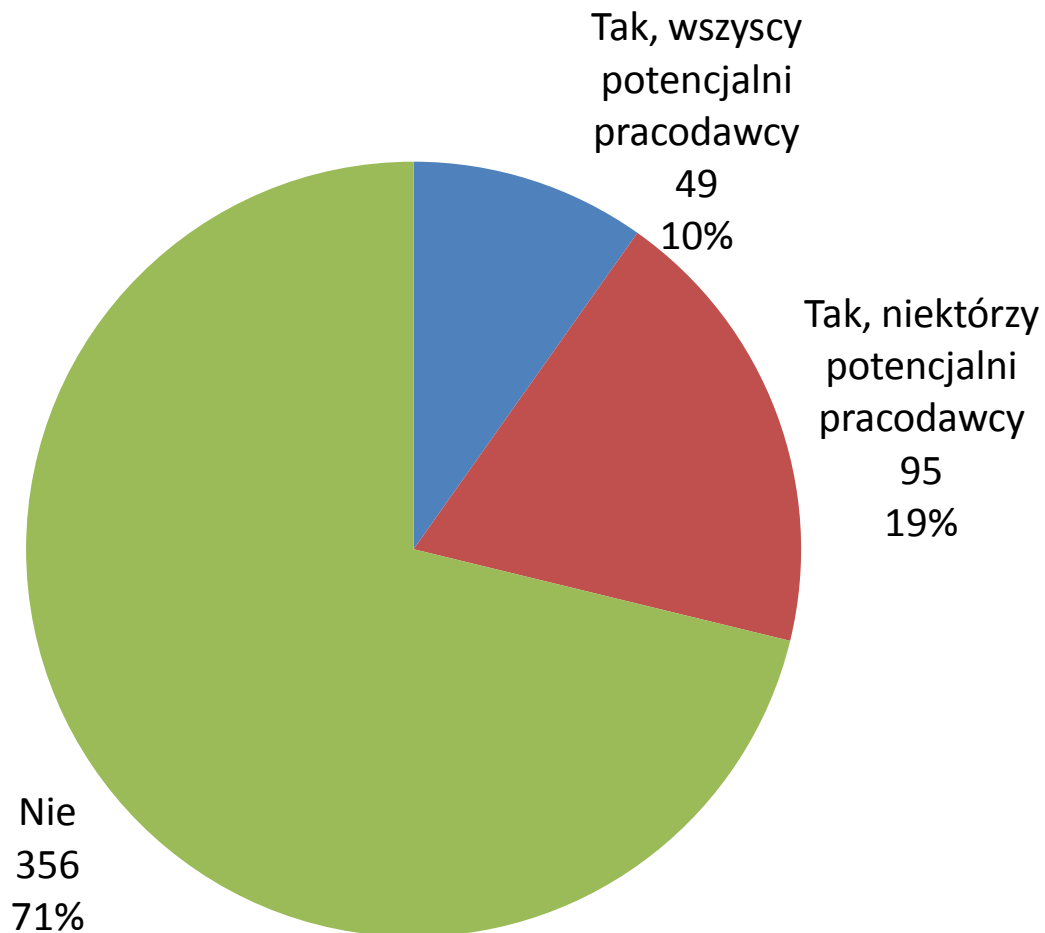
Rys. 65. Poszukiwanie pracy: warunek - praca zgodna z wykształceniem zawodowym. N=500

Brak pracy

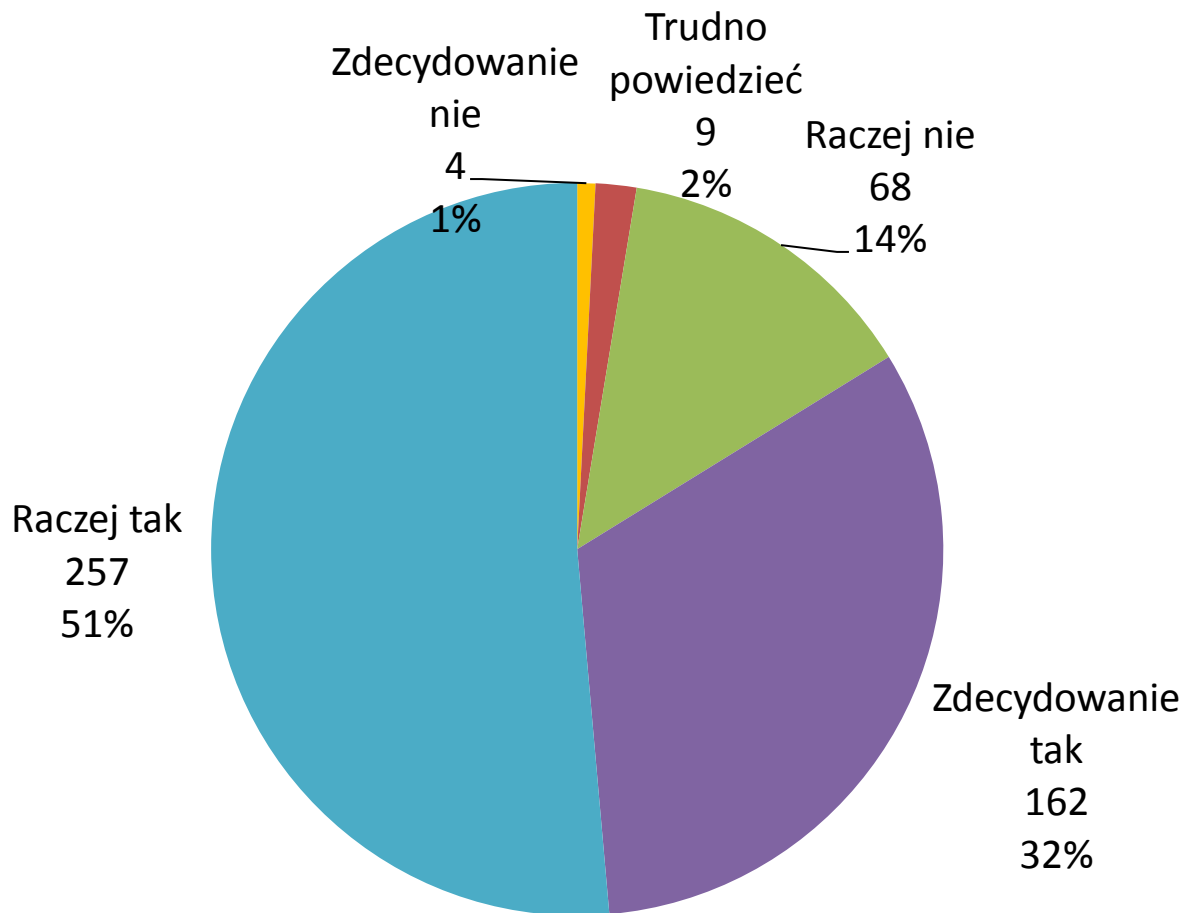
Rys. 66. Występowanie pytania o zdanie egzaminów zawodowych w procesie rekrutacyjnym. N=500

Brak pracy

Rys. 67. Zdanie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe jako atut na rynku pracy.
N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

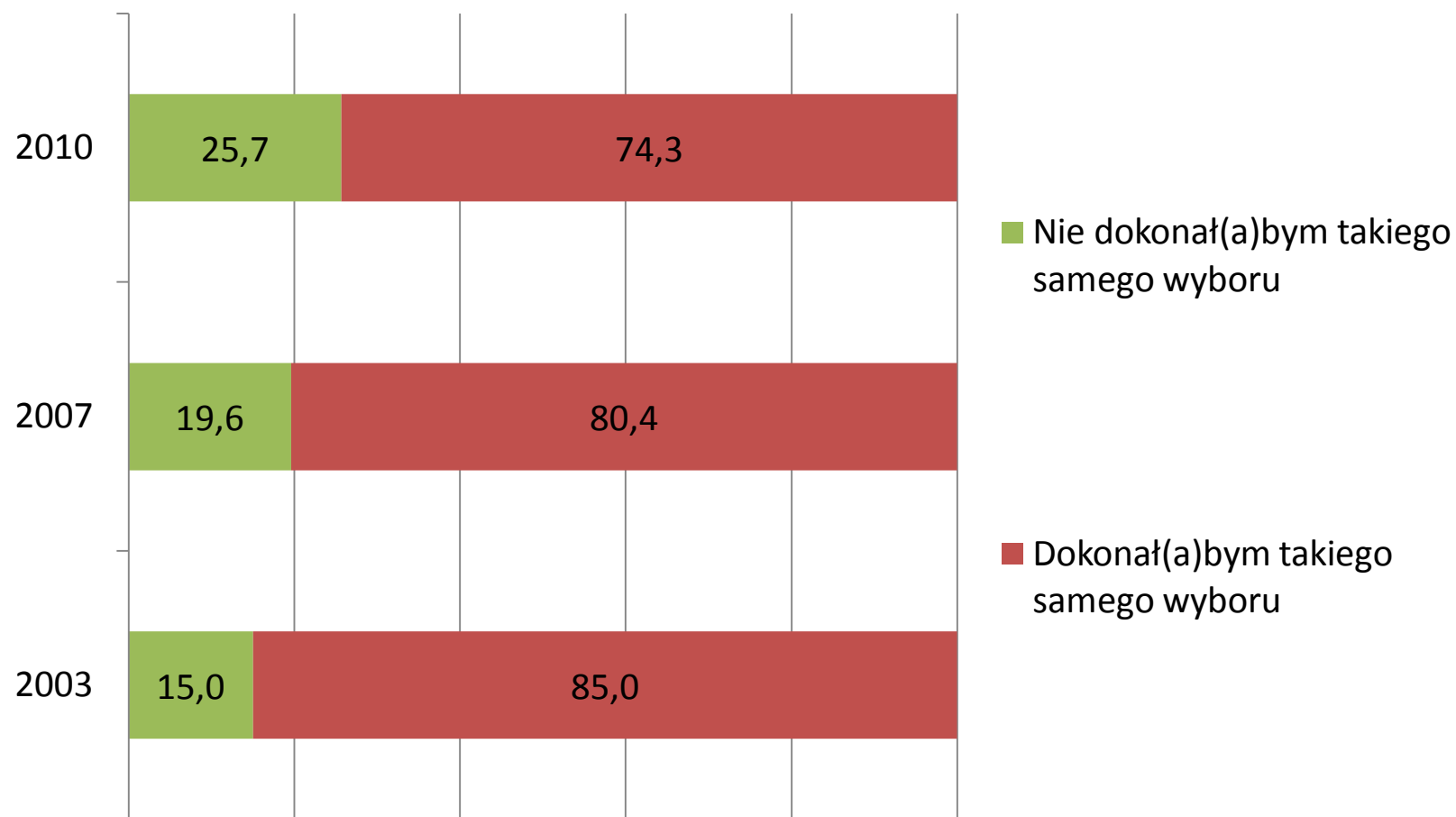

OCENA WYBORU PROFILU KSZTAŁCENIA

Ocena wyboru profilu kształcenia

Rys. 68. Ocena wyboru kształcenia kierunkowego (w %). N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

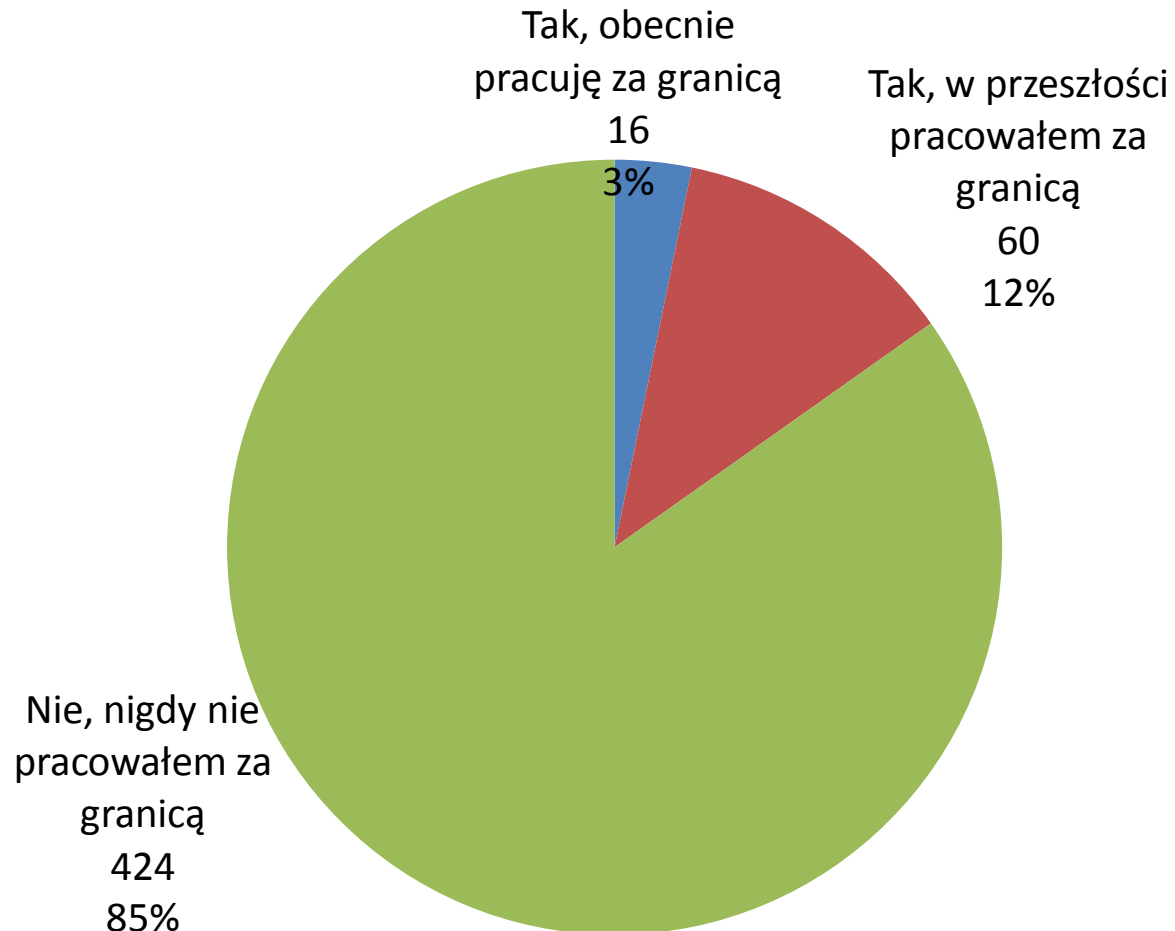
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

PRACA ZA GRANICĄ

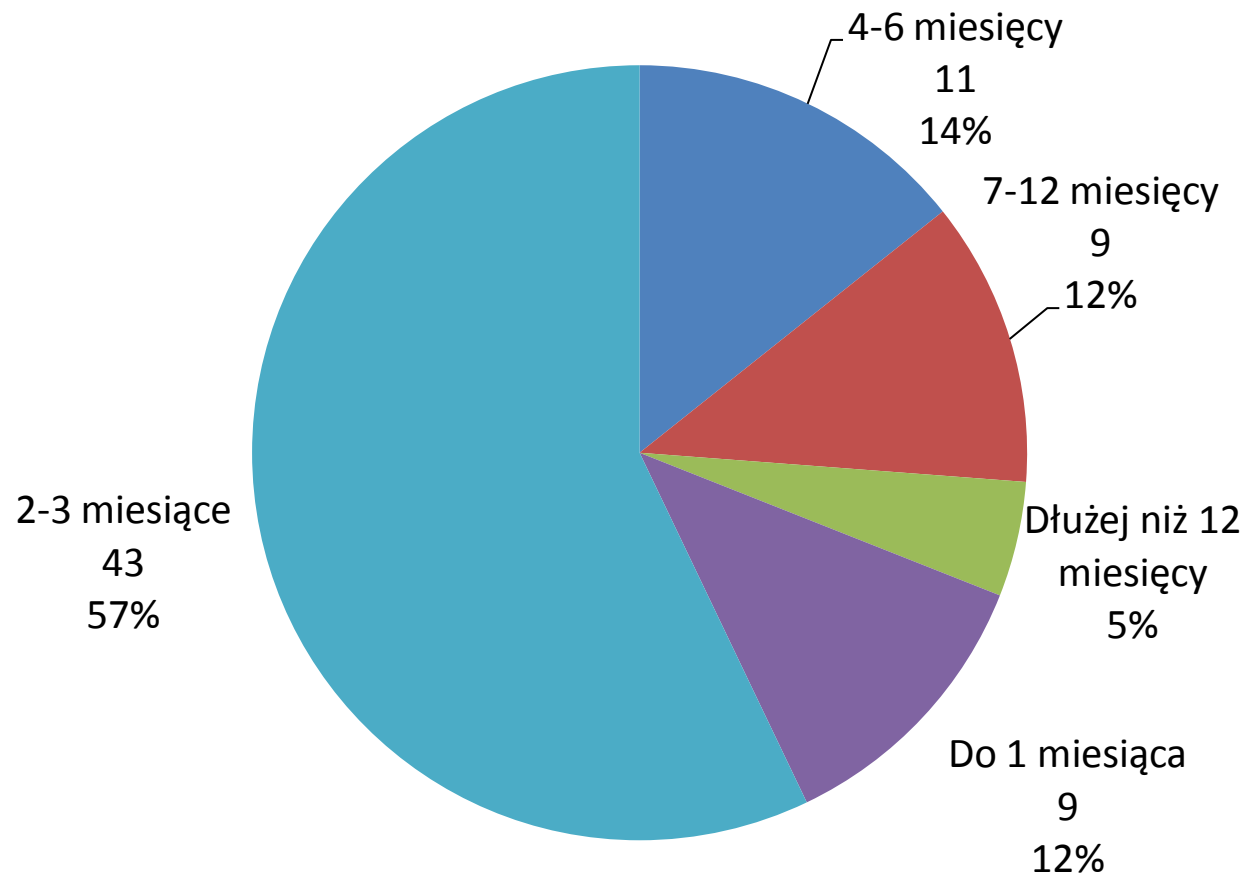
Praca za granicą

Rys. 69. Praca za granicą. N=500

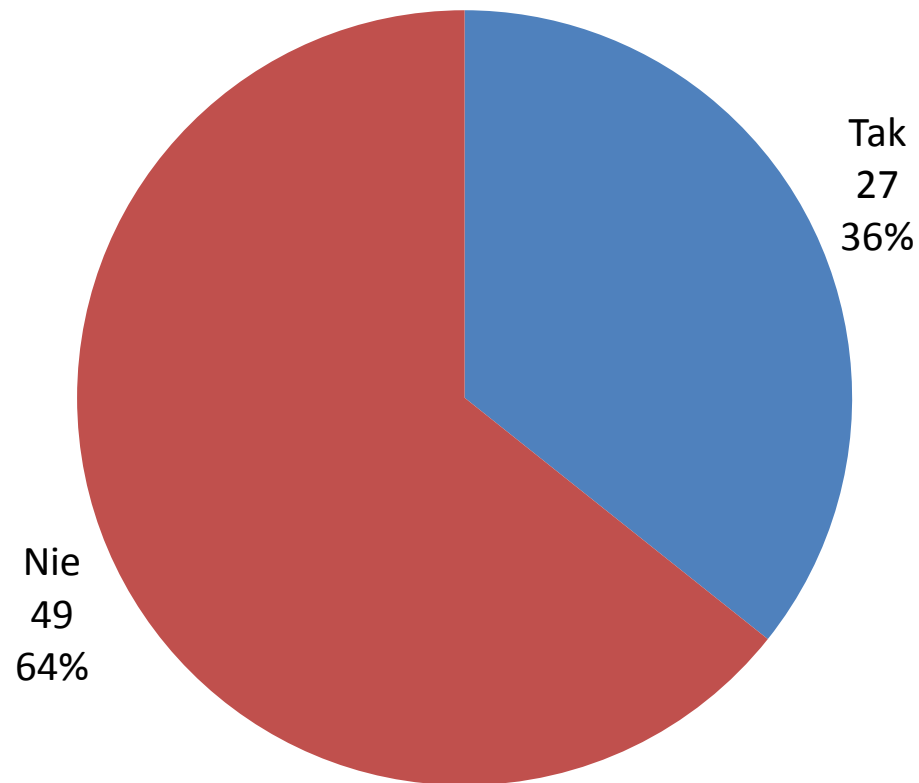
Praca za granicą

Rys. 70. Czas pracy za granicą. N=76

Praca za granicą

Rys. 71. Praca za granicą w branży turystyczno/gastronomiczno/hotelarskiej. N=76

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

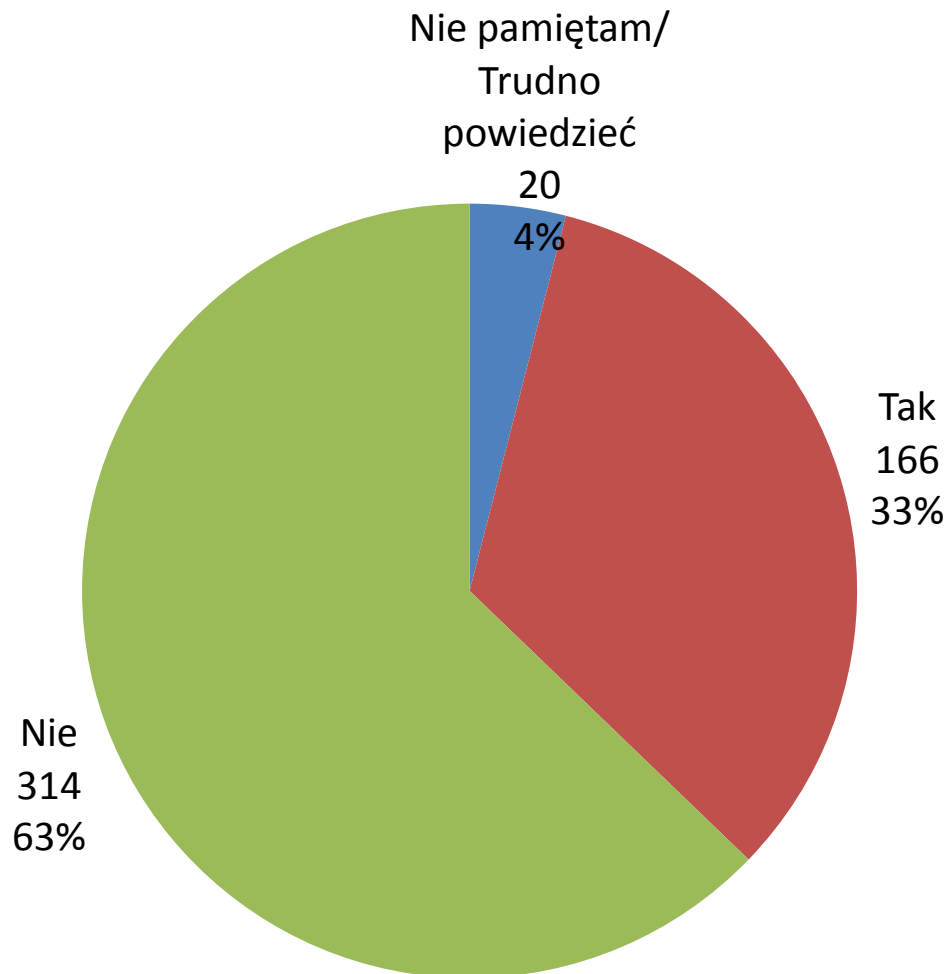

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

OCENA EGZAMINU ZAWODOWEGO NA TYTUŁ CZELADNIKA LUB MISTRZA

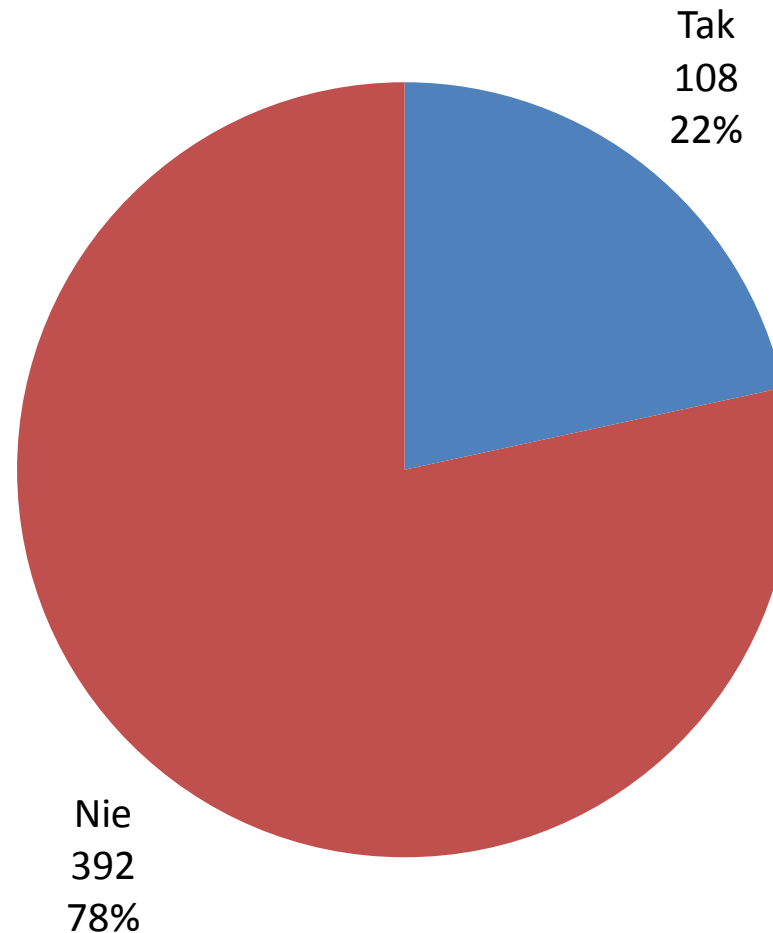
Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 72. Wiedza absolwentów nt. egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.
N=500

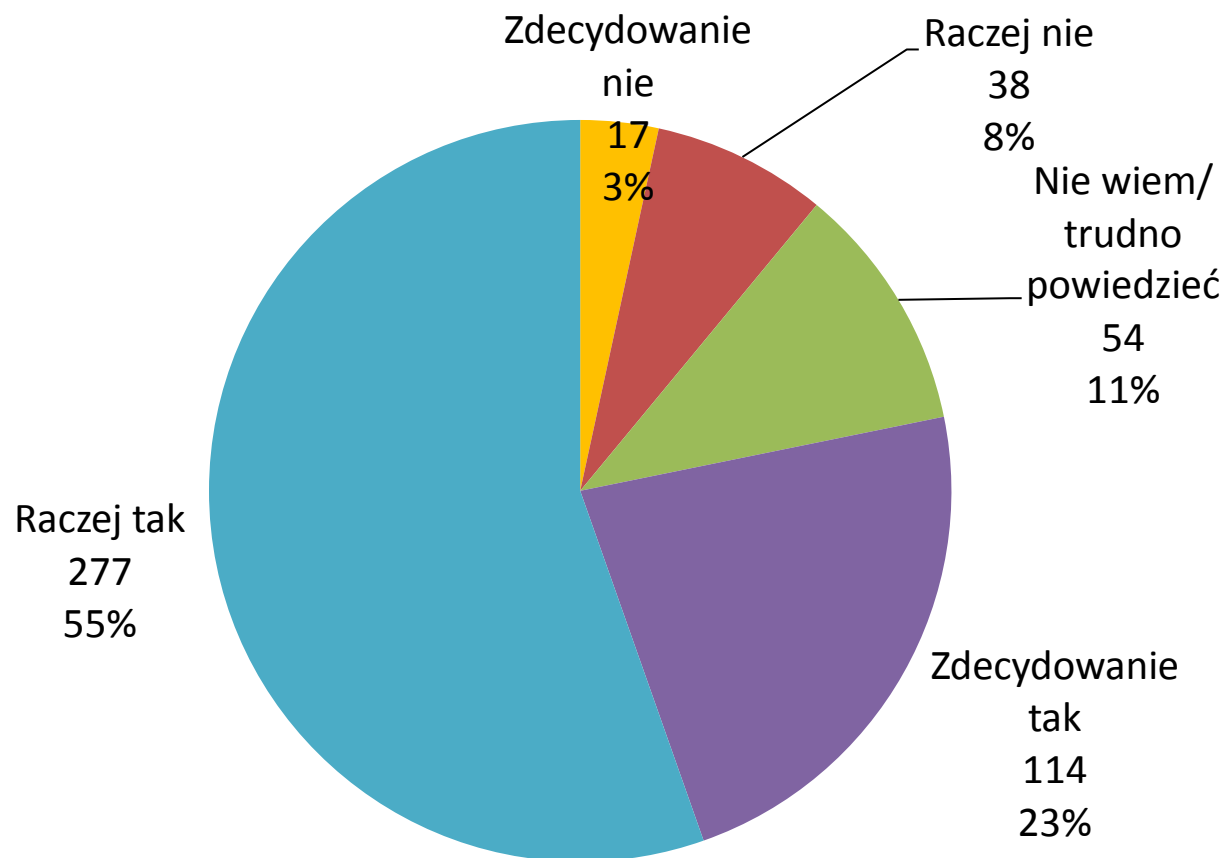
Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 73. Deklaracja przystąpienia do egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza. N=500

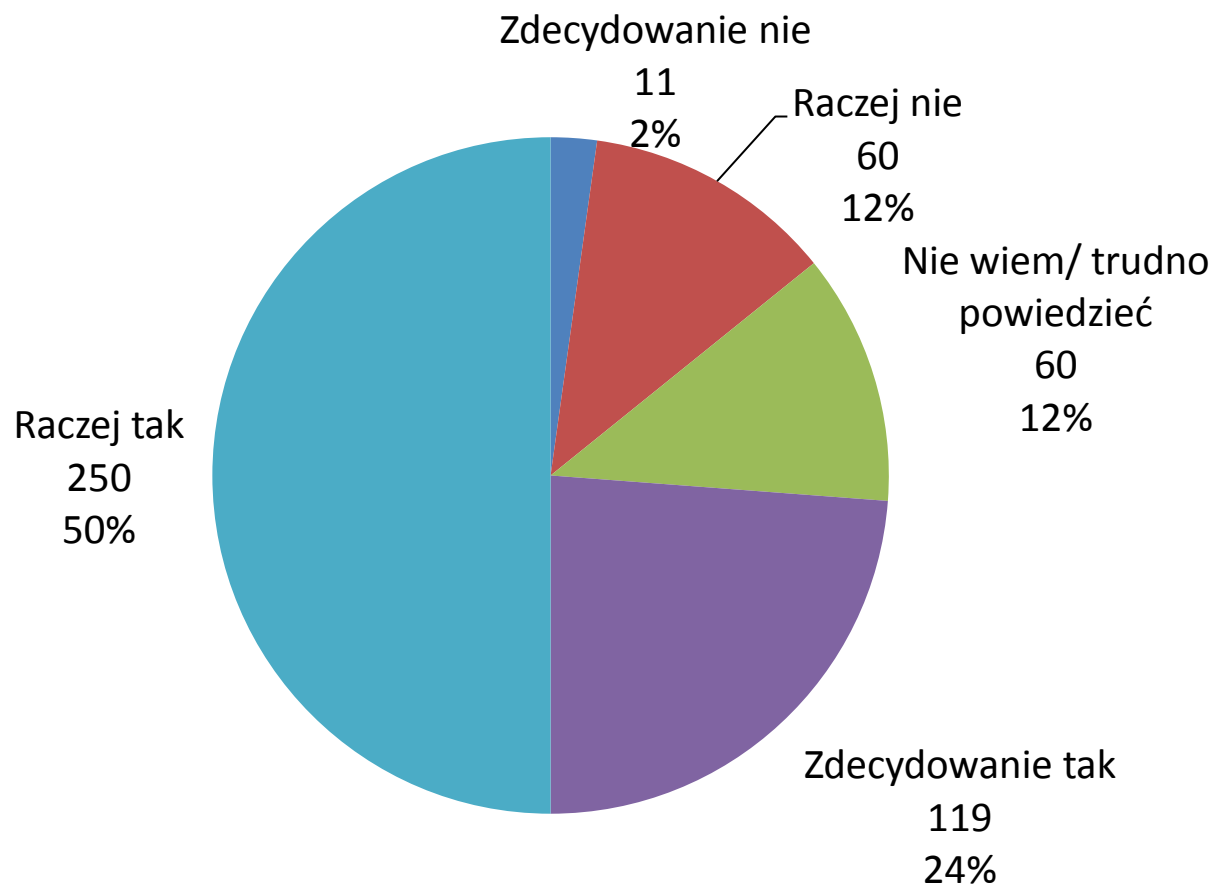
Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 74. Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza jako obiektywna ocena wiedzy z zakresu danego zawodu. N=500

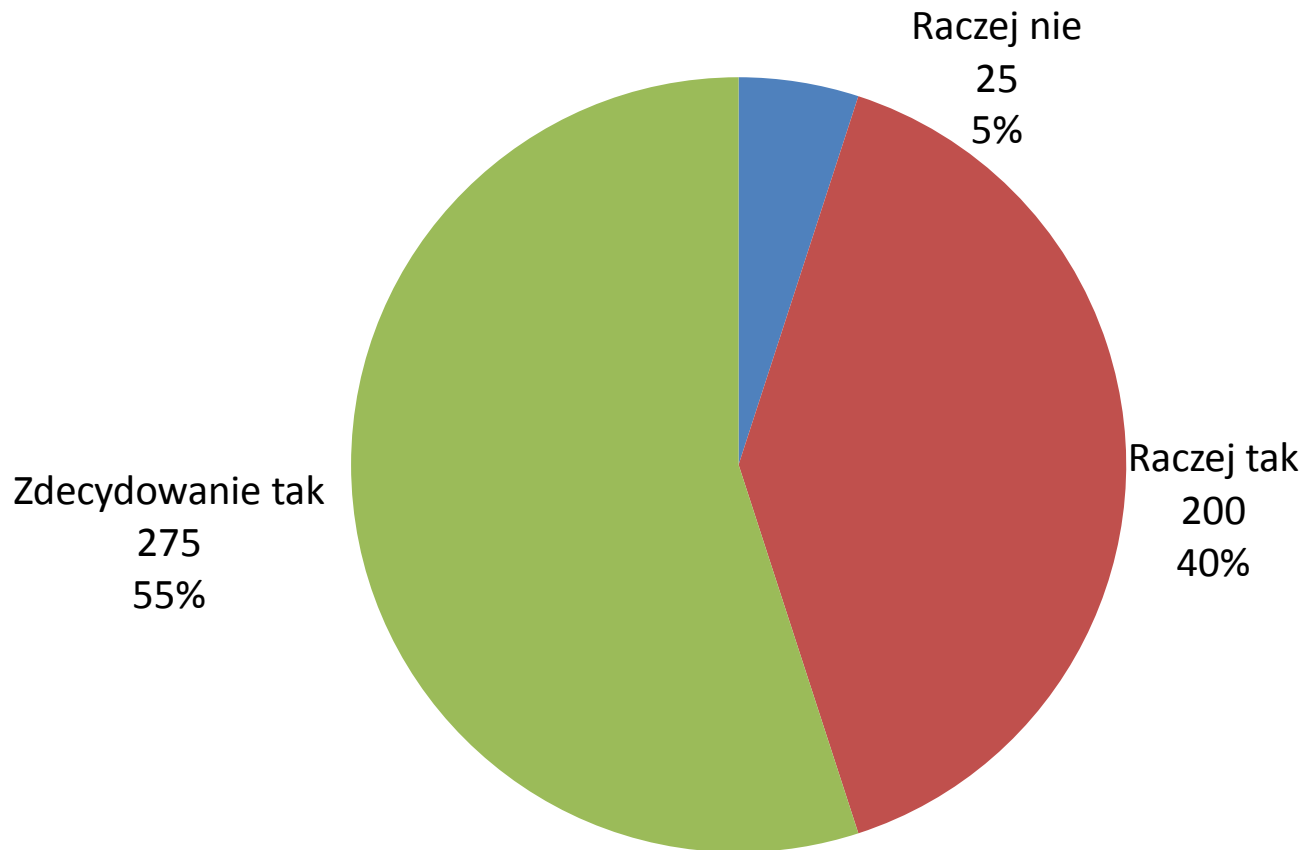
Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 75. Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza jako obiektywna ocena umiejętności praktycznych z zakresu danego zawodu. $N=500$

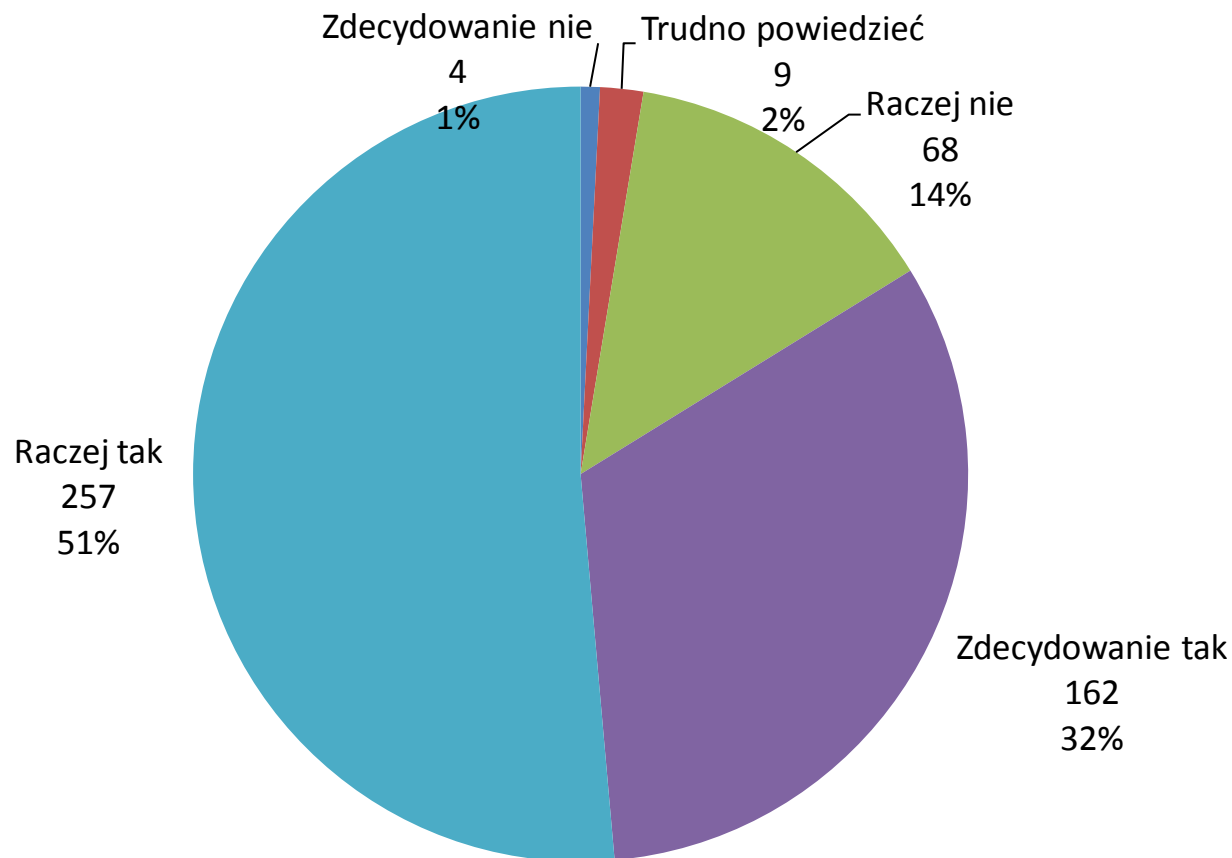
Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 76. Egzamin czeladniczy lub mistrzowski jako atut na rynku pracy. N=500

Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 77. Zdanie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe jako atut na rynku pracy. N=500

Wyniki badania ilościowego
przeprowadzonego
wśród absolwentów szkół wyższych

Kompetencje i umiejętności

- Ogólnie absolwenci szkół wyższych pozytywnie oceniają przygotowanie do pracy zawodowej uzyskane w trakcie nauki.
- W stosunku do lat 2003 i 2007 należy zauważyć wzrost krytycznych postaw badanych absolwentów do poziomu umiejętności praktycznych nauczanych w ramach studiów.
- Zdobyte w trakcie nauki umiejętności praktyczne wykorzystuje w pracy jedynie 27% absolwentów.
- Potwierdza się tendencja z lat 2003 i 2007 związana ze wzrostem znajomości języka angielskiego wśród absolwentów. Ujawnia się także spadek zainteresowaniem językami romańskimi (j. francuski, j. włoski).
- Stopień znajomości języków obcych w mowie i piśmie, w przypadku języków wiodących, należy uznać za zadowalający.
- W porównaniu z badaniami z roku 2003 i 2007 absolwenci szkół wyższych częściej podejmują naukę języków obcych w ramach kursów prywatnych i wyjazdów za granicę.

Kontynuacja nauki – dotychczasowy profil kształcenia

- ❑ W stosunku do roku 2007 o 5,6 p. proc. wzrosła wśród absolwentów szkół wyższych decyzja o kontynuowaniu nauki. Naukę kontynuowano przede wszystkim w uczelniach niepublicznych.
- ❑ Wśród przyczyn kontynuacji ścieżki edukacyjnej dominują argumenty związane z pragnieniem podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz dążenie do uzyskania tytułu magistra.
- ❑ Utrzymuje się wysoki wskaźnik linearności kierunku studiów i kontynuowania nauki na kierunkach związanych z turystyką i rekreacją, ale na wyższym poziomie studiów.
- ❑ Analogicznie do lat 2003 i 2007 absolwenci kontynuują naukę na studiach II stopnia. W związku z realizacją postanowień Deklaracji Bolońskiej zmniejsza się odsetek absolwentów podejmujących jednolite studia magisterskie.

Kontynuacja nauki – zmiana profilu kształcenia

- ❑ W porównaniu z latami poprzednimi zmniejsza się odsetek odpowiedzi uzasadniających zmianę profilu kształcenia pragnieniem zdobycia dwóch zawodów. Zdaniem respondentów najważniejszymi motywami wyboru nowego kierunku studiów są zmiana zainteresowań oraz pragnienie rozszerzenia kwalifikacji zawodowych.
- ❑ Zmiana profilu kształcenia wyraźnie związana jest z podjęciem studiów uzupełniających (II stopnia).
- ❑ Najczęściej wybieranym kierunkiem studiów uzupełniających jest zarządzanie i marketing. Wśród innych wskazywanych kierunków występuje administracja, ekonomia, politologia, towaroznawstwo, logistyka, europeistyka, informatyka, komunikacja społeczna.

Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

- ❑ W porównaniu z poprzednimi edycjami badania zwiększył się odsetek pracujących absolwentów szkół wyższych po kierunku turystyka i rekreacja. W stosunku do 2003 roku wzrost wynosi 18 p. proc., natomiast w stosunku do 2007 wynosi 12 p. proc.
- ❑ Dla 82% absolwentów pracujących, podjęcie pracy nie wiązało się z koniecznością zmiany miejsca zamieszkania.
- ❑ Wśród absolwentów szkół wyższych zatrudnionych zgodnie z przygotowaniem zawodowym okres poszukiwania pracy bezpośrednio po ukończeniu studiów wynosił do 1 miesiąca. Dowodzi to trwałości tendencji zaobserwowanej w pomiarach 2003 i 2007.
- ❑ Struktura formy zatrudnienia absolwentów zachowuje względną trwałość, przy wyraźnym zwiększeniu frakcji zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia i spadku zatrudnionych na podstawie umowy stażowej.
- ❑ Najczęstszym sposobem pozyskania pracy jest kontakt przez polecenie, znajomych lub rodzinę. Ujawnia się obniżenie poziomu wartości obrazujących samodzielne, bezpośrednie poszukiwania pracy.

Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

- ❑ W porównaniu z danymi z lat 2003 i 2007 nadal utrzymuje się wśród absolwentów szkół wyższych wysoki poziom zadowolenia z wykonywanej pracy.
- ❑ Wśród absolwentów dominuje model stanowiska pracy związanego z obowiązkami samodzielnego specjalisty.
- ❑ Absolwenci wskazali na wiele czynników decydujących o atrakcyjności pracy. Wszystkie czynniki uzyskały zdecydowanie wyższe wartości w 2010 roku niż w pomiarach 2003 i 2007.

Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

- Ponad połowa respondentów pracuje na stanowisku pracy nie związanym z wykształceniem kierunkowym.
- Wydaje się, iż zmianie ulegają przyczyny podjęcia pracy niezgodnej z przygotowaniem zawodowym. Znaczenia nabierają czynniki osobiste i rodzinne, a głównie zmiana zainteresowań. W porównaniu z latami 2003 i 2007 zmniejsza się odsetek wskazań dotyczących okazji podjęcia pracy w innej branży lub braku pracy w branży turystyczno-hotelarsko-gastronomicznej.
- Wśród absolwentów szkół wyższych zatrudnionych niezgodnie z przygotowaniem zawodowym okres poszukiwania pracy bezpośrednio po ukończeniu studiów wynosił do 1 miesiąca. Dowodzi to trwałości tendencji zaobserwowanej w pomiarach 2003 i 2007.
- Siedem i trzy lata wcześniej częściej niż obecnie poszukiwano pracy poprzez Urząd Pracy lub ogłoszenie w gazecie. Na popularności zyskują metody aktywnego poszukiwania pracy przez Internet oraz szukanie pracy bezpośrednio w różnych miejscach z zapytaniem o możliwość zatrudnienia.
- Absolwenci najczęściej podejmują pracę w handlu lub w sektorze usług.
- W porównaniu z danymi z lat 2003 i 2007 nadal utrzymuje się wśród absolwentów szkół wyższych wysoki poziom zadowolenia z wykonywanej pracy.

Brak pracy

- Wśród przyczyn braku pracy dominuje niemożność znalezienia pracy. Zmniejsza się odsetek niepracujących z powodu kontynuacji nauki.
- W stosunku do lat 2003 i 2007 wyraźnie wzrosła frakcja absolwentów aktywnie poszukujących pracy - 55,7% wskazań.
- Dla 70% respondentów istotnym kwantyfikatorem poszukiwanego miejsca pracy jest zbieżność z uzyskanym wykształceniem zawodowym.
- Zdaniem poszukujących pracy absolwentów aż 71% pracodawców w trakcie procesu rekrutacyjnego nie okazuje zainteresowania faktem zdania egzaminu zawodowego.

Ocena wyboru profilu kształcenia

- ❑ W badaniach edycji 2003, 2007 oraz 2010 wyraźnie ujawnia się spadek przekonania absolwentów o słuszności wyboru kierunku studiów.

Praca za granicą

- Aż 76% respondentów stwierdziło, iż nie posiada żadnego doświadczenia pracy za granicą.
- Absolwenci pracujący za granicą najczęściej wyjeżdżali na okres od 2 do 3 miesięcy oraz od 4 do 6 miesięcy. W tej kategorii respondentów intryguje także wysoki odsetek absolwentów wyjeżdżających do pracy za granicę na okres powyżej 12 miesięcy.
- Ponad 65% absolwentów szkół wyższych podejmuje pracę za granicą w branżach związanych z kierunkowym wykształceniem.
- Kierunkiem migracji zarobkowej absolwentów jest Wielka Brytania, Niemcy, Stany Zjednoczone, Francja, a także Włochy, Hiszpania, Szwecja, Dania, Islandia oraz Cypr.

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

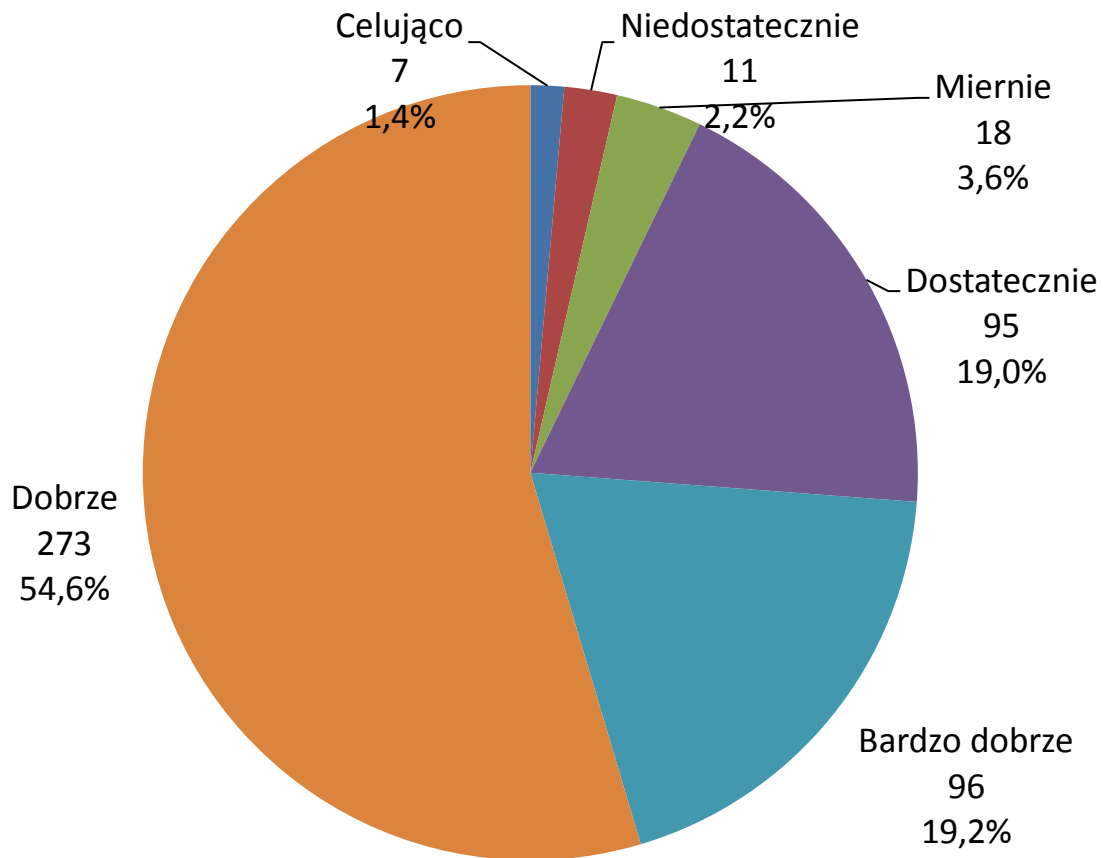

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych

KOMPETENCJE I UMIEJĘTNOŚCI

Kompetencje i umiejętności

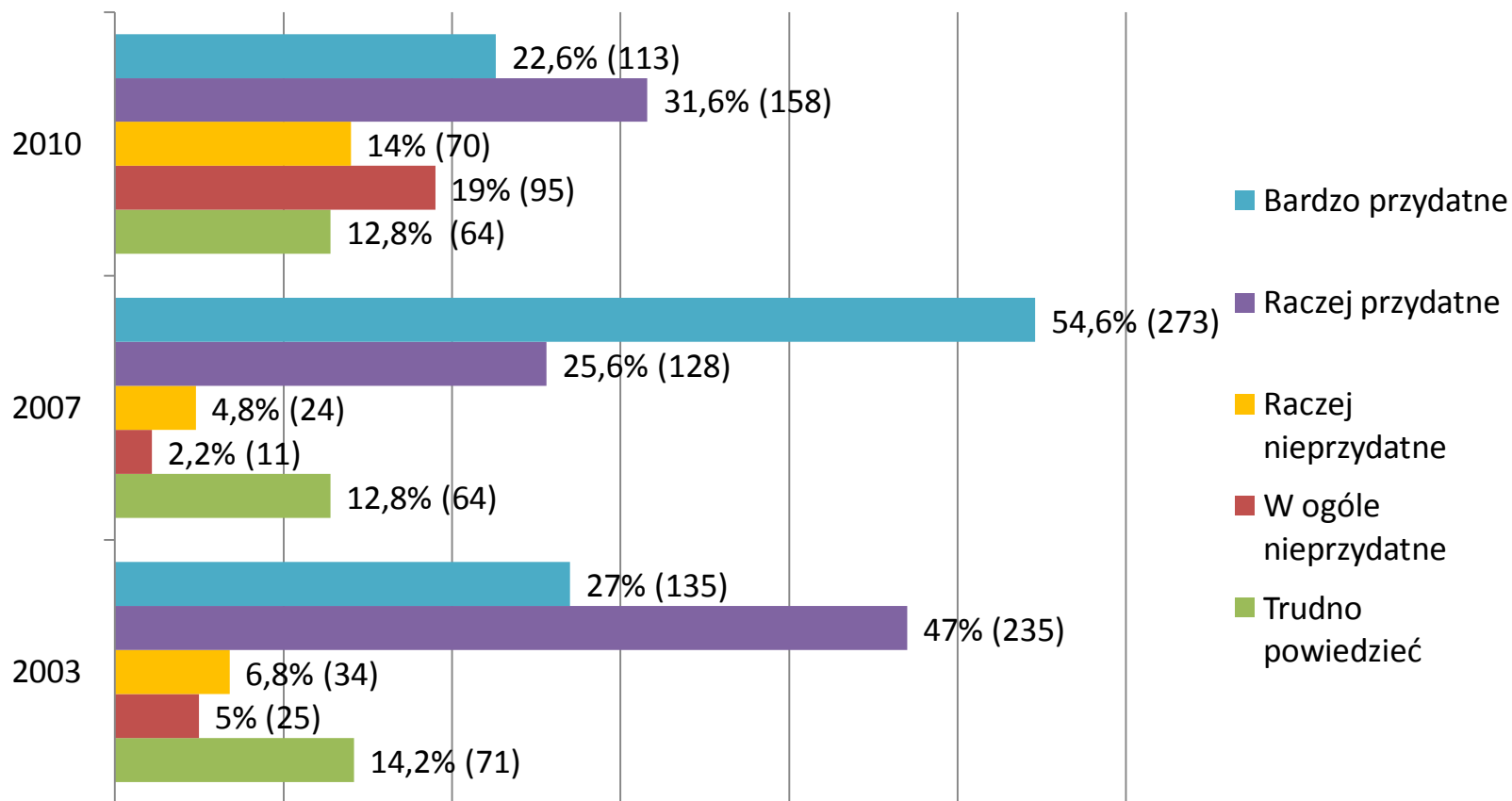
Rys. 78. Ocena przygotowania do pracy zawodowej uzyskanego w trakcie nauki. N=500

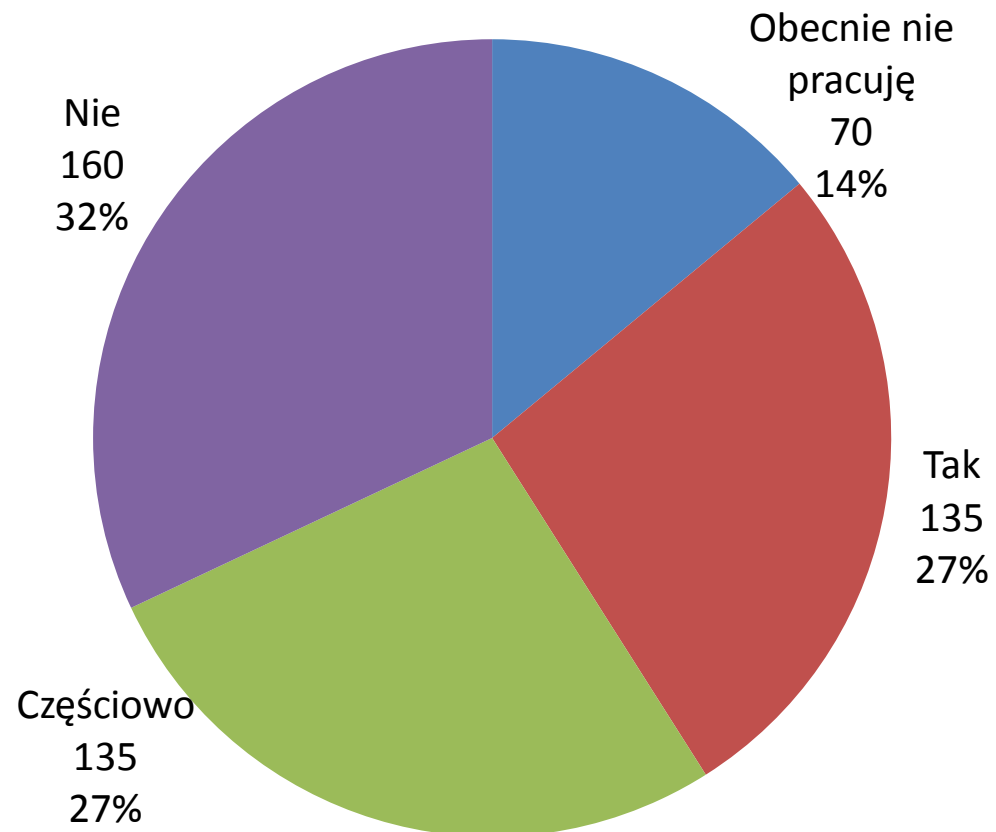
Kompetencje i umiejętności

Rys. 79. Ocena przydatności zdobytych umiejętności praktycznych. N=500

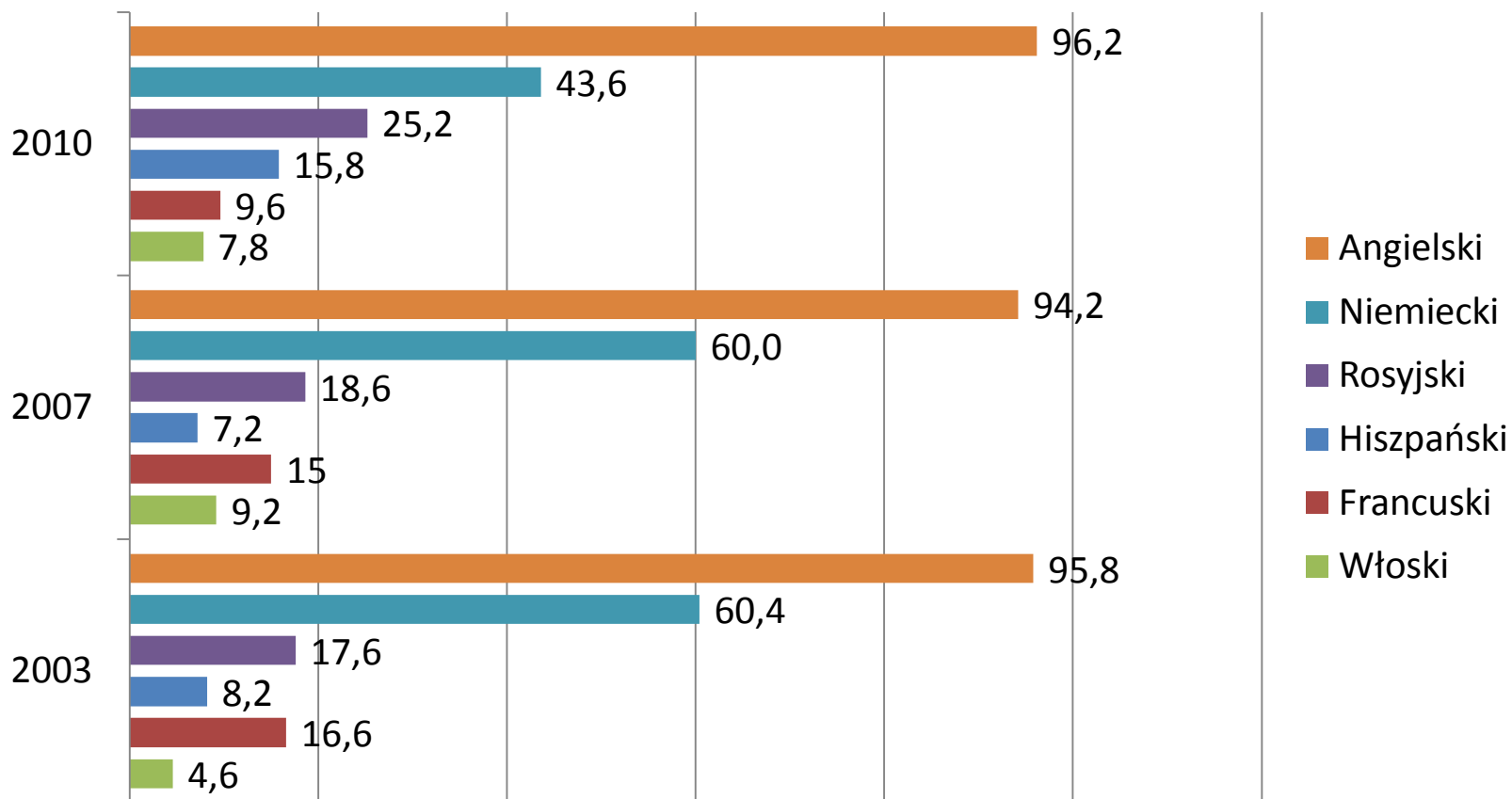
Kompetencje i umiejętności

Rys. 80. Wykorzystywanie zdobytych w trakcie nauki umiejętności w obecnej pracy zawodowej. N=500

Kompetencje i umiejętności

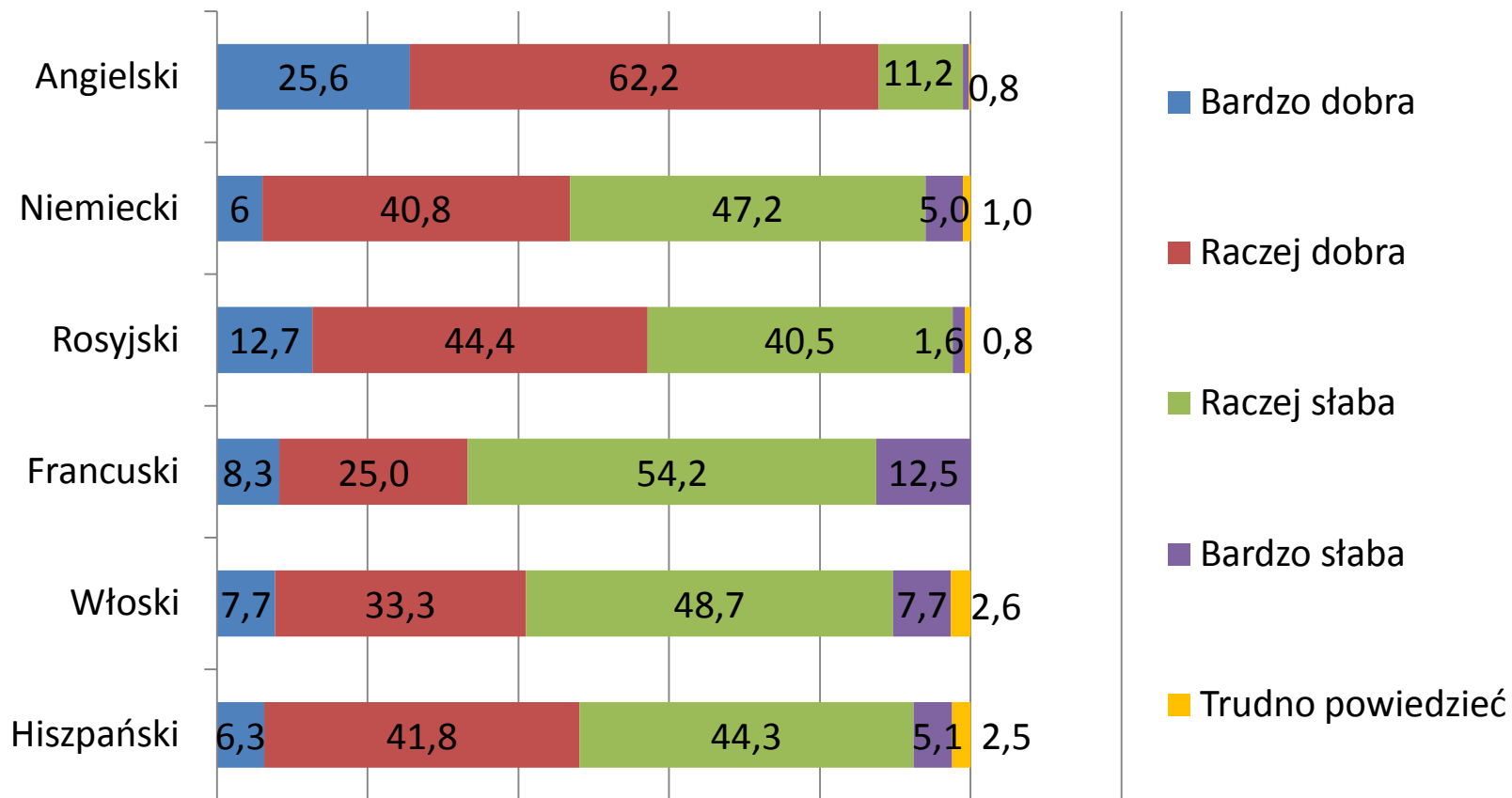
Rys. 81. Znajomość języków obcych (w %)

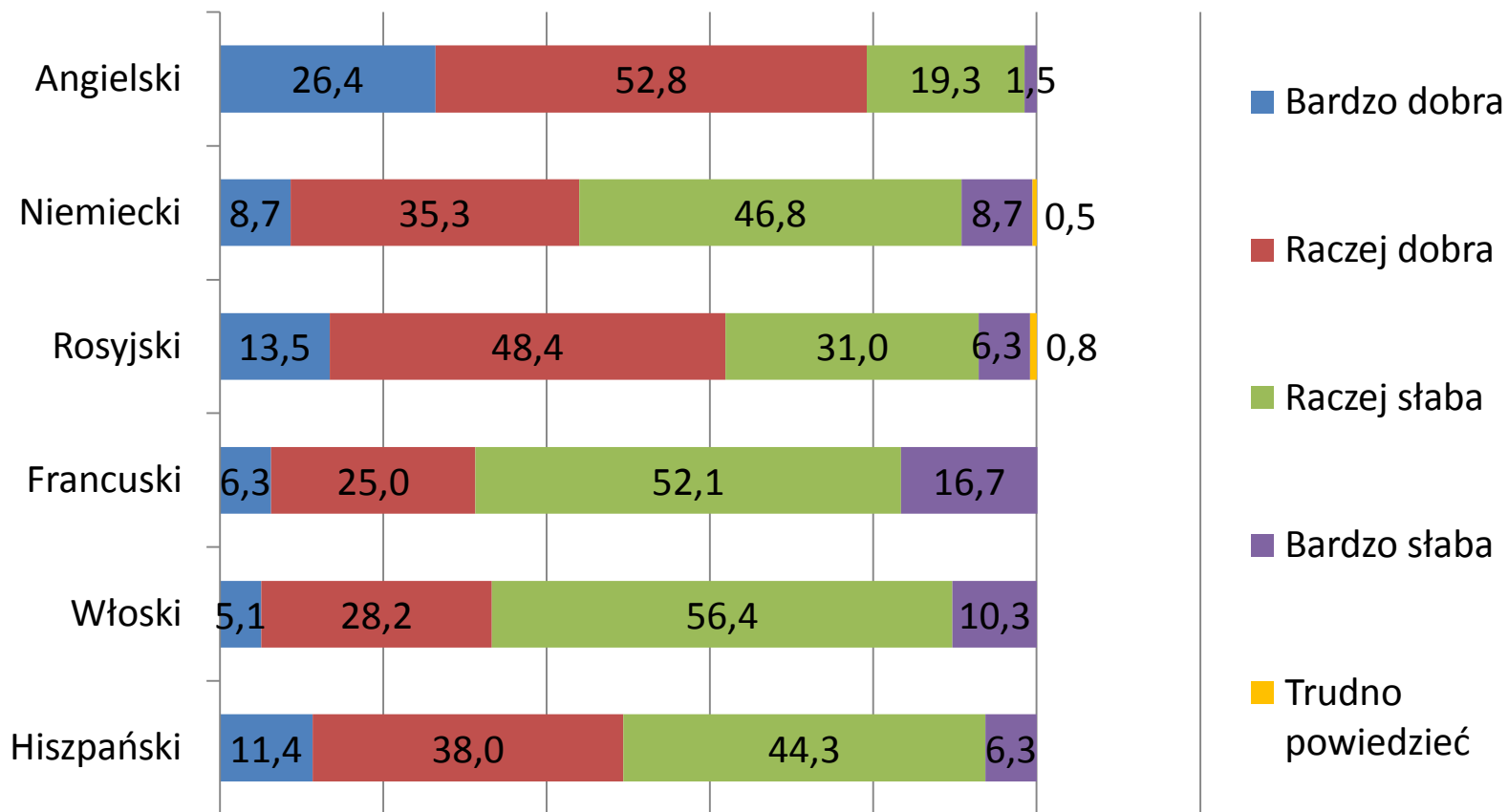
Kompetencje i umiejętności

Rys. 82. Stopień znajomości języków obcych w mowie (w %). N=500

Kompetencje i umiejętności

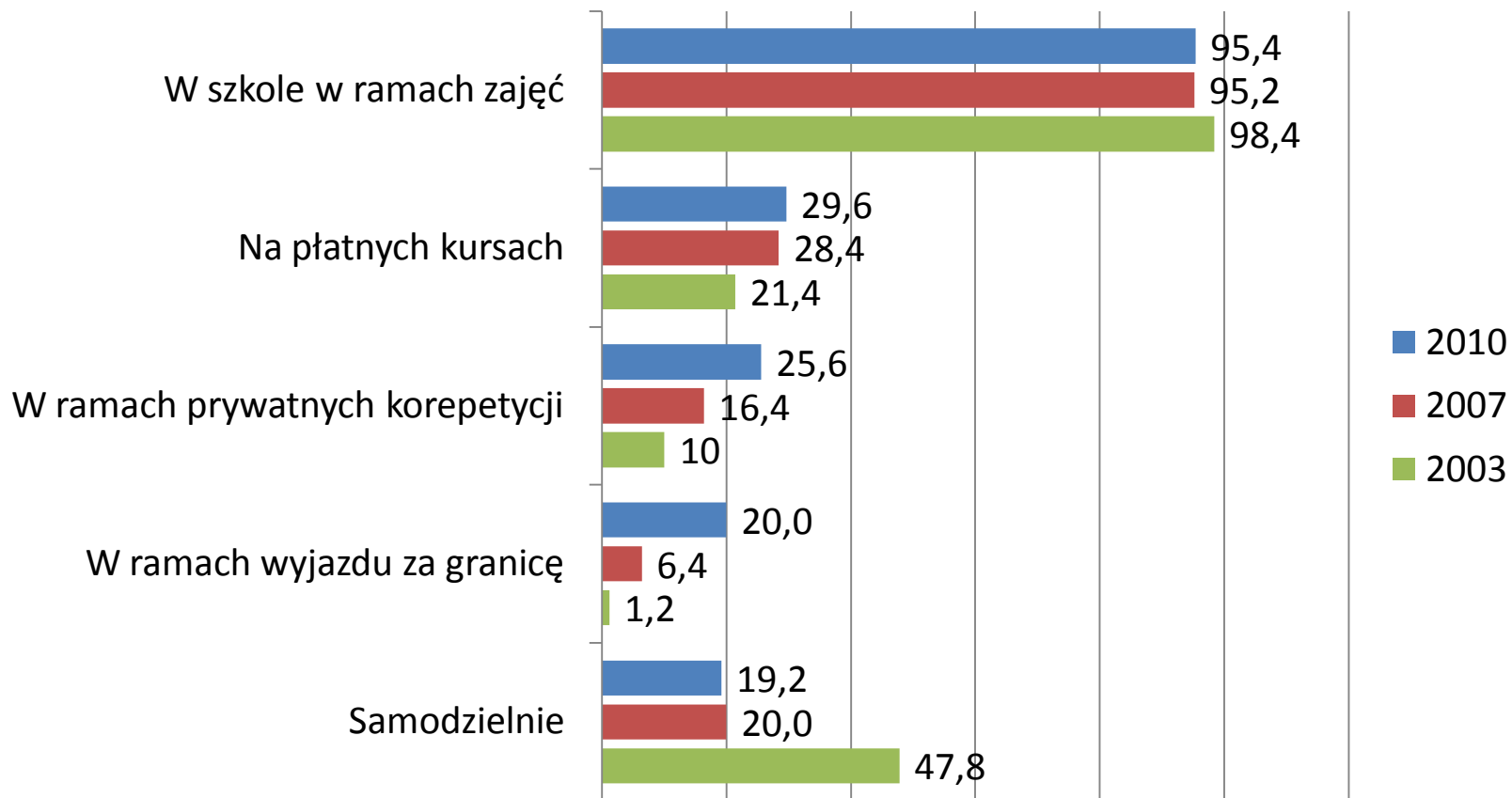
Rys. 83. Stopień znajomości języków obcych w piśmie (w %). N=500

Kompetencje i umiejętności

Rys. 84. Miejsce nauki języków obcych (w %). N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

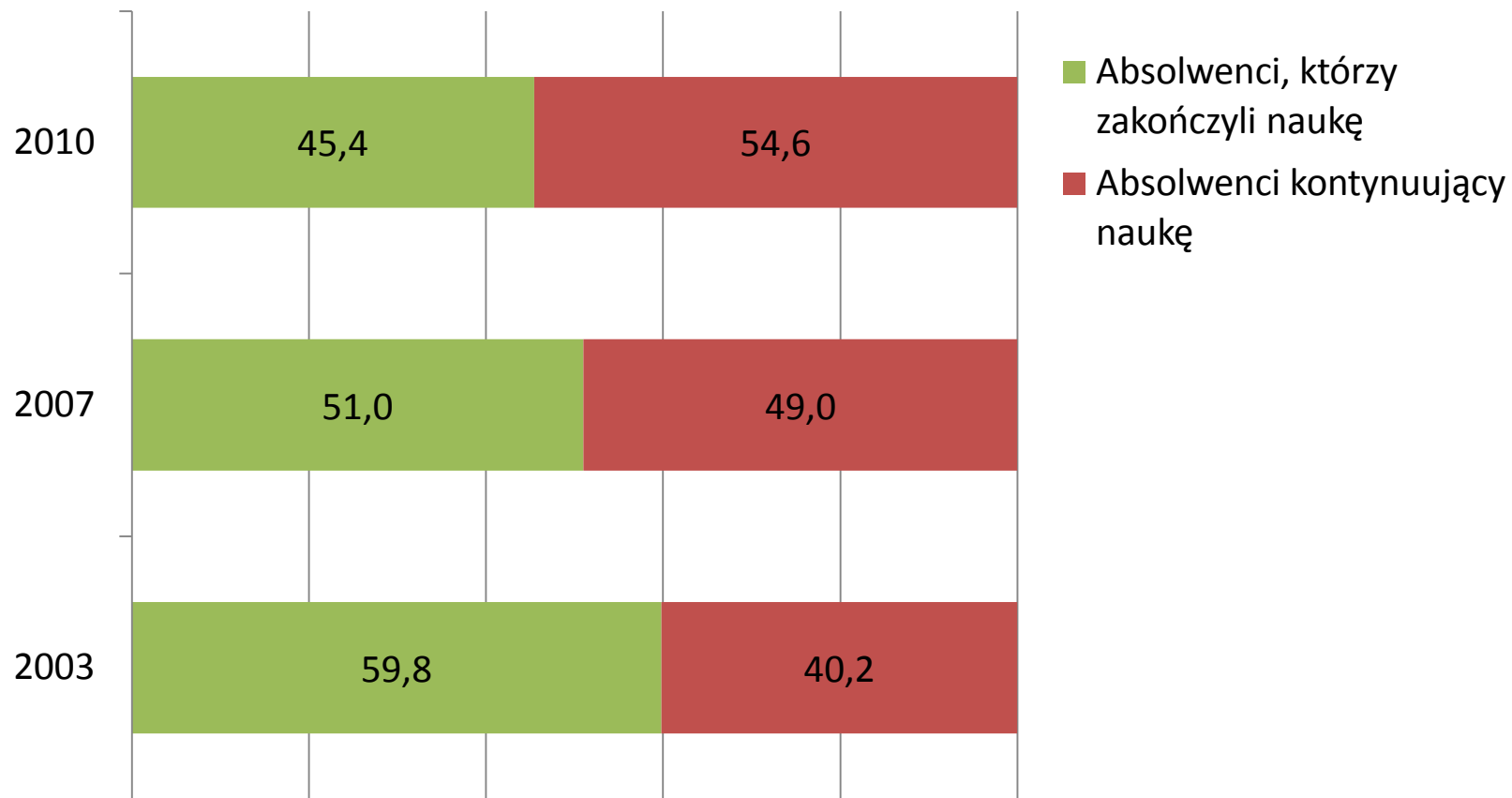
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych

KONTYNUACJA NAUKI **– dotychczasowy profil kształcenia**

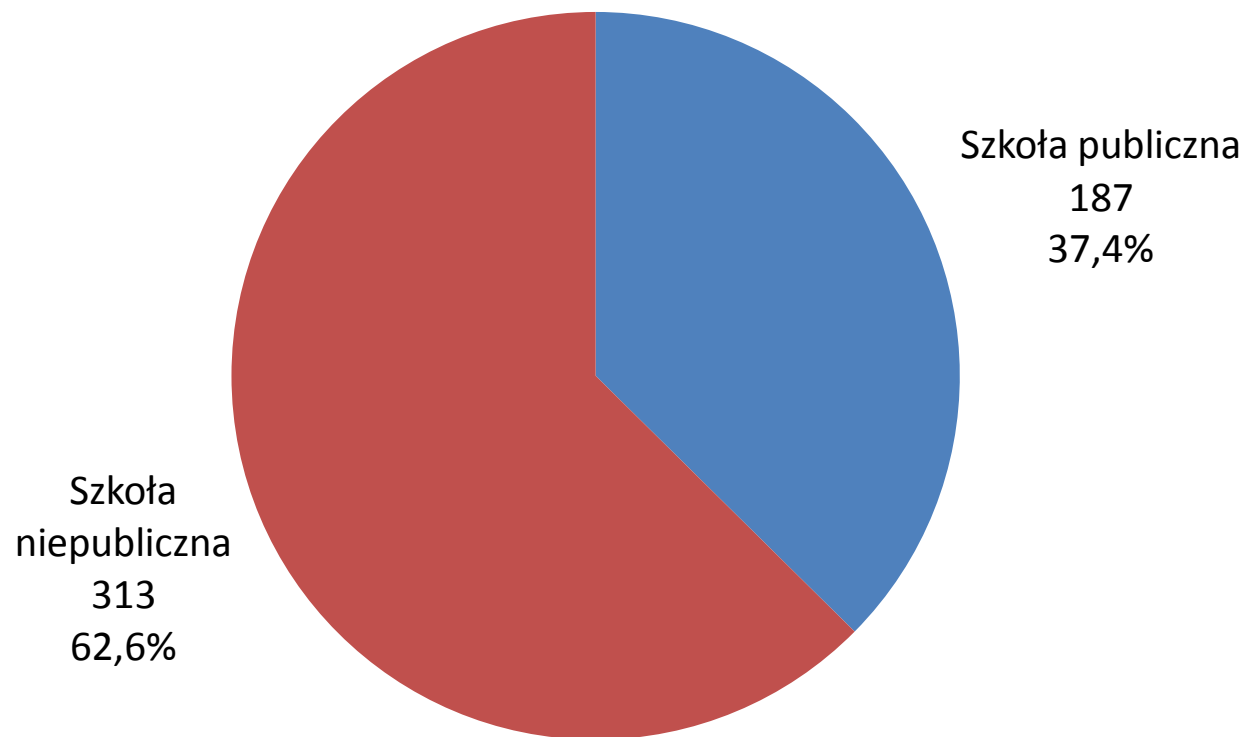
Kontynuacja nauki

Rys. 85. Odsetek absolwentów kontynuujących naukę (w %). N=500

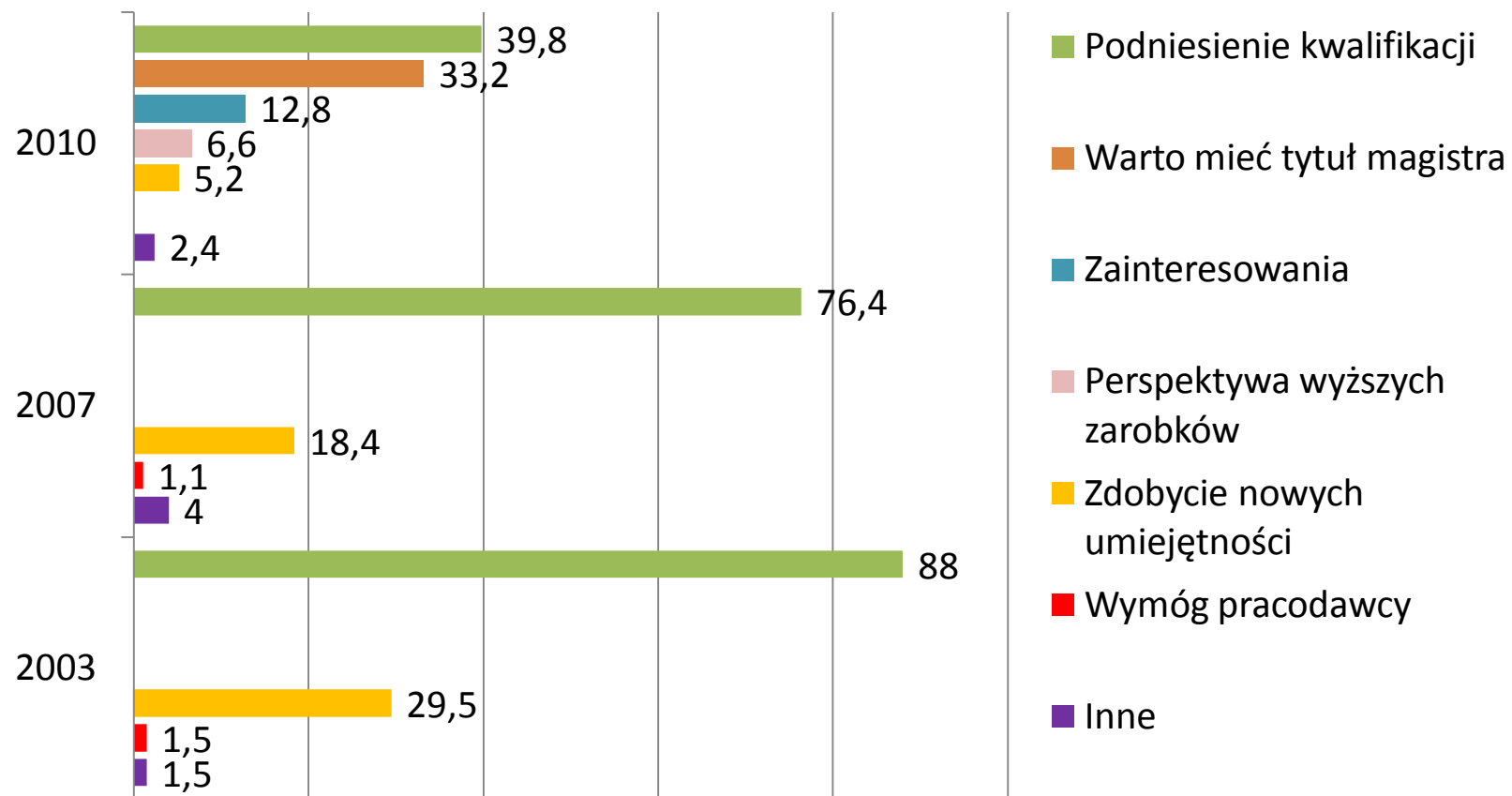
Kontynuacja nauki

Rys. 86. Podmiotowość szkoły, w której kontynuowano naukę N=500

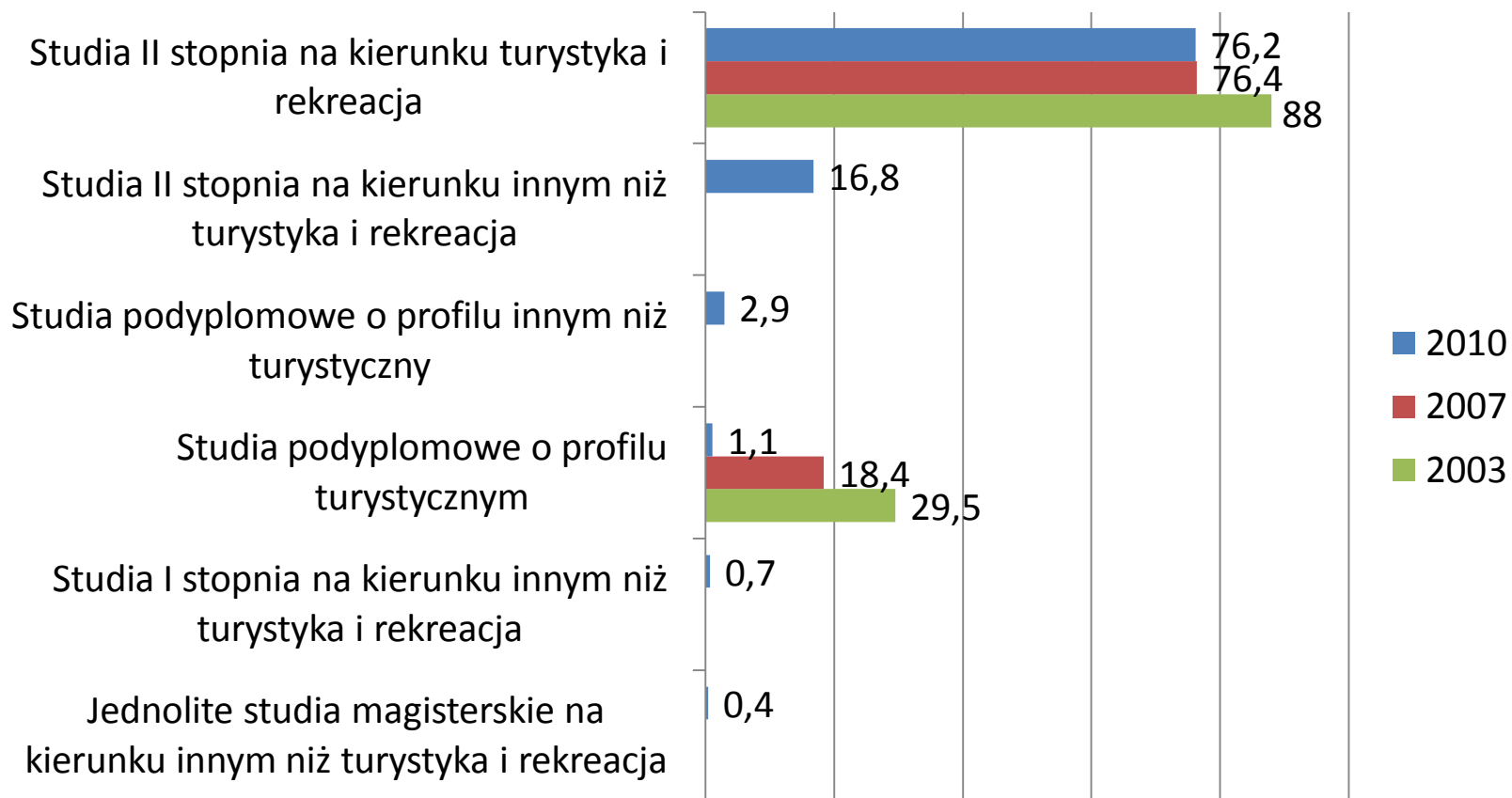
Kontynuacja nauki

Rys. 87. Przyczyny kontynuacji nauki (w %). N=500

Kontynuacja nauki

Rys. 88. Rodzaj studiów (w %). N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

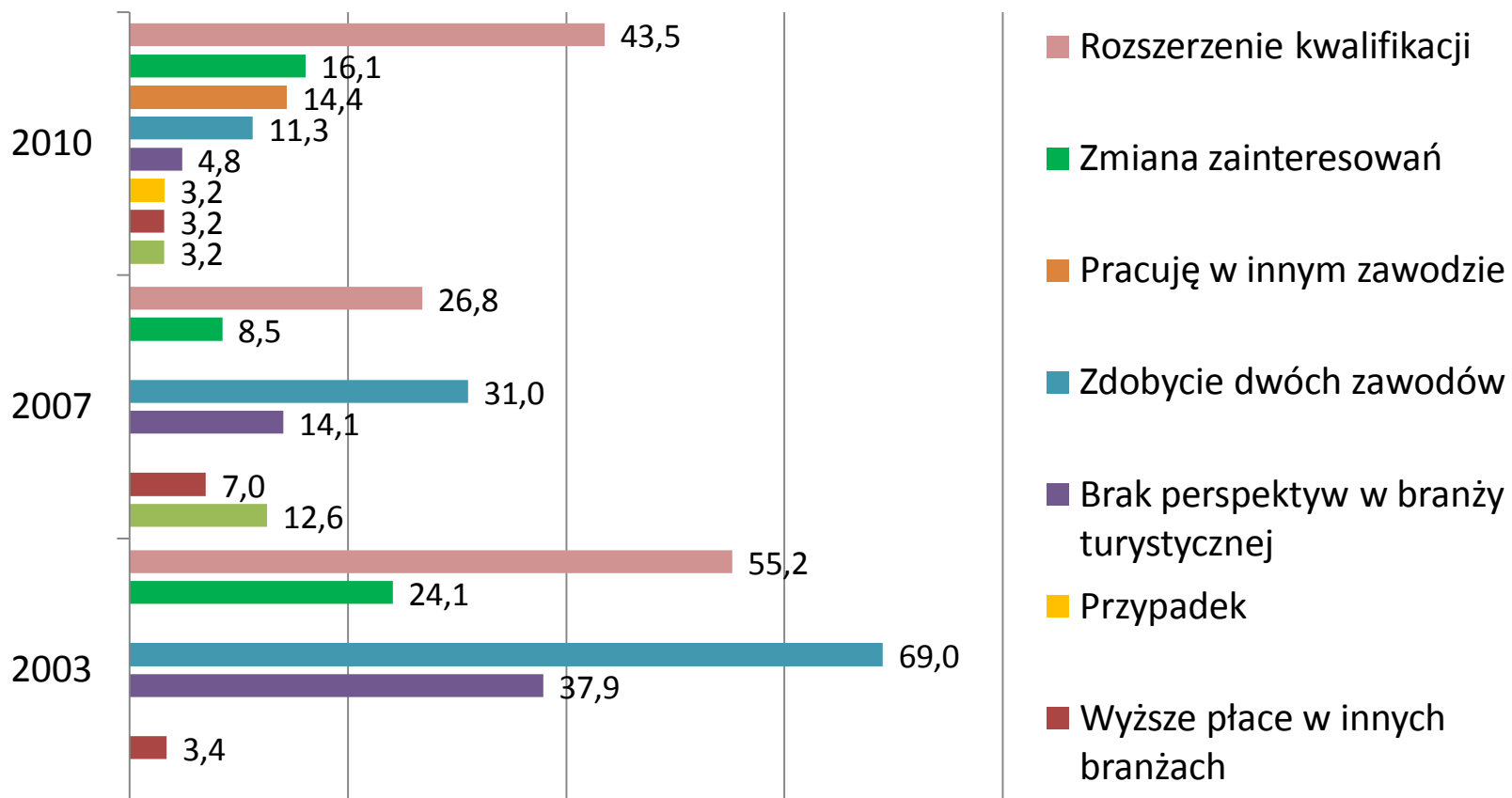

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych

KONTYNUACJA NAUKI
– zmiana profilu kształcenia

Kontynuacja nauki

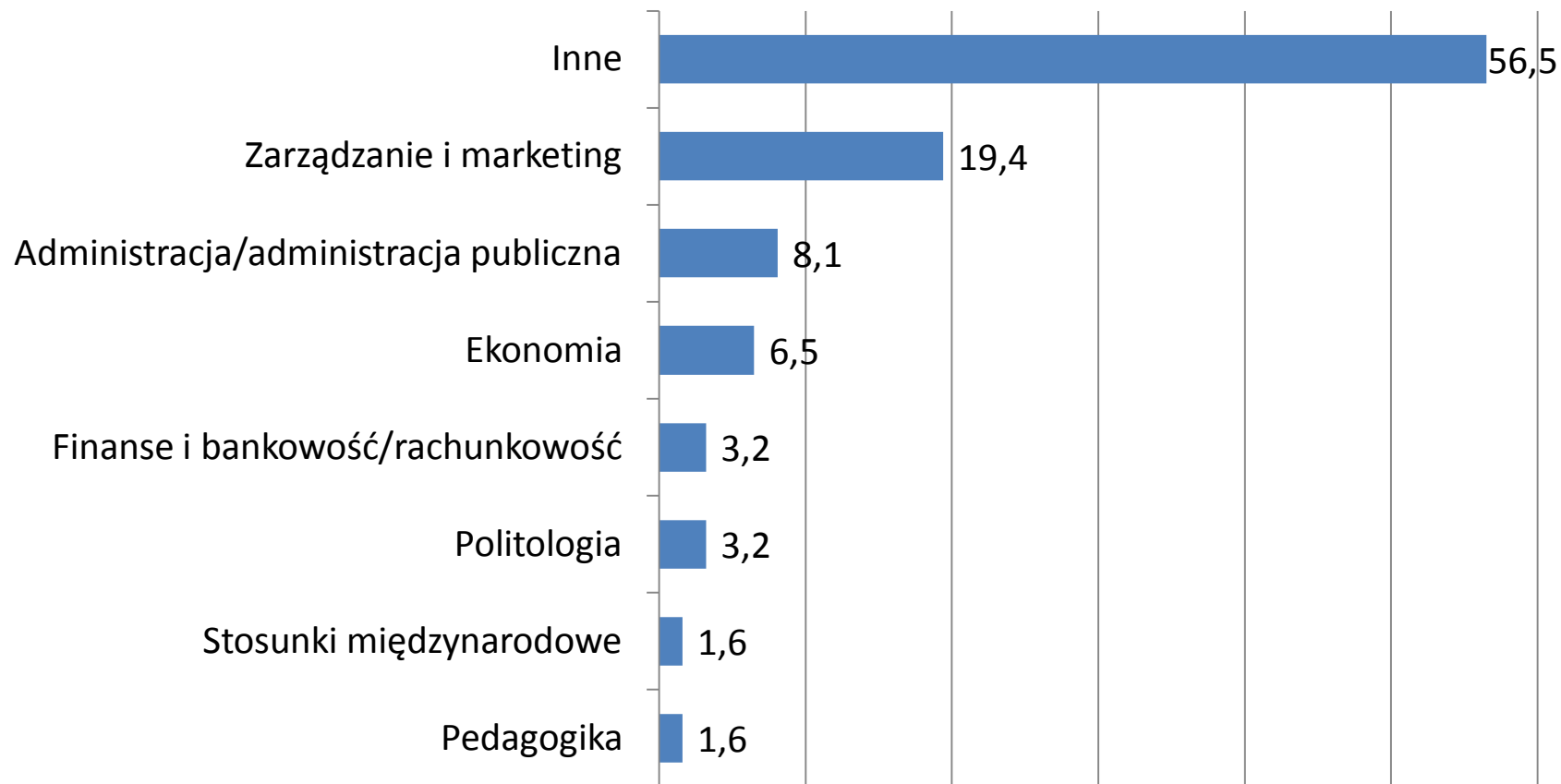
Rys. 89. Przyczyny zmiany profilu kształcenia (w %). N=500

Kontynuacja nauki

Rys. 90. Kierunek zmiany profilu kształcenia (w %). N=500

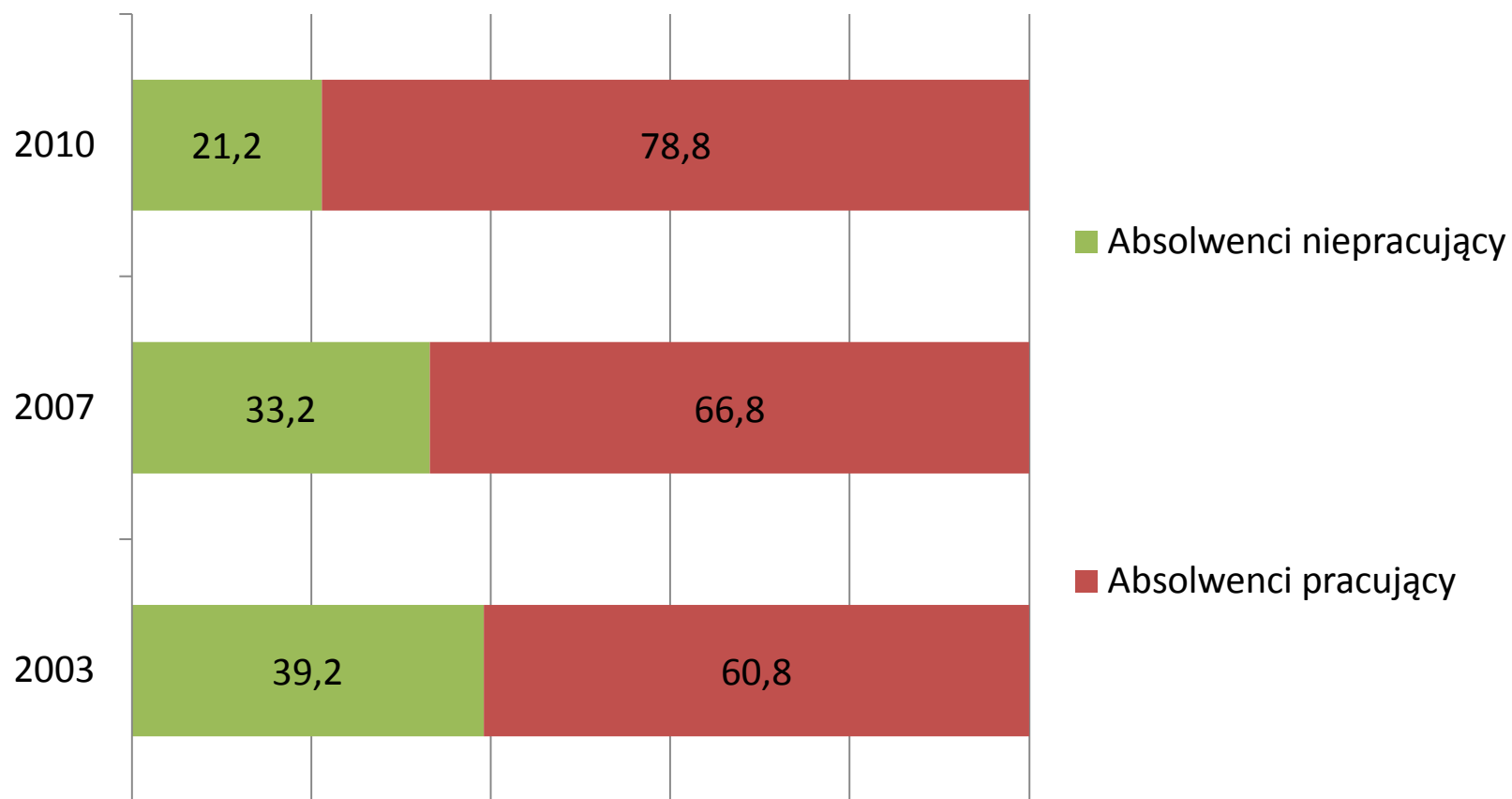
Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych

ZATRUDNIENIE ZGODNE Z PRZYGOTOWANIEM ZAWODOWYM

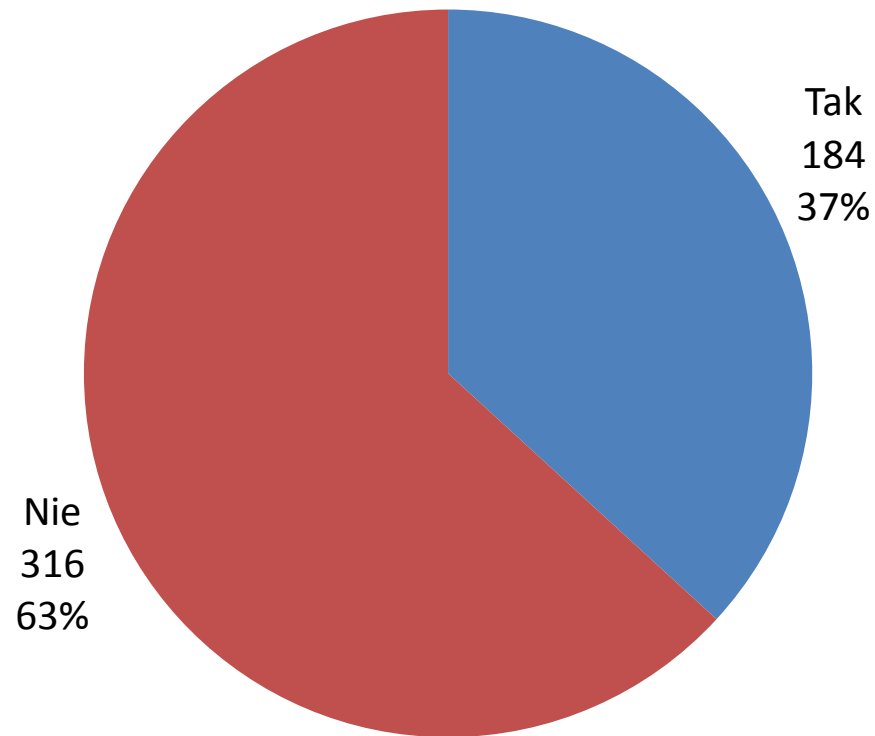
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 91. Odsetek pracujących absolwentów (w %). N=500

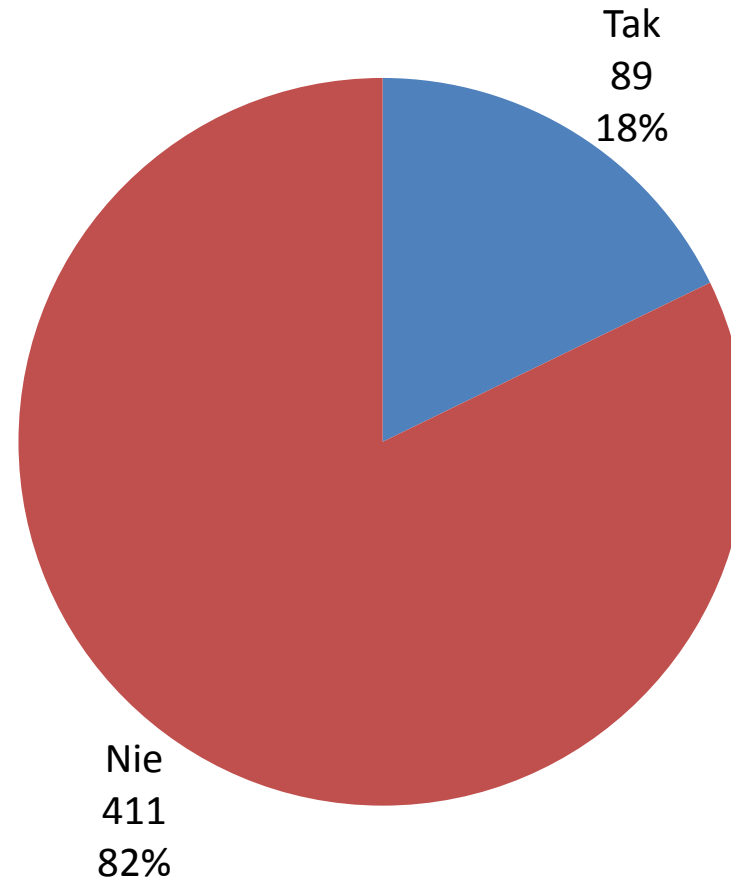
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 92. Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym. N=500

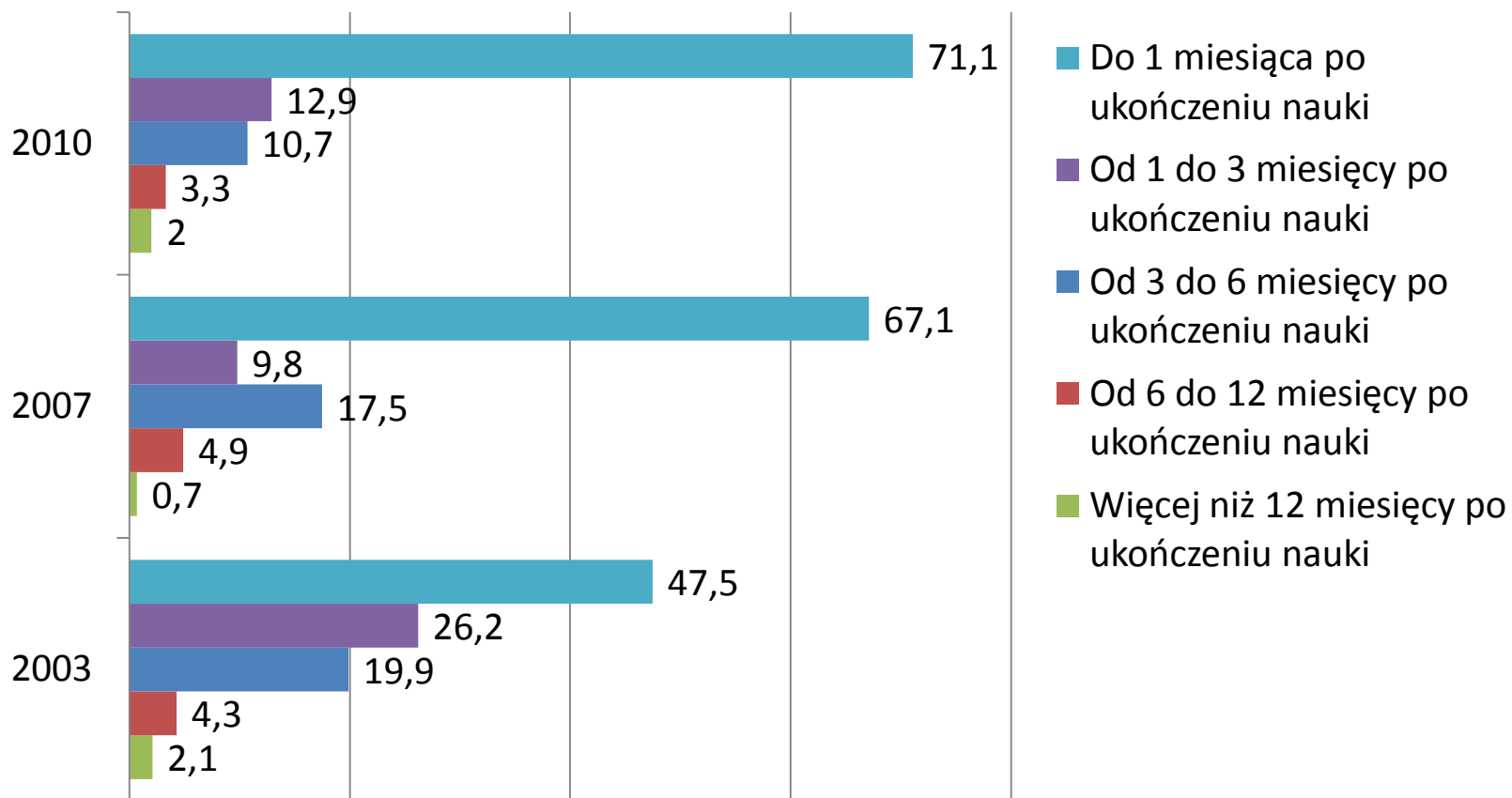
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 93. Wpływ podjęcia pracy na konieczność zmiany miejsca zamieszkania. N=500

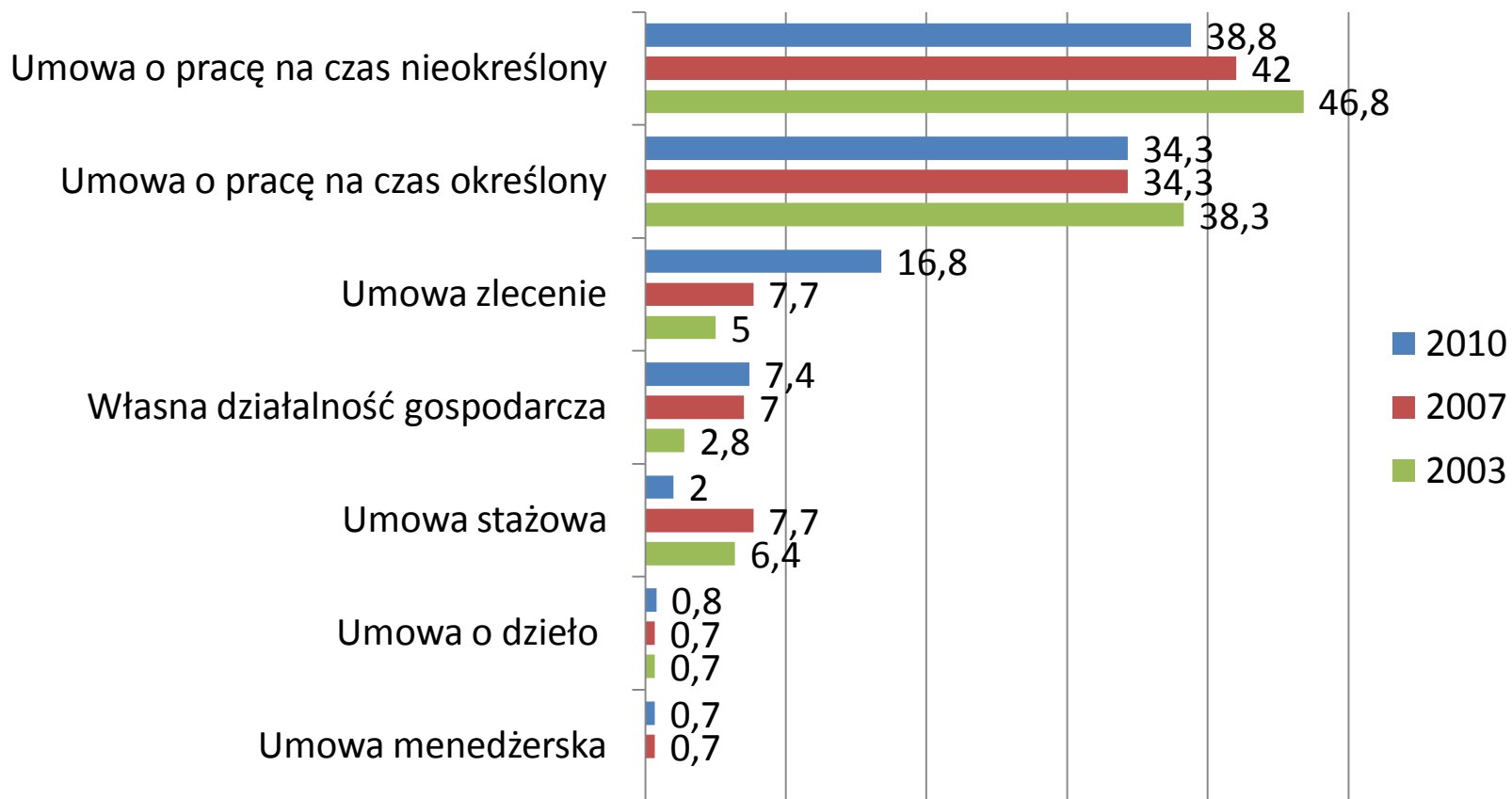
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 94. Okres poszukiwania pracy (w %). N=500

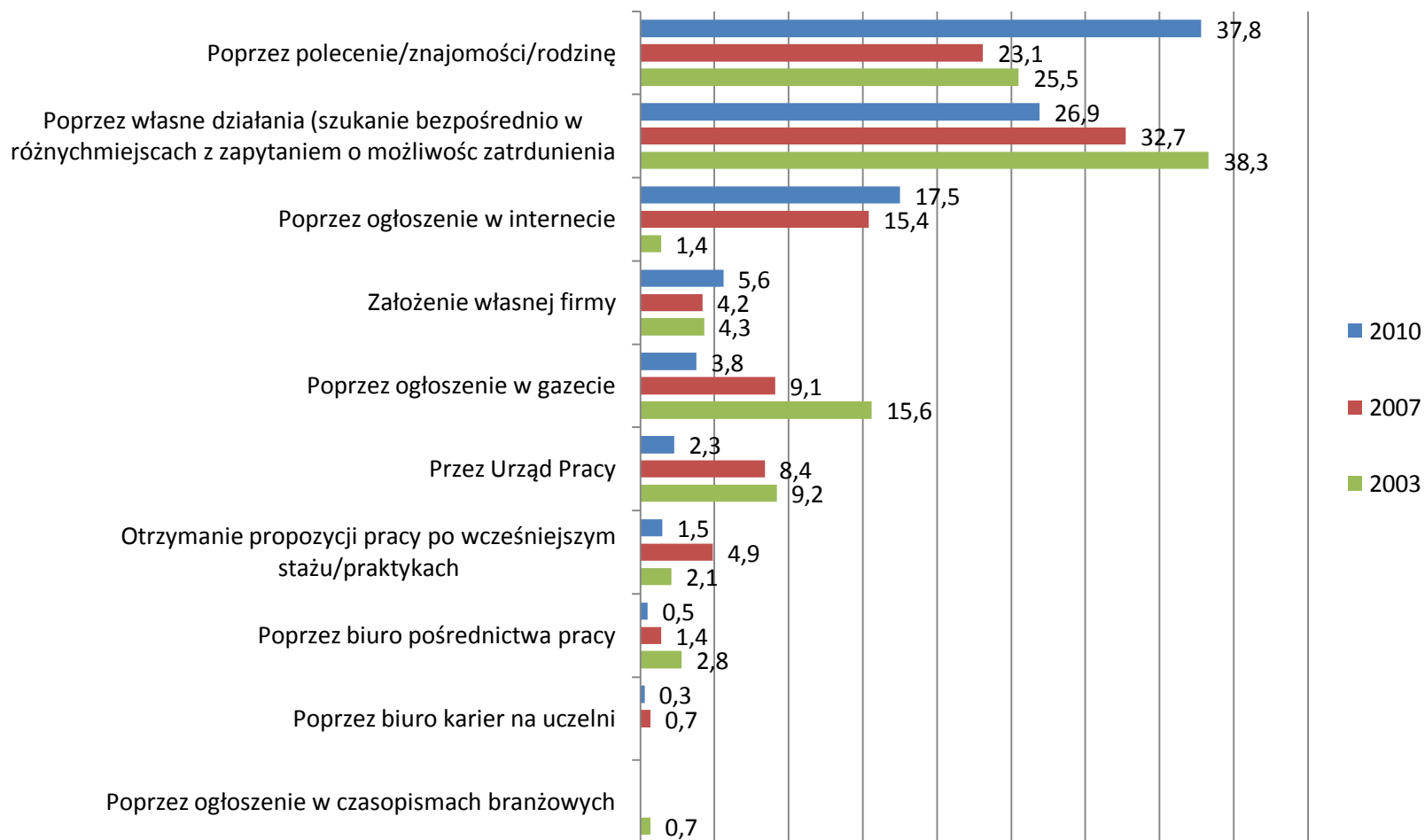
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 95. Forma zatrudnienia (w %). N=500

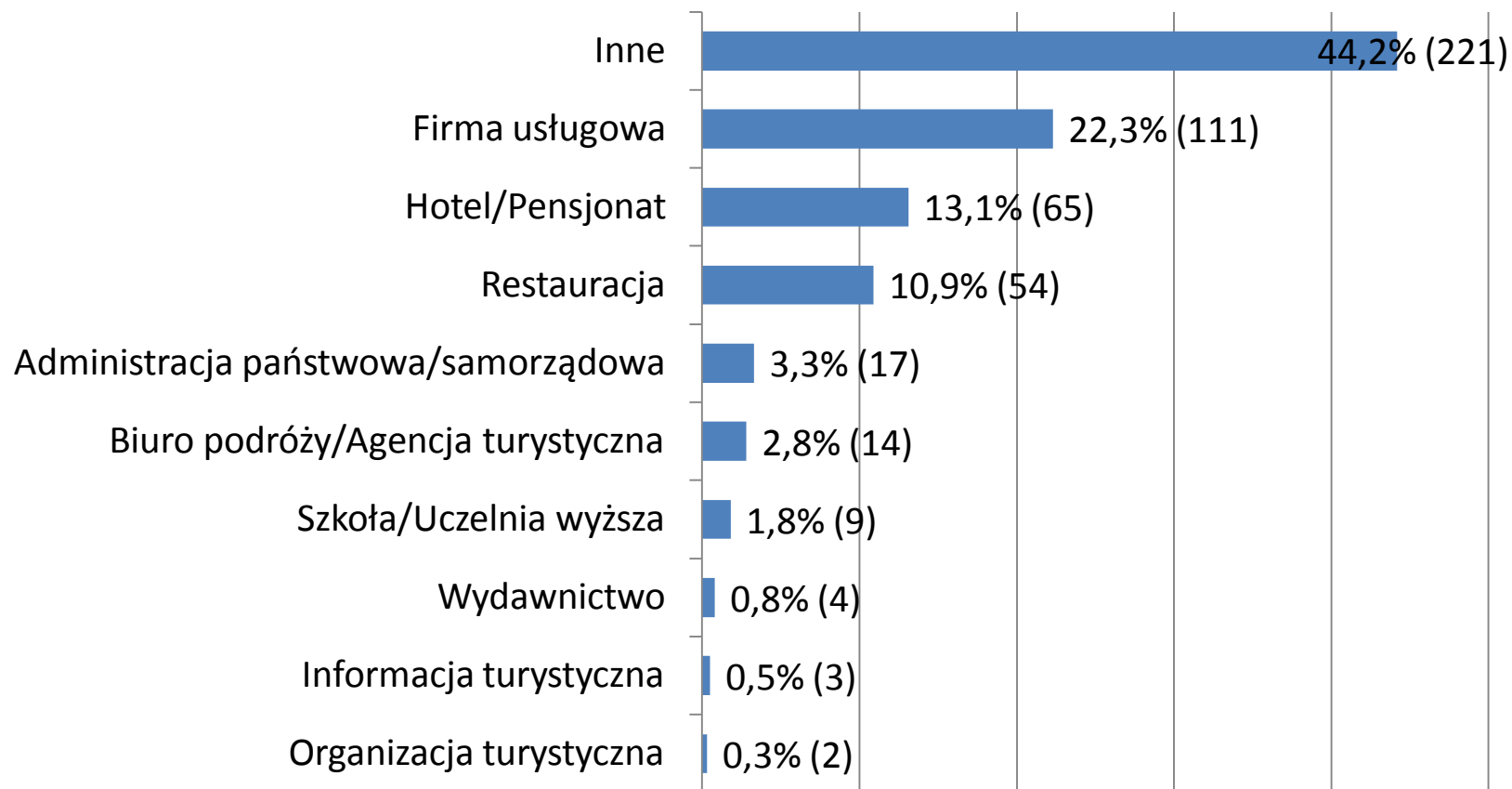
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 96. Sposób uzyskania pracy (w %). N=500

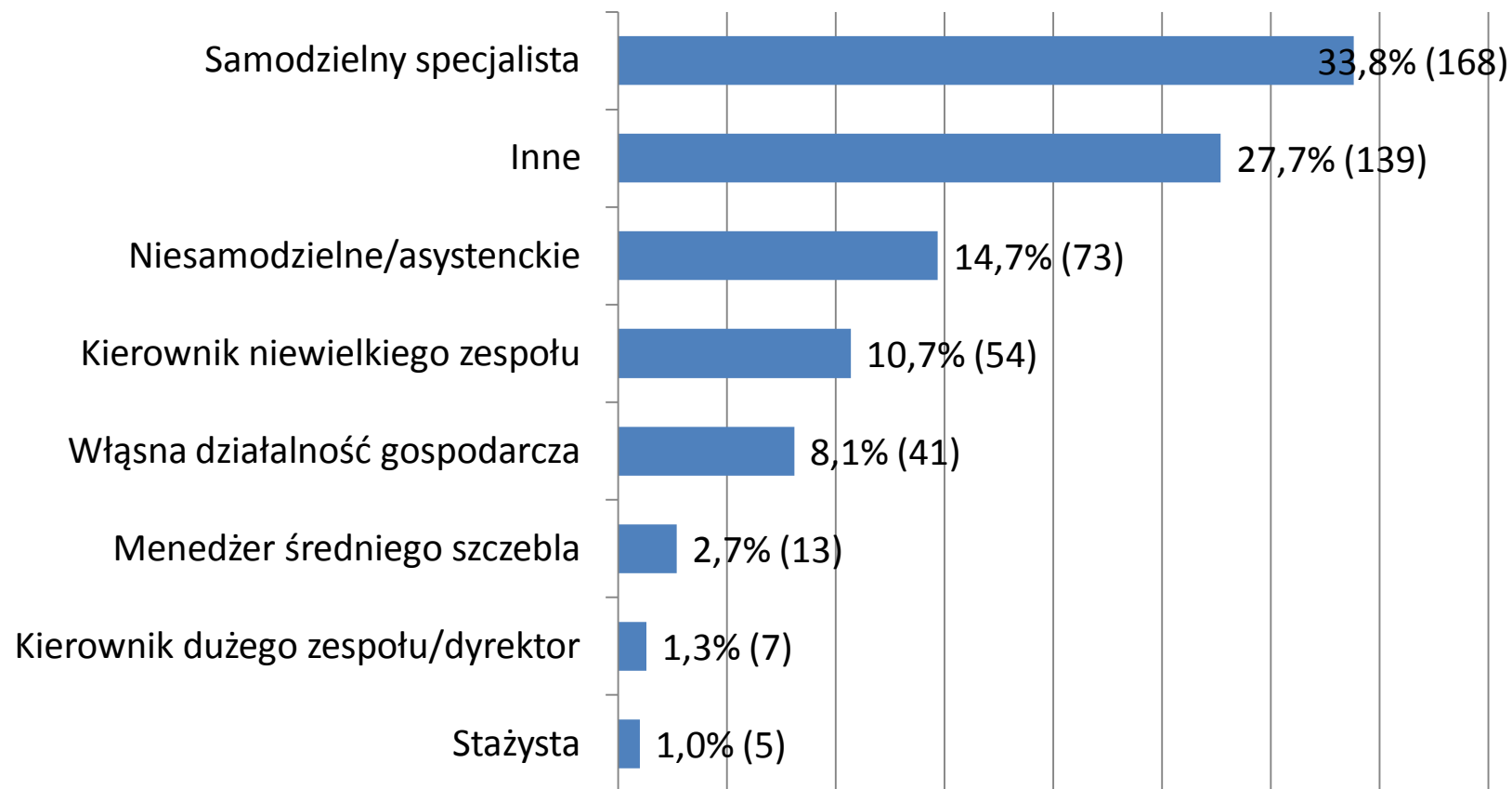
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 97. Miejsce obecnego zatrudnienia. N=500

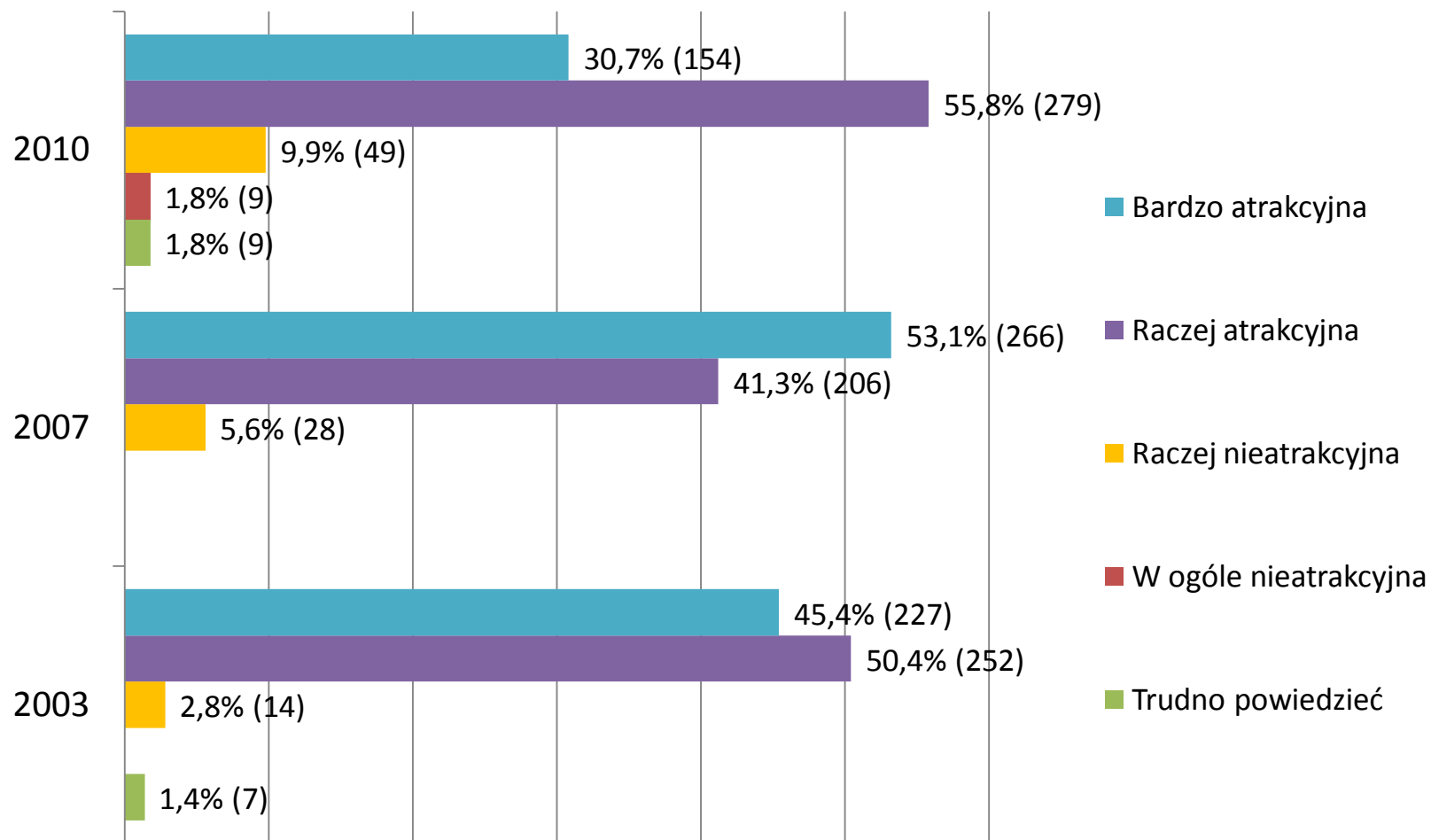
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 98. Stanowisko zajmowane w obecnym miejscu pracy. N=500

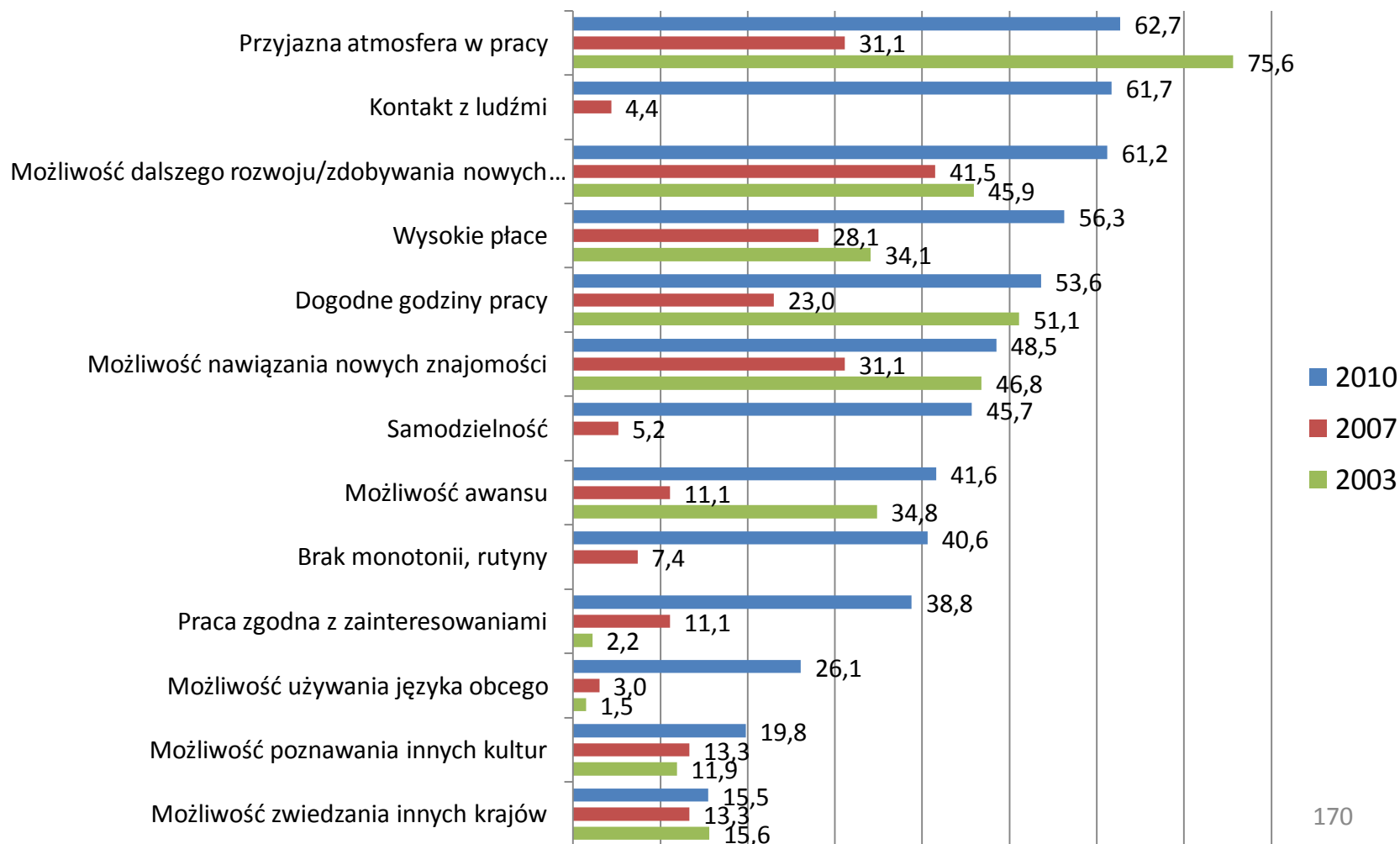
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 99. Ocena atrakcyjności wykonywanej pracy. N=500

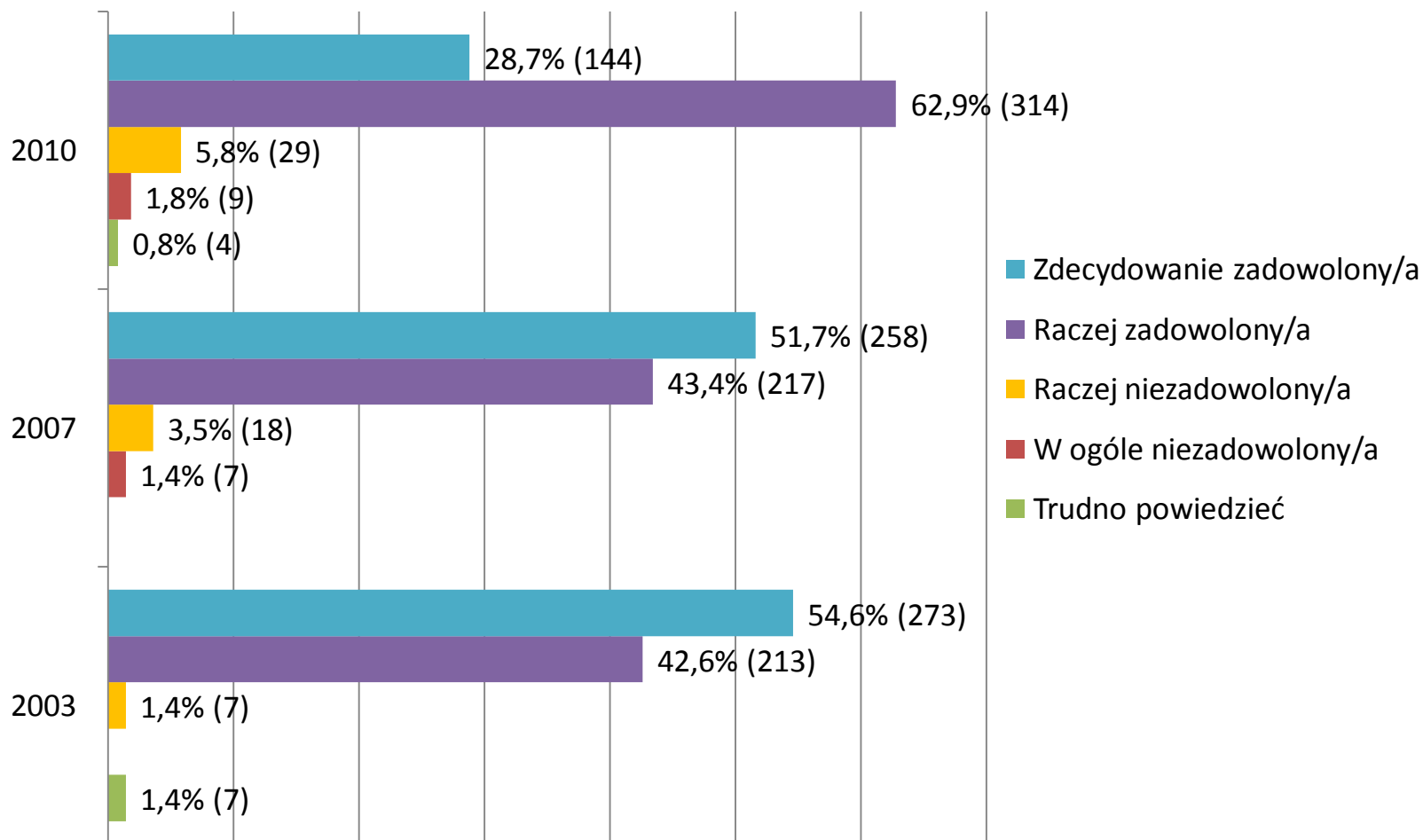
Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 100. Czynniki decydujące o atrakcyjności pracy (w %). N=500

Zatrudnienie zgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 101. Stopień zadowolenia z wykonywanej pracy. N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

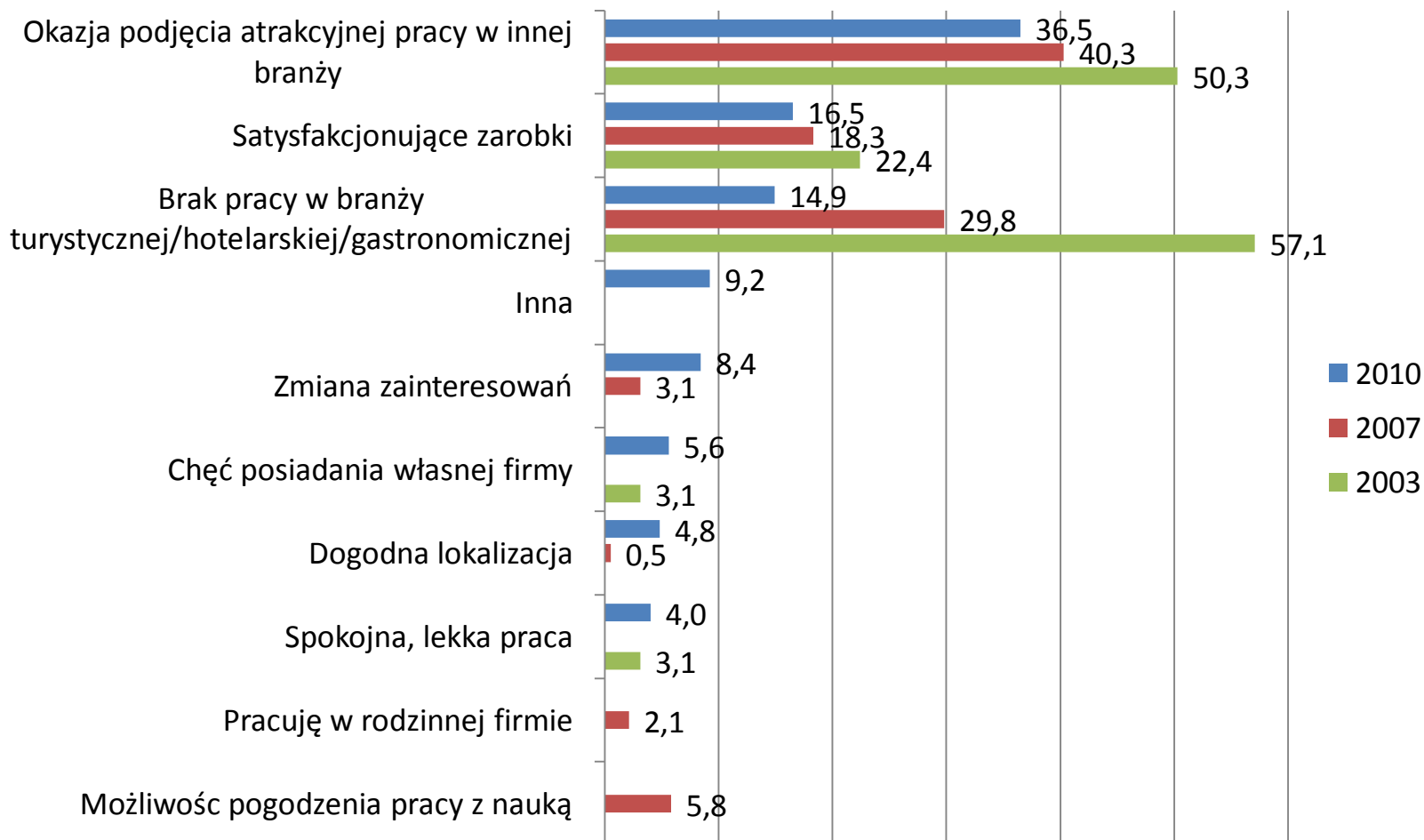

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych

ZATRUDNIENIE NIEZGODNE Z PRZYGOTOWANIEM ZAWODOWYM

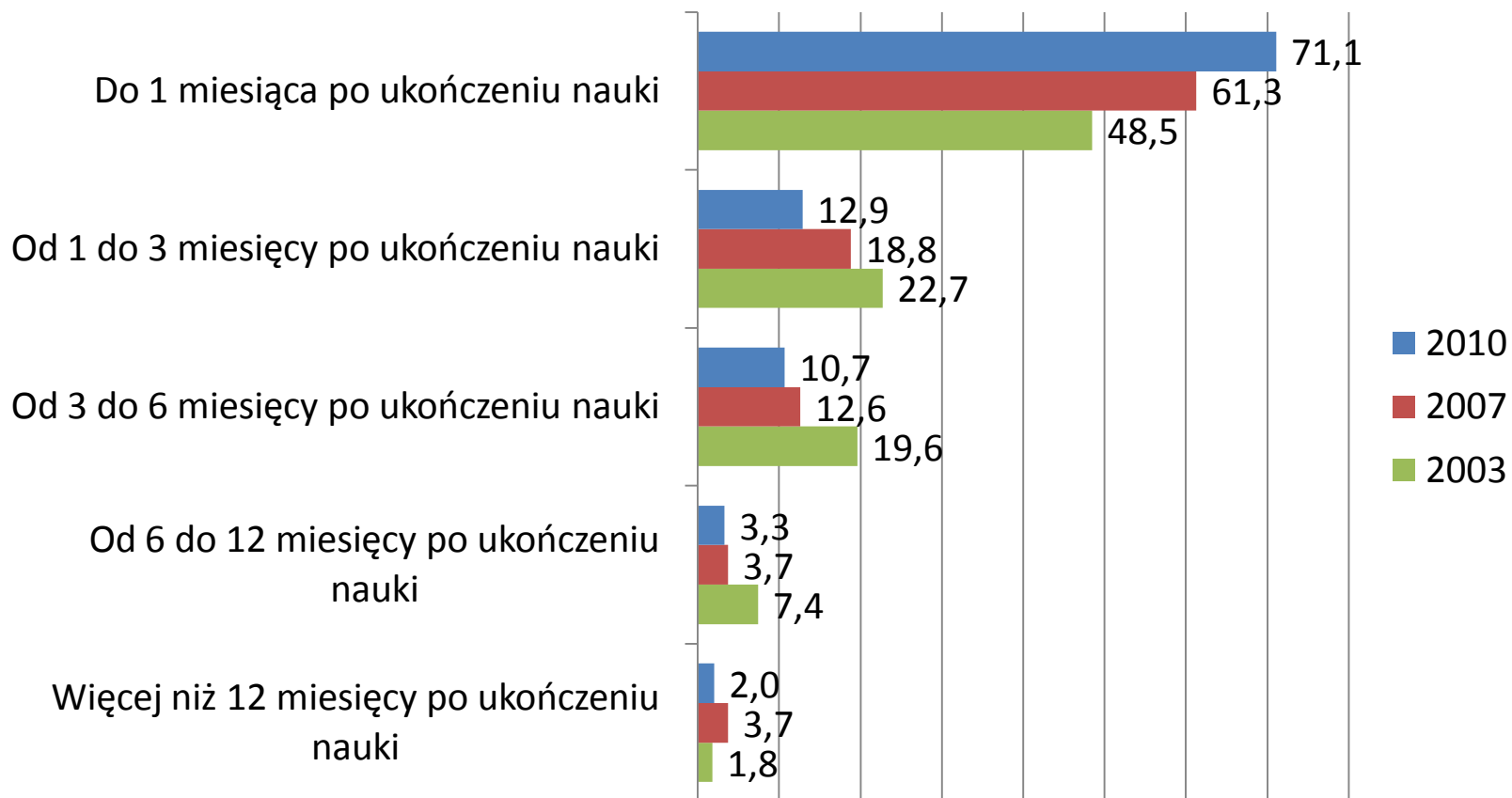
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 102. Przyczyny podjęcia pracy niezgodnej z przygotowaniem zawodowym (w %). N=500

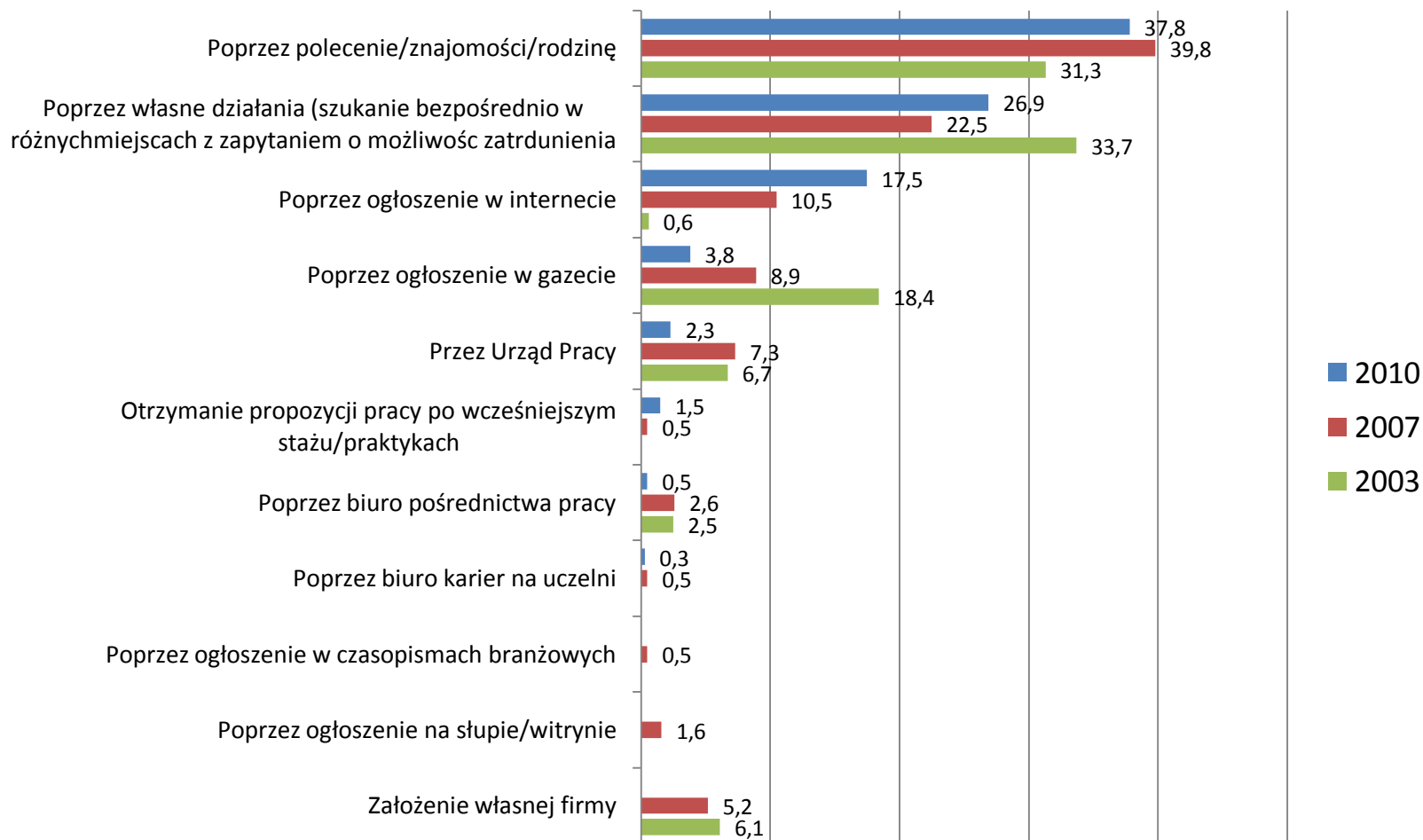
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 103. Okres poszukiwania pracy (w %). N=500

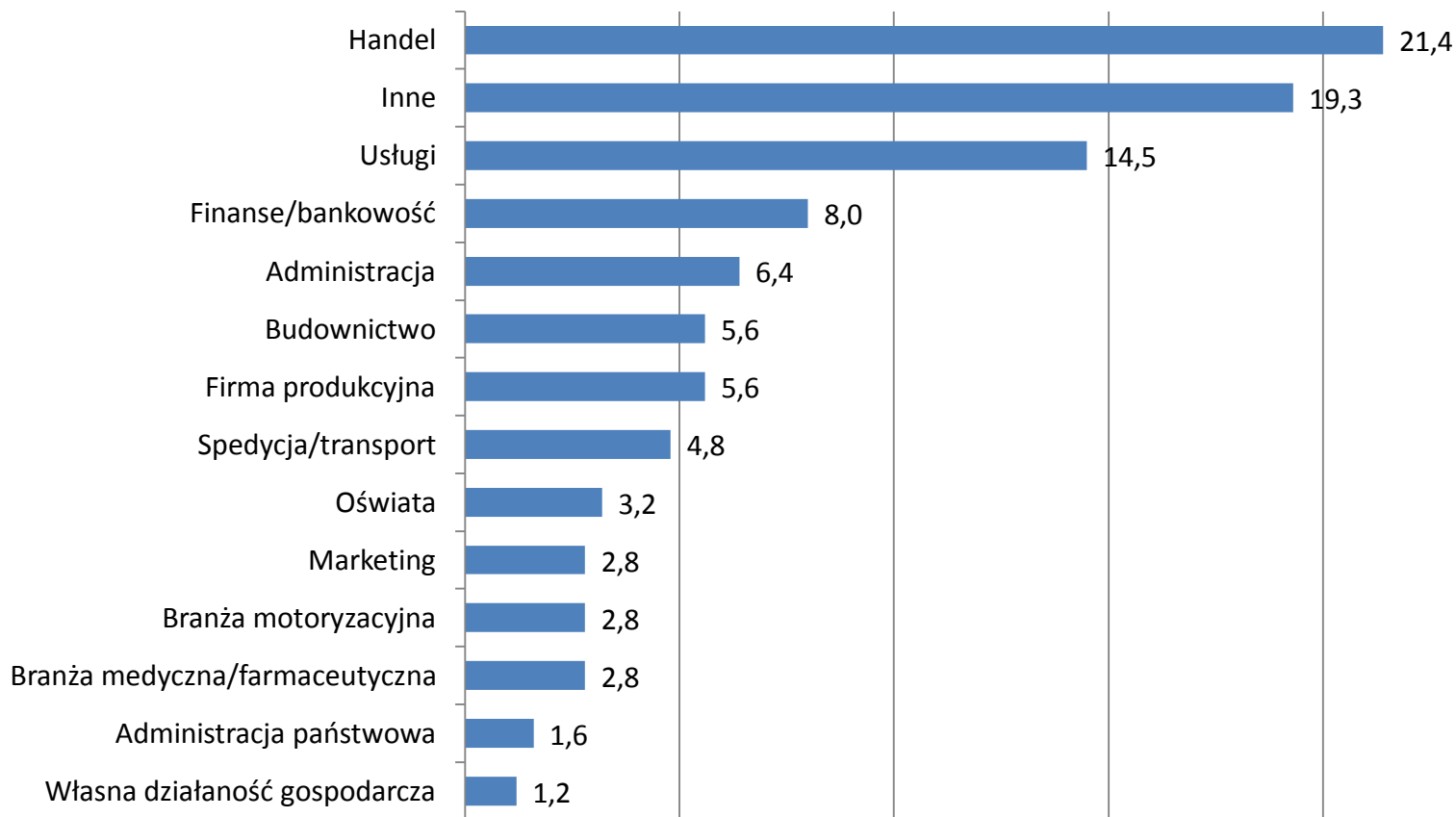
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 104. Sposób uzyskania pracy (w %). N=500

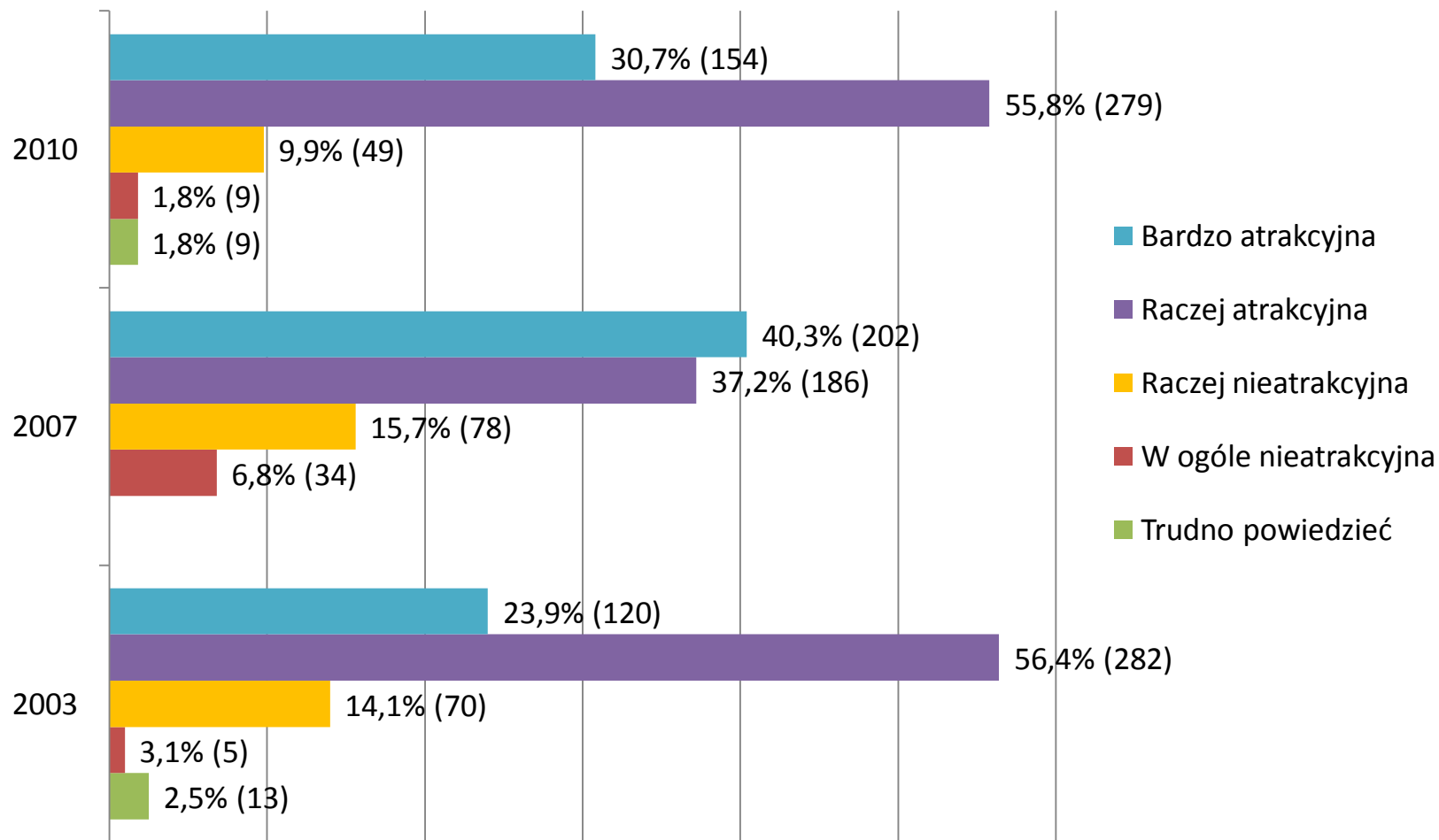
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 105. Branża (w %). N=500

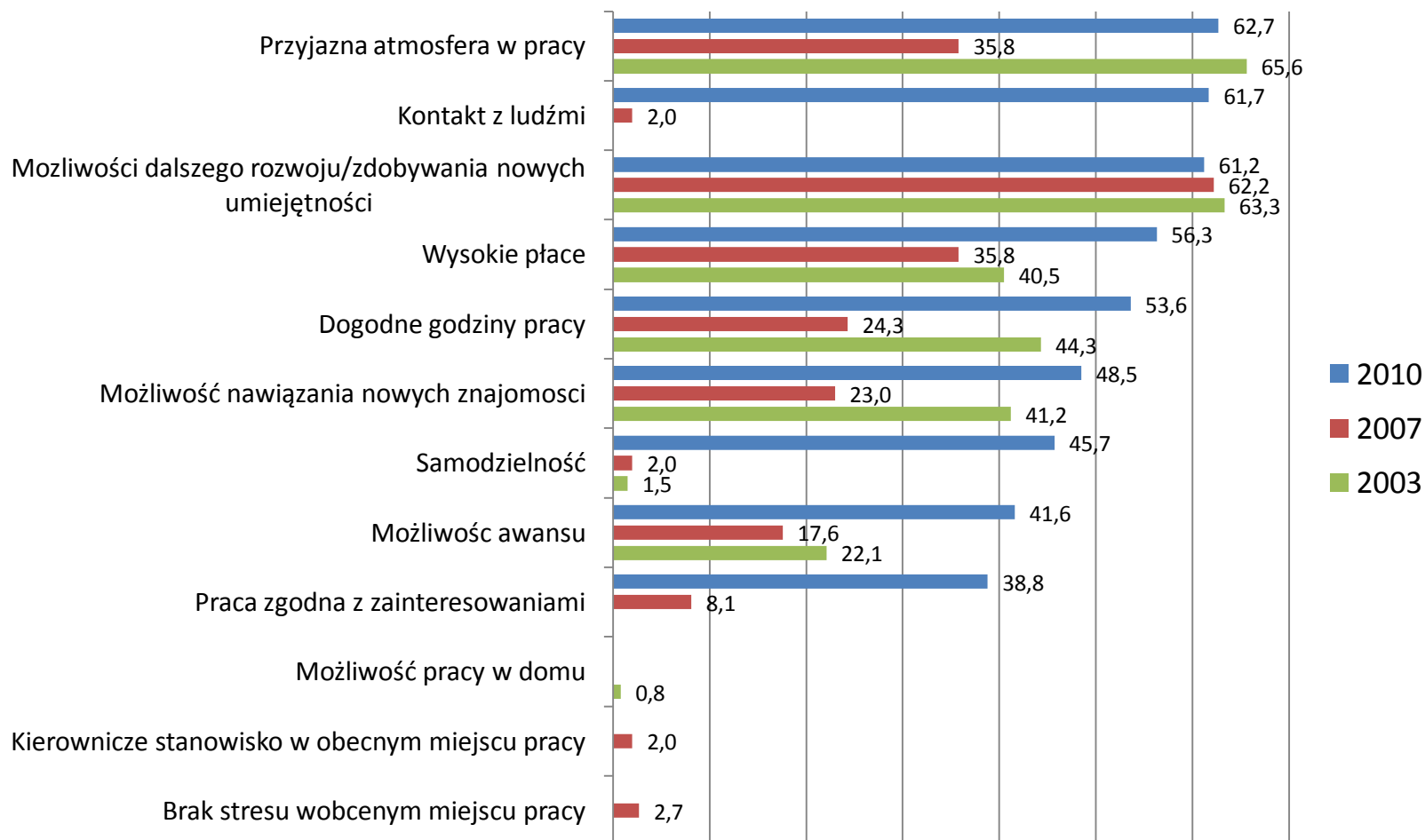
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 106. Ocena atrakcyjności wykonywanej pracy. N=500

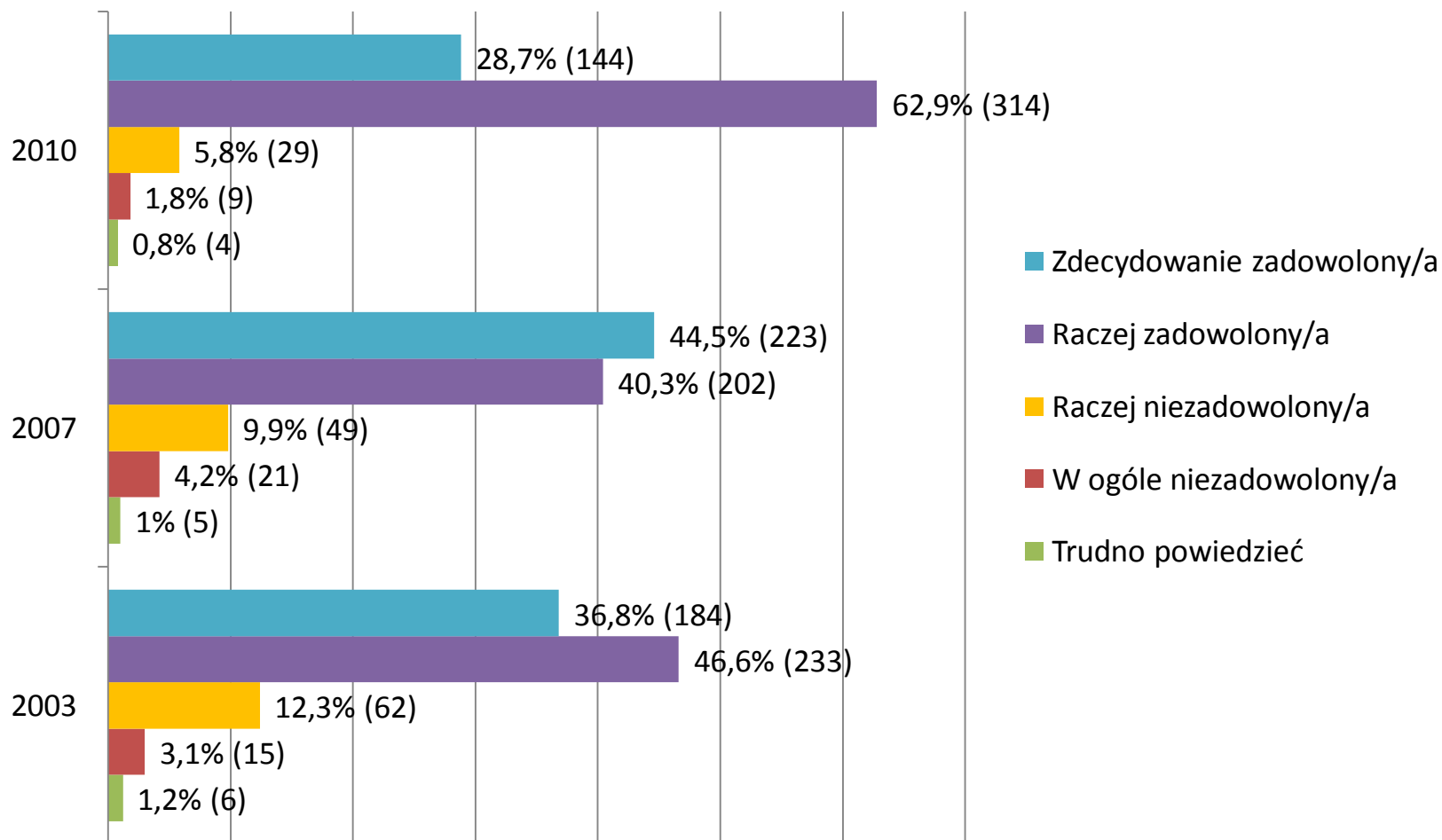
Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 107. Czynniki decydujące o atrakcyjności pracy (w %). N=500

Zatrudnienie niezgodne z przygotowaniem zawodowym

Rys. 108. Stopień zadowolenia z wykonywanej pracy. N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

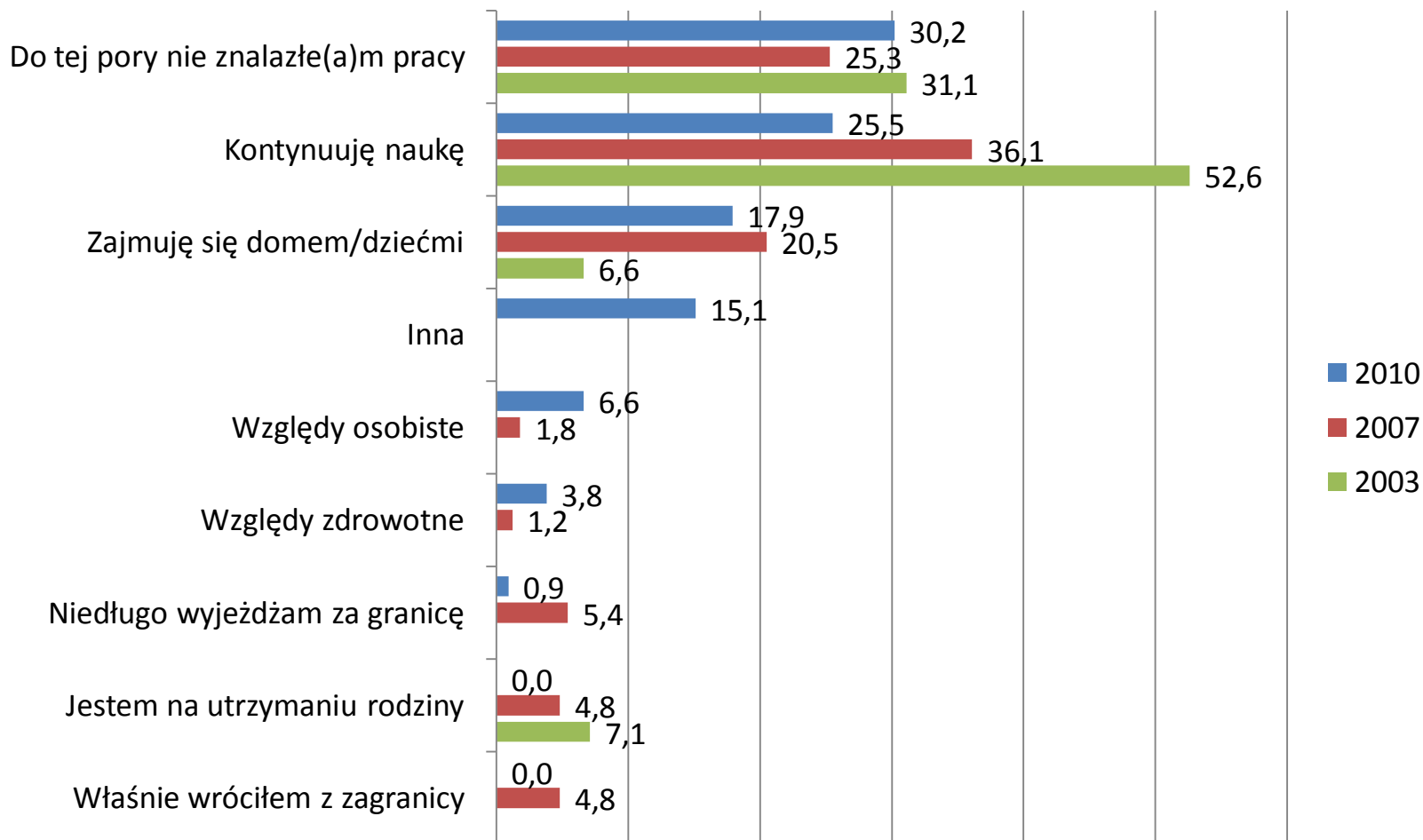
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych

BRAK PRACY

Brak pracy

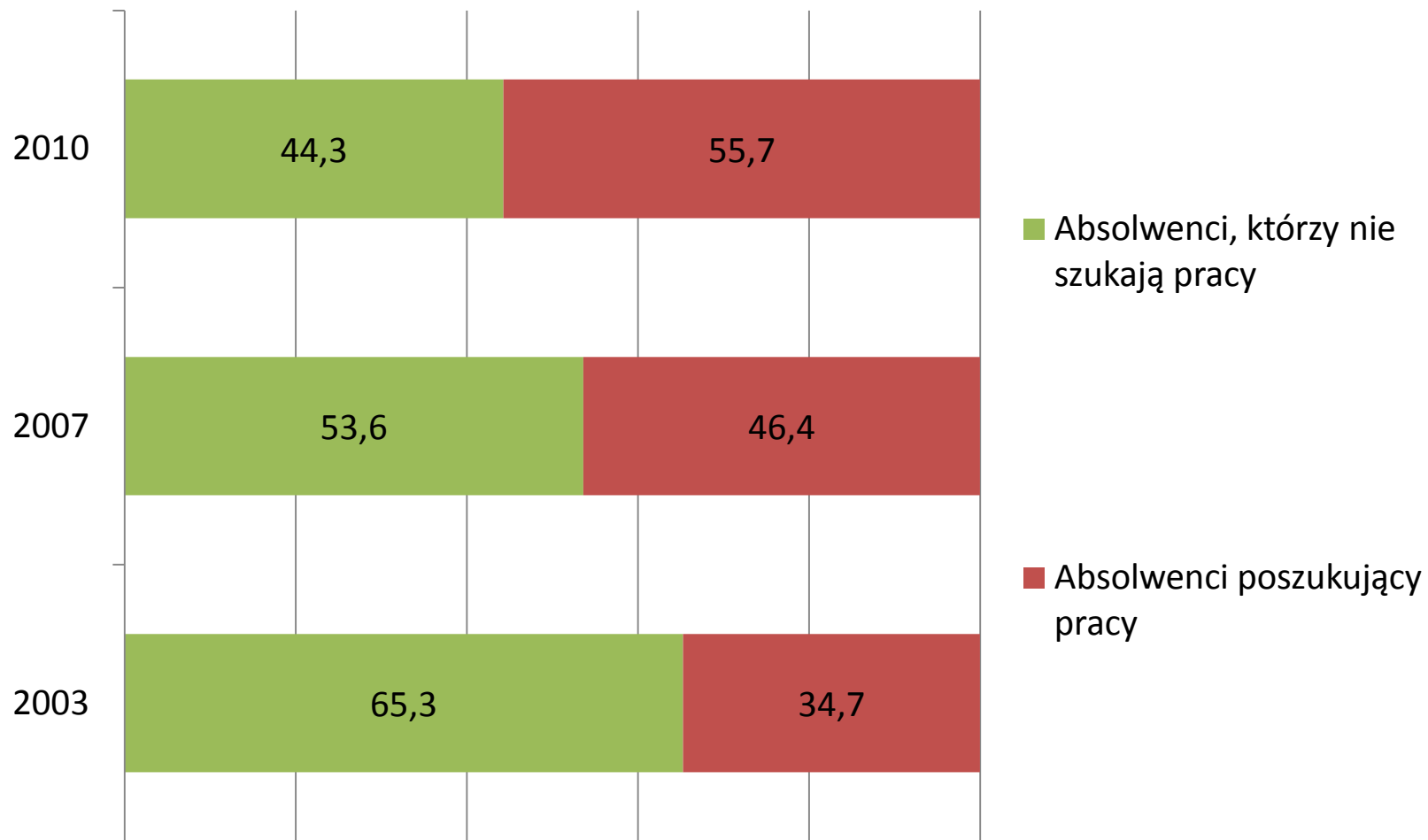
Rys. 109. Przyczyny braku pracy (w %). N=500

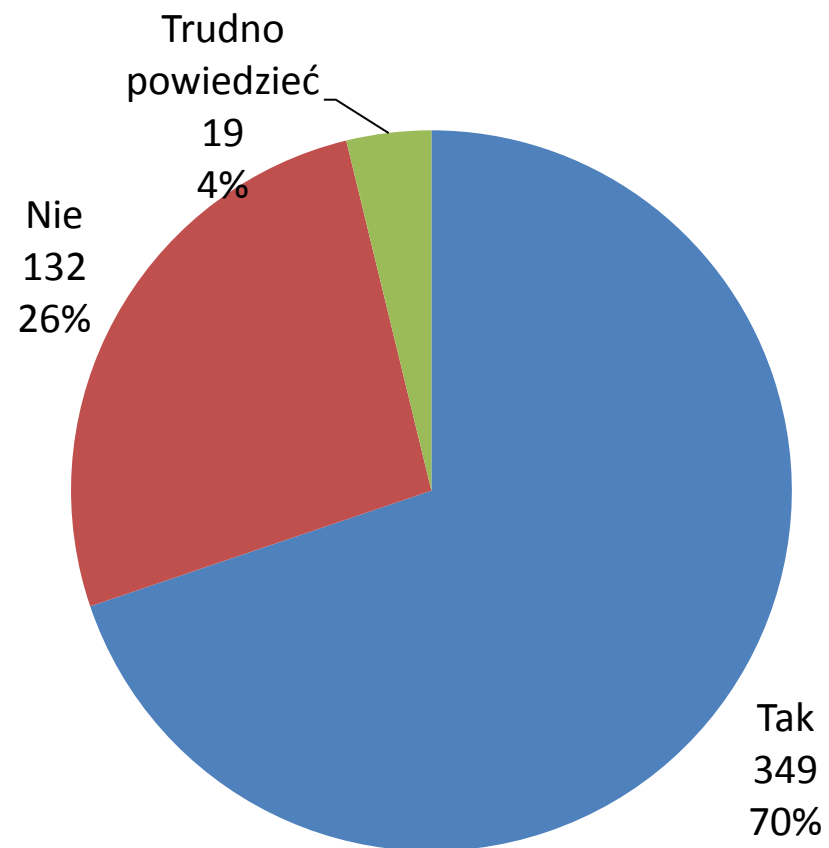
Brak pracy

Rys. 110. Poszukiwanie pracy (w %). N=500

Brak pracy

Rys. 111. Poszukiwanie pracy: praca zgodna z wykształceniem zawodowym. N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

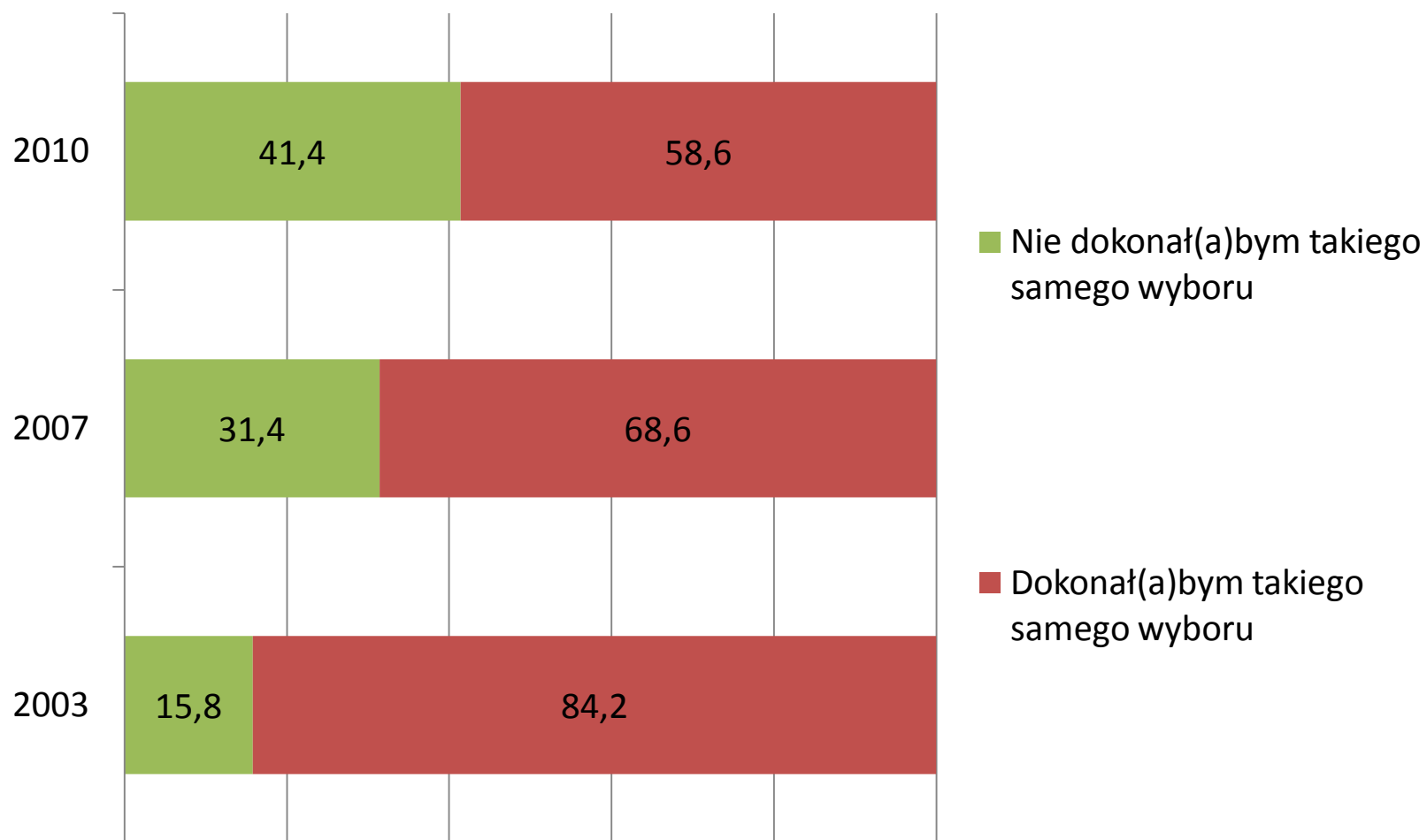

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych

OCENA WYBORU PROFILU KSZTAŁCENIA

Ocena wyboru profilu kształcenia

Rys.112. Ocena wyboru kształcenia kierunkowego (w %). N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

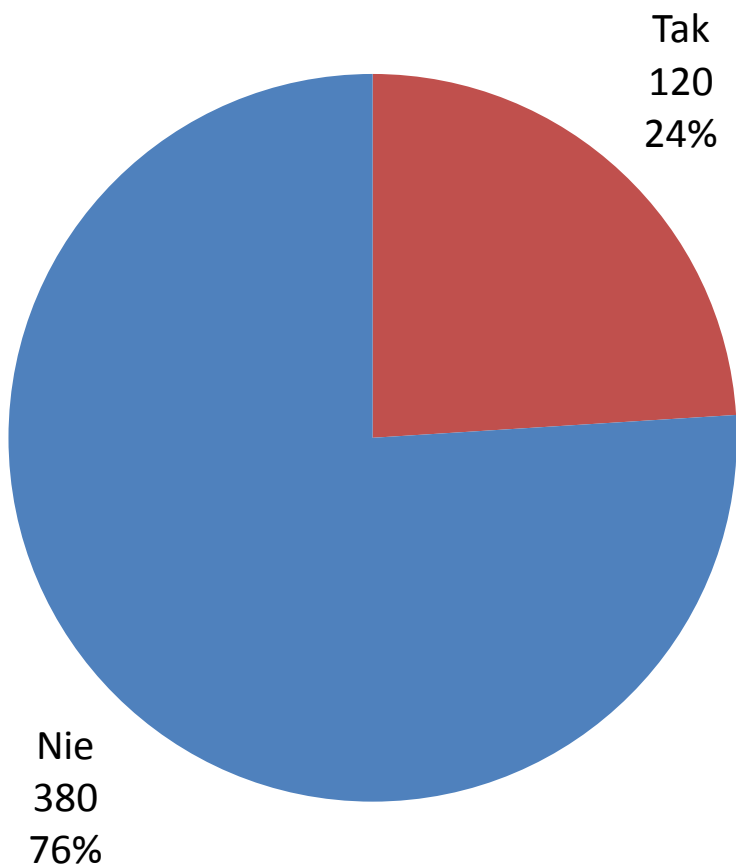
Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród absolwentów szkół wyższych

PRACA ZA GRANICĄ

Praca za granicą

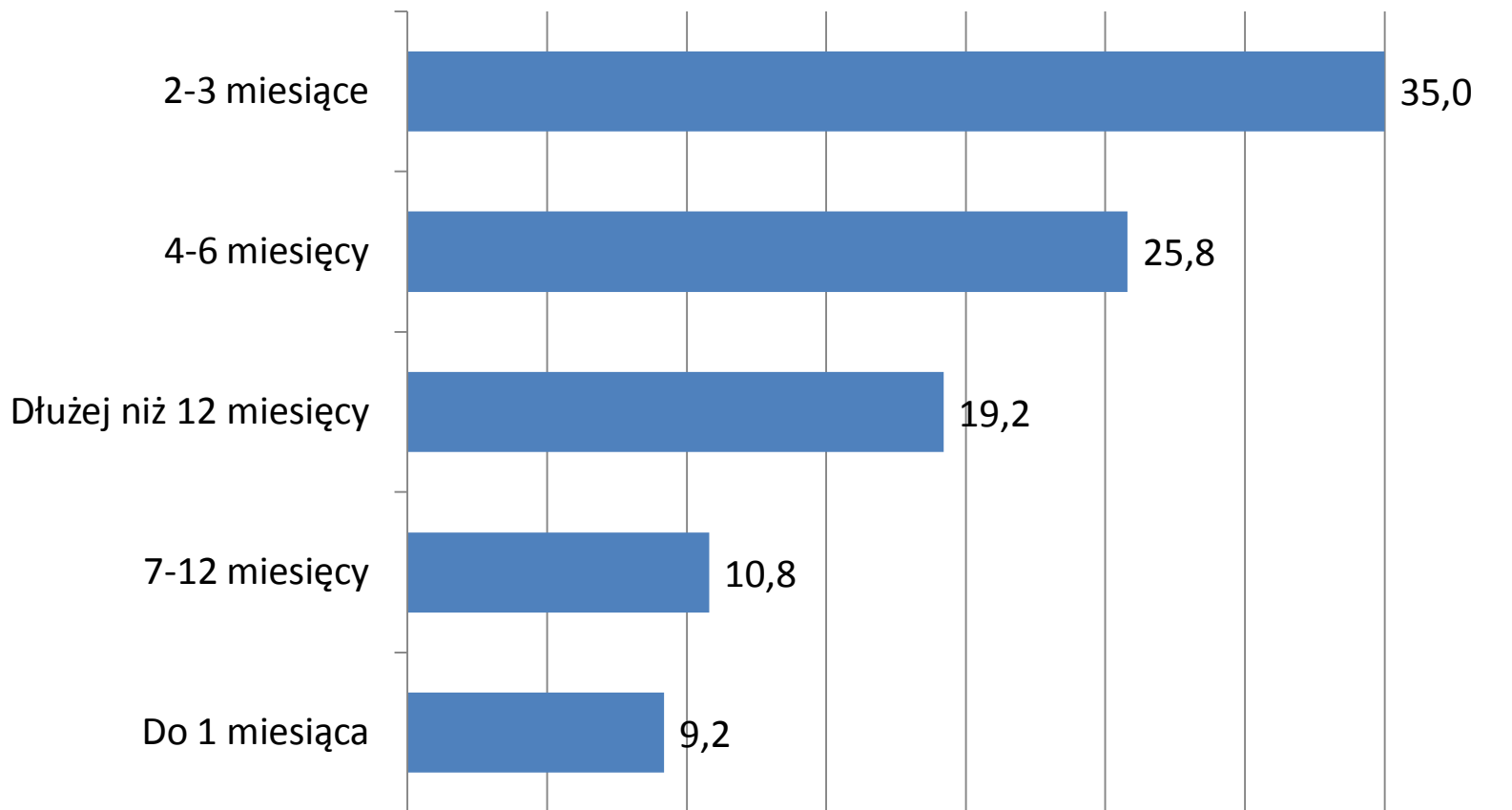
Rys.113. Praca za granicą. N=500

Praca za granicą

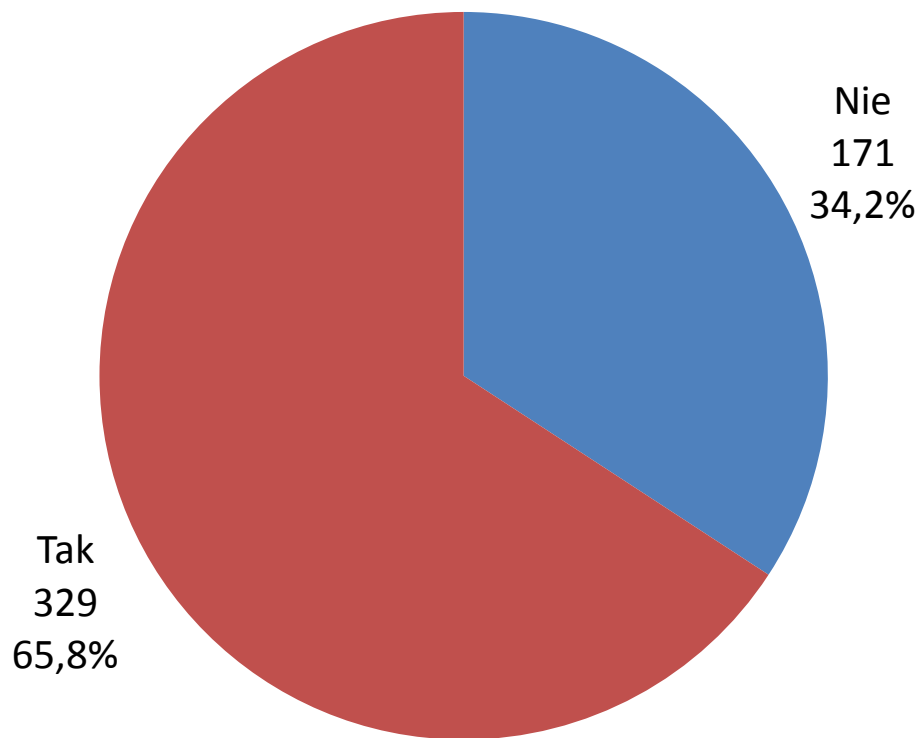
Rys. 114. Czas pracy za granicą (w %). N=500

Praca za granicą

Rys. 115. Związek pracy za granicą z branżą turystyczno/gastronomiczno/hotelarską. N=500

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród
pracodawców

Kryteria oceny zatrudnianego absolwenta

- ❑ W stosunku do roku 2007 ujawnia się symetryczny rozkład czynników uznawanych przez pracodawców za kryterialne wobec zatrudnianego absolwenta. Wysokie znaczenie przypisuje się umiejętnościom „miękkim” tzn. wysokiej kulturze osobistej oraz motywacji do pracy. Nadal jako istotne kryteria oceny absolwenta wskazuje się doświadczenie zawodowe i wykształcenie kierunkowe.
- ❑ W porównaniu z rokiem 2007 o 8,9 p. proc. zmniejszył się odsetek pracodawców, którzy nie preferują wśród zatrudnianych posiadających wykształcenie kierunkowe.
- ❑ O 17,2 p. proc. (w stosunku do danych z 2007 roku) zwiększył się odsetek pracodawców, którzy zadeklarowali zatrudnienie absolwenta bezpośrednio po ukończeniu szkoły w ciągu ostatnich 2 lat.
- ❑ Pracodawcy najczęściej zatrudniali bezpośrednio po ukończeniu szkoły absolwentów uczelni wyższych (47,9%).
- ❑ Ponad połowa pracodawców (55%) pozytywnie ocenia poziom przygotowania zatrudnionych absolwentów do pracy zawodowej. Co czwarty badany nie potrafił wydać opinii na ten temat.
- ❑ W ramach identyfikacji potrzeb kadrowych swojej firmy pracodawcy najczęściej poszukują absolwentów szkół wyższych z wykształceniem kierunkowym.

Kryteria oceny zatrudnianego absolwenta

- ❑ Wśród argumentów przemawiających za zatrudnieniem absolwentów techników/szkół policealnych przeważają związane z mniejszymi oczekiwaniami absolwentów odnośnie wynagrodzenia i z chęcią do pracy. Trzy lata wcześniej większe znaczenie pracodawcy przypisywali preferencjom wynikającym z zatrudnienia absolwenta oraz wiedzy i umiejętnościom praktycznym nabywanym w procesie kształcenia.
- ❑ W porównaniu z rokiem 2007 spadło znaczenie doświadczenia zawodowego i ograniczania zatrudnienia jako powodów niezatrudniania absolwentów techników/szkół policealnych. Wzrosła natomiast przyczyna związana z preferowaniem osób z wykształceniem wyższym.

Ocena egzaminu zawodowego

- W stosunku do roku 2007 wrosła wiedza pracodawców na temat egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe absolwenta.
- Z kolei ponad połowa respondentów deklaruje nikłą wiedzę na temat standardów egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.
- Nadal utrzymuje się relatywnie wysoki poziom zaufania do egzaminów zawodowych jako obiektywnego sprawdzianu opanowania przez absolwenta wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu danego zawodu.
- W porównaniu z rokiem 2007 zmniejszyło się przekonanie pracodawców o wartości egzaminów zawodowych jako gwarancji opanowania wiedzy i umiejętności przez absolwentów.
- Pracodawcy w mniejszym stopniu niż w roku 2007 uznają egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe za atut na rynku pracy.
- Ideę przeprowadzania egzaminów zawodowych respondenci oceniają pozytywnie i owa ocena przyjmuje wartości rosnące w porównaniu z rokiem 2007.

Ocena egzaminu zawodowego

- Pracodawcy, którzy dokonali pozytywnej oceny idei przeprowadzania egzaminów zawodowych jako najczęstszą przyczynę swojej opinii wskazują na możliwość weryfikacji wiedzy oraz uzyskanie poświadczenia o poziomie umiejętności absolwenta.
- Wśród pracodawców negatywnie oceniających ideę przeprowadzania egzaminów zawodowych dominuje przekonanie o tym, iż nie odzwierciedlają one ani wiedzy, ani umiejętności absolwenta.
- Interesujące zmiany między latami pomiarowanymi dotyczą preferencji przy zatrudnianiu pracowników. Odwróceniu uległy proporcje z roku 2007. Obecnie pracodawcy w większym stopniu preferują absolwentów kierunkowego technikum/szkoły policealnej kontynuujących naukę na studiach (różnica 18 p. proc.), niż absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.
- Respondenci jednoznacznie podkreślają walor wykształcenia wyższego jako czynnika preferencyjnego przy zatrudnianiu absolwentów.
- Ponad połowa pracodawców deklaruje brak zainteresowania w procesie rekrutacyjnym zdaniem egzaminu zawodowego przez absolwentów.

Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

❑ Badani pracodawcy charakteryzują się większym niż trzy lata wcześniej poziomem wiedzy na temat egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza. Zwiększył się także odsetek firm, w których realizowana jest praktyczna nauka zawodu (o 11,1 p. proc.).

❑ Pracodawcy przyznają się do niewielkiej wiedzy na temat standardów obowiązujących w ramach egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza.

❑ Respondenci charakteryzują się względnie wysokim poziomem zaufania do egzaminów na tytuł czeladnika lub mistrza jako do obiektywnej oceny wiedzy i umiejętności. Analogiczna sytuacja dotyczy gwarancji opanowania przez absolwenta materiału teoretycznego i praktycznego z zakresu danego zawodu. W stosunku do roku 2007 obserwujemy jednak spadek deklaracji aprobaty i wzrost poziomu deklaracji negacji.

❑ W porównaniu z rokiem 2007 nastąpił poważny spadek stopnia uwzględniania przez pracodawców faktu zdania przez absolwenta egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza w procesie rekrutacyjnym.

❑ Pracodawcy zdecydowanie uznają zdanie egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza za atut na rynku pracy.

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

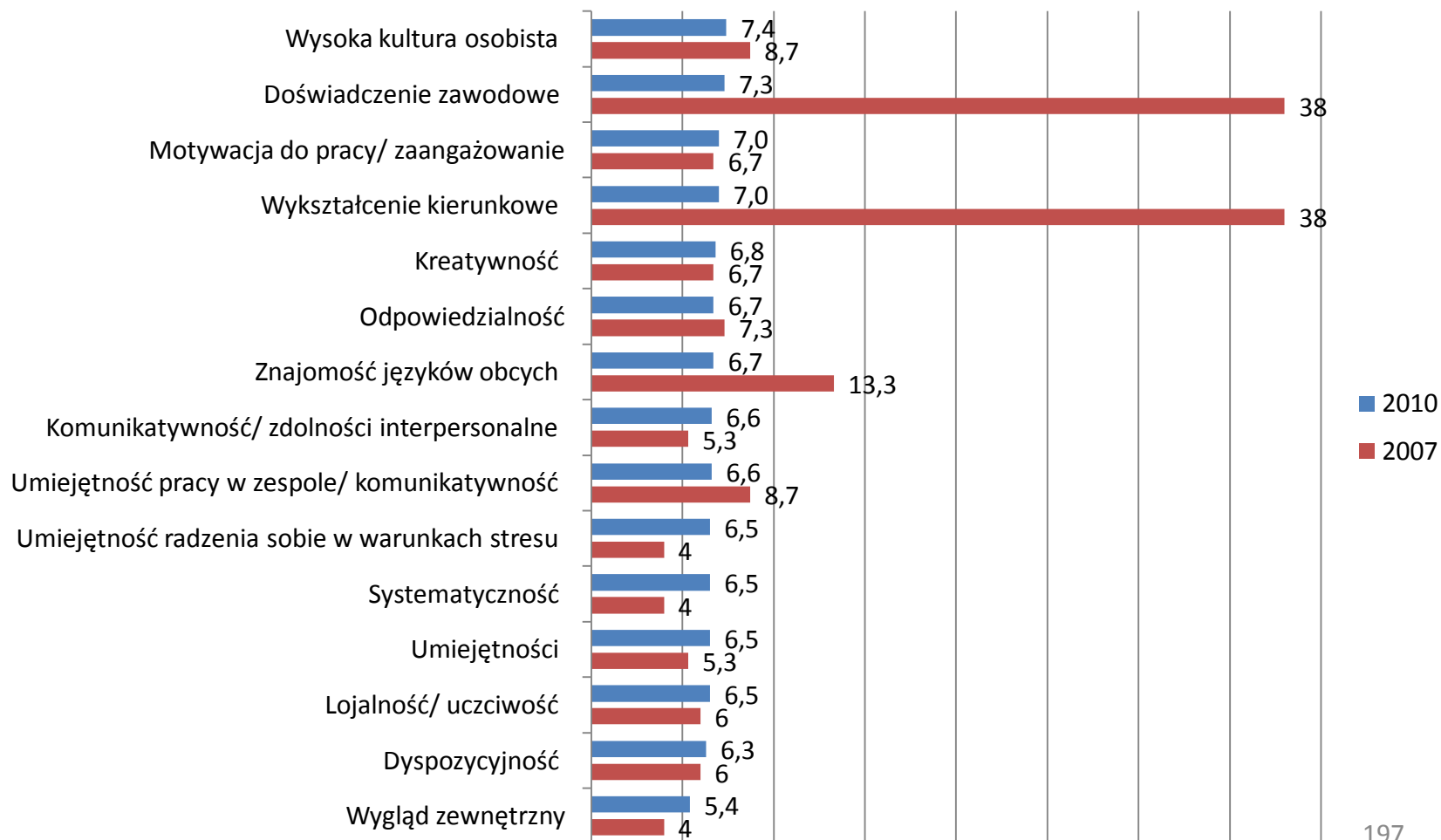

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród
pracodawców

KRYTERIA OCENY ABSOLWENTA

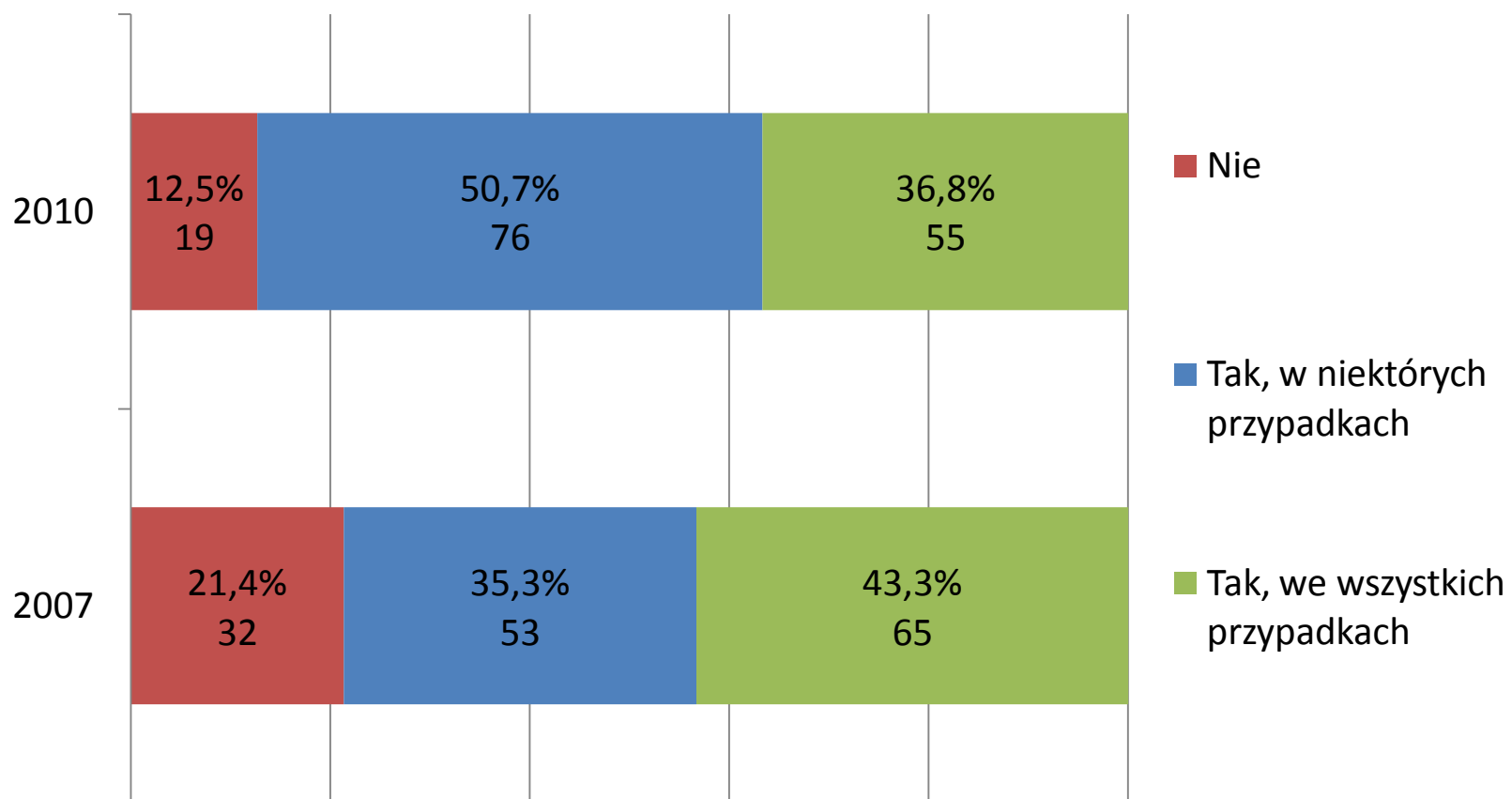
Kryteria oceny absolwenta

Rys.116. Kryteria oceny kandydatów do pracy (w %). N=150

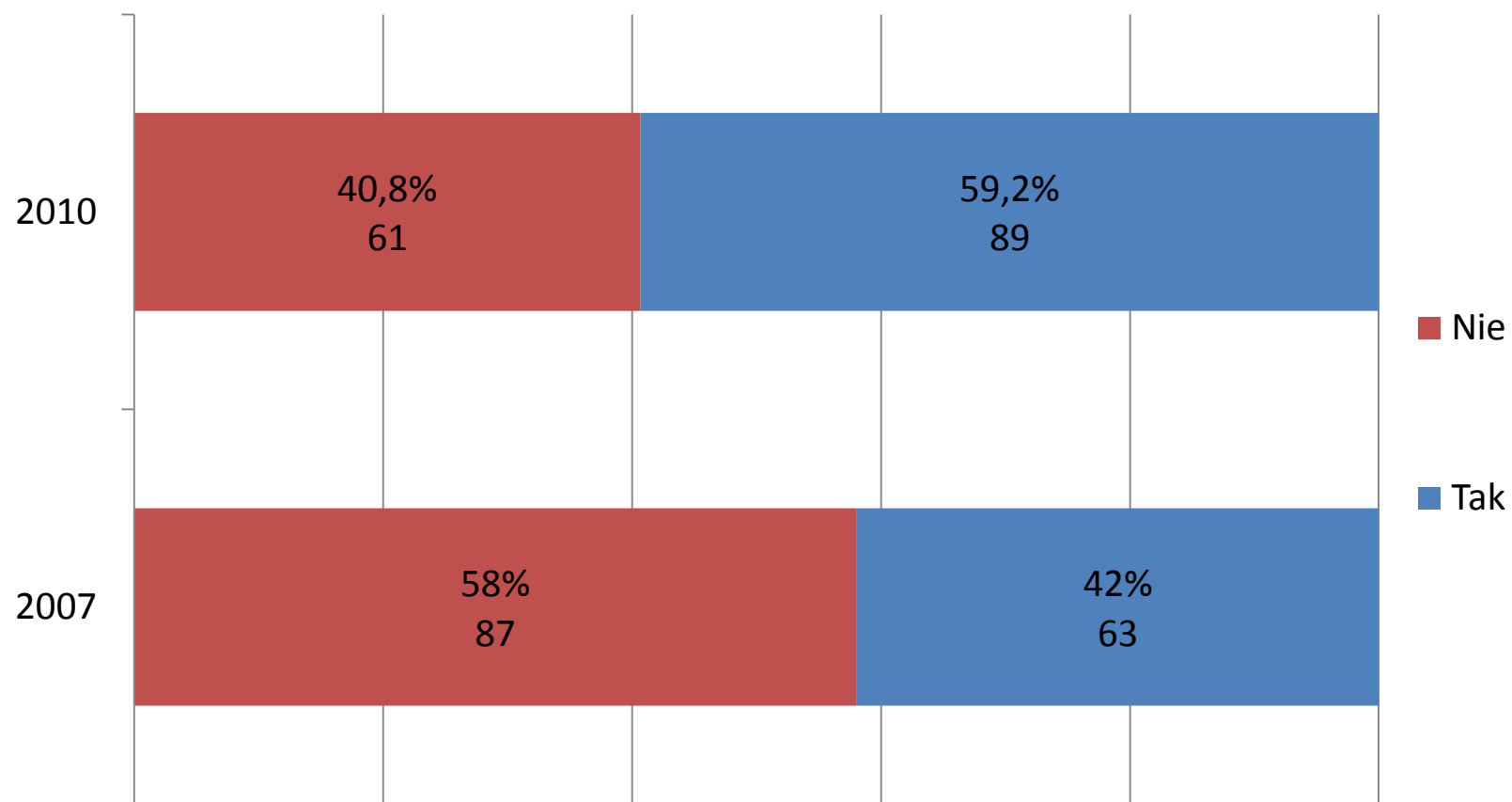
Kryteria oceny absolwenta

Rys.117. Preferowanie osób z wykształceniem kierunkowym. N=150

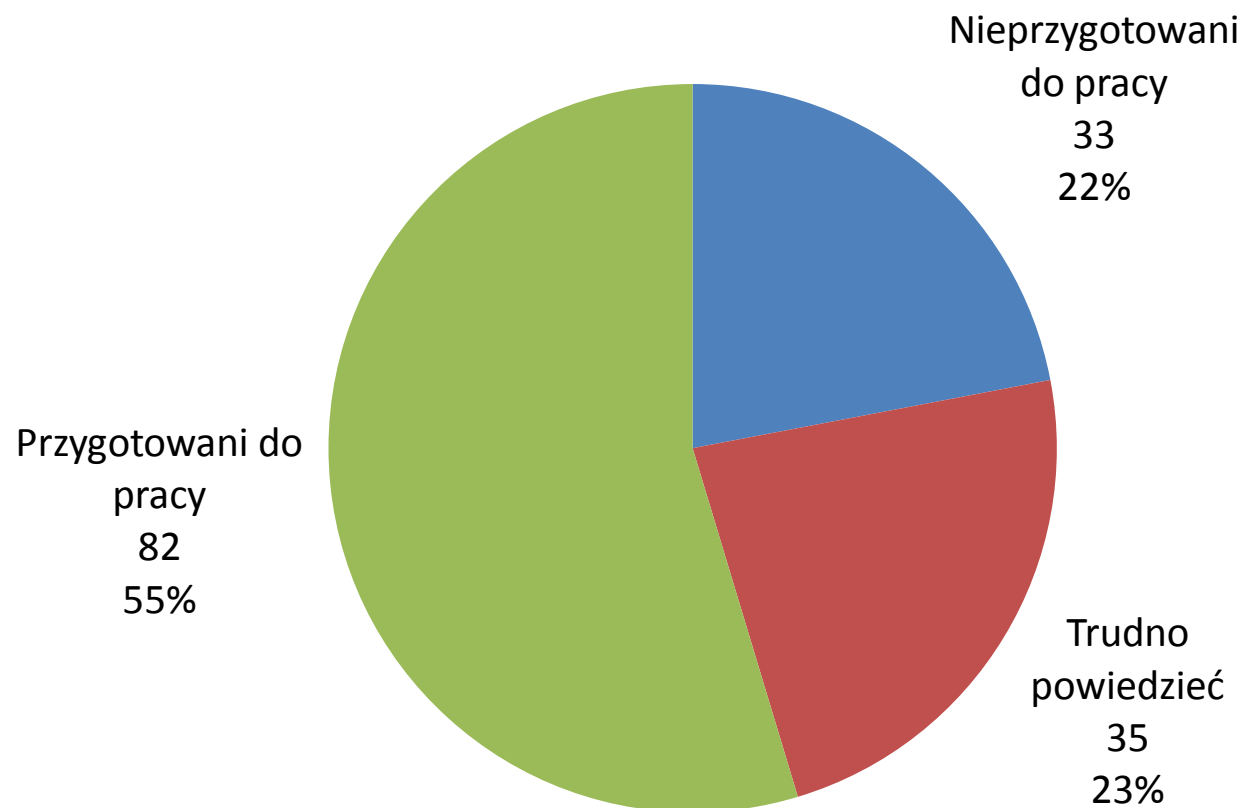
Kryteria oceny absolwenta

Rys. 118. Zatrudnienie absolwenta bezpośrednio po ukończeniu szkoły w ciągu ostatnich 2 lat. N=150

Kryteria oceny absolwenta

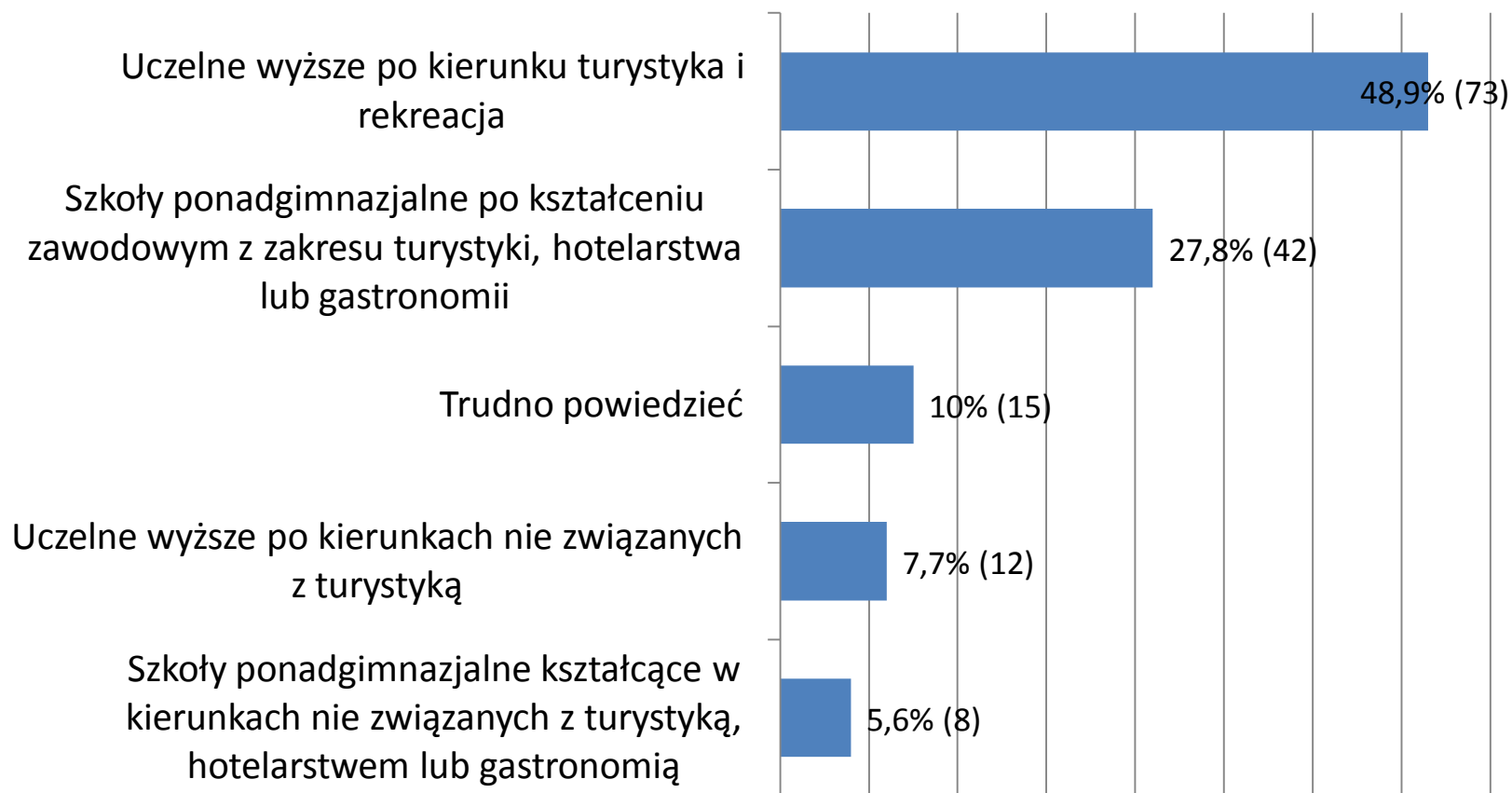
Rys.119. Ocena przygotowania do pracy zawodowej zatrudnionych absolwentów. N=150

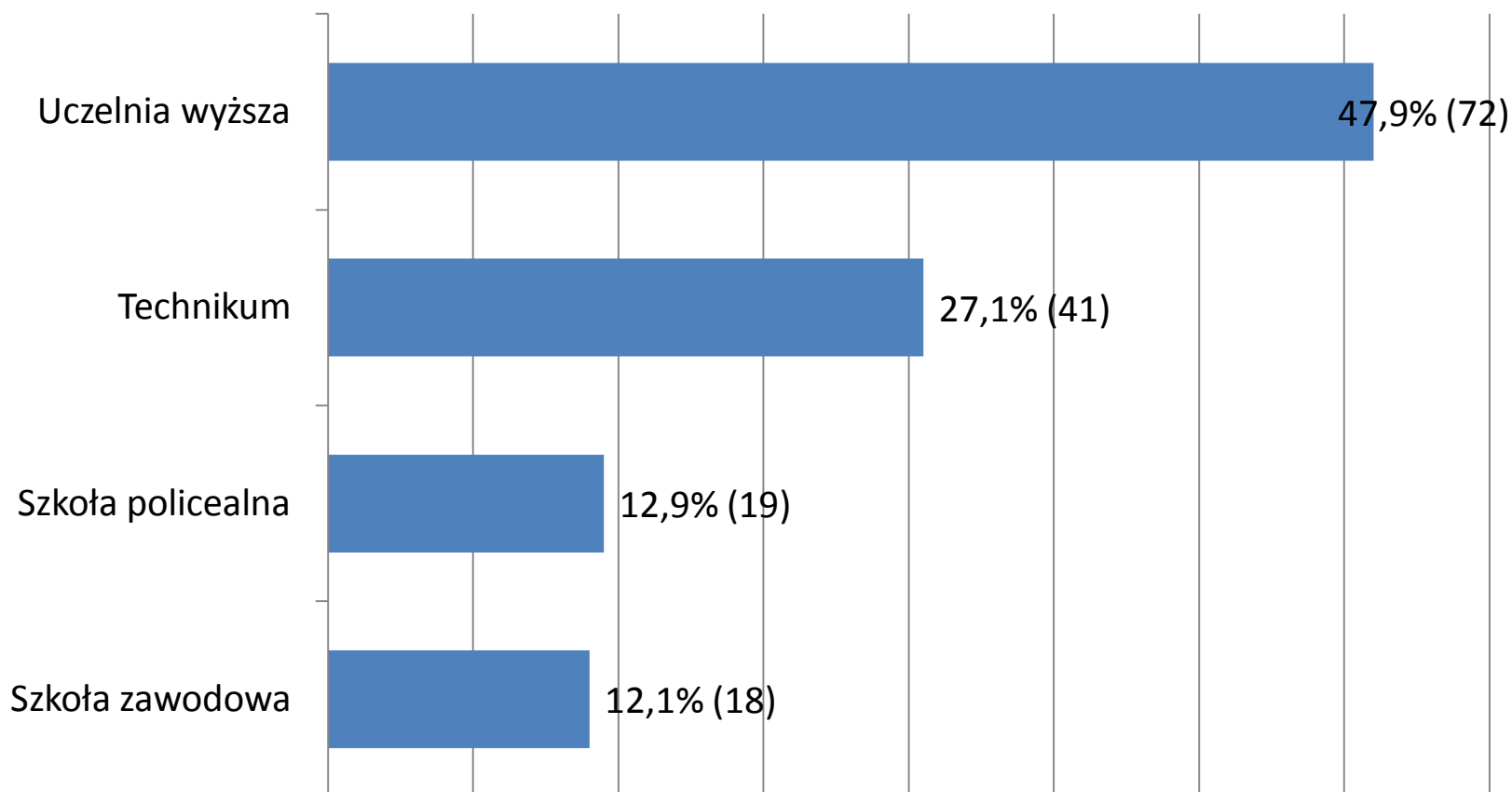
Kryteria oceny absolwenta

Rys. 120. Identyfikacja potrzeb kadrowych. N=150

Kryteria oceny absolwenta

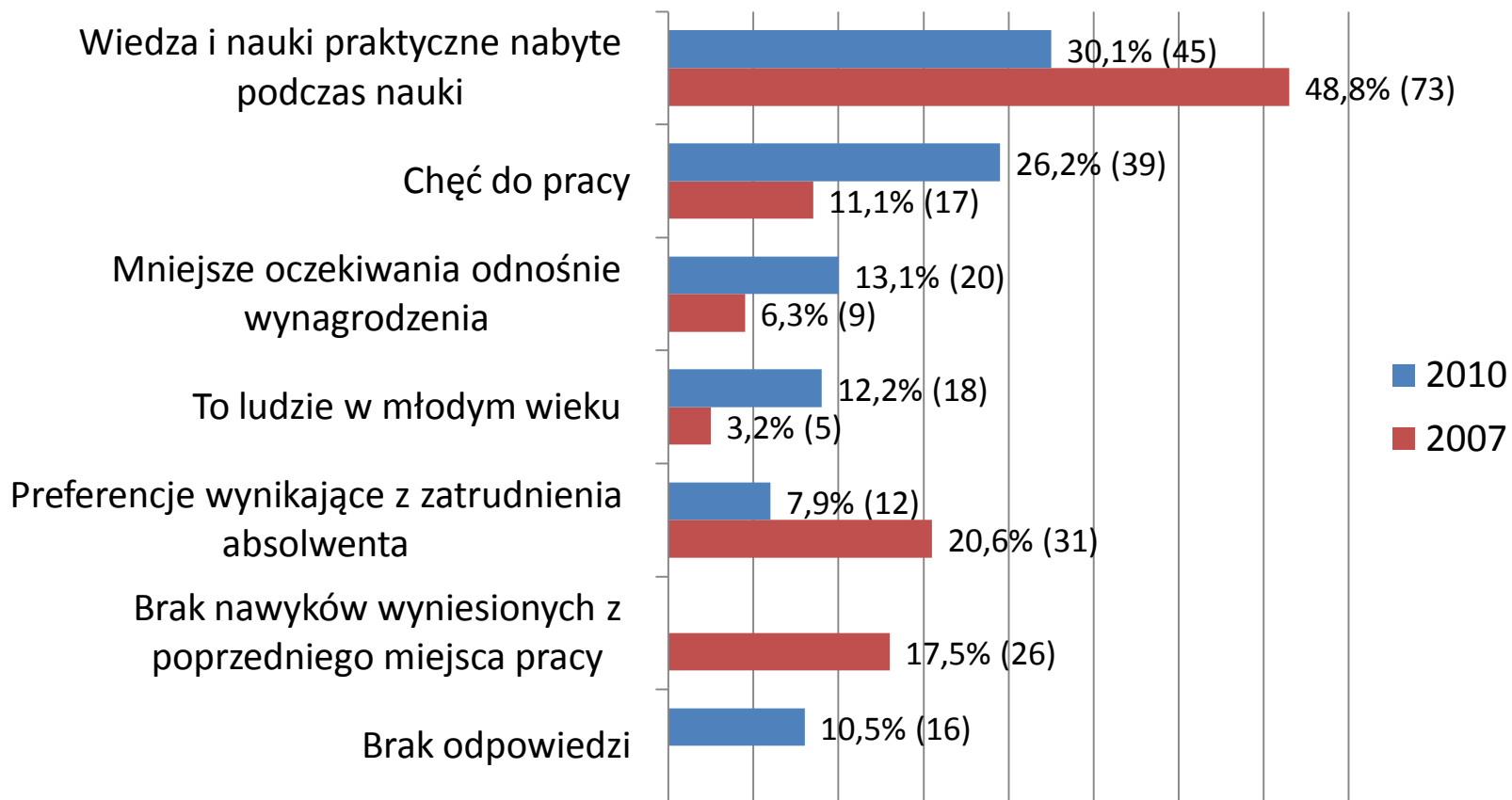
Rys. 121. Absolwenci zatrudnieni bezpośrednio po ukończeniu szkoły w ciągu ostatnich 2 lat według typu szkoły. N=150

Kryteria oceny absolwenta

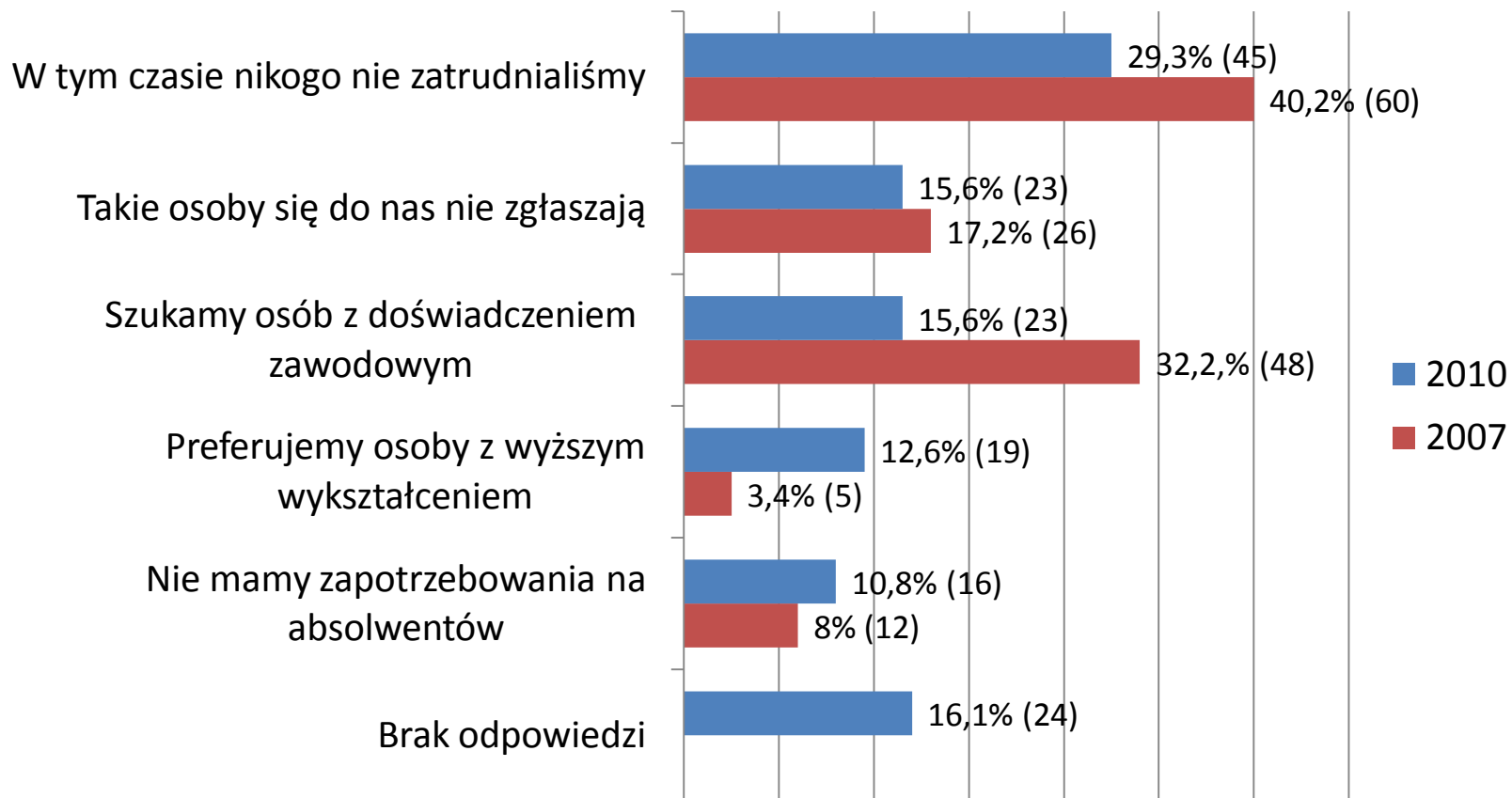
Rys. 122. Argumenty przemawiające za zatrudnieniem absolwentów techników/szkół policealnych. N=150

Kryteria oceny absolwenta

Rys. 123. Powody niezatrudniania absolwentów techników/szkół policealnych. N=150

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

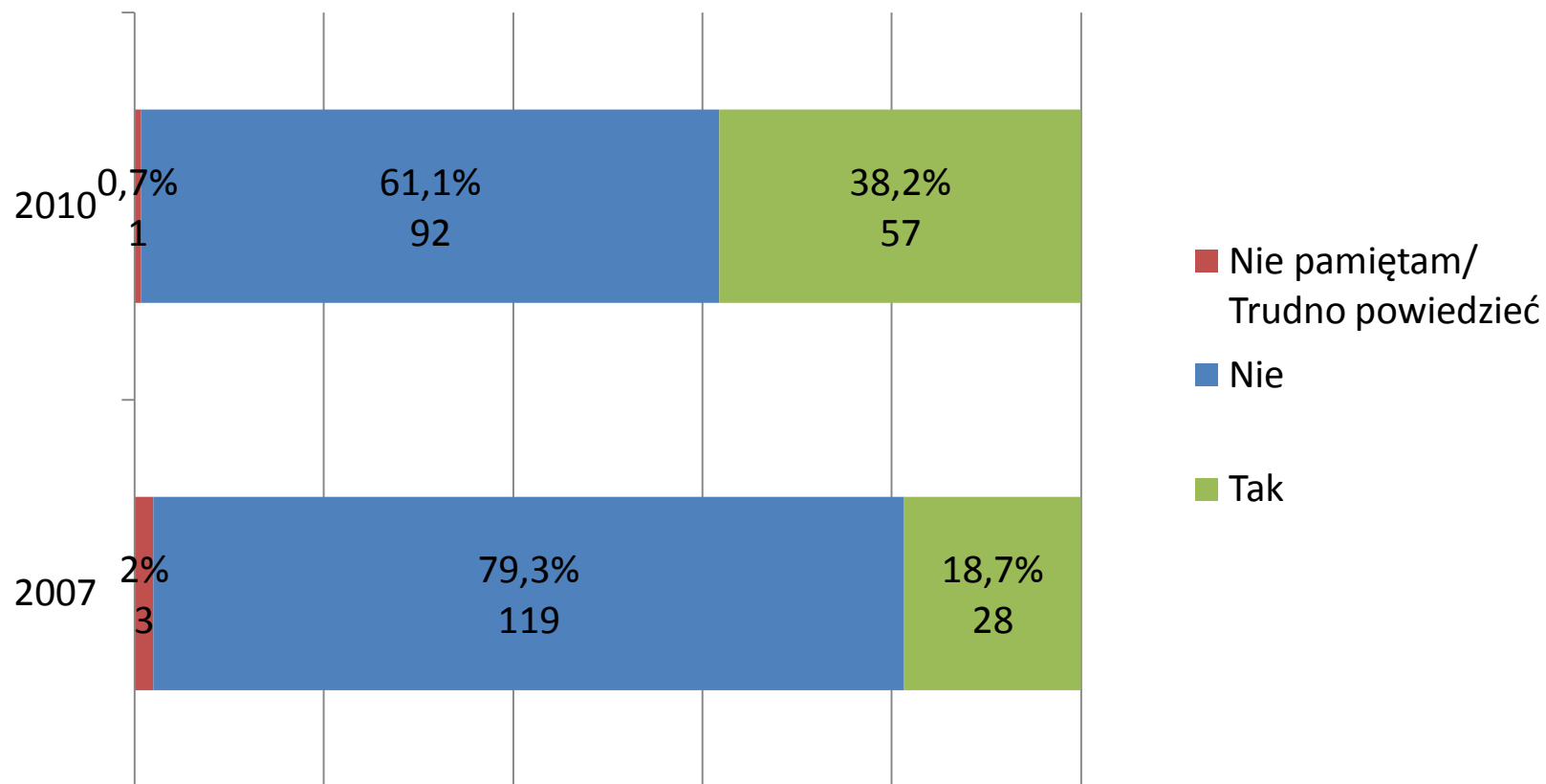

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród
pracodawców

OCENA EGZAMINU ZAWODOWEGO

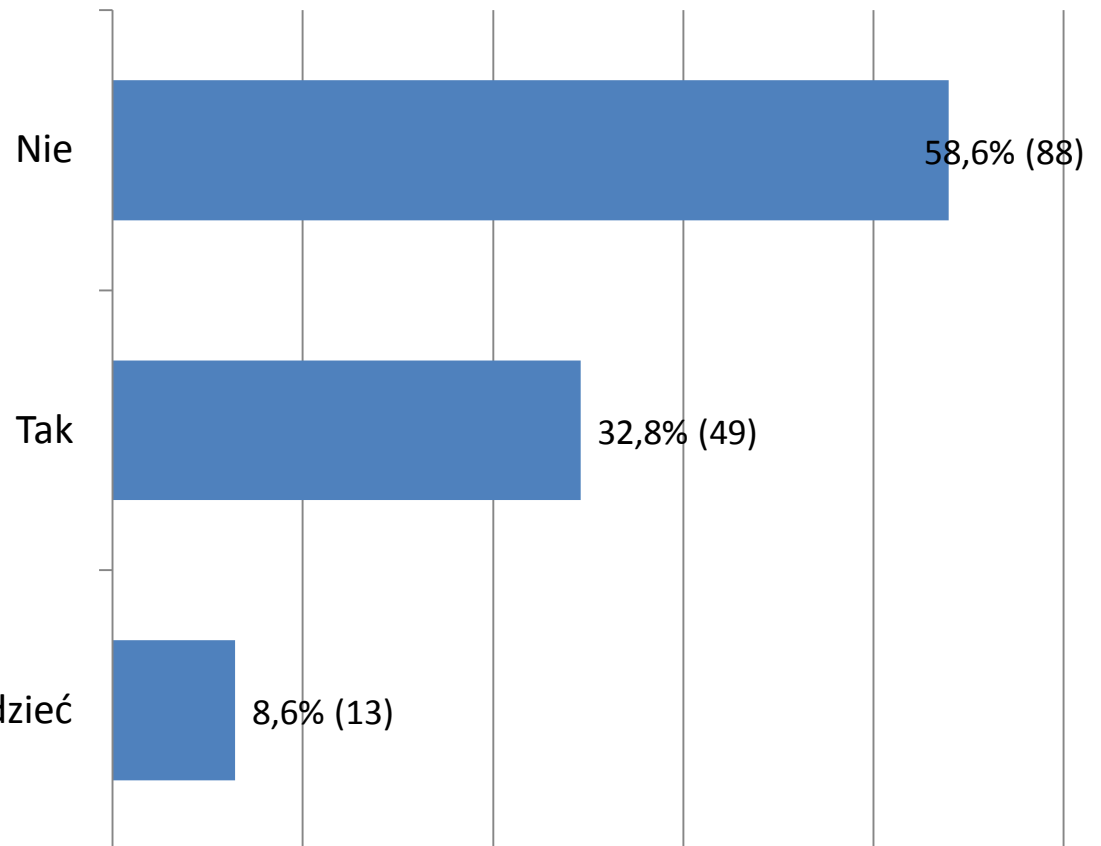
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 124. Wiedza pracodawców nt. egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. N=150

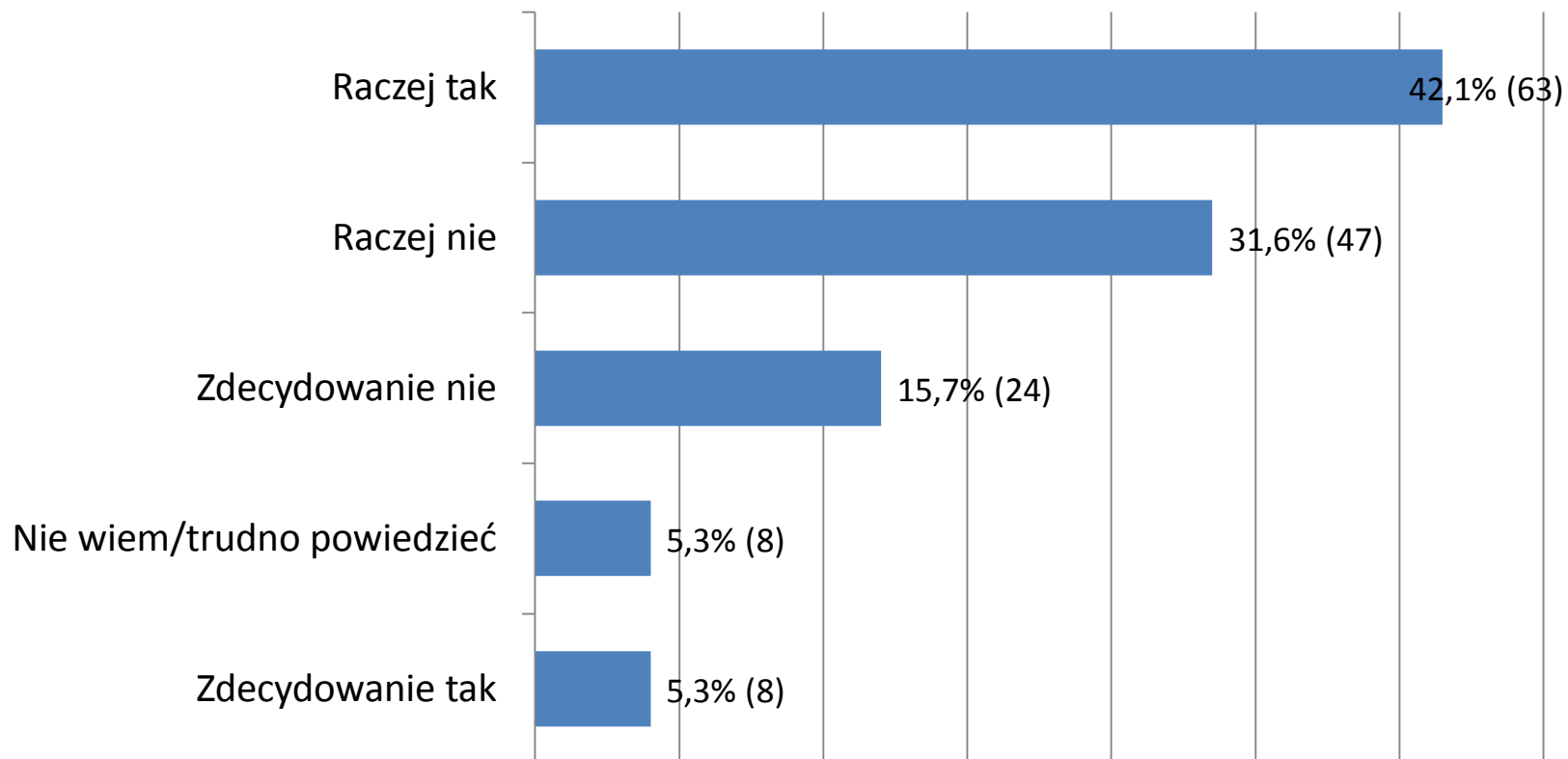
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 125. Wiedza pracodawców nt. standardów egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. N=150

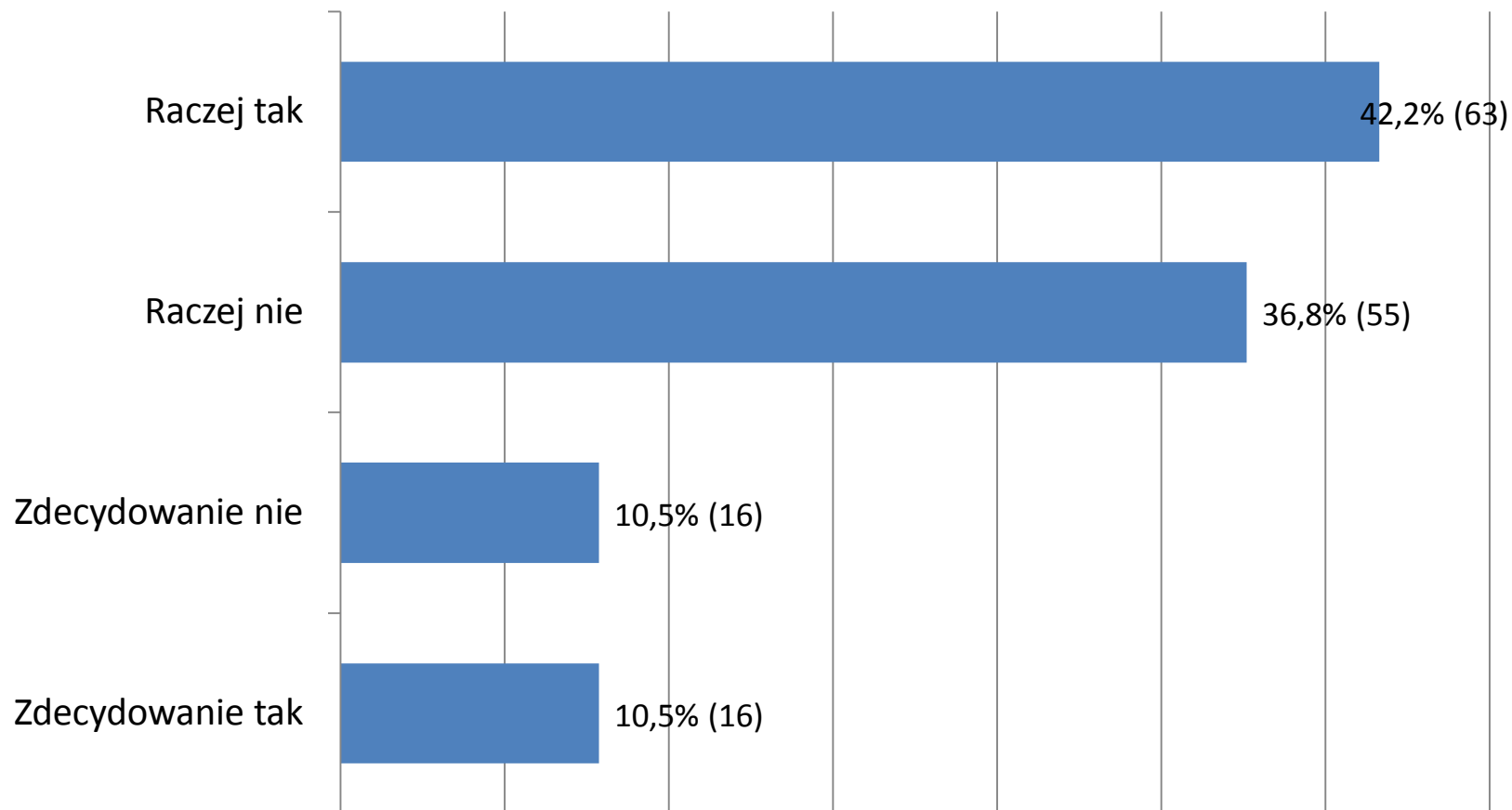
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 126. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe a możliwość obiektywnej oceny opanowania przez absolwenta wiedzy z zakresu danego zawodu. N=150

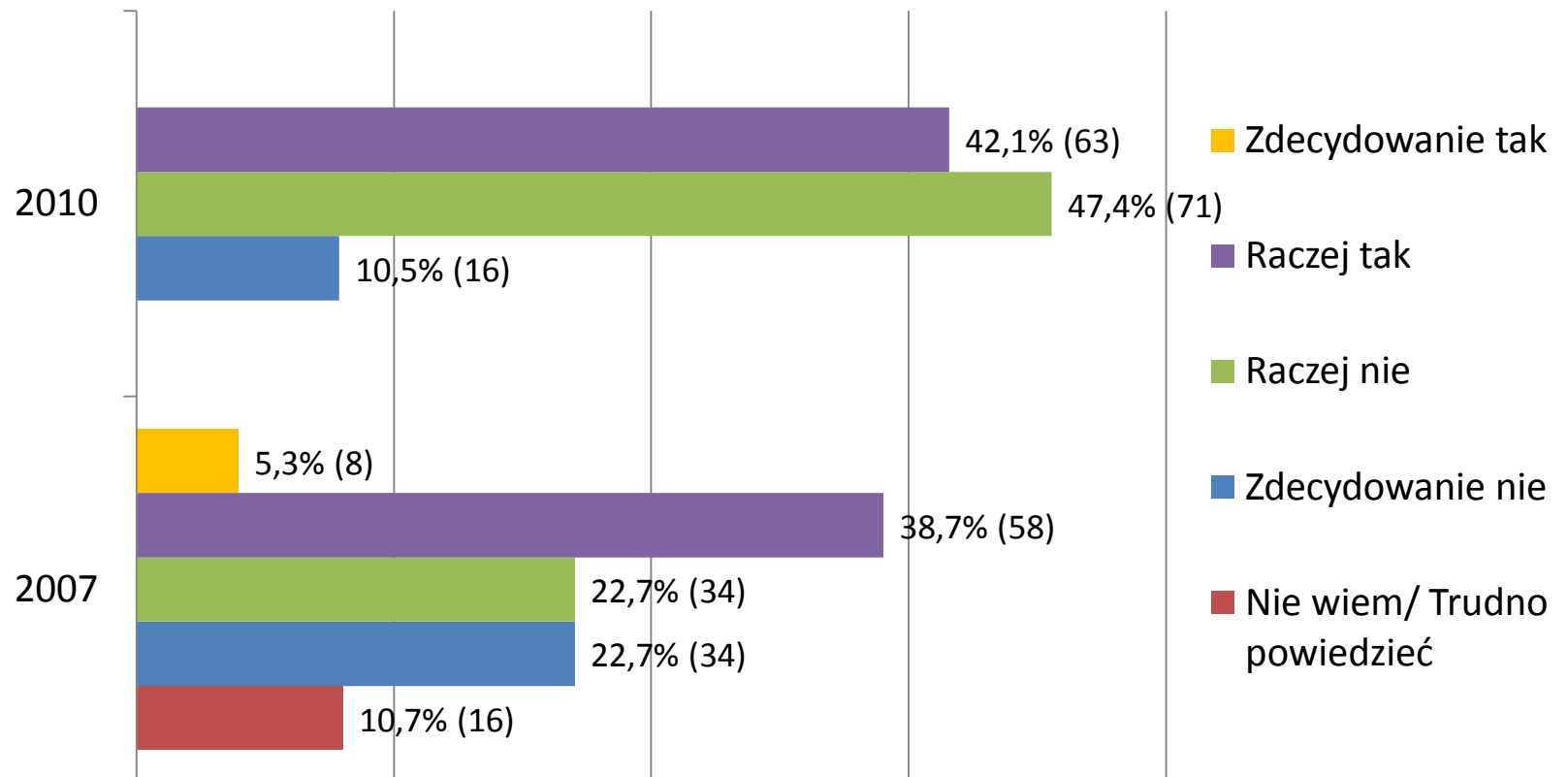
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 127. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe a możliwość obiektywnej oceny opanowania przez absolwenta umiejętności praktycznych z zakresu danego zawodu.
N=150

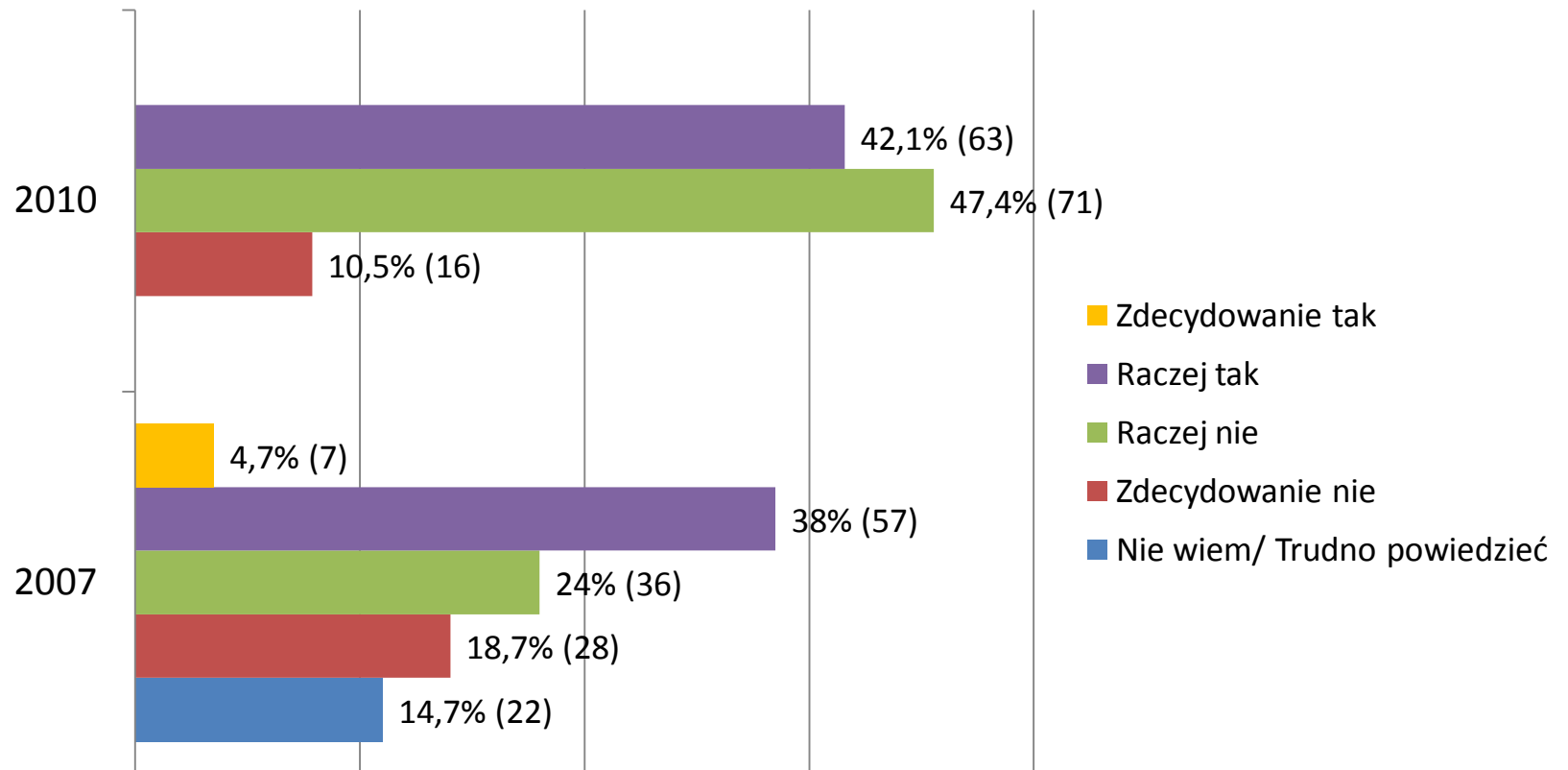
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 128. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe jako gwarancja dla pracodawcy opanowania przez absolwenta wiedzy z zakresu danego zawodu. N=150

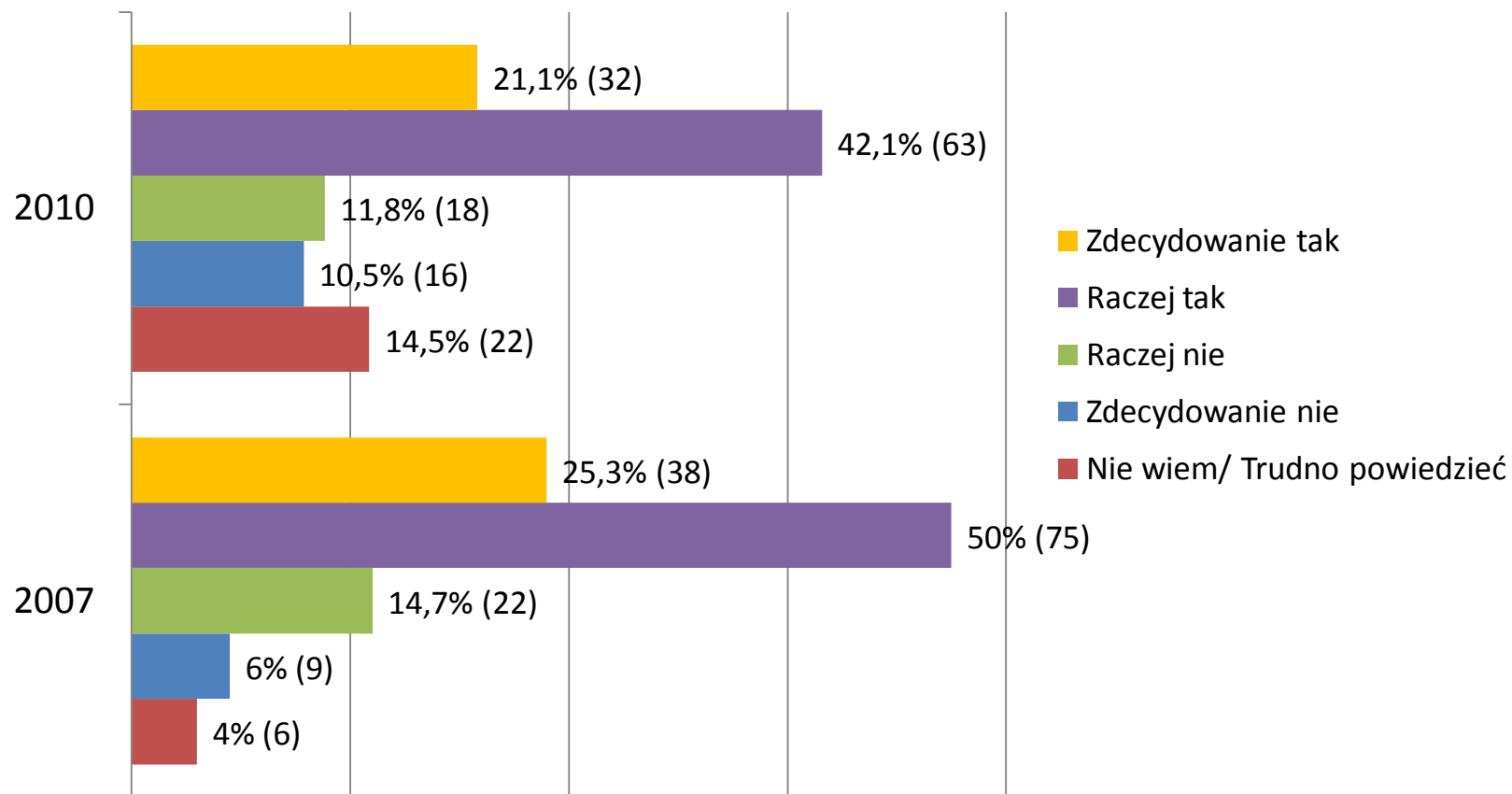
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 129. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe jako gwarancja dla pracodawcy opanowania przez absolwenta umiejętności praktycznych z zakresu danego zawodu.
N=150

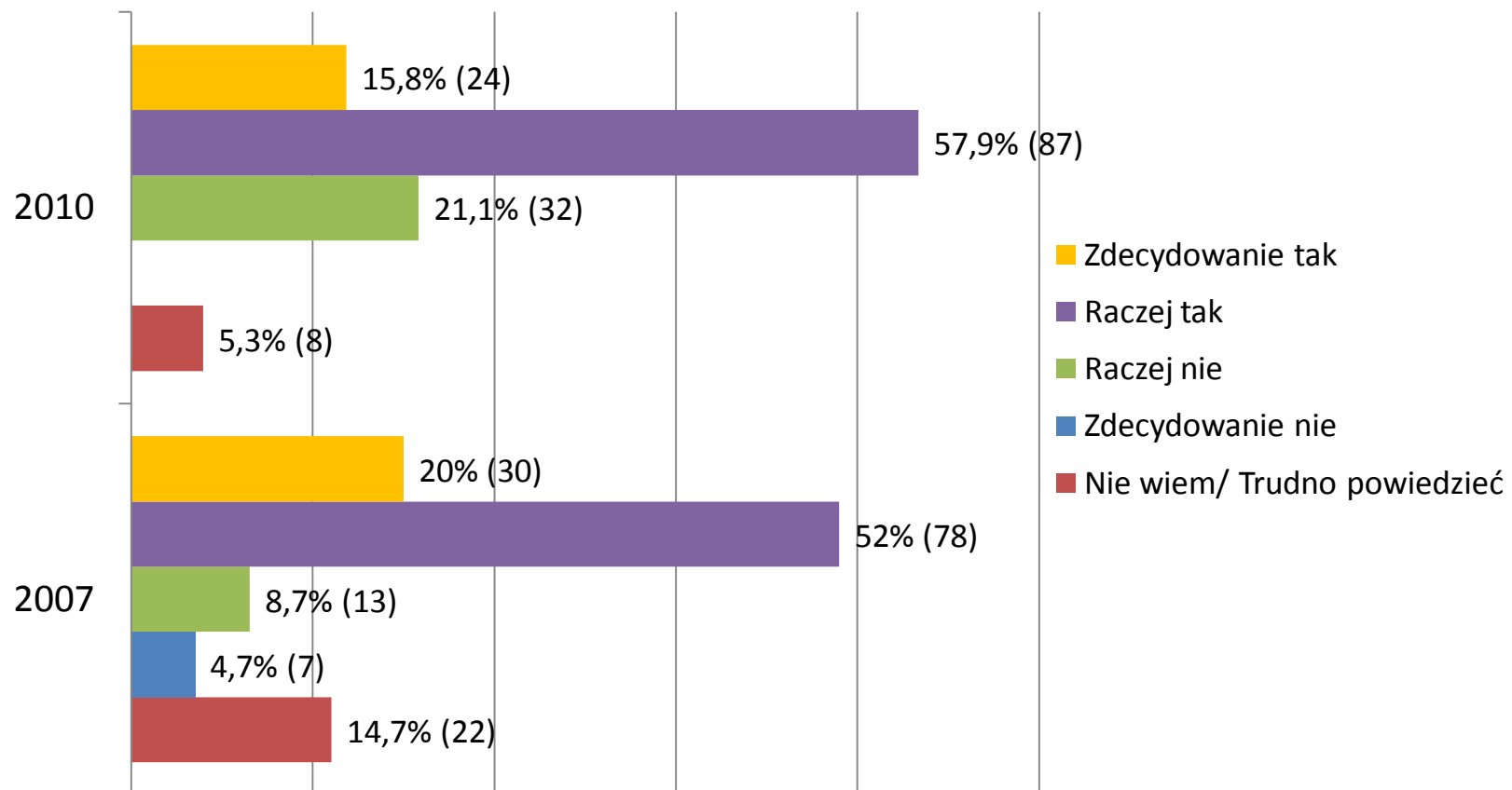
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 130. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe jako atut na rynku pracy. N=150

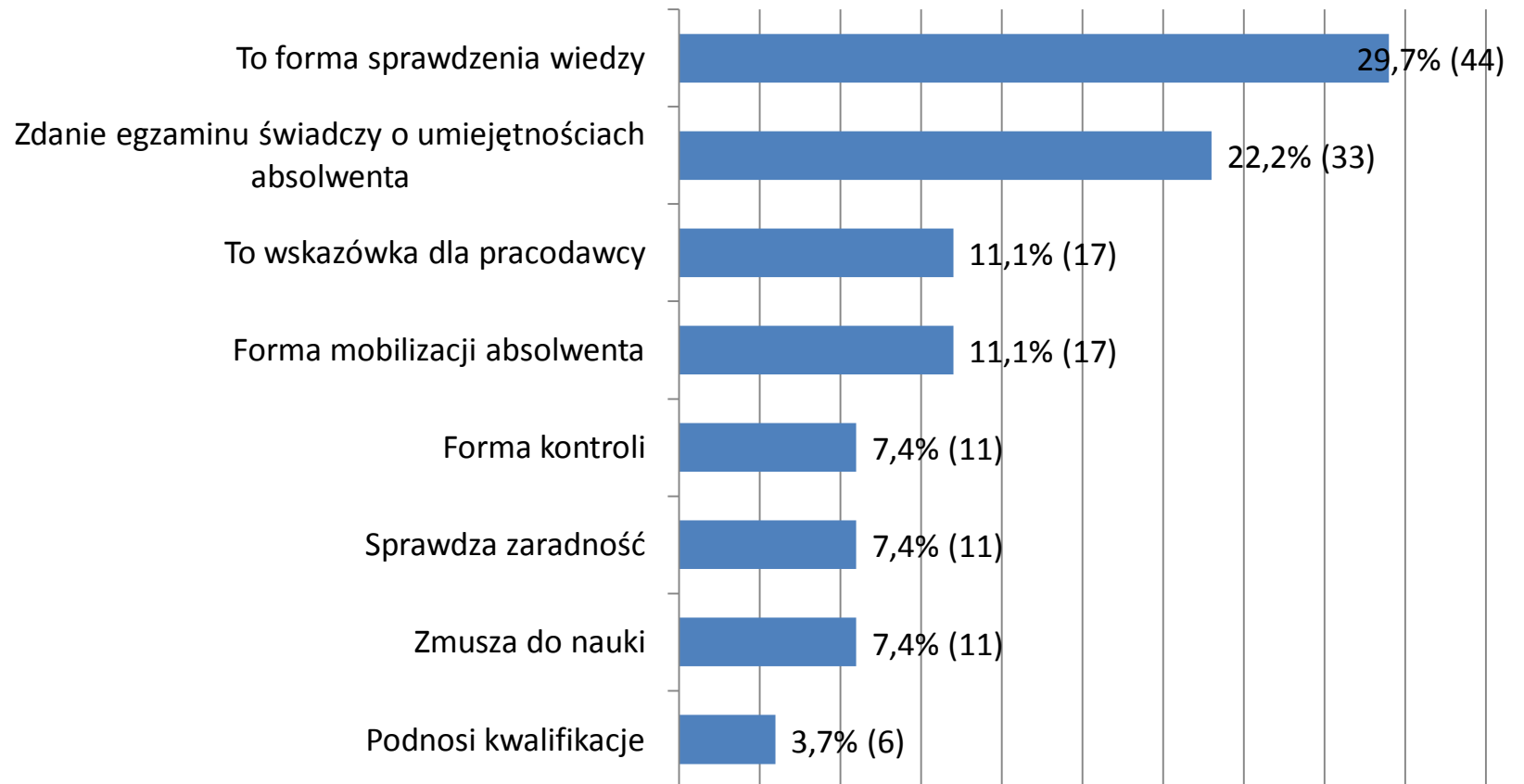
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 131. Ocena idei przeprowadzenia egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. N=150

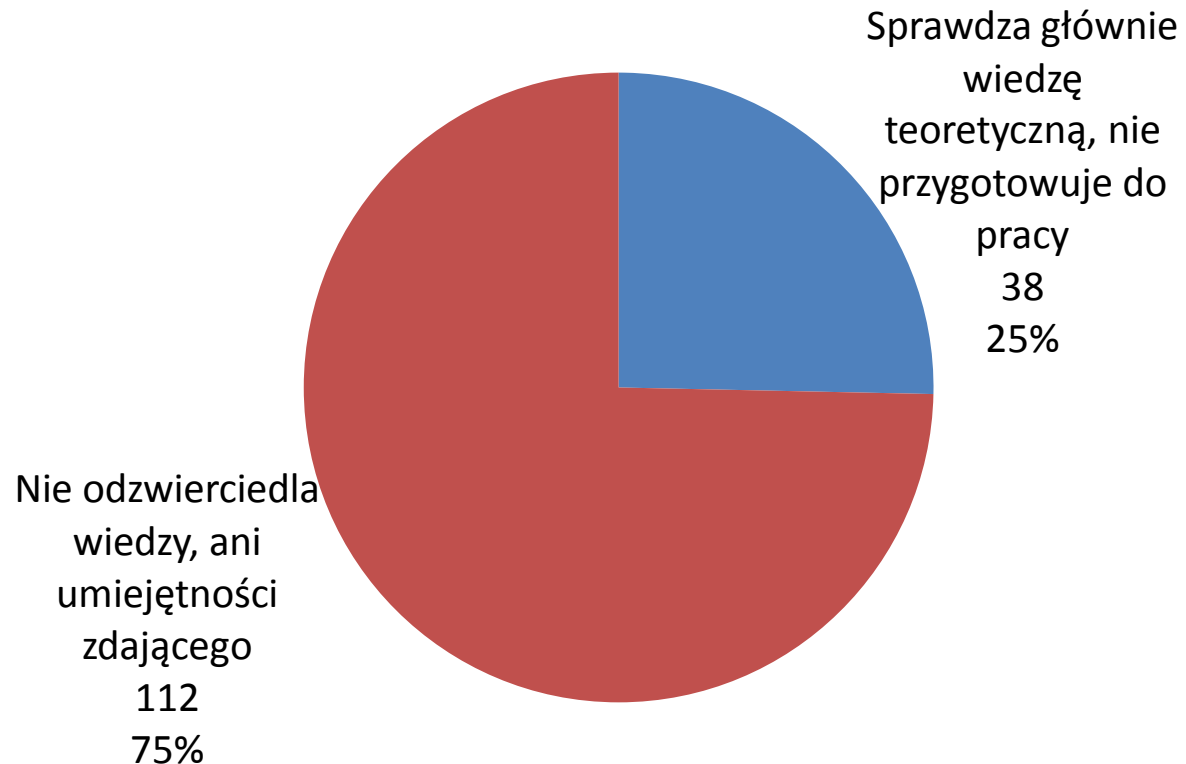
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 132. Przyczyny pozytywnej oceny idei przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. N=150

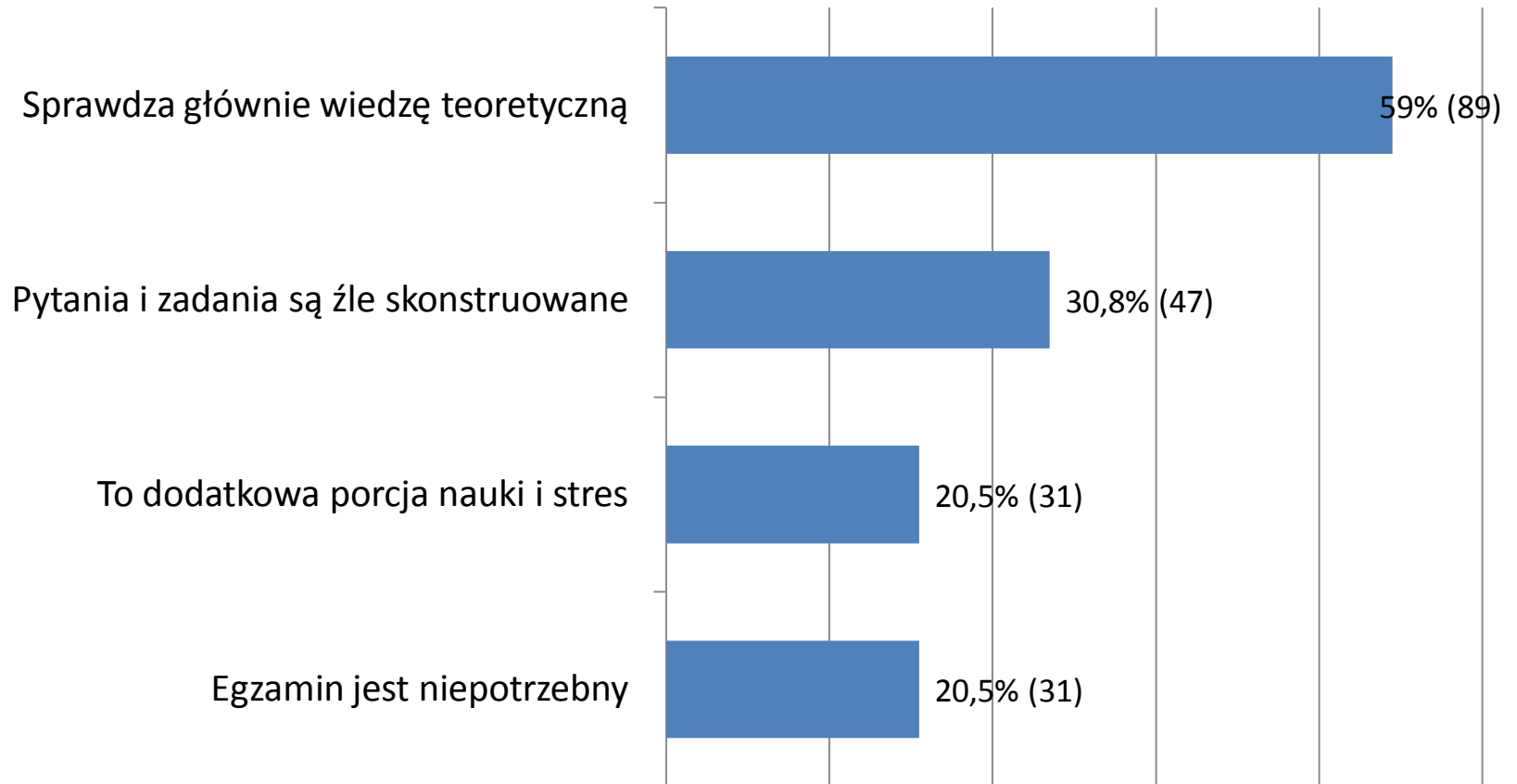
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 133. Przyczyny negatywnej oceny idei przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. N=150

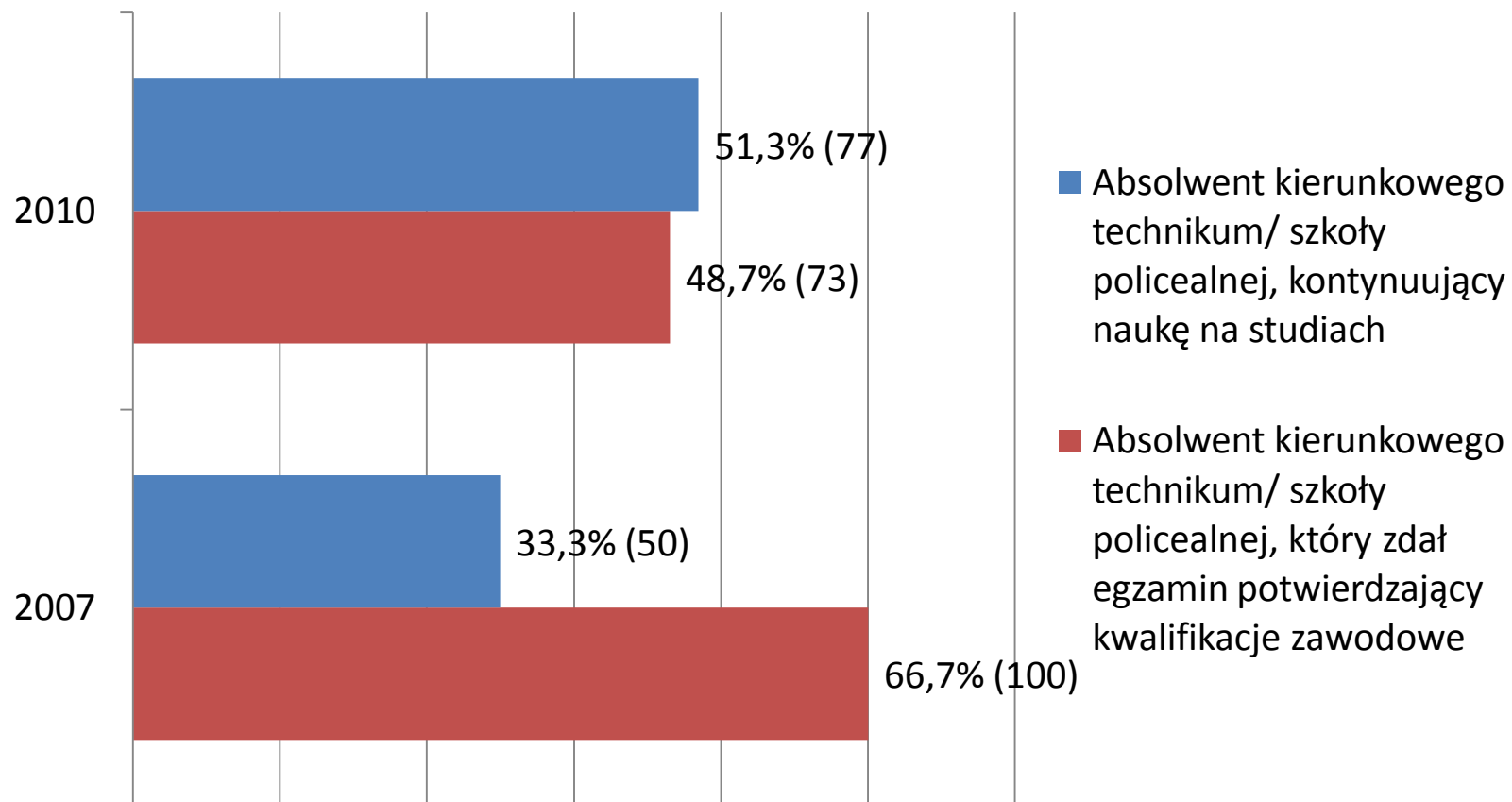
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 134. Przyczyny negatywnej oceny idei przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe – kategoria inne. N=150

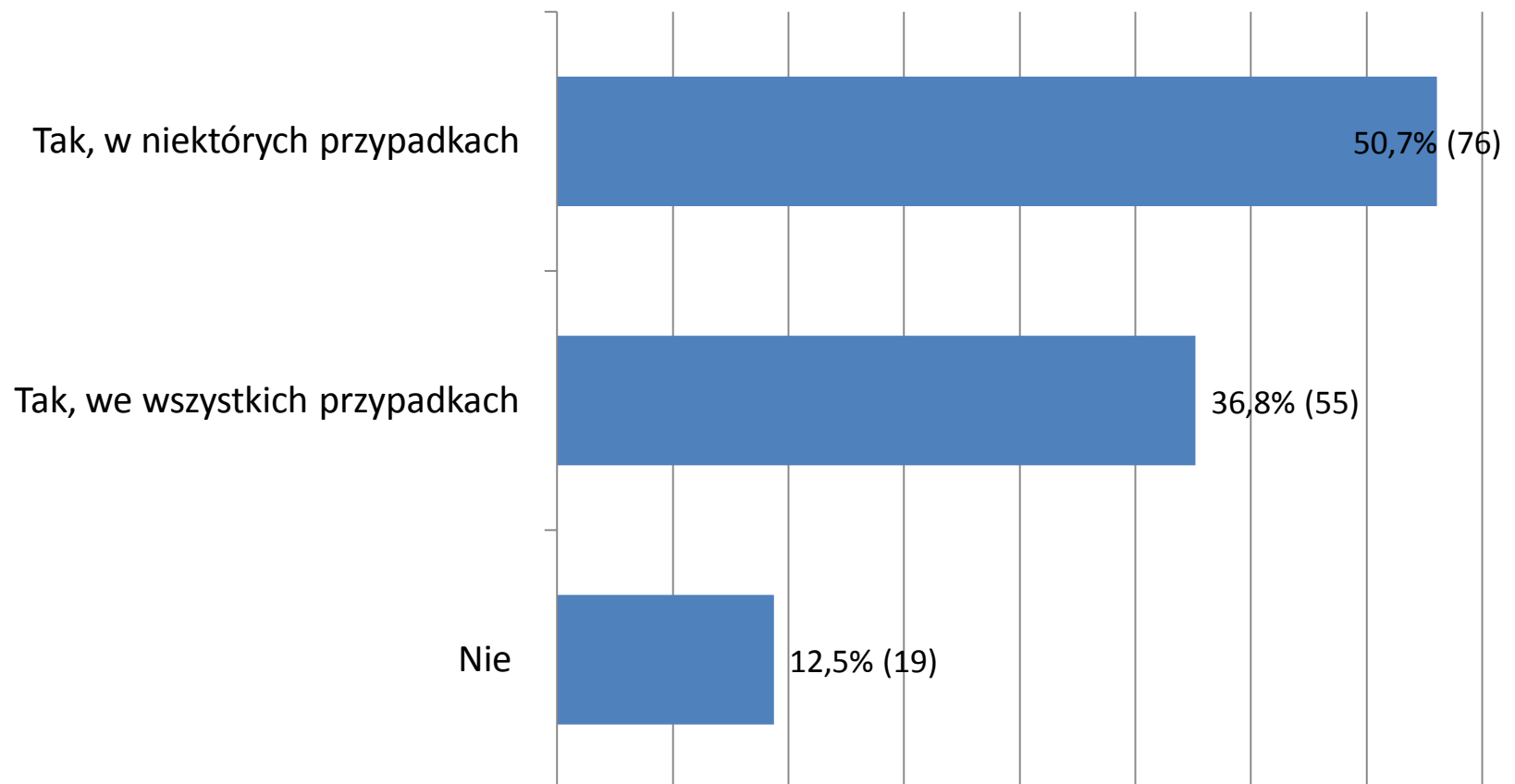
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 135. Preferencje przy zatrudnianiu. N=150

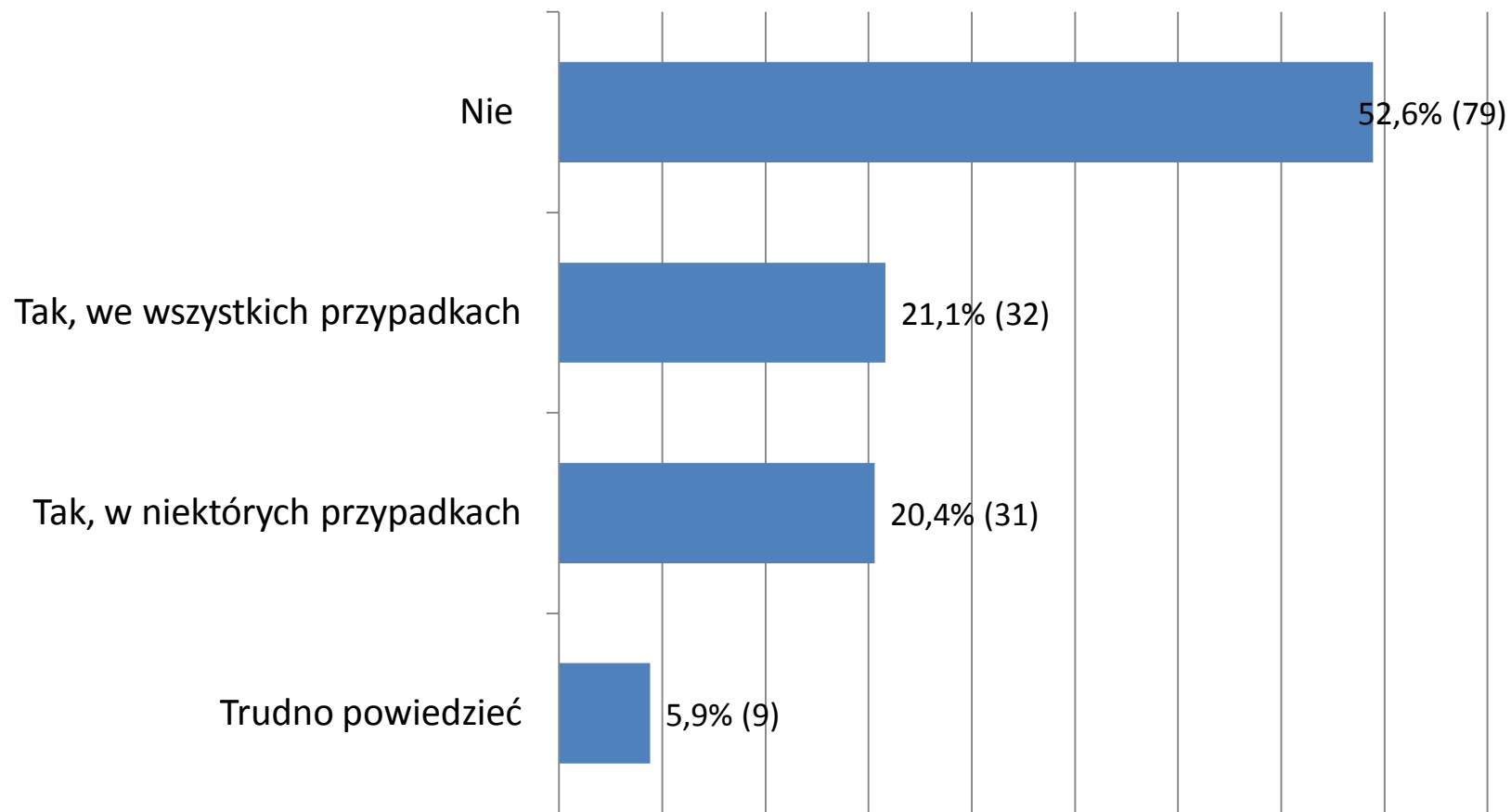
Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 136. Preferencje przy zatrudnianiu absolwentów z wykształceniem zawodowym.
N=150

Ocena egzaminu zawodowego

Rys. 137. Czynniki procesu rekrutacyjnego: występowanie pytania o egzamin zawodowy.
N=150

Losy absolwentów szkół i uczelni kształcących kadry dla turystyki

Wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców

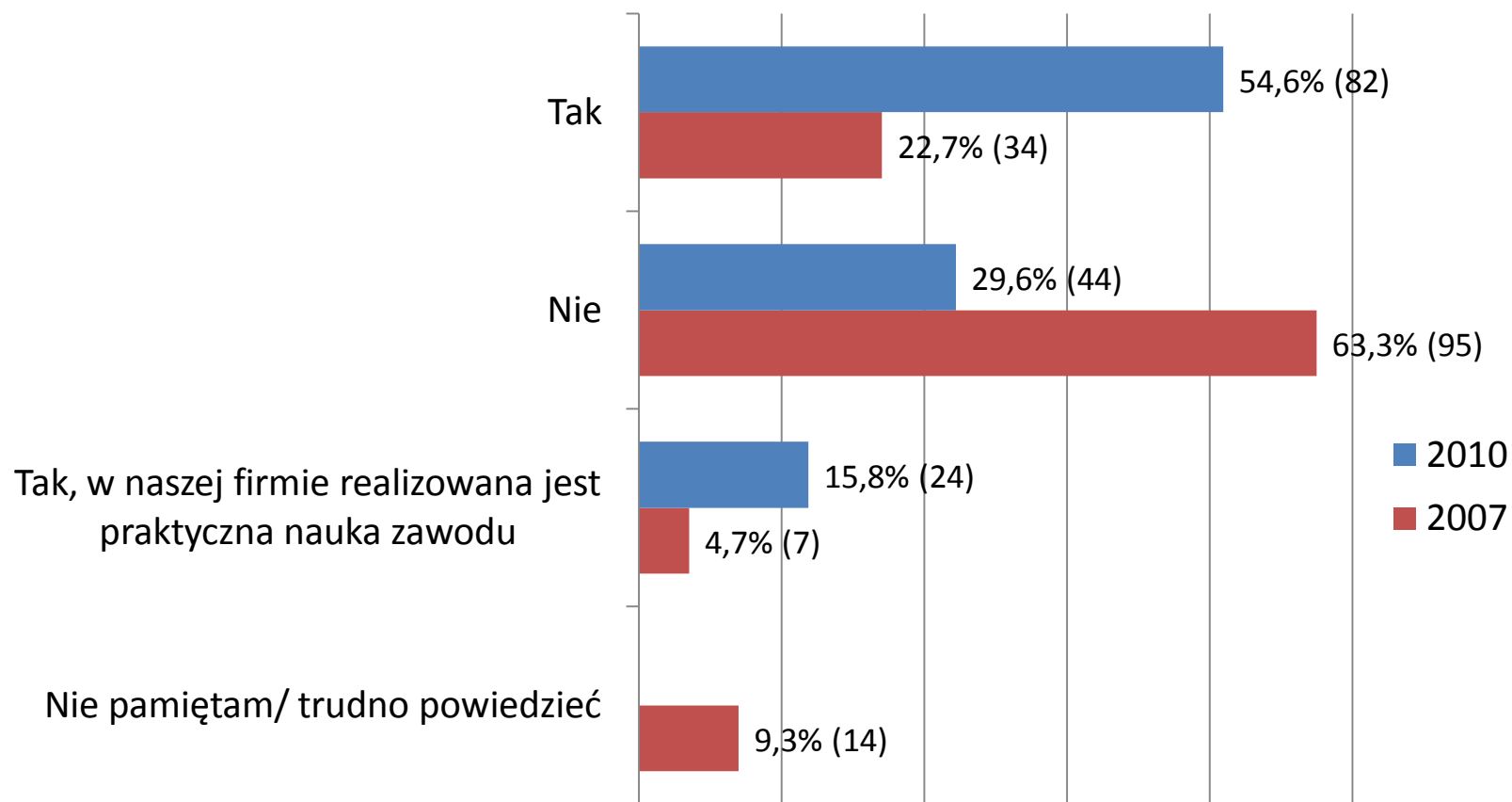
OCENA EGZAMINU ZAWODOWEGO NA TYTUŁ CZELADNIKA LUB MISTRZA

Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

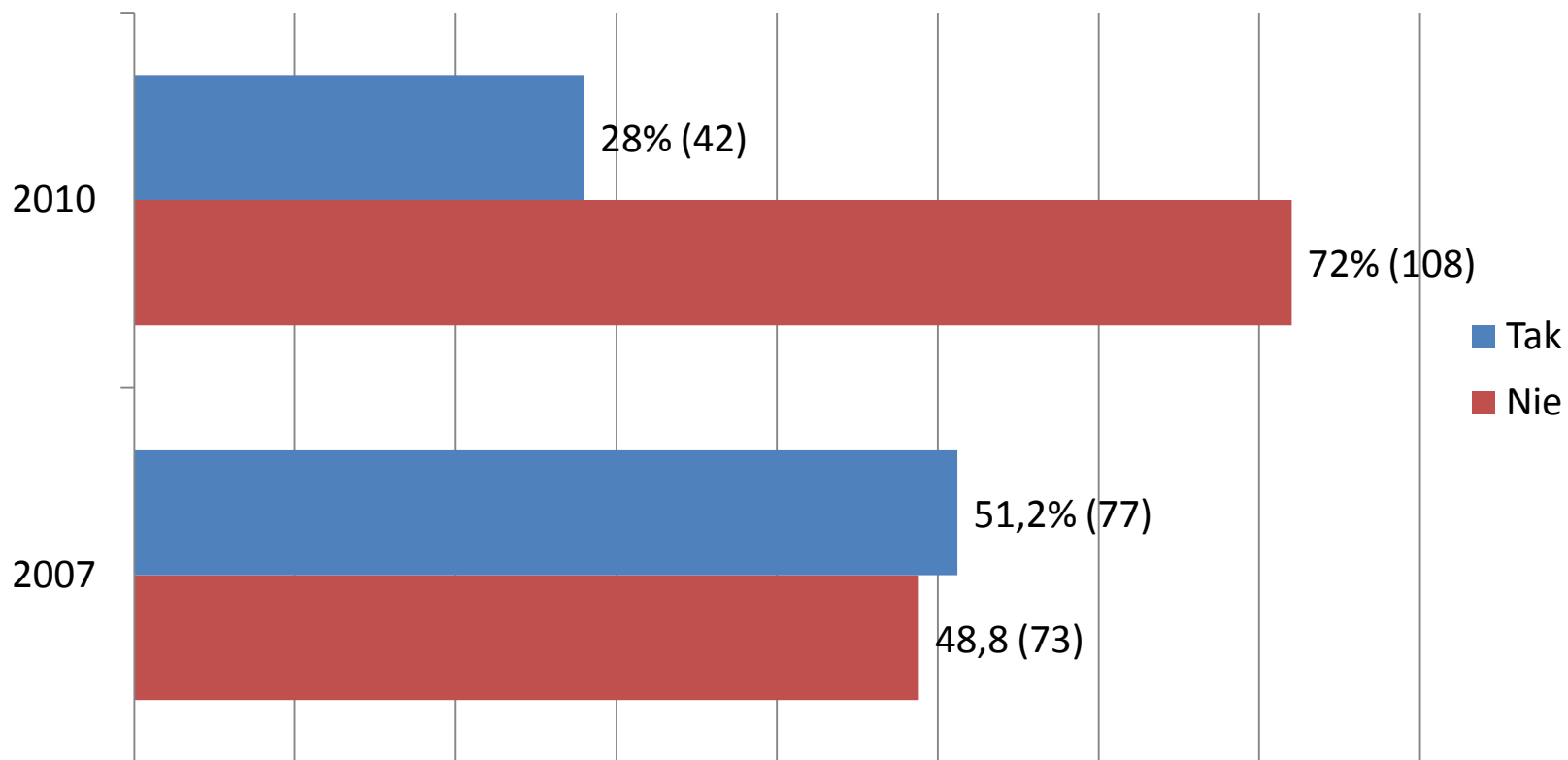
Rys. 138. Wiedza pracodawców na temat egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza. N=150

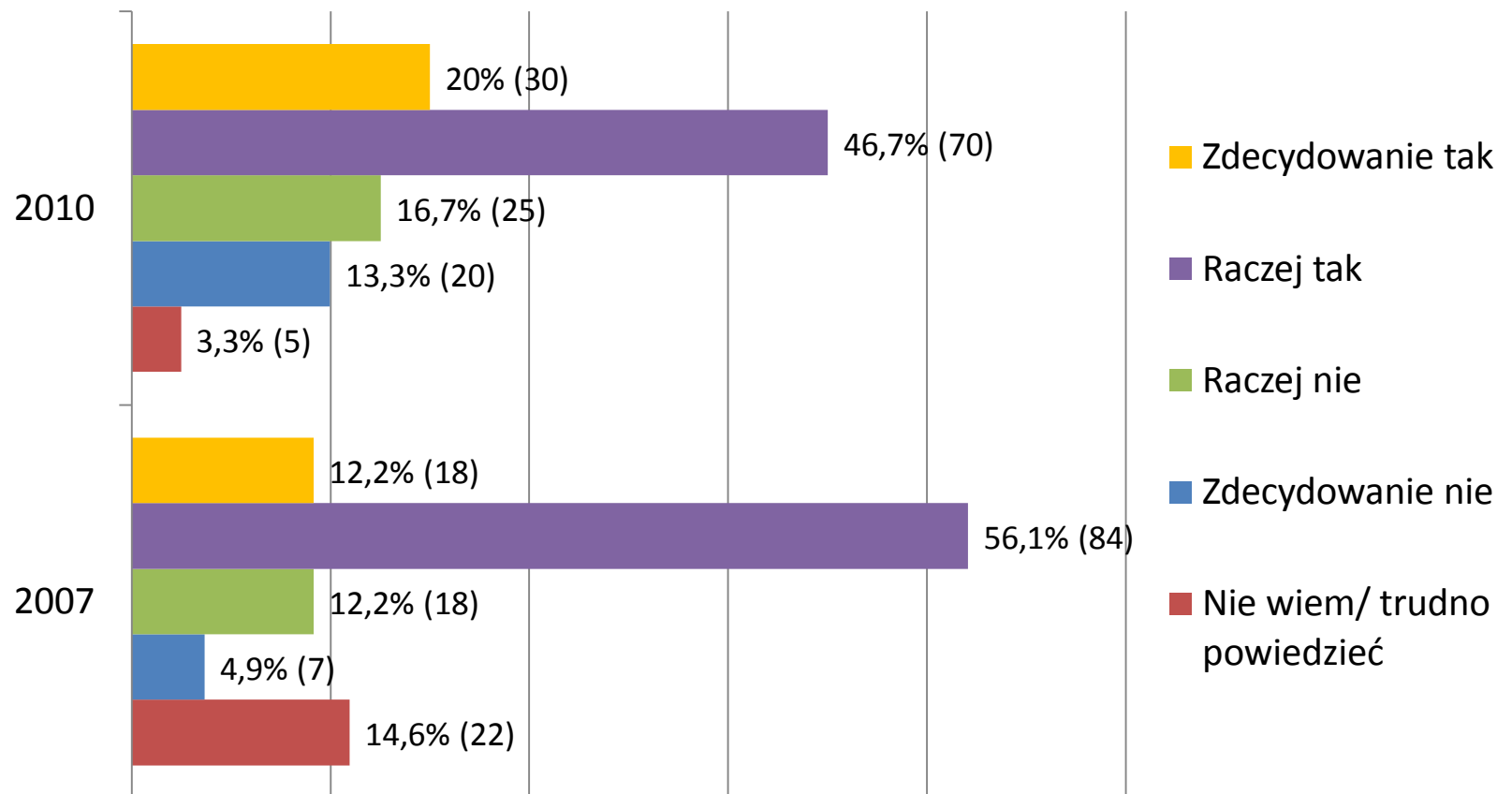
Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 139. Znajomość standardów egzaminów zawodowych na tytuł czeladnika lub mistrza w zawodach związanych z branżą prowadzonej działalności. N=150

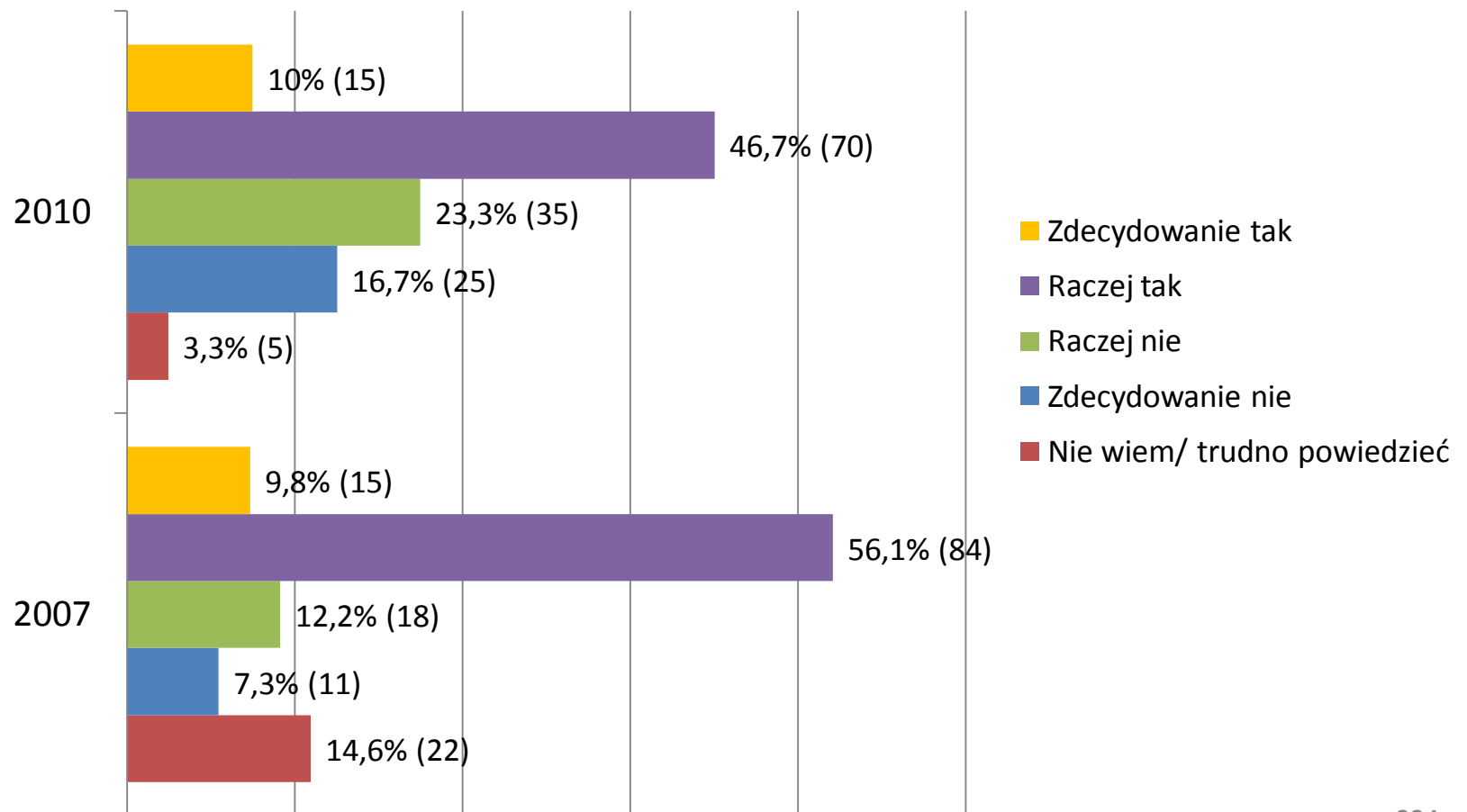
Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 140. Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza jako obiektywna ocena wiedzy z zakresu danego zawodu. N=150

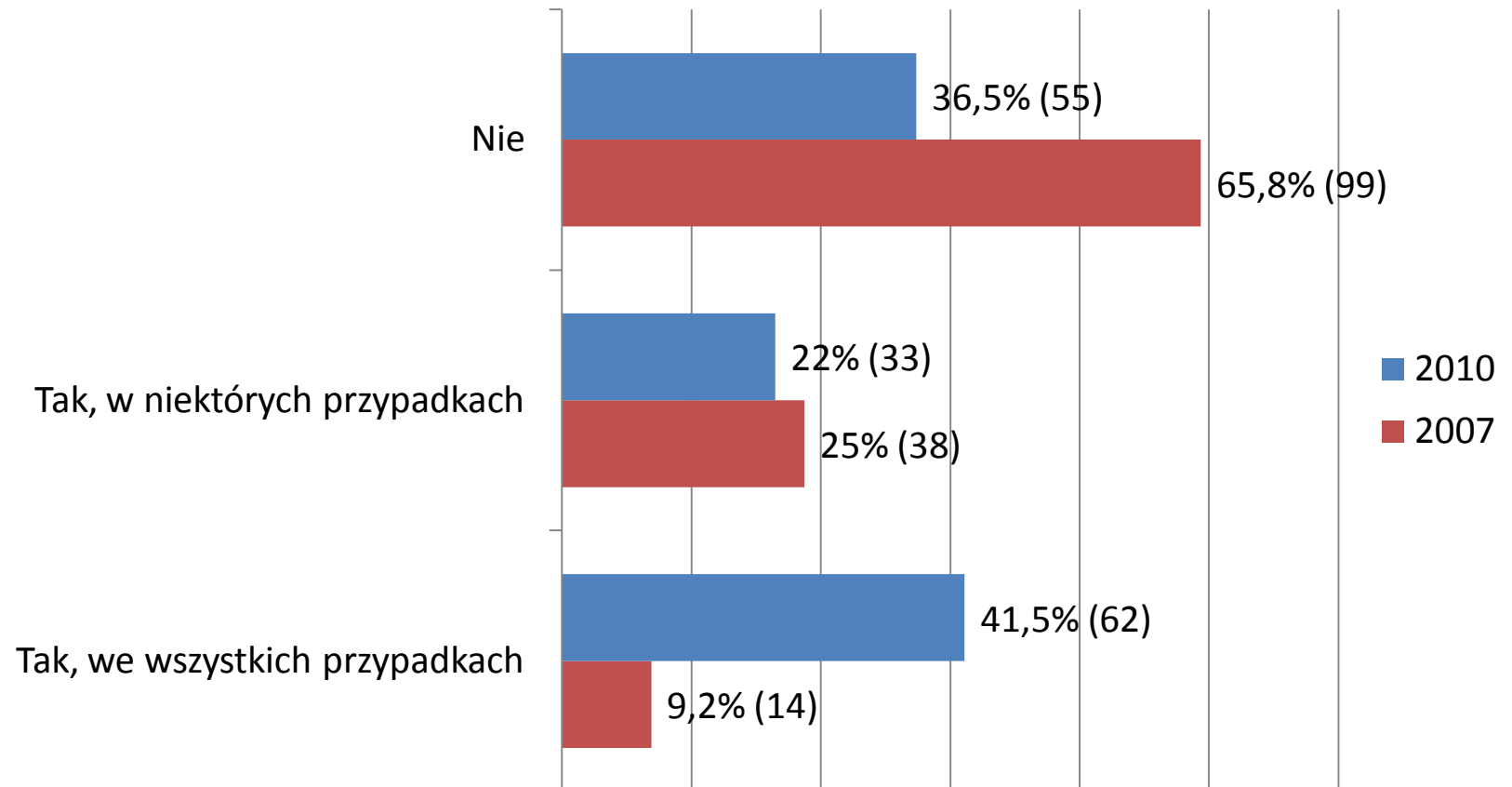
Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 141. Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza jako obiektywna ocena umiejętności praktycznych z zakresu danego zawodu. N=150

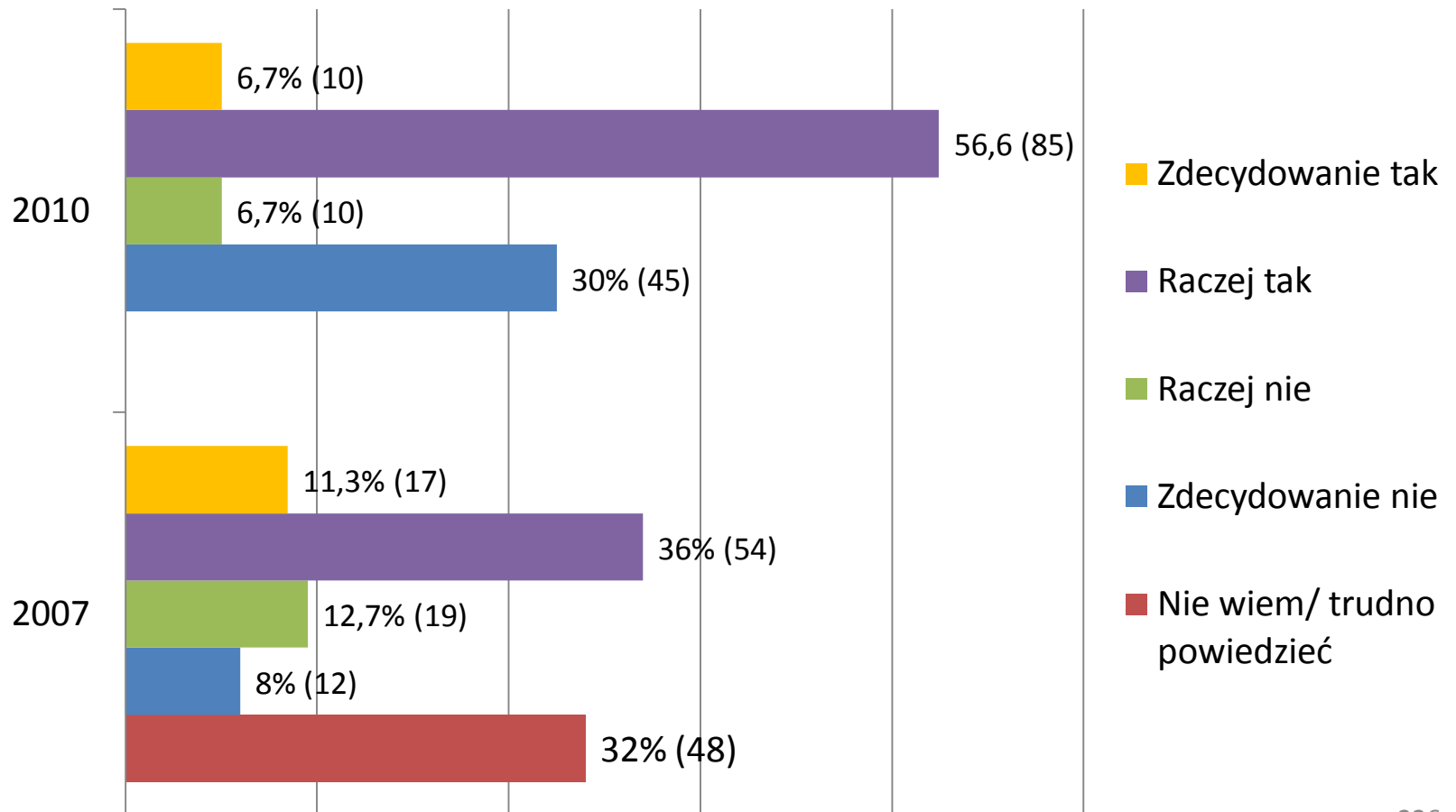
Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 142. Uwzględnienie faktu zdania egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza w procesie rekrutacji. N=150

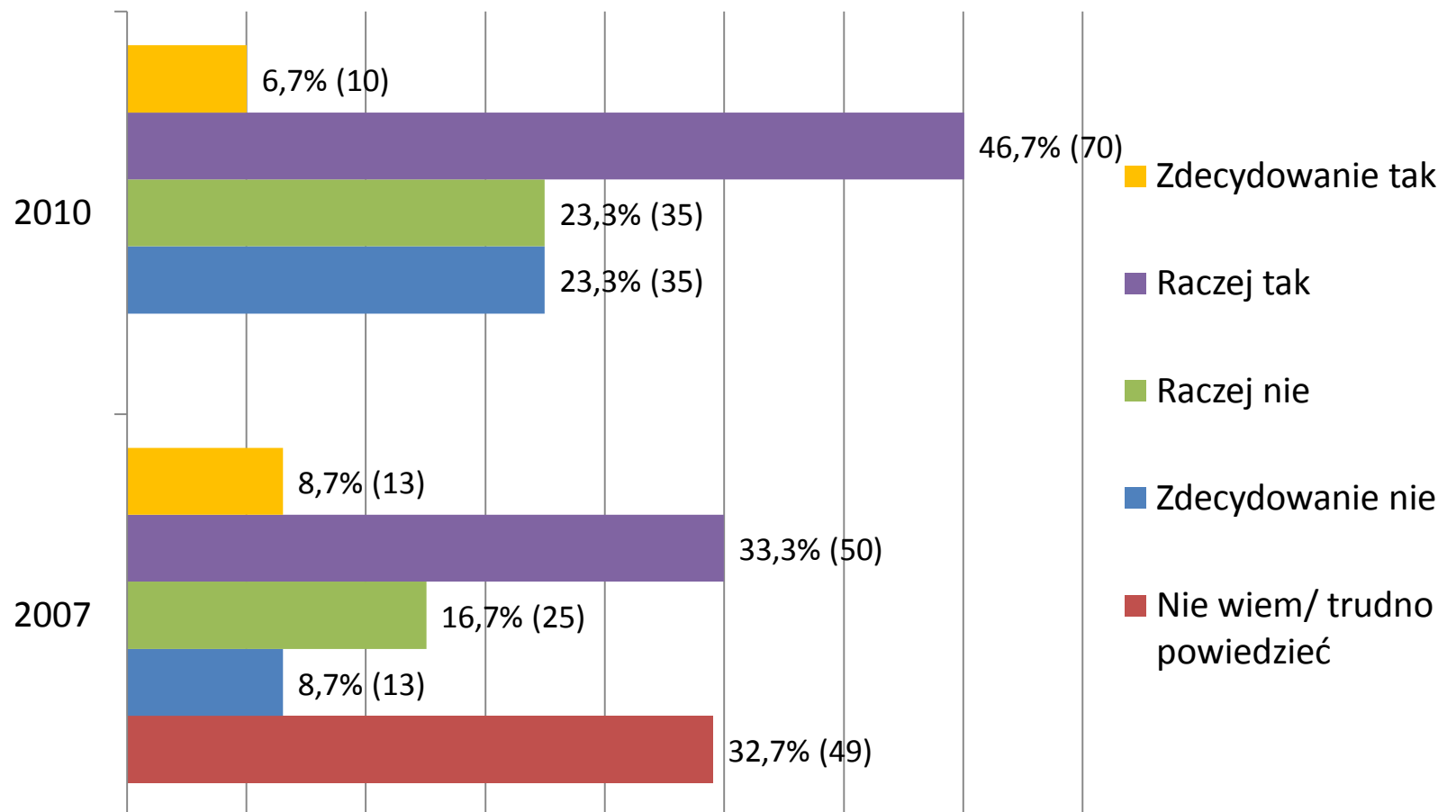
Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 143. Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza jako gwarancja dla pracodawcy opanowania przez absolwenta wiedzy z zakresu danego zawodu. N=150

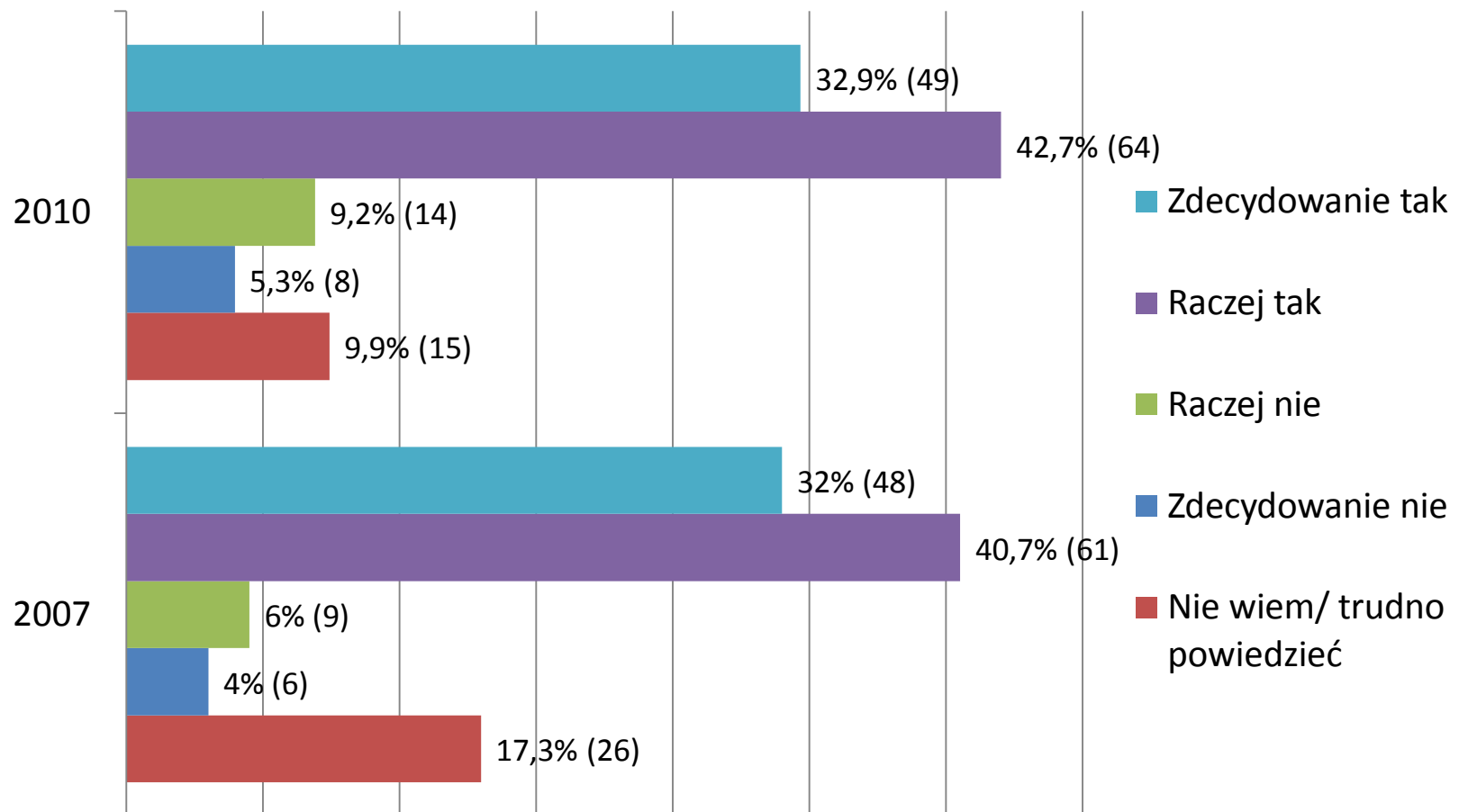
Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 144. Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza jako gwarancja dla pracodawcy opanowania przez absolwenta umiejętności praktycznych z zakresu danego zawodu. N=150

Ocena egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Rys. 145. Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza jako atut na rynku pracy. N=150

Analiza oferty edukacyjnej szkół
ponadgimnazjalnych kształcących kadry
dla branży turystycznej

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

❑ Ogólna liczba szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla turystyki w porównaniu z rokiem 2007 wzrosła ponad dwukrotnie i wynosi 2219. Główną przyczyną jest dodanie w tej edycji badania zawodu **kucharz małej gastronomii**.

❑ Najwięcej szkół odnotowano w województwach **mazowieckim, śląskim i małopolskim**, najmniej w **opolskim i lubuskim**

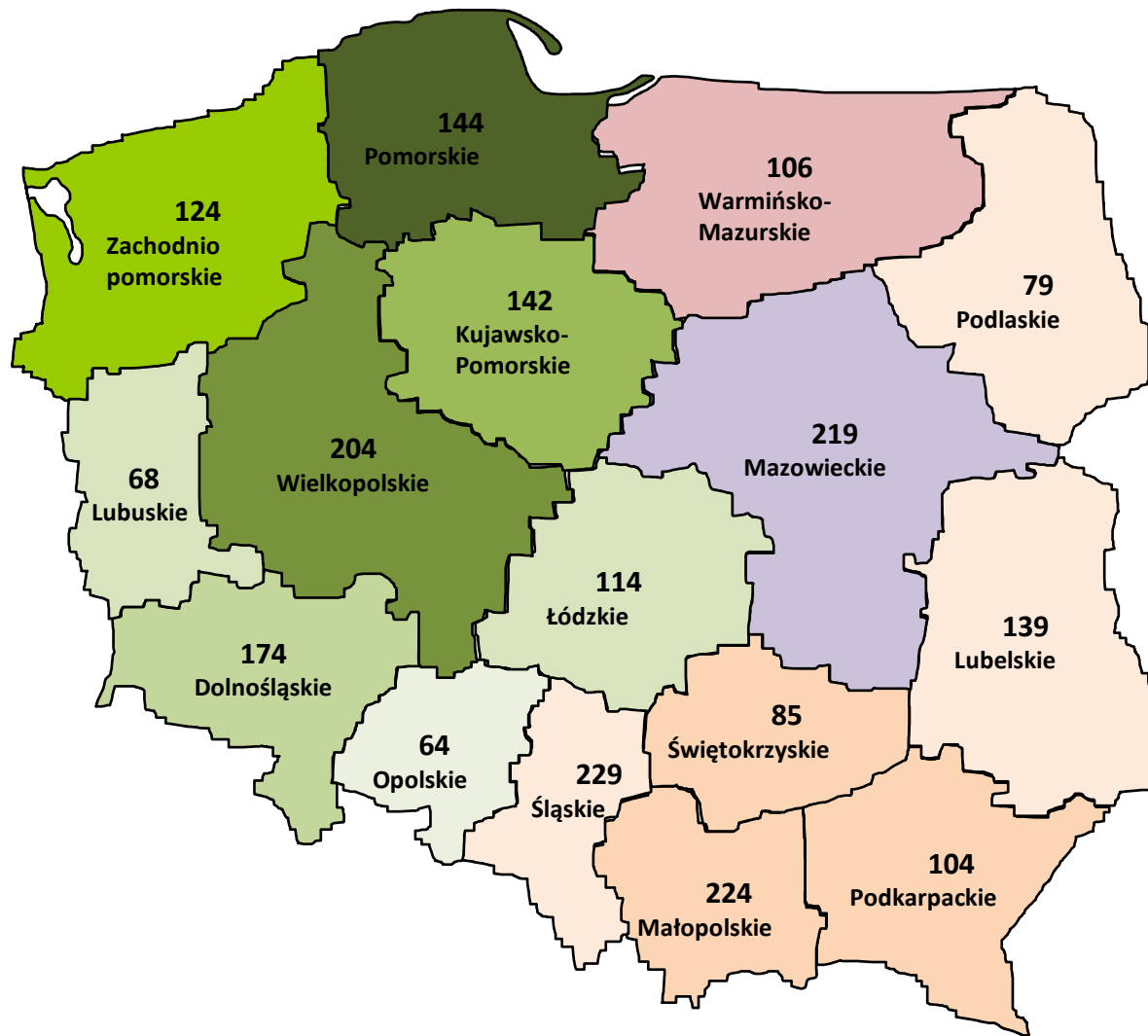
❑ W każdym z województw działają zarówno szkoły publiczne jak i niepubliczne kształcące kadry dla turystyki. Zdecydowana większość to szkoły publiczne. Zwraca uwagę niewielki odsetek szkół niepublicznych w województwach **lubuskim, opolskim, podkarpackim i warmińsko-mazurskim**.

❑ W ofercie edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych dominuje dzienny tryb nauczania. Liczba szkół zaocznych jest zdecydowanie mniejsza. We wszystkich województwach występuje korelacja pomiędzy podmiotowością szkoły a trybem nauczania. Zdecydowana większość szkół publicznych kształci w trybie dziennym, zaś szkoły niepubliczne oferują częściej tryb zaoczny.

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Rys. 146. Liczba szkół ponadgimnazjalnych w 2010 r. kształcących kadry w badanych zawodach.

Ogółem
2.219
jednostek

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 10. Liczba szkół ponadgimnazjalnych według podmiotowości w 2007 r.

Podmiotowość szkoły	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Łącznie
Szkoły publiczne	57	15	42	31	45	85	70	26	28	21	48	68	25	33	52	36	682
Szkoły niepubliczne	38	12	17	5	40	76	37	9	17	13	29	46	30	6	27	19	421
Suma	95	27	59	36	85	161	107	35	45	34	77	114	55	39	79	55	1103

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 11. Liczba szkół ponadgimnazjalnych według typu w 2007 r.

Typ szkoły	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Łącznie
Technikum/ Technikum uzupełniające	36	12	28	18	31	64	74	13	20	20	29	44	29	22	38	19	497
Szkoła policjalna	57	15	31	17	53	92	33	21	25	14	43	66	25	15	36	32	575
Zasadnicza szkoła zawodowa	2	0	0	1	1	5	0	1	0	0	5	4	1	2	5	4	31
Suma	95	27	59	36	85	161	107	35	45	34	77	114	55	39	79	55	1103

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 12. Liczba szkół ponadgimnazjalnych według trybu nauczania w 2007 r.

Tryb nauczania	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Łącznie
Tryb dzienny	92	23	55	35	81	103	59	27	21	21	47	65	31	31	45	33	769
Tryb zaoczny	9	9	15	13	14	28	33	10	24	14	42	42	13	13	46	22	347
Tryb wieczorowy	15	9	6	0	9	30	16	9	3	3	6	10	6	1	13	12	148

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 13. Liczba szkół ponadgimnazjalnych według podmiotowości w 2010 r.

Podmiotowość szkoły	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Łącznie
Szkoły publiczne	140	114	96	66	82	174	178	60	93	65	112	169	55	96	170	98	1768
Szkoły niepubliczne	34	28	43	2	32	50	41	4	11	14	32	60	30	10	34	26	451
Suma	174	142	139	68	114	224	219	64	104	79	144	229	85	106	204	124	2219

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 14. Liczba szkół ponadgimnazjalnych według typu w 2010 r.

Typ szkoły	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Łącznie
Technikum	47	27	34	19	33	64	61	15	34	33	41	56	39	33	51	30	617
Technikum uzupełniające	3	11	11	2	6	9	11	0	4	3	8	16	0	3	15	3	105
Szkoła policealna	37	24	32	7	18	48	30	8	15	11	30	54	10	15	34	28	401
Zasadnicza szkoła zawodowa	87	80	62	40	57	103	117	41	51	32	65	103	36	55	104	63	1096
Suma	174	142	139	68	114	224	219	64	104	79	144	229	85	106	204	124	2219

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 15. Liczba szkół ponadgimnazjalnych według trybu nauczania w 2010 r.

Tryb nauczania	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Łącznie
Tryb dzienny	140	115	109	63	89	175	183	57	90	66	111	175	70	91	161	98	1793
Tryb zaoczny	34	27	30	5	25	49	36	7	14	13	33	54	15	15	43	26	426

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Podmiotowość oraz typ szkoły

❑ Dodanie zawodu **kucharz małej gastronomii** do tegorocznego badania wpłynęło na niektóre porównania z danymi z roku 2007. Znacząco wzrosła liczba szkół publicznych, zasadniczych szkół zawodowych, oraz kształcących w trybie dziennym.

❑ Liczba szkół niepublicznych wzrosła w niewielkim stopniu w skali całego kraju. Najwięcej szkół niepublicznych przybyło w województwach **lubelskim, śląskim i kujawsko-pomorskim**. Istotny spadek zanotowano w województwie **małopolskim**.

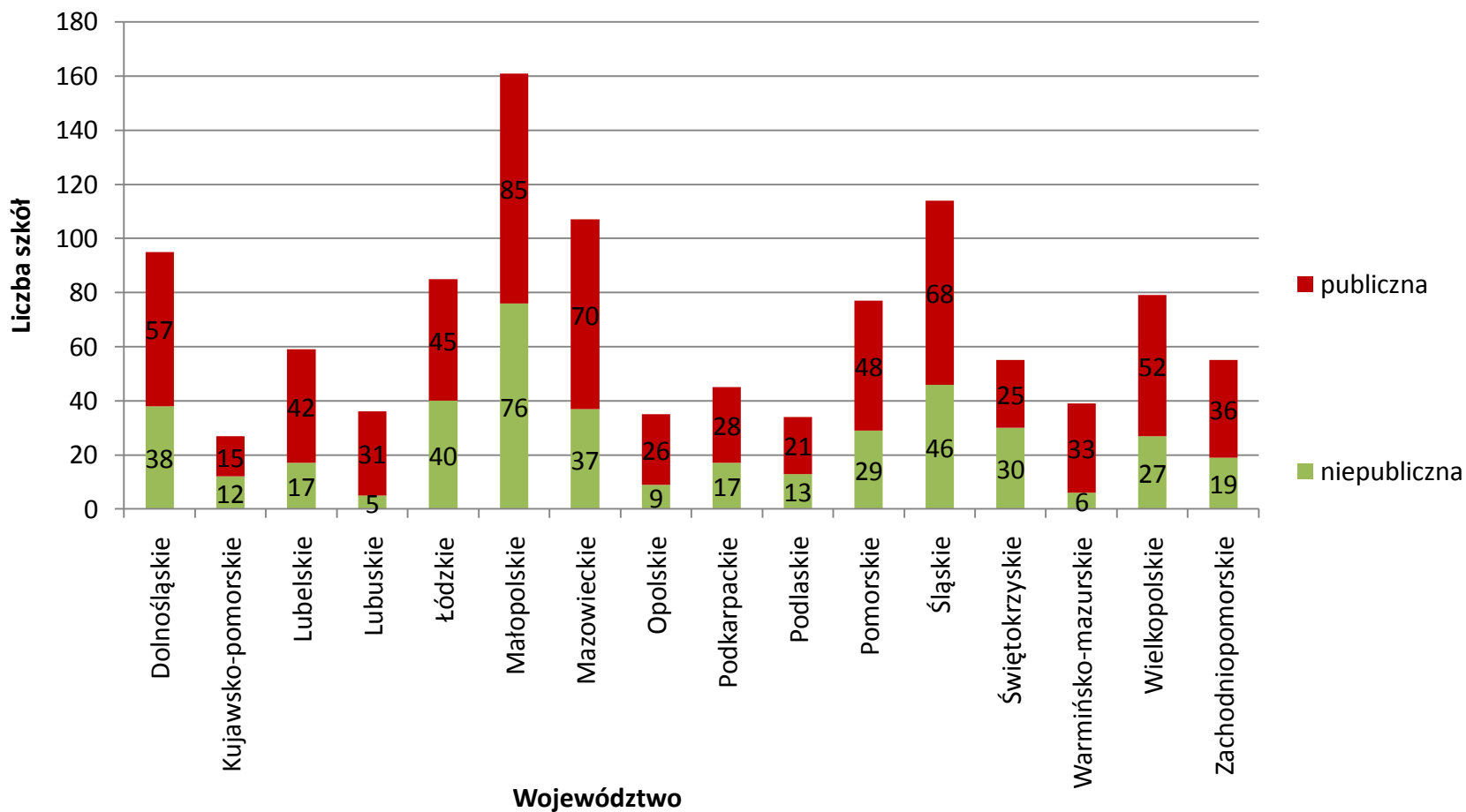
❑ Wyraźnie wzrosła liczba **techników i techników uzupełniających** kształcących kadry dla turystyki, łącznie w 2010 r. jest ich 722 w porównaniu do 497 w roku 2007. Ten trend wystąpił we wszystkich województwach.

❑ Jedynym województwem, w którym odnotowano wzrost liczby szkół policealnych jest **kujawsko-pomorskie**. Ogólna liczba szkół policealnych spadła z 575 do 401.

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

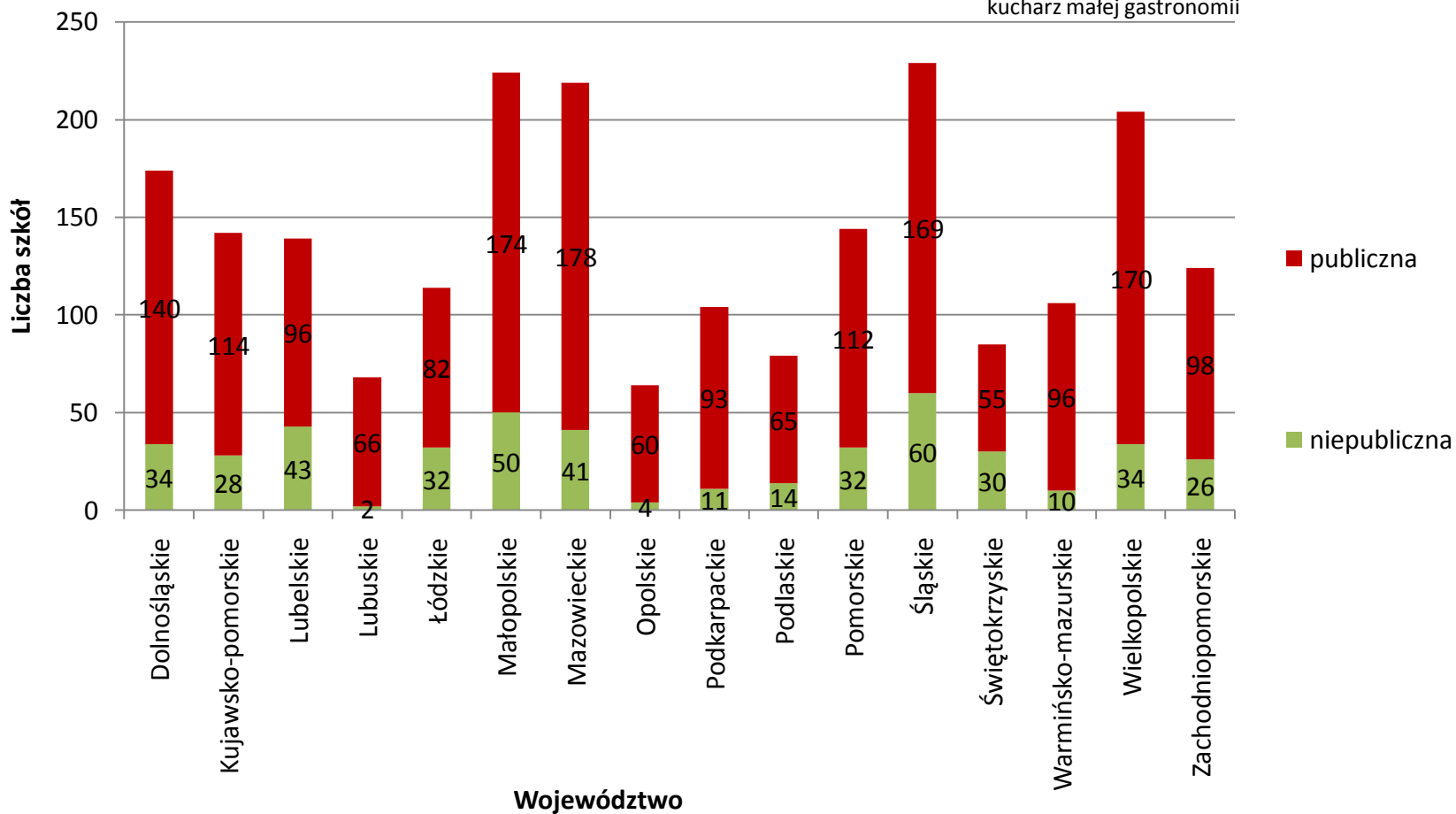
Rys. 147 Liczba szkół ponadgimnazjalnych według podmiotowości w 2007 r.

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

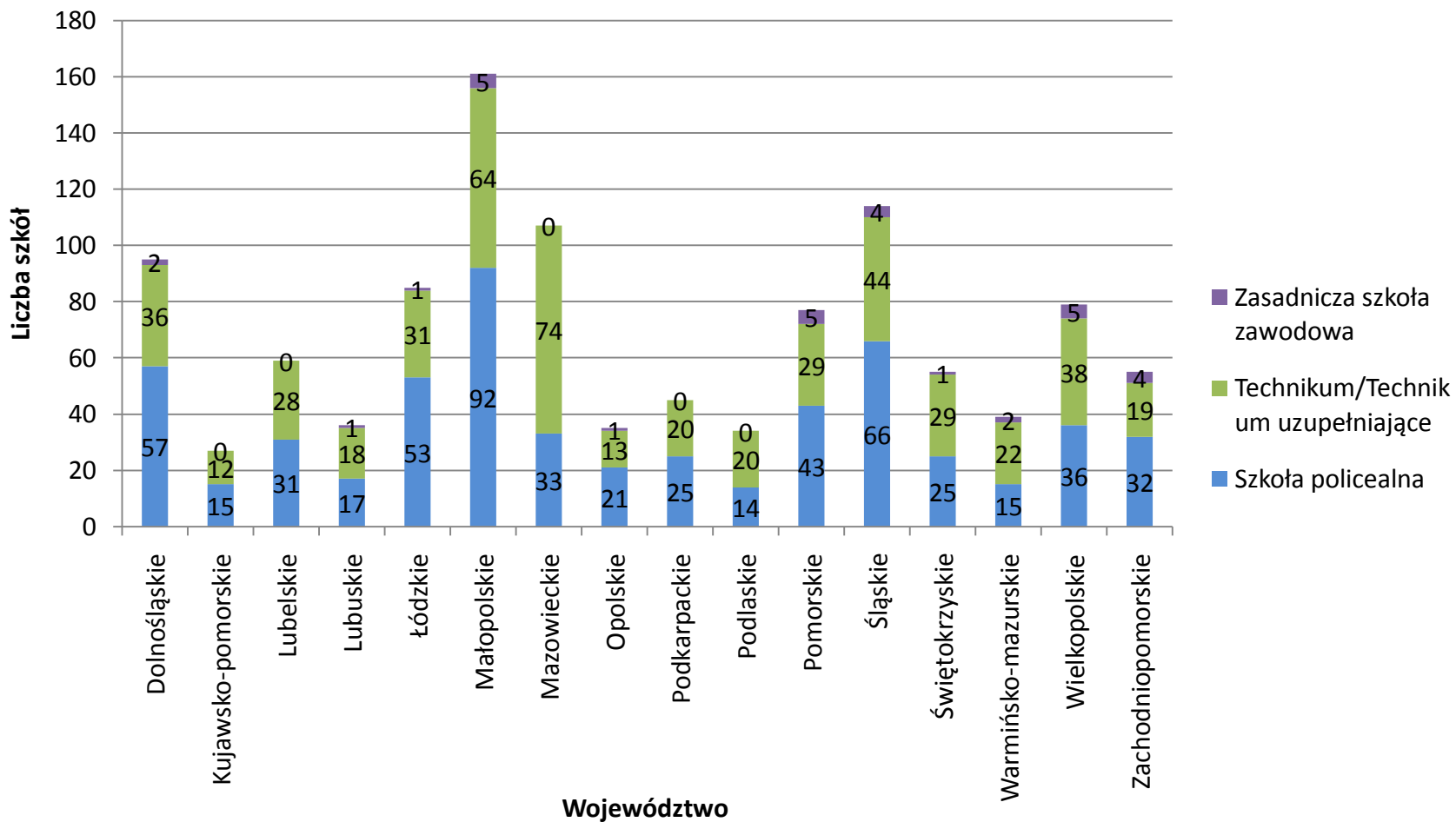
Rys. 148 Liczba szkół ponadgimnazjalnych według podmiotowości w 2010 r.

W 2010 r. w porównaniu do 2007 wzrosła liczba szkół publicznych ze względu na dodanie zawodu - kucharz małej gastronomii

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

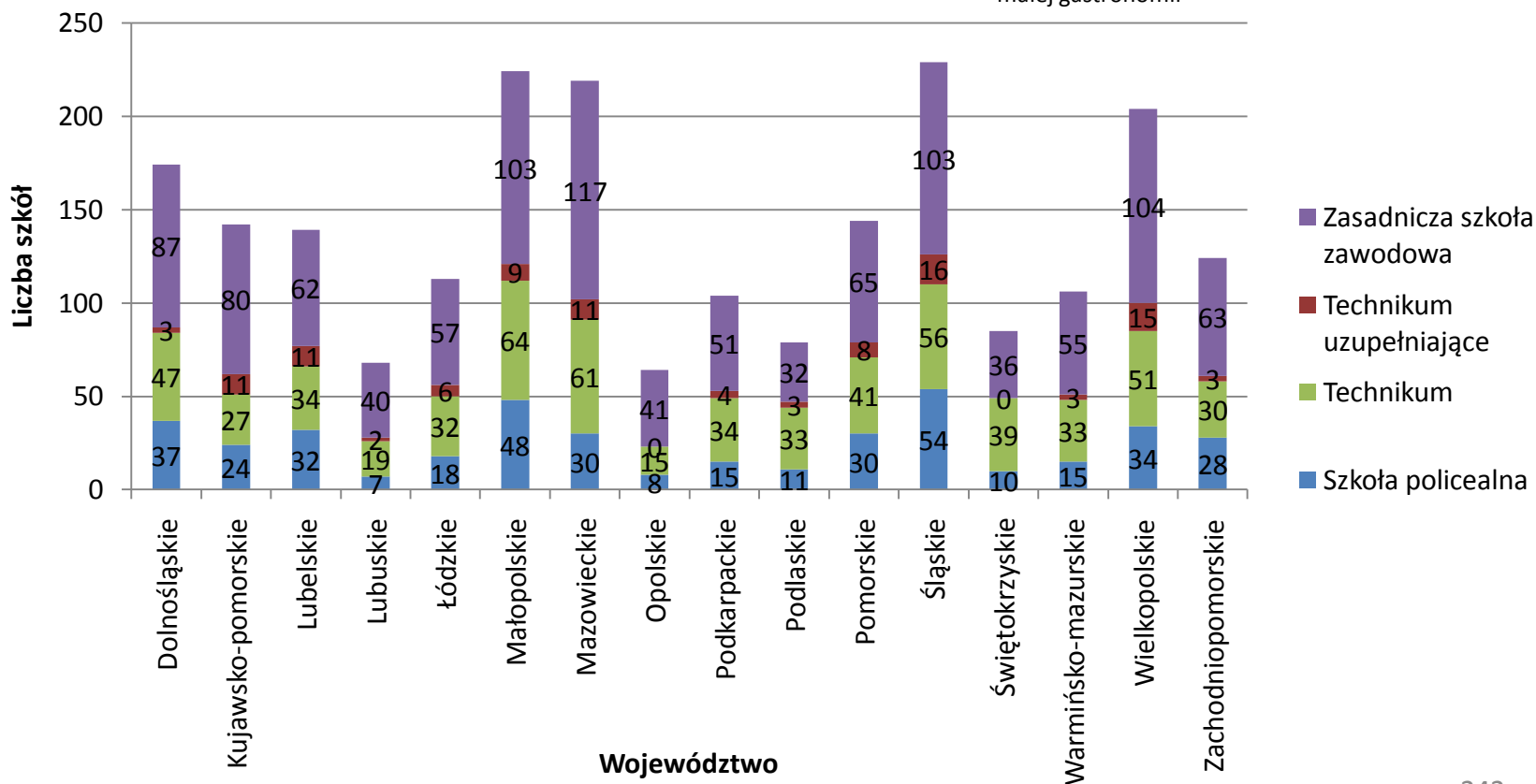
Rys. 149 Liczba szkół ponadgimnazjalnych według typu w 2007 r.

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Rys. 150 Liczba szkół ponadgimnazjalnych według typu w 2010 r.

W 2010 r. w porównaniu do 2007 wzrosła liczba ZSZ ze względu na dodanie zawodu - kucharz małej gastronomii

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Nauczane zawody

□ Spośród szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla turystyki najczęściej placówek naucza zawodu **kucharz małej gastronomii** (1164 szkoły w całym kraju). Kolejne pod względem liczebności są technika, które kształcą w zawodzie **technik hotelarstwa** (615). Nieco mniej placówek oferuje nauczanie w zawodach **technik obsługi turystycznej** (496) i **technik organizacji usług gastronomicznych** (289). **Kucharzy** kształcą wszystkie typy szkół, łącznie jest ich 337.

□ W porównaniu z rokiem 2007 znacznie zwiększyła się liczba szkół kształcących w zawodach **technik hotelarstwa**, **technik obsługi turystycznej** i **kucharz**. W przypadku pozostałych zawodów ten trend jest mniej zauważalny.

□ **Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej** to zawód, który ma w swojej ofercie najmniej placówek. W porównaniu z rokiem 2007 ich liczba wzrosła jednak aż dwukrotnie i wynosi obecnie 61.

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 16. Liczba szkół ponadgimnazjalnych według nauczanych zawodów w 2007 r.

Zawód	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Łącznie
Kelner	1	5	2	2	9	11	13	1	10	5	7	12	9	3	10	6	106
Kucharz	14	10	23	5	17	24	27	1	14	5	19	21	3	4	20	7	214
Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	2	0	0	1	1	5	0	1	0	0	5	4	1	2	5	4	31
Technik hotelarstwa	42	12	16	21	33	42	48	19	22	21	41	53	39	16	39	31	495
Technik obsługi turystycznej	38	8	25	12	28	56	0	17	16	13	33	54	16	12	30	26	384
Technik organizacji usług gastronomicznych	19	6	10	7	27	23	19	7	11	12	31	21	23	14	22	16	268
Suma	116	41	76	48	115	161	107	46	73	56	136	165	91	51	126	90	

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 17. Liczba szkół ponadgimnazjalnych według nauczanych zawodów w 2010 r.

Zawód	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Łącznie
Kelner	7	7	7	1	4	17	17	1	13	3	4	13	4	6	5	4	113
Kucharz	21	30	35	6	17	35	41	7	17	5	25	45	4	8	28	13	337
Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	2	5	0	2	4	8	4	2	3	2	5	11	0	5	3	5	61
Technik hotelarstwa	59	32	37	20	24	57	61	12	28	26	40	68	32	28	54	37	615
Technik obsługi turystycznej	45	23	25	9	24	58	42	16	20	21	44	75	10	19	38	27	496
Technik organizacji usług gastronomicznych	25	8	12	9	24	27	25	8	13	16	19	31	17	19	22	14	289
Kucharz małej gastronomii	88	80	73	41	61	107	129	41	52	33	70	108	37	57	120	67	1164
Suma	247	185	189	88	158	309	319	87	146	106	207	351	104	142	270	167	

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Liczba absolwentów oraz nauczane języki

□ Ogólna liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych wzrosła znacząco w 2009 r. w stosunku do roku 2006. Największy wzrost zaobserwowano w województwach **lubuskim, mazowieckim, podlaskim, świętokrzyskim i zachodniopomorskim**. Pozostałe województwa również zanotowały wzrost liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, choć mniej znaczący. Liczba absolwentów spadła jedynie w województwie **dolnośląskim**.

□ **Język angielski** jest podstawowym językiem obcym w szkołach ponadgimnazjalnych. Oferta językowa szkół ponadgimnazjalnych jest trudna do porównania ze względu na odmienne założenia metodologiczne badań w 2007 i 2010 roku. Najbogatszą ofertę językową w szkołach ponadgimnazjalnych mają województwa z dużymi aglomeracjami miejskimi, będącymi jednocześnie znaczącymi ośrodkami akademickimi: **małopolskie, mazowieckie i śląskie**.

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 18 Szacowana liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w latach 2006 i 2009

Szacowana liczba absolwentów	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
2006	1928	1540	1082	443	580	2389	1126	403	861	430	758	1693	360	543	969	672	15777
2009	1822	2162	2039	1365	1537	3771	2963	695	1705	1499	2592	4980	1564	1730	3023	1822	35269

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

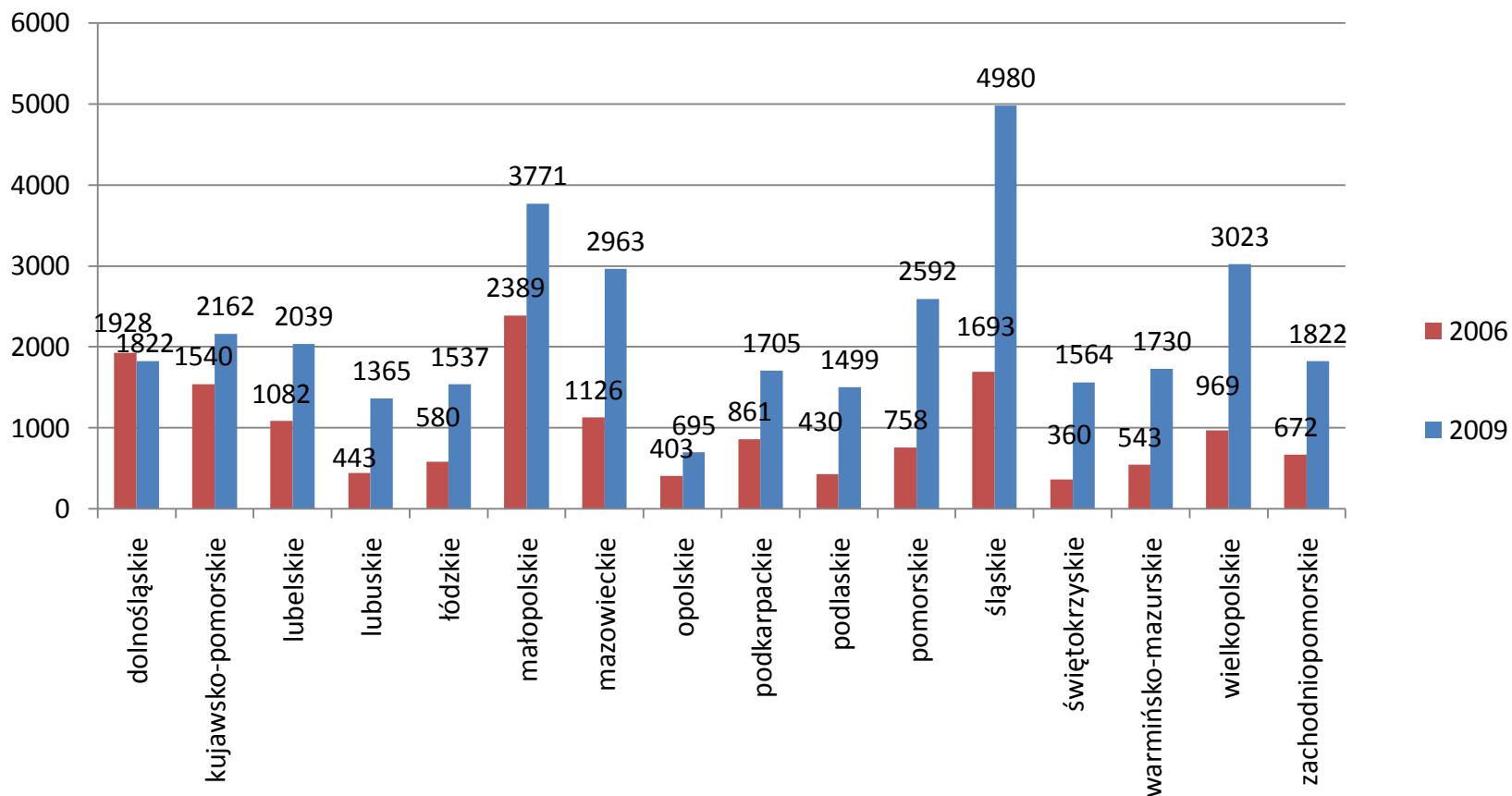
Tab. 19 Szacowana liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w latach 2009 w podziale na zawody

Szacowana liczba absolwentów	2009
Kucharz małej gastronomii	13931
Technik hotelarstwa	10581
Technik organizacji usług gastronomicznych	4268
Kucharz	3844
Technik obsługi turystycznej	1517
Kelner	987
Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	141
Ogółem	35269

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Rys. 151 Szacowana liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w latach 2006 i 2009

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 20 Oferta szkół ponadgimnazjalnych według nauczanych języków w 2007 r.

Oferowane języki obce	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
Liczba szkół mających w ofercie język angielski	94	27	59	35	85	161	107	35	44	34	76	107	52	41	74	54	1085
Liczba szkół mających w ofercie język niemiecki	74	20	46	30	66	124	85	26	42	31	65	93	52	37	67	46	904
Liczba szkół mających w ofercie język francuski	17	7	16	7	20	46	22	3	2	1	8	38	7	1	11	4	210
Liczba szkół mających w ofercie język rosyjski	0	2	3	5	14	9	2	1	6	6	9	40	16	11	12	1	137
Liczba szkół mających w ofercie język włoski	0	1	0	1	0	3	3	0	1	1	0	8	0	0	0	0	18
Liczba szkół mających w ofercie język hiszpański	0	1	2	1	1	4	4	0	0	0	0	3	0	0	0	0	16

Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 21 Oferta szkół ponadgimnazjalnych według nauczanych języków w 2010 r.

Oferowane języki obce	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
Liczba szkół mających w ofercie język angielski	117	101	130	64	112	189	226	64	112	88	83	242	90	77	109	112	1916
Liczba szkół mających w ofercie język niemiecki	125	77	85	80	90	136	149	64	96	48	88	162	61	61	125	115	1562
Liczba szkół mających w ofercie język francuski	8	13	8	13	11	24	37	2	18	13	8	48	5	0	16	8	232
Liczba szkół mających w ofercie język rosyjski	8	45	80	16	43	29	96	13	26	53	11	59	37	24	19	18	577
Liczba szkół mających w ofercie język włoski	2	0	2	0	0	2	3	0	0	2	0	5	0	0	0	0	16
Liczba szkół mających w ofercie język hiszpański	0	2	2	0	2	0	16	0	1	0	0	2	0	0	0	0	25

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych
kształcących kadry dla branży turystycznej

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

- ❑ W porównaniu do roku 2007 zanotowano wzrost o blisko 30% liczby uczelni wyższych (z 60 do 78 szkół) posiadających w swojej ofercie kierunek turystyka i rekreacja.
- ❑ Widoczna jest wyraźna różnica w liczbie jednostek i strukturze szkół (publiczne/ niepubliczne) w zależności od regionu.
- ❑ Liczba uczelni wyższych w województwie **dolnośląskim**, kształcących na kierunku turystyka i rekreacja zmieniła się znacząco w okresie 2003-2007, natomiast w 2010 r. liczba i struktura rynku uczelni wyższych pozostała bez zmian. Ten sam wniosek dotyczy oferty uczelni publicznych i niepublicznych w zakresie studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich, jak również trybów kształcenia. Poszerzyła się natomiast znacząco oferta kształcenia podyplomowego.
- ❑ W województwie **kujawsko-pomorskim** w 2010 r. studia z zakresu turystyki i rekreacji miały w swej ofercie trzy uczelnie wyższe publiczne, co stanowi znaczny wzrost w porównaniu do roku 2007. Nastąpił dwukrotny wzrost liczby uczelni wyższych kształcących na studiach I stopnia, jak również w ofercie pojawiły się studia podyplomowe z zakresu turystyki i rekreacji. W 2010 r. uczelnie wyższe powiększyły swą ofertę o studia w trybie dziennym oraz zaocznym, natomiast studia wieczorowe nie są nadal dostępne.
- ❑ W województwie **lubelskim** na przestrzeni lat 2003-2010 zmieniła się struktura rynku uczelni wyższych oferujących studia na kierunku turystyka i rekreacja. W 2010 r. zwiększyła się liczba uczelni publicznych kształcących w zakresie turystyki do czterech, co stanowi wzrost znaczący w porównaniu do roku 2007. Obecnie liczba wszystkich uczelni wyższych kształcących na kierunku turystyka i rekreacja jest równa liczbie takich uczelni w roku 2003. Podobnie kształtuje się oferta kształcenia na studiach I i II stopnia, jednolitych magisterskich i podyplomowych, a także w zakresie trybów nauczania - po znaczącym spadku wartości ofert w dziedzinie studiów "turystyka i rekreacja" w roku 2007 statystyki te w 2010 r. powracają do poziomu z 2003 r.

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

❑ Województwo **lubuskie** posiada stosunkowo ubogą ofertę studiów w zakresie turystyki i rekreacji - obecnie studia te są dostępne na dwóch uczelniach wyższych na poziomie licencjackim w trybie dziennym i wieczorowym. W 2010 r. pojawiła się oferta studiów podyplomowych z zakresu turystyki na jednej z uczelni. Na przestrzeni lat 2003-2010 spadek statystyk dot. studiów nastąpił w 2007 r., jednak w 2010 r. wartości te są zbieżne z rokiem 2003.

❑ Oferta studiów "turystyka i rekreacja" w województwie **łódzkim** uległa ograniczeniu w roku 2007 w porównaniu do 2003 r. i do 2010 r. pozostała na zbliżonym poziomie. Obecnie na ww. kierunku kształcą dwie uczelnie wyższe na studiach I, przy czym studia II stopnia i podyplomowe dostępne są jedynie na jednej uczelni. Obie uczelnie oferują studia w trybie dziennym i zaocznym - jednak jest to znaczący spadek w porównaniu do roku 2003.

❑ Oferta uczelni województwa **małopolskiego** jest stosunkowo bogata - studia na kierunku "turystyka i rekreacja" w 2010 r. dostępne są na pięciu uczelniach publicznych i czterech niepublicznych. Jest to wzrost i znacząca zmiana struktury oferty uczelni wyższych w porównaniu do 2003 r. - rozszerzona została oferta uczelni prywatnych, jak i studiów I i II stopnia oraz studiów podyplomowych, wcześniej niedostępnych. Tryby dzienny i zaoczny nadal pozostają najbardziej popularne.

❑ Województwo **mazowieckie** posiada największą ofertę szkół wyższych kształcących na kierunku "turystyka i rekreacja". Struktura oferty nie uległa znaczącym zmianom na przestrzeni lat 2003-2010, również dotyczy to trybów kształcenia. Rozszerzono ofertę jednostek kształcących na studiach II stopnia i magisterskich. W 2010 r. aż osiem uczelni wyższych oferowało studia podyplomowe w zakresie turystyki.

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

❑ Oferta edukacyjna w zakresie turystyki i rekreacji w województwie **opolskim** jest bardzo uboga i nie uległa zmianie od 2003 r. Na ww. kierunku kształci jedna uczelnia na studiach I stopnia w trybach dziennym i zaocznym. Niedostępne są możliwości kształcenia w dziedzinie turystyki na wyższych poziomach.

❑ W województwie **podkarpackim** tendencje w zakresie oferty uczelni wyższych nie zmieniły się znacząco w latach 2003-2010. Pojawiła się ponownie od 2003 r. oferta studiów podyplomowych na jednej z uczelni. Wszystkie uczelnie oferują studia w trybach dziennym i zaocznym, w trybie wieczorowym natomiast żadna.

❑ W województwie **podlaskim** poszerzyła się oferta szkół wyższych, oferujących studia na kierunku turystyka i rekreacja o jedną uczelnię publiczną w stosunku do roku 2007. Rozszerzona została również oferta studiów I stopnia. Wszystkie trzy uczelnie kształcą w trybach dziennym i zaocznym, niedostępna jest możliwość studiowania w trybie wieczorowym. Nie istnieje nadal oferta studiów podyplomowych z dziedziny turystyki.

❑ W porównaniu do 2007 roku w województwie **pomorskim** na kierunku "turystyka i rekreacja" kształci o jedną uczelnię publiczną więcej. Dostępne są studia I i II stopnia w trybach dziennym i zaocznym, przy czym jedna z uczelni oferuje również studia wieczorowe. W 2010 r. dostępne są trzy oferty studiów podyplomowych.

❑ W województwie **śląskim** w porównaniu do 2007 r. rozszerzyła się oferta uczelni wyższych w zakresie kształcenia na kierunku "turystyka i rekreacja", choć nadal nie osiągnięto liczebności takich szkół jak w roku 2003. W 2010 r. dwie uczelnie publiczne i cztery niepubliczne oferują studia I i II stopnia w trybach dziennym i zaocznym (wieczorowy tryb jest niedostępny). Dodatkowo istnieje możliwość kształcenia podyplomowego z zakresu turystyki na trzech uczelniach.

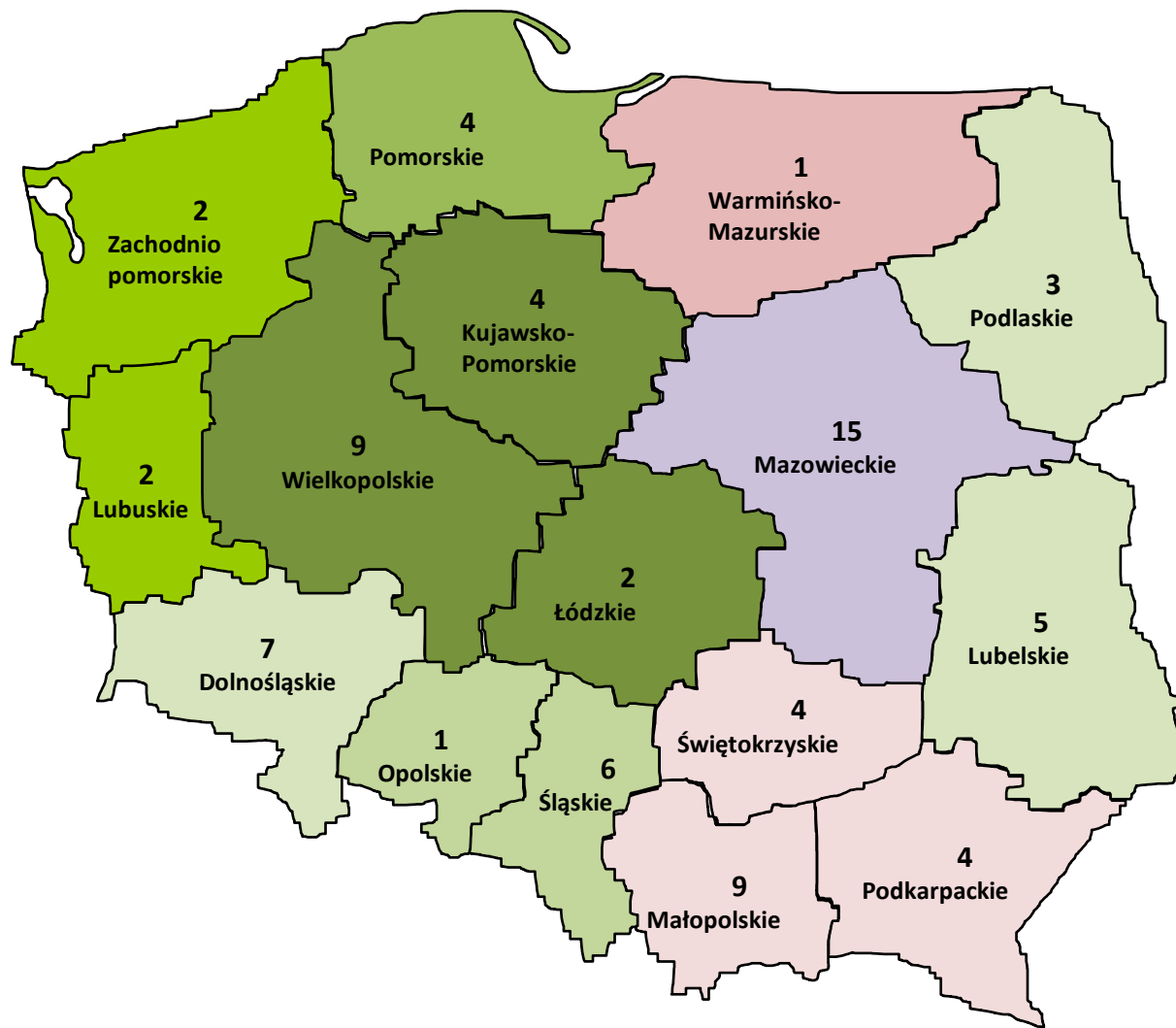
Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

- ❑ W województwie **świętokrzyskim** studia z zakresu turystyki i rekreacji dostępne są jedynie na niepublicznych uczelniach na poziomie licencjackim (I stopnia). Studia odbywają się w trybie dziennym i wieczorowym. Dodatkowo istnieje możliwość kształcenia podyplomowego na dwóch uczelniach, co było niedostępne w 2007 r.
- ❑ Województwo **warmińsko-mazurskie** posiada jedną z najuboższych ofert kształcenia w zakresie turystyki i rekreacji w całym kraju. Obecnie studia te dostępne są jedynie na jednej niepublicznej uczelni, oferujących studia I stopnia w trybie dziennym i zaocznym. Ograniczenie oferty jest znaczące zwłaszcza w porównaniu do 2003 r., gdy istniała możliwość kształcenia na studiach II stopnia i podyplomowym, co jest obecnie niedostępne.
- ❑ Uczelnie wyższe województwa **wielkopolskiego** mają stosunkowo bogatą ofertę edukacyjną w zakresie turystyki i rekreacji na tle innych województw. W zakresie liczby uczelni nastąpił wzrost w porównaniu do 2007 r. Studia I stopnia dostępne są na wszystkich uczelniach województwa, zaś II stopnia i podyplomowe na czterech z nich. Wszystkie uczelnie oferują studia w trybach dziennym i zaocznym, tryb wieczorowy jest zdecydowanie mniej popularny.
- ❑ Jedynie dwie szkoły wyższe w województwie **zachodniopomorskim** oferują kształcenie na studiach na kierunku "turystyka i rekreacja" (obie w trybie dziennym i zaocznym), przy czym studia uzupełniające magisterskie (II stopnia) dostępne są na jednej z nich. Oferta studiów podyplomowych nadal nie jest dostępna.

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

Rys. 152 Liczba uczelni wyższych w 2010 r. posiadających w swojej ofercie kierunek „turystyka i rekreacja”

Ogółem
78
uczelni

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej rok 2007

Tab. 22 Liczba uczelni wyższych według podmiotowości w 2007 r.

Podmiotowość uczelni	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
Liczba uczelni publicznych	3	1	1	1	1	2	3	1	3	1	1	1	0	0	4	1	24
Liczba uczelni niepublicznych	4	1	1	0	1	4	12	0	1	1	2	3	2	0	3	1	36
Suma	7	2	2	1	2	6	15	1	4	2	3	4	2	0	7	2	60

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej rok 2007

Tab. 23 Oferta uczelni wyższych według poziomów kształcenia w 2007 r.

Typ studiów	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
Liczba uczelni kształcących na studiach I stopnia	7	2	2	1	2	6	14	1	4	2	3	4	2	0	7	2	59
Liczba uczelni kształcących na studiach II stopnia	1	1	0	0	1	1	5	0	2	1	2	1	0	0	3	1	19
Liczba uczelni kształcących na jednolitych studiach magisterskich	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	4
Liczba uczelni oferujących studia podyplomowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej rok 2007

Tab. 24 Oferta uczelni wyższych według trybów kształcenia w 2007 r.

Typ studiów	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
Liczba uczelni kształcących w trybie stacjonarnym (dziennym)	7	2	2	1	2	5	15	1	4	2	3	4	2	0	7	2	59
Liczba uczelni kształcących w trybie niestacjonarnym (zaocznym)	7	1	2	1	2	5	15	1	3	2	3	4	2	0	7	2	57
Liczba uczelni kształcących w trybie niestacjonarnym (wieczorowym)	1	0	0	0	0	1	4	0	0	1	2	0	0	0	0	0	9

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej rok 2010

Tab. 25 Liczba uczelni wyższych według podmiotowości w 2010 r.

Podmiotowość uczelni	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
Liczba uczelni publicznych	3	3	4	2	1	5	4	1	3	2	2	2	0	0	5	1	38
Liczba uczelni niepublicznych	4	1	1	0	1	4	11	0	1	1	2	4	4	1	4	1	40
Suma	7	4	5	2	2	9	15	1	4	3	4	6	4	1	9	2	78

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej rok 2010

Tab. 26 Oferta uczelni wyższych według poziomów kształcenia w 2010 r.

Typ studiów	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
Liczba uczelni kształcących na studiach I stopnia	7	4	4	2	2	9	13	1	4	3	4	4	4	1	9	2	73
Liczba uczelni kształcących na studiach II stopnia	1	1	1	0	1	5	6	0	2	1	2	2	0	0	4	1	27
Liczba uczelni kształcących na jednolitych studiach magisterskich	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Liczba uczelni oferujących studia podyplomowe	6	1	2	1	1	3	8	0	1	0	3	3	2	0	4	0	35

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej rok 2010

Tab. 27 Oferta uczelni wyższych według trybów kształcenia w 2010 r.

Typ studiów	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
Liczba uczelni kształcących w trybie stacjonarnym (dziennym)	7	4	5	2	2	9	14	1	4	3	4	3	4	1	9	2	74
Liczba uczelni kształcących w trybie niestacjonarnym (zaocznym)	7	3	5	2	2	9	13	1	4	3	4	3	4	1	9	2	72
Liczba uczelni kształcących w trybie niestacjonarnym (wieczorowym)	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	5

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

□ Na rynku uczelni wyższych, oferujących kształcenie na kierunku turystyka i rekreacja, funkcjonuje zbliżona liczba uczelni publicznych i niepublicznych. Zauważalne są natomiast różnice regionalne w strukturze oferty. Największym skupiskiem uczelni kształcących na ww. kierunku jest województwo mazowieckie, a następnie małopolskie i wielkopolskie. Zwraca zatem uwagę wpływ dużych ośrodków akademickich, jakimi są Warszawa, Kraków i Poznań. Najuboższa oferta kształcenia występuje w województwach: lubuskim, opolskim, łódzkim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim.

□ W większości przypadków w województwach współistnieją szkoły publiczne i niepubliczne, jednak w przypadkach województw lubuskiego i opolskiego kierunek turystyczny dostępny jest jedynie na uczelniach publicznych, zaś w przypadkach województw świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego – tylko na uczelniach niepublicznych.

□ Obserwuje się występowanie ograniczonej oferty edukacyjnej województw potencjalnie atrakcyjnych turystycznie, osiągających znaczący udział turystyki w przychodach budżetowych – w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonuje jedna szkoła niepubliczna, kształcąca na poziomie studiów licencjackich, zaś w województwie pomorskim – dwie uczelnie publiczne i dwie niepubliczne.

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

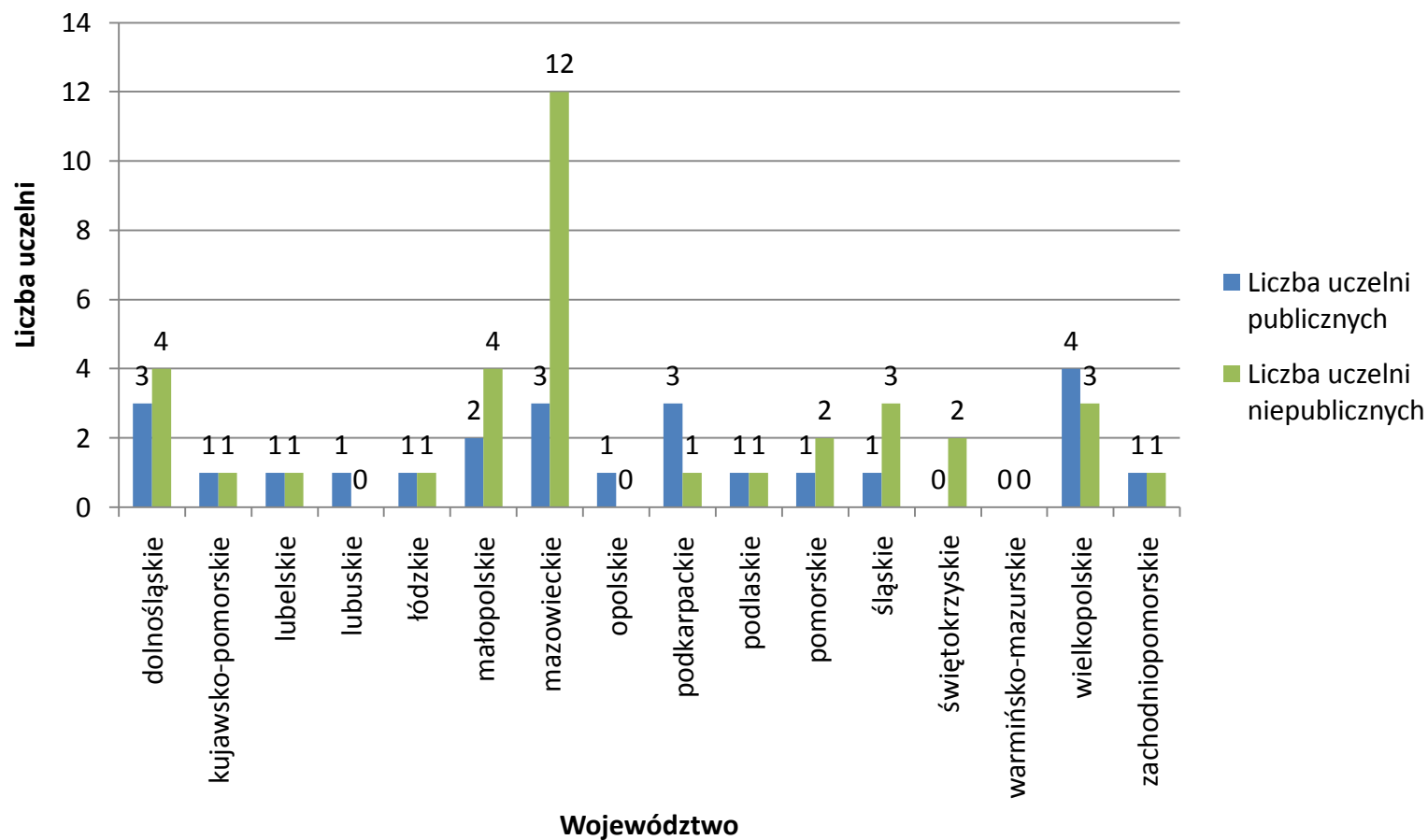
❑ We wszystkich regionach Polski dostępna jest edukacja na studiach I stopnia. Oferta studiów II stopnia w większości przypadków jest bardziej ograniczona, zaś w niektórych województwach kształcenie na poziomie uzupełniającym magisterskim jest niedostępne (lubuskie, opolskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie). W większości przypadków oferta studiów II stopnia jest związana z możliwością kształcenia podyplomowego w zakresie turystyki. Jednolite studia magisterskie są dostępne jedynie we Wrocławiu.

❑ Oferta studiów w trybie zaocznym zwykle towarzyszy ofercie w trybie dziennym. Znacząca większość uczelni oferuje studia zaoczne jednocześnie ze studiami dziennymi. Natomiast tryb wieczorowy kształcenia jest mało popularny i występuje jedynie w Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu i Krakowie.

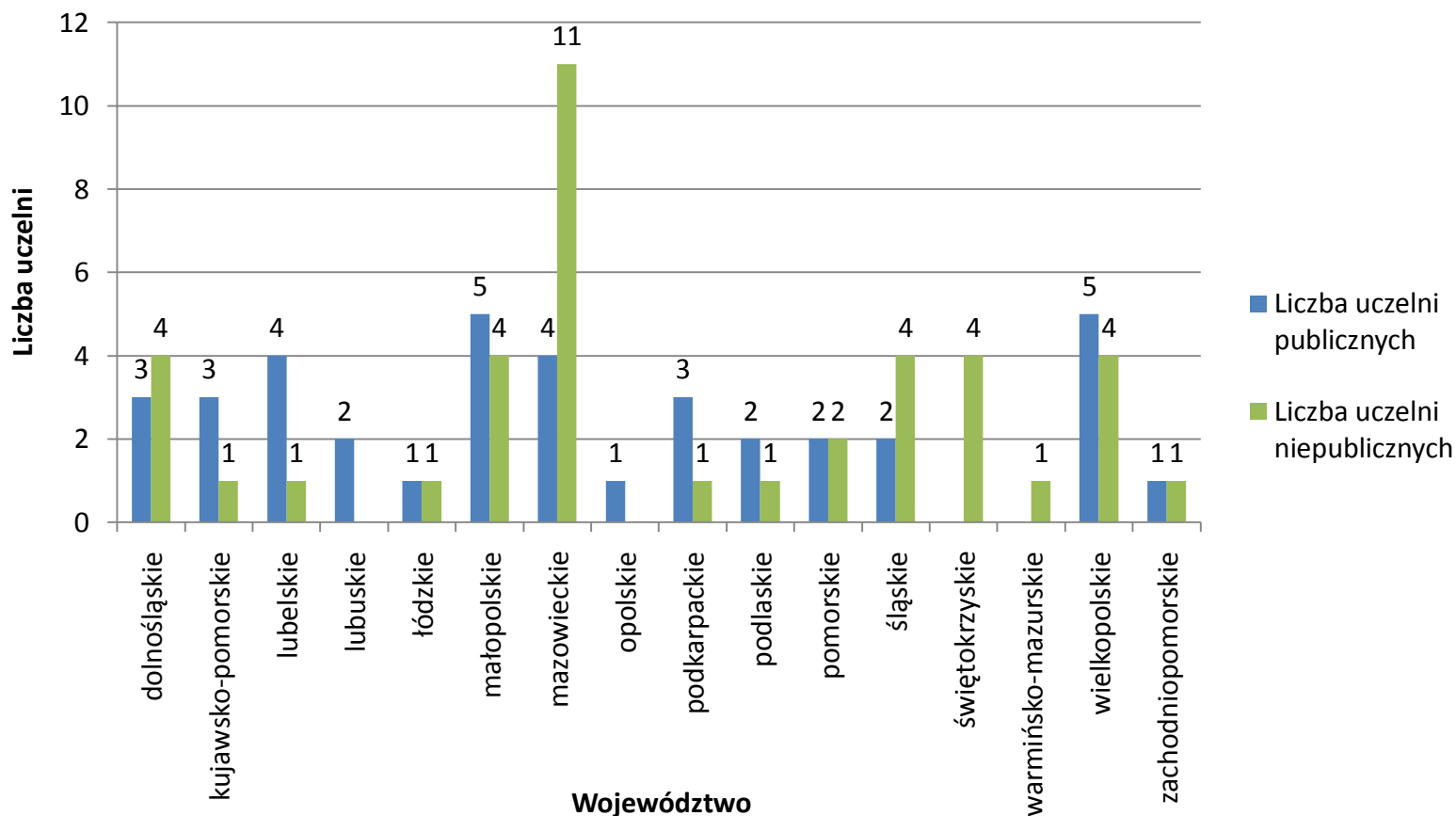
Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej – rok 2007

Rys.153 Liczba uczelni wyższych według podmiotowości w 2007 r.

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej – rok 2010

Rys. 154 Liczba uczelni wyższych według podmiotowości w 2010 r.

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

Liczba absolwentów oraz nauczane języki

❑ Ogólna liczba absolwentów wzrosła w porównaniu do roku 2007. Najbardziej przyczyniły się do tego województwa **mazowieckie, pomorskie, małopolskie i dolnośląskie**. W pozostałych województwach zanotowano podobny wynik lub tylko nieznaczny wzrost liczby absolwentów.

❑ 14 spośród przebadanych uczelni utworzyło kierunek **turystyka i rekreacja** w ciągu ostatnich trzech lat i w związku z tym nie miało jeszcze absolwentów tego kierunku.

❑ **Język angielski** jest nadal podstawowym językiem obcym w ofercie szkół wyższych. Uczelnie stopniowo rozszerzają swoją ofertę w tym zakresie. W porównaniu z rokiem 2007 najwięcej placówek zdecydowało się wprowadzić do oferty **język hiszpański**, w roku 2010 jest ich już 38 w całym kraju.

❑ Najbogatszą ofertę językową mają województwa z dużymi ośrodkami akademickimi: **mazowieckie, małopolskie i wielkopolskie**.

❑ Nowe kierunki są uruchamiane także w województwach, które w 2007 miały dość ubogą ofertę językową. Te zmiany można zobaczyć na przykładzie województwa **kujawsko-pomorskiego, lubelskiego** czy **świętokrzyskiego**.

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

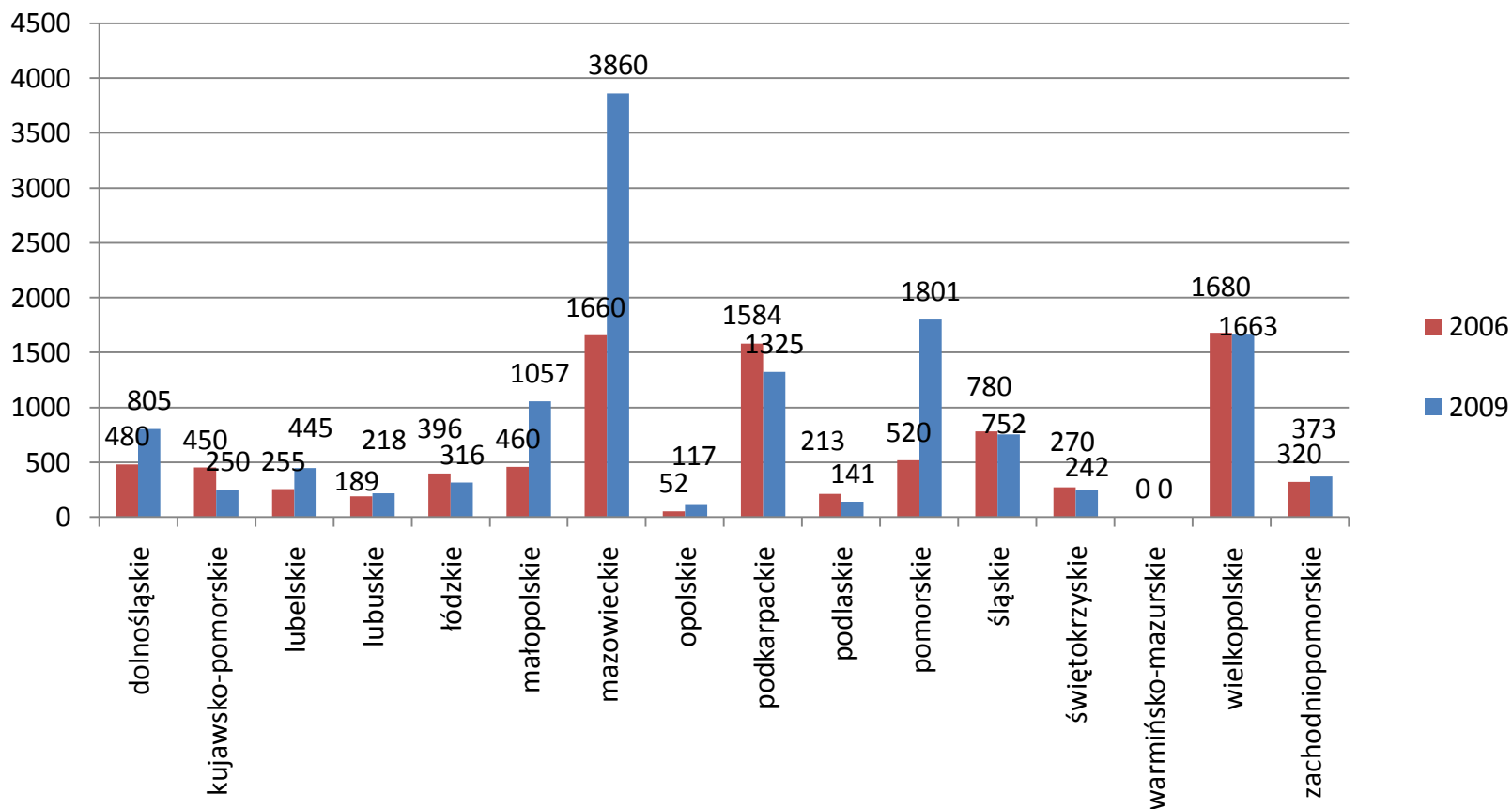
Tab. 28 Szacowana liczba absolwentów na kierunku turystyka i rekreacja w latach 2006 i 2009

Szacowana liczba absolwentów	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
2006	480	450	255	189	396	460	1660	52	1584	213	520	780	270	0	1680	320	9309
2009	805	250	445	218	316	1057	3860	117	1325	141	1801	752	242	0	1663	373	13365

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

Rys. 155 Szacowana liczba absolwentów na kierunku turystyka i rekreacja w latach 2006 i 2009

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 29 Oferta uczelni wyższych według nauczanych języków w 2007 r.

Oferowane języki obce	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
Liczba uczelni mających w ofercie język angielski	7	2	2	1	2	6	15	1	4	2	3	4	2	0	7	2	60
Liczba uczelni mających w ofercie język niemiecki	7	2	2	1	2	6	13	1	4	2	3	4	2	0	7	2	58
Liczba uczelni mających w ofercie język francuski	5	1	1	1	0	4	8	0	3	0	2	3	1	0	5	2	36
Liczba uczelni mających w ofercie język rosyjski	6	1	1	1	2	2	9	0	2	2	3	4	1	0	5	2	41
Liczba uczelni mających w ofercie język włoski	2	0	0	1	2	3	5	1	1	0	2	3	1	0	2	0	23
Liczba uczelni mających w ofercie język hiszpański	3	0	1	0	2	2	4	0	1	0	2	3	0	0	4	0	22

Analiza oferty edukacyjnej szkół wyższych kształcących kadry dla branży turystycznej

Tab. 30 Oferta uczelni wyższych według nauczanych języków w 2010 r.

Oferowane języki obce	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	łącznie
Liczba uczelni mających w ofercie język angielski	6	4	5	2	2	9	14	1	4	3	4	4	4	1	9	1	73
Liczba uczelni mających w ofercie język niemiecki	6	3	5	1	2	8	12	1	4	2	4	3	3	1	8	1	64
Liczba uczelni mających w ofercie język francuski	2	1	4	1	2	7	9	1	2	1	2	3	2	1	6	1	45
Liczba uczelni mających w ofercie język rosyjski	2	2	5	1	2	5	10	1	2	2	3	3	2	1	6	1	48
Liczba uczelni mających w ofercie język włoski	0	0	2	1	2	6	6	1	1	0	3	3	1	0	3	0	29
Liczba uczelni mających w ofercie język hiszpański	1	2	2	0	2	6	9	1	3	1	2	3	1	0	5	0	38

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Podstawy prawne i struktura egzaminu

Podstawy prawne przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 199, poz. 2046 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 maja 2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 2004 r. Nr 114, poz. 1195 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 3 lutego 2003 r. w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz.U. z 2003 r. Nr 49, poz. 411 i Dz.U. z 2005 r. Nr 66, poz. 580).

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Informacje ogólne o egzaminie zawodowym

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe służy do oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu. Mogą do niego przystąpić absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, techników, techników uzupełniających, oraz szkół policealnych, które kształcą w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego. Standardy wymagań dla poszczególnych zawodów zostały ustalone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 3 lutego 2003 r. i od tego czasu uległy niewielkim zmianom. Na ich podstawie tworzone są zestawy zadań egzaminacyjnych.

Egzamin zawodowy jest egzaminem zewnętrznym, przeprowadzają go okręgowe komisje egzaminacyjne pod nadzorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Propozycje arkuszy i zadań egzaminacyjnych przygotowują okręgowe komisje egzaminacyjne. CKE decyduje o tym, który zestaw zadań będą rozwiązywać zdający.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Struktura egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe

Etap pisemny (przeprowadzany w szkole, którą ukończył zdający)	Część I – zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności właściwe dla kwalifikacji w danym zawodzie (50 zadań)		Czas trwania: 120 min
	Część II - zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności związane z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą (20 zadań)		
Etap praktyczny (przeprowadzany w ośrodku egzaminacyjnym)	Absolwenci ZSZ	Wykonanie zadania egzaminacyjnego	Czas trwania: 180 – 240 min
	Absolwenci techników	Opracowanie projektu realizacji określonych prac (i wykonanie określonych prac)	

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Wymagania, które trzeba spełnić, aby przystąpić do egzaminu

Zdający powinien:

1. Ukończyć szkołę i otrzymać świadectwo ukończenia szkoły.
2. Złożyć pisemną deklarację przystąpienia do egzaminu zawodowego do dyrektora swojej szkoły, nie później niż do dnia 20 grudnia roku szkolnego, w którym zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego w sesji letniej, bezpośrednio po ukończeniu szkoły oraz nie później niż do dnia 20 września roku szkolnego, w którym zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego w sesji zimowej.
3. Zgłosić się na egzamin w terminie i miejscu wyznaczonym przez okręgową komisję egzaminacyjną z dokumentem potwierdzającym tożsamość (ze zdjęciem i z numerem PESEL).

Zdający o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinien dodatkowo przedłożyć opinię lub orzeczenie wskazujące na dostosowanie warunków i formy przeprowadzania egzaminu do jego indywidualnych potrzeb.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Wymagania, które trzeba spełnić, aby zdać egzamin

Przyjęto, że w etapie pisemnym zdający może otrzymać za każde prawidłowo rozwiązane zadanie 1 punkt.

Zdający zda ten etap egzaminu, jeśli uzyska:

- z części I – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
- z części II – co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania.

W etapie praktycznym, w zależności od zakresu egzaminu sformułowanego w zadaniu o treści ogólnej oceniany będzie projekt realizacji określonych prac lub projekt realizacji określonych prac oraz efekt wykonanych prac zgodnie z ustalonymi kryteriami oceniania przyjętymi dla danego zadania. Spełnienie ustalonych dla zadania kryteriów wykonania, pozwoli na uzyskanie maksymalnej liczby punktów.

- ✓ Zdający zda ten etap egzaminu, jeśli uzyska co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.
- ✓ Zdający zda egzamin zawodowy, jeśli spełni wymagania ustalone dla obu etapów egzaminu.
- ✓ Zdający, który zdał egzamin, otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w danym zawodzie.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Tab. 31. Wyniki egzaminów zawodowych w roku 2007 i 2009

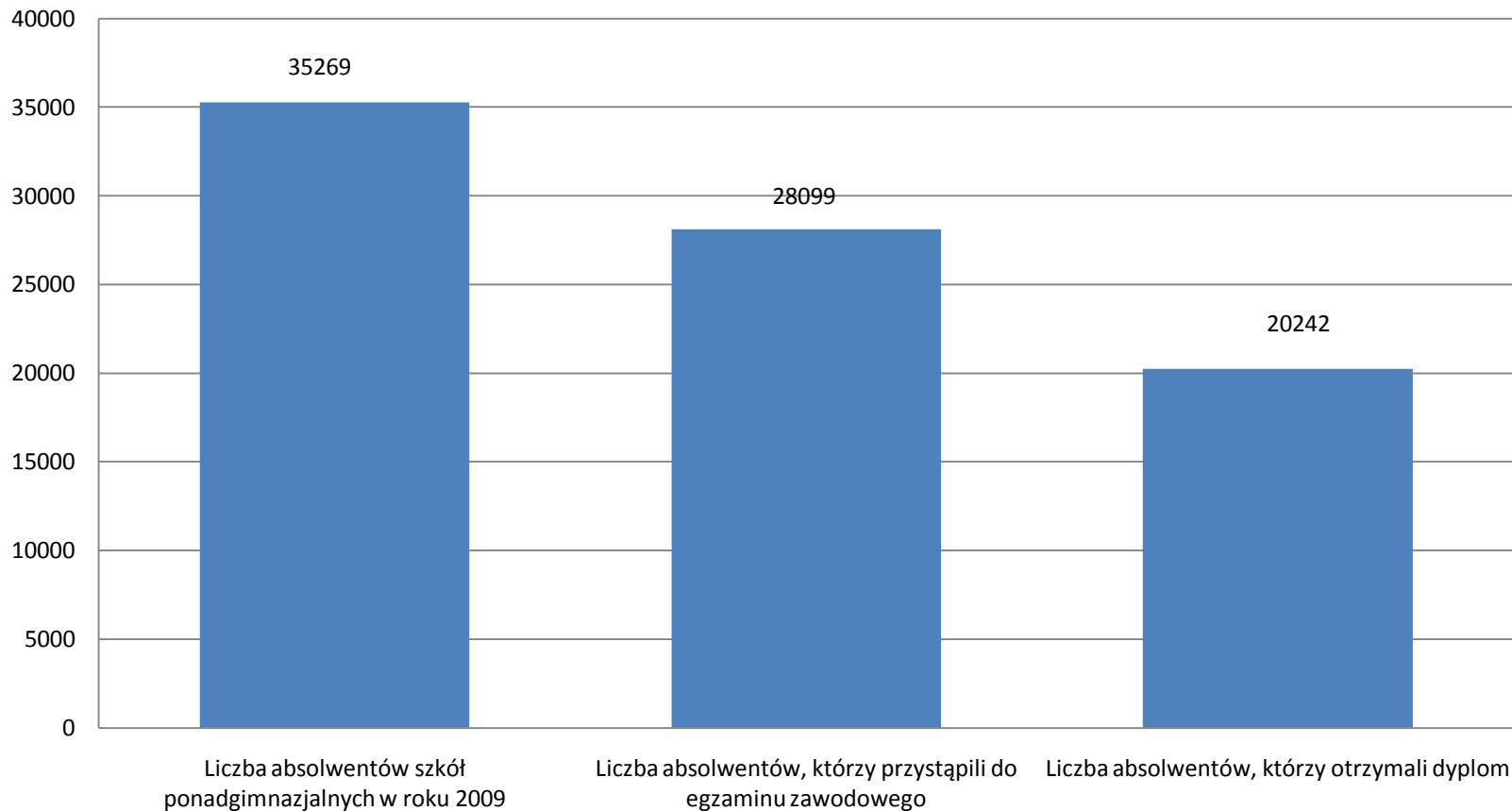
	2007			2009		
	Liczba osób, które przystąpiły do egzaminu	Liczba osób, które otrzymały dyplom	Odsetek osób, które otrzymały dyplom	Liczba osób, które przystąpiły do egzaminu	Liczba osób, które otrzymały dyplom	Odsetek osób, które otrzymały dyplom
Technik hotelarstwa	7644	3525	48,60%	8423	4320	51,30%
Technik obsługi turystycznej	3108	1394	44,85%	1209	374	30,90%
Technik organizacji usług gastronomicznych	4049	3114	76,90%	3413	2505	73,40%
Kelner	602	347	57,64%	778	575	73,90%
Kucharz	1968	1385	70,37%	3054	2415	79,10%
Kucharz małej gastronomii	11509	7870	62,90%	11104	9946	89,60%
Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	bd	bd	bd	118	107	90,70%

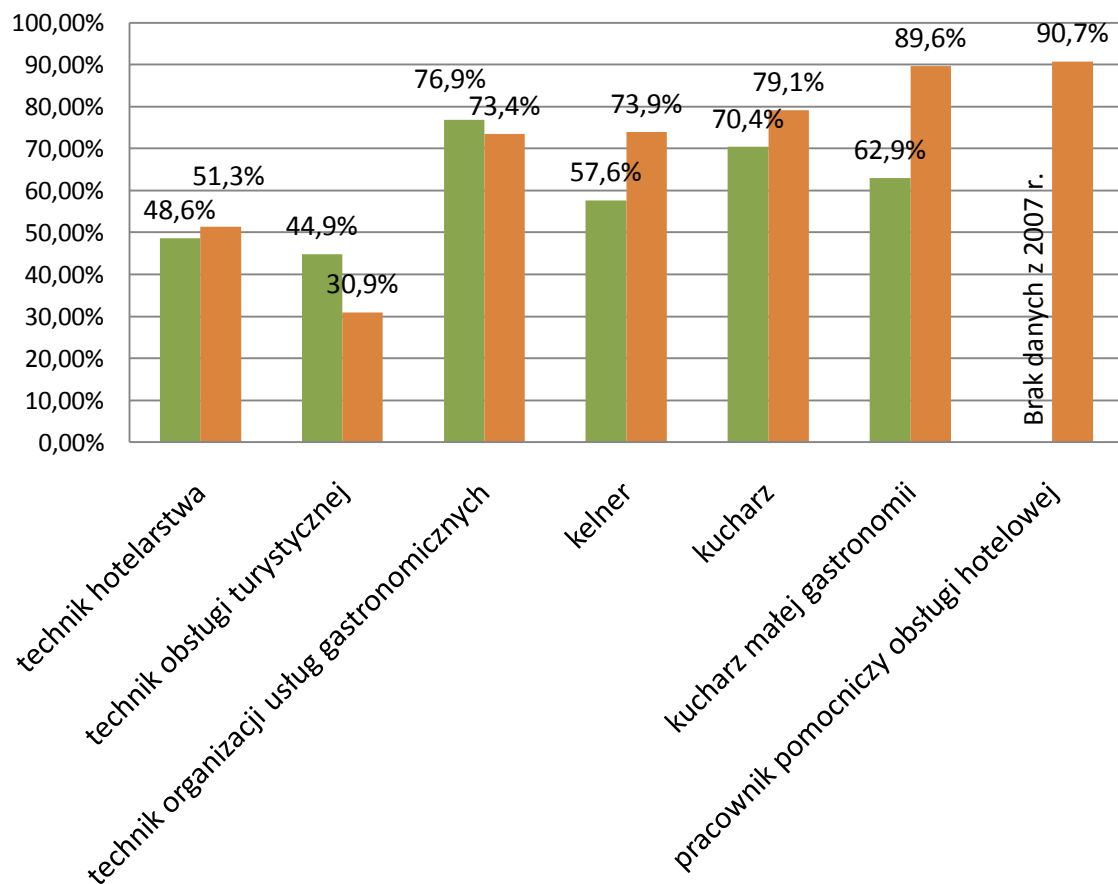
Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Rys.156. Liczebności absolwentów przystępujących do egzaminu zawodowego

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Rys. 157 Wyniki egzaminów zawodowych w roku 2007 i 2009

■ Odsetek osób, które otrzymały dyplom w 2007 r.

■ Odsetek osób, które otrzymały dyplom w 2009 r.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

- Zwraca uwagę stosunkowo niska zdawalność egzaminu w zawodach związanych z turystyką. W 2009 r. wyniosła 51,3% w zawodzie **technik hotelarstwa** i 30,9% w zawodzie **technik obsługi turystycznej**.
- W przypadku każdego z pozostałych zawodów zdawalność egzaminów przekroczyła 70%.
- Największe problemy sprawiły zdającym zadania wymagające znajomości języka obcego.** W przypadku zawodu **technik hotelarstwa** tylko 52% zdających potrafiło poprawnie napisać w języku obcym list powitalny dyrektora hotelu skierowany do gościa specjalnego. Zdający mogli wybrać język, w którym wykonają to zadanie (angielski, niemiecki, rosyjski lub francuski).
- Podobne wyniki osiągnęli zdający opracowując wykaz działań hotelu związanych z kompleksową obsługą gościa (55% odpowiedzi spełniających wymagania), oraz proponując procedury przyjęcia gościa do hotelu i wymeldowania go z hotelu (50%).
- Dla zdających egzamin w zawodzie **kucharz małej gastronomii** łatwiejsze okazało się organizowanie pracy, wykonywanie jej i prezentowanie jej efektów (ok. 90% poprawnych odpowiedzi) niż jej planowanie (61%). Mimo to ogólna zdawalność egzaminu w tym zawodzie wyniosła aż 89,6%.
- W przypadku egzaminu w zawodzie **technik organizacji usług gastronomicznych** zadania, w których osiągnięto najniższe wyniki, polegały na przygotowaniu oferty organizacyjnej oraz zaproponowaniu menu wraz z kalkulacją kosztów konsumpcji (67% poprawnych odpowiedzi).

A waiter in a white tuxedo jacket and black bow tie is holding a silver tray. The image is a close-up of the waiter's torso and hands. A semi-transparent white rectangular box is overlaid on the center of the image, containing the text "Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza".

Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza

Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza

- ❑ Zgodnie z ustawą o rzemiośle z dnia 22.03.1989 r., znowelizowanej ustawą z dnia 26.07.2001 r. poszczególne izby rzemieślnicze mają prawo przeprowadzania egzaminów czeladniczych i mistrzowskich oraz potwierdzania ich świadectwami czeladniczymi i dyplomami mistrzowskimi. Nadzór nad działalnością komisji egzaminacyjnych sprawuje Związek Rzemiosła Polskiego. Na liście zawodów rzemieślniczych, w których przeprowadzane są egzaminy czeladnicze i mistrzowskie znajdują się dwa zawody objęte niniejszym badaniem: **kucharz** i **kucharz małej gastronomii**.
- ❑ Mimo, że ustawa zdefiniowała działalność rzemieślniczą wykluczając z niej zawody gastronomiczne, izby rzemieślnicze posługiwały się wcześniejszym wykazem rzemiosł, aby umożliwić kształcenie i egzaminowanie w rzemiośle kuchmistrzostwo. Do 2004 odbywało się przygotowanie zawodowe w rzemiośle kuchmistrzostwo i odbywały się egzaminy czeladnicze i mistrzowskie przeprowadzane przez izbowe komisje egzaminacyjne.
- ❑ Od 2006 nie można uzyskać świadectwa czeladniczego ani dyplomu mistrzowskiego w zawodach kucharz i kucharz małej gastronomii. Niektóre izby rzemieślnicze prowadzą naukę tych zawodów i można przy nich zdawać egzaminy, jednak są to egzaminy przeprowadzane przez Państwowe Komisje Egzaminacyjne, zgodnie ze standardami Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza

- ❑ Od kilku lat środowiska rzemieślnicze zabiegają o zmianę ustawy o rzemiośle i uznanie zawodów kucharz i kucharz małej gastronomii za zawody rzemieślnicze. Wskazują, że wtedy możliwe będzie przeprowadzanie egzaminów zgodnie ze standardami Związku Rzemiosła Polskiego i na właściwym poziomie.
- ❑ W czerwcu 2008 r. poseł Adam Wykręt złożył do Ministra Gospodarki interpelację w sprawie nieuznawania tych zawodów za zawody rzemieślnicze. W odpowiedzi Minister Gospodarki Waldemar Pawlak przyznał, że występuje „pewien dualizm systemu kształcenia” w tych zawodach, a przygotowanie zawodowe może odbywać się zarówno w systemie szkolnym, jak i pozaszkolnym. Nie odniósł się do sugestii zmiany ustawy w celu uznania wymienionych zawodów za zawody rzemieślnicze, stwierdzając, że „zabezpieczony (...) jest nieograniczony dostęp do wiedzy i nauki zawodu w formie i zakresie wybranym przez zainteresowanych, bez ograniczania kompetencji żadnych z instytucji”
- ❑ Na stronie internetowej Związku Rzemiosła Polskiego dostępny jest „Wykaz zawodów odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła, w których izby rzemieślnicze powołały komisje egzaminacyjne, przeprowadzające egzaminy na tytuły czeladnika i mistrza”. Przy zawodach kucharz i kucharz małej gastronomii widnieje informacja o zawieszeniu działalności komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych do czasu zmian w ustawie.

Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza

Warunki dopuszczenia do egzaminu na tytuł czeladnika

Do egzaminu na tytuł czeladnika może przystąpić osoba, która spełnia jeden z następujących warunków:

- ukończyła naukę zawodu u rzemieślnika oraz dokończanie teoretyczne w szkole lub w formach pozaszkolnych
- posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz uzyskała umiejętności zawodowe w zawodzie, w którym zdaje egzamin, w formie pozaszkolnej
- posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz co najmniej dwuletni lub trzyletni staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin - odpowiednio do okresu kształcenia w danym zawodzie przewidzianego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, określonej w odrębnych przepisach
- posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz co najmniej dwuletni lub trzyletni staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin - odpowiednio do okresu nauki w danym zawodzie ustalonym przez Związek Rzemiosła Polskiego, jeżeli zawód nie występuje w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego
- posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej, prowadzącej kształcenie zawodowe o kierunku związanym z zawodem, w którym zdaje egzamin
- posiada tytuł zawodowy w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, oraz po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej półroczny staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin.

Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza

Warunki dopuszczenia do egzaminu na tytuł mistrza

Do egzaminu na tytuł mistrza może przystąpić osoba, która spełnia jeden z następujących warunków:

- posiada tytuł czeladnika lub równorzędny w zawodzie, w którym zdaje egzamin, i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej trzyletni staż pracy w tym zawodzie albo łącznie przed i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej sześcioletni staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin, oraz świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej
- przez okres co najmniej sześciu lat w ramach samodzielnie prowadzonej działalności gospodarczej wykonywała zawód, w którym zdaje egzamin, i posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej
- posiada tytuł czeladnika lub równorzędny w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej trzyletni staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin, oraz świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej
- posiada tytuł mistrza w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, i po uzyskaniu tytułu mistrza co najmniej roczny staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin, oraz świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej

Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza

Warunki dopuszczenia do egzaminu na tytuł mistrza c.d.

posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej lub dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej, dających wykształcenie średnie, w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, i tytuł zawodowy w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, oraz po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej dwuletni staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin

posiada dyplom ukończenia szkoły wyższej na kierunku lub w specjalności w zakresie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej roczny staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin.

Ocenianie egzaminów na tytuł czeladnika lub mistrza

Szczegółowe kryteria oceniania obydwu etapów egzaminu opracowuje komisja egzaminacyjna i przedstawia je do zatwierdzenia izbie rzemieślniczej. Oceny ustala się w sześciostopniowej skali. Kandydat zdał egzamin, jeżeli z obu etapów egzaminu uzyskał oceny co najmniej dopuszczające.

Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza

Struktura egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika lub mistrza

Egzamin teoretyczny	Część pisemna (test) – co najmniej po dwa pytania z zakresu każdego tematu egzaminacyjnego	Czas trwania: maks. 210 min
	Część ustna	Czas trwania: do 30 min
Egzamin praktyczny	Samodzielne wykonanie przez kandydata zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności praktyczne. Przeprowadzany w zakładzie rzemieślniczym lub w warsztatach szkoleniowych pod nadzorem członków zespołu egzaminacyjnego.	Czas trwania: nie dłużej niż 24 godziny łącznie w ciągu trzech dni

Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza

Struktura egzaminu zawodowego na tytuł czeladnika

Zakres tematyki części pisemnej egzaminu teoretycznego:

- rachunkowość zawodowa
- dokumentacja działalności gospodarczej
- rysunek zawodowy
- zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej
- podstawowe zasady ochrony środowiska
- podstawowe przepisy prawa pracy
- podstawowa problematyka prawa gospodarczego i zarządzania przedsiębiorstwem

Zakres tematyki części ustnej egzaminu teoretycznego:

- technologia
- maszynoznawstwo
- materiałoznawstwo

Egzamin zawodowy na tytuł czeladnika lub mistrza

Struktura egzaminu zawodowego na tytuł mistrza

Zakres tematyki części pisemnej egzaminu teoretycznego:

- rachunkowość zawodowa wraz z kalkulacją
- dokumentacja działalności gospodarczej
- rysunek zawodowy
- zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej
- podstawowe zasady ochrony środowiska
- podstawowe przepisy prawa pracy
- podstawowa problematyka prawa gospodarczego i zarządzania przedsiębiorstwem
- podstawy psychologii i pedagogiki
- metodyka nauczania

Zakres tematyki części ustnej egzaminu teoretycznego:

- technologia
- maszynoznawstwo
- materiałoznawstwo

Analiza rynku pracy w zakresie turystyki

Reforma programowa MEN

Na podstawie „Założenia projektowanych zmian. Kształcenie zawodowe i ustawiczne”, Informator MEN 2010

Badania przeprowadzone z pracodawcami pokazują, że na rynku pracy przede wszystkim brakuje pracowników mających umiejętności zawodowe powiązane z umiejętnościami ogólnymi (matematycznymi, informatycznymi, językowymi, komunikacyjnymi), a także samodzielnością myślenia i rozumowania analitycznego. Wykształcenie ogólne zatem powinno stanowić podwalinę do rozwoju umiejętności zawodowych. Obecna forma kształcenia zatem nie stanowi odpowiedzi na potrzeby rynku pracy.

MEN wdraża obecnie reformę programową, zakładającą wzmocnienie kształcenia ogólnego w szkołach zawodowych ponadgimnazjalnych w taki sposób, aby stanowiło ono spójną całość z programem ogólnym szkół gimnazjalnych. Zostanie również zwiększona liczba godzin kształcenia praktycznego (nie mniej niż 60% czasu kształcenia zawodowego w zasadniczej szkole zawodowej i nie mniej niż 50% w technikum).

Reforma programowa MEN

Ponadto, reforma zakłada również włączenie pracodawców w proces kształcenia, wpływ na formę i treść egzaminów, organizację staży w przedsiębiorstwach oraz modernizację systemu doskonalenia nauczycieli, co ma umożliwić dostęp do najnowocześniejszych rozwiązań i nowości praktycznych. Rozwiązanie to ma na celu eliminację rozdźwięku między potrzebami rynku pracy a umiejętnościami absolwentów szkół zawodowych.

MEN podejmuje kroki do zawierania porozumień w zakresie współpracy na rzecz poprawy kształcenia zawodowego z organizacjami pracodawców, samorządami gospodarczymi oraz innymi organizacjami pozarządowymi. Nowelizacja ustawy o systemie oświaty zakłada nawet włączanie w system kształcenia specjalistów bez przygotowania pedagogicznego – np. praktyków, pracowników przedsiębiorstw lub organizacji branżowych. MEN planuje, iż projektowane zmiany zaczną obowiązywać w roku szkolnym 2012/13.

Zmiana klasyfikacji zawodów

Zakładana jest również zmiana klasyfikacji zawodów, aby w jak największym stopniu odpowiadały one potrzebom pracodawcy. W związku z tym, klasyfikacja zawodów powinna odpowiadać systemowi kwalifikacji na europejskim rynku pracy – drogą do tego jest przyjęcie przez Polskę zaleceń Parlamentu Europejskiego i Rady Europy w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (EQF) oraz w sprawie ustanowienia europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET), co ciągnie za sobą opracowanie i wdrażanie Krajowych Ram Kwalifikacji, w tym krajowego rejestru kwalifikacji. Zmiana systemu klasyfikacji nie tylko zmieni podejście do uczenia się jako procesu nastawionego na efekt, podniesie jakość kształcenia zawodowego, ale również ułatwi spełnianie oczekiwań pracodawców w zakresie poszukiwania pracowników.

Modyfikacja systemu klasyfikacji polegać będzie na pogrupowaniu i integrowaniu zawodów w oparciu o klasyfikację gospodarczą (klasyfikację zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy), co zredukuje liczbę zawodów dzięki połączeniu zawodów, w których zadania zawodowe pokrywają się ze sobą. Następnie w zawodach zostaną wyodrębnione i nazwane kwalifikacje, które będą potwierdzane w ramach egzaminów zewnętrznych. Kwalifikacje te będą opisane w nowych podstawach programowych kształcenia zawodowego jako zasób wiadomości, umiejętności i postaw.

Zmianie ulegnie również forma przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. Większy udział w nich będą miały organizacje pracodawców, stowarzyszenia zawodowe, samorządy gospodarcze oraz indywidualni pracodawcy, co pozwoli na przygotowanie pracowników zgodnie z potrzebami rynku pracy. W związku z tym zlikwidowany zostanie system egzaminów na tytuły zawodowe, organizowanych przez państwowe komisje egzaminacyjne. Egzaminy będą jednolite bez względu na formę kształcenia i będą zgodne z obowiązującymi normami funkcjonującymi w krajach UE. 295

Rejestrowane bezrobocie w zawodach gastronomiczno-hotelarskich w I półroczu 2010 roku

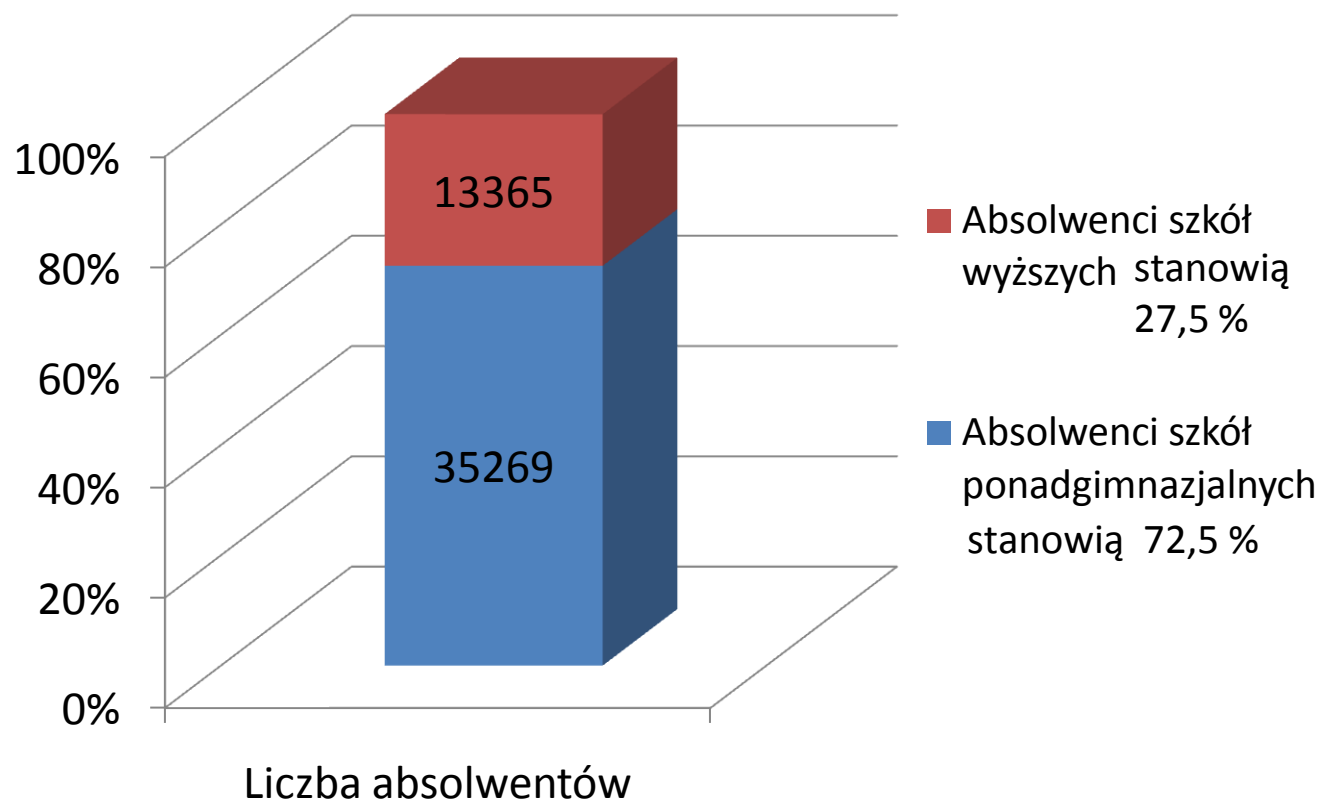
W I półroczu 2010 roku liczba osób bezrobotnych w zawodach gastronomiczno-hotelarskich wyniosła 53,8 tys., w tym samym okresie w urzędach pracy zgłoszono 25 tys. ofert pracy w tych zawodach. Stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby ofert pracy w zawodach gastronomiczno-hotelarskich wyniósł więc 2,14. Dla wszystkich zawodów ten wskaźnik wyniósł 2,64.

Występują duże różnice w liczebności osób bezrobotnych i zapotrzebowaniu na pracę w ramach poszczególnych zawodów. Do najmniej poszukiwanych zawodów należą: organizator usług hotelarskich (zawód szkolny: technik hotelarstwa, stosunek liczby bezrobotnych do liczby ogłoszeń: 57,13), organizator usług gastronomicznych (zawód szkolny: technik organizacji usług gastronomicznych, 48,05). W przypadku pozostałych zawodów wartość tego wskaźnika nie przekracza 10 (kelner: 1,71; kucharz: 2,93; technik obsługi turystycznej: 8,02; kucharz małej gastronomii: 9,41).

Mimo, że zawody gastronomiczno-hotelarskie cieszą się u pracodawców stosunkowo dużym zainteresowaniem w porównaniu do zawodów ogółem, można zauważyć niedopasowanie oferty kształcenia zawodowego i ponadgimnazjalnego do potrzeb rynku pracy. Szczególnie zwraca uwagę nadmiar absolwentów techników. Należy jednak pamiętać, że prezentowane dane dotyczą bezrobocia rejestrowanego.

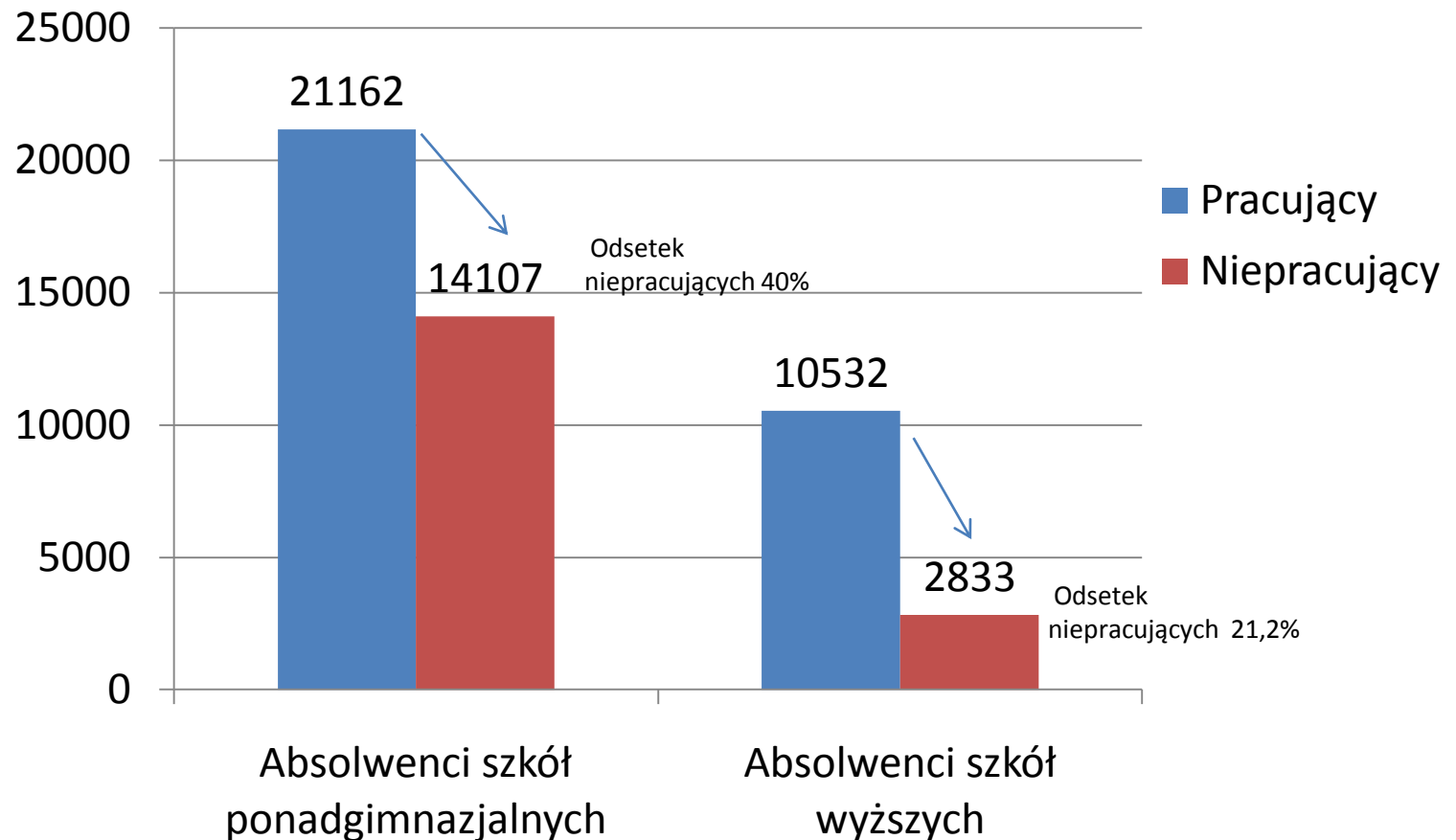
Stan zatrudnienia w zawodach gastronomiczno-hotelarskich w oparciu o wyniki badania

Rys. 157 Liczba pracujących absolwentów (w oparciu o wyniki badania)

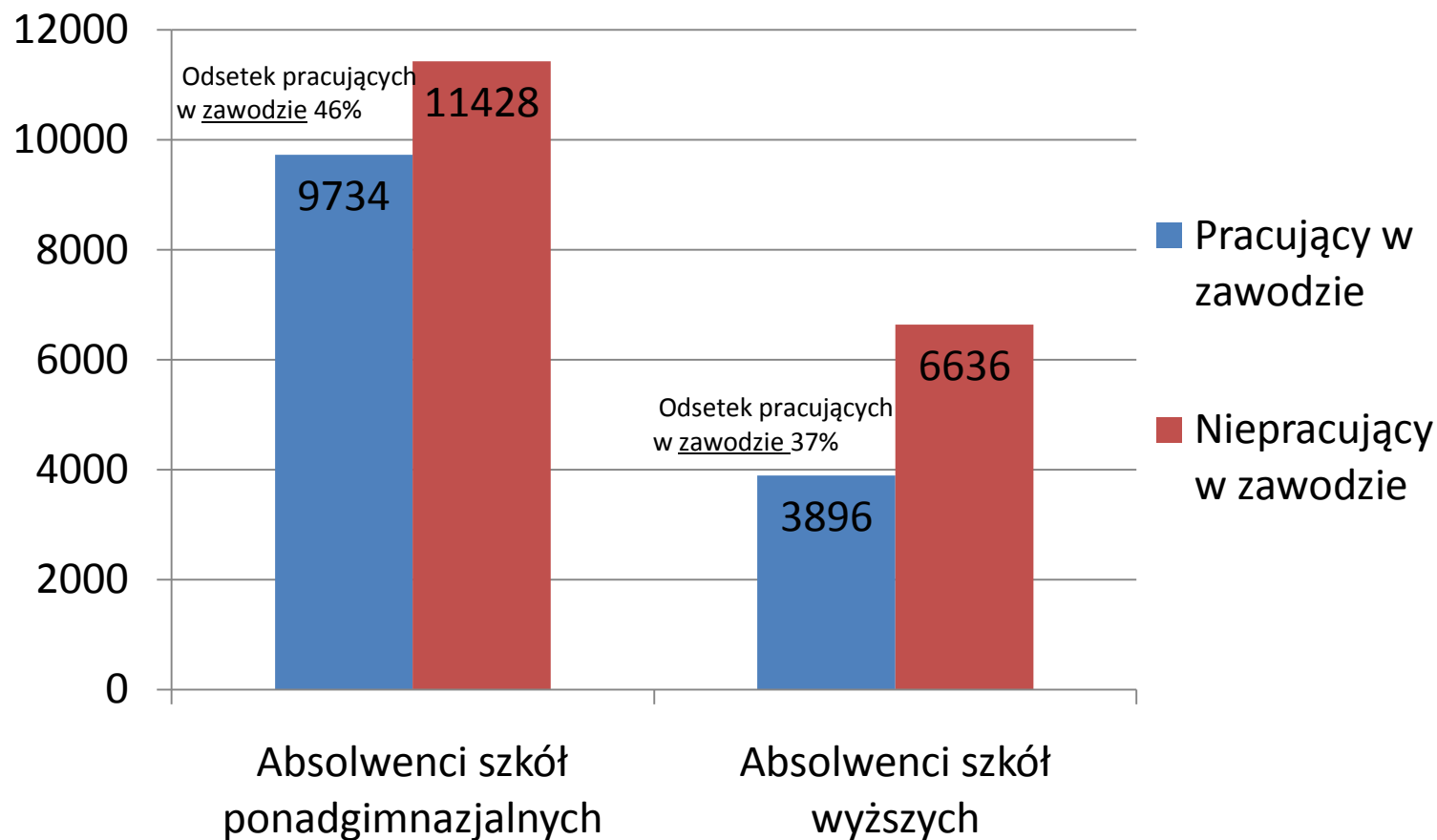
Stan zatrudnienia w zawodach gastronomiczno-hotelarskich w oparciu o wyniki badania

Rys. 159 Liczba pracujących absolwentów (w oparciu o wyniki badania)

Stan zatrudnienia w zawodach gastronomiczno-hotelarskich w oparciu o wyniki badania

Rys. 160 Liczba absolwentów pracujących w zawodzie (w oparciu o wyniki badania, analizą objęto tylko pracujących absolwentów)

Ocena poziomu przygotowania kadr turystycznych z wyższym wykształceniem

Pracodawcy oceniają przygotowanie do pracy absolwentów kierunków turystycznych na uczelniach wyższych jako niewystarczające (na podstawie sondy przeprowadzonej na portalu „Rynek Turystyczny”, Polskie Wydawnictwa Specjalistyczne). Przyczyną tego stanu rzeczy jest przede wszystkim zbyt mała ilość zajęć praktycznych oraz wąska specjalizacja kształcenia. Innymi problemami, z jakimi boryka się kształcenie wyższe na kierunku turystyka i rekreacja jest zbyt duża liczba absolwentów tego kierunku w stosunku do zapotrzebowania na rynku pracy, jak również obniżający się poziom kształcenia, z czym wiąże się deficyt wykładowców specjalizujących się w turystyce z tytułami profesora i doktora habilitowanego.

W szkolnictwie wyższym brakuje także odniesień do zmian w branży turystycznej – a więc nowych technologii, zmian świadomości zdrowotnej i ekologicznej społeczeństwa, zmian modeli wypoczynku, również w odniesieniu do starzejącego się społeczeństwa oraz zróżnicowanego poziomu dochodów (za: *Kształcenie kadr turystycznych w polskich szkołach wyższych*, Ryszard Winiarski AWF Kraków).

Główne zarzuty, jakie są stawiane obecnej formie kształcenia wyższego przez pracodawców, to nieadekwatność umiejętności do potrzeb rynku pracy, mała wiedza na temat geografii, obsługi systemów rezerwacyjnych, obsługi klienta, niewystarczająca znajomość języków obcych, mała wiedza w zakresie ekonomicznych aspektów działalności turystycznej.

Ocena poziomu przygotowania kadr turystycznych z wyższym wykształceniem

Planowana jest zmiana systemu konstrukcji programów kształcenia na uczelniach wyższych, która zakłada pozostawienie uczelniom większej niż obecnie autonomii w doborze zajęć. Niestety, podejście takie może się wiązać ze zróżnicowaniem oferty a tym samym i poziomu kształcenia na różnych uczelniach. Mogą zdarzyć się nieprawidłowości związane z chęcią ograniczenia kosztów, polegające na konstrukcji programu zajęć przy wykorzystaniu zatrudnionych wykładowców, co znacząco zmniejszy różnorodność oferty uczelni. Dodatkowo, zbyt zróżnicowane programy zajęć na różnych uczelniach przyczynią się do trudności w porównaniu jakości wykształcenia kandydatów na pracowników przez pracodawców.

Plany otwarcia kierunku „Gospodarka turystyczna”

Od kilku lat podejmowane są próby otwarcia kierunku „Gospodarka turystyczna” jako odpowiedzi na potrzeby rynku pracy. Kształcenie na tym kierunku wiązałoby się z większym naciskiem na zajęcia ekonomiczne oraz praktyczne, przy wykorzystaniu specjalistów pracujących w branży, a nie jedynie naukowców, przekazujących wiedzę teoretyczną. Takie podejście umożliwi budowanie aktywnej postawy studentów ukierunkowanej na samokształcenie i doskonalenie.

Nowością na kierunku „Gospodarka turystyczna” byłoby także ograniczenie godzin wychowania fizycznego, co spotyka się z krytyką środowisk akademickich. Jednakże według pracodawców absolwenci ww. kierunku byłoby lepiej przygotowani do pracy w sektorze turystycznym.

Innym argumentem krytycznym jest fakt, iż liczba kierunków studiów wyższych jest planowana do zmniejszenia i konsolidacji, w związku z czym projekt stworzenia nowego kierunku stoi w sprzeczności z tymi planami.

Projekt nowego kierunku studiów został przedłożony przez Departament Turystyki Ministerstwa Sportu i Turystyki w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jednak prace nad nim zostały odłożone w czasie.

Podsumowanie

Podsumowanie

Pomiar zrealizowano w okresie od 17 czerwca do 3 września 2010 roku. Badanie opierało się na triangulacji metod ilościowych oraz metody niereaktywnej typu *desk research*. Macierz statystyczną skonstruowano na podstawie danych zgromadzonych za pomocą formularza CATI. Jednostkami obserwacji byli absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w zawodach zawartych w SIWZ, absolwenci uczelni wyższych kierunku turystyka i rekreacja oraz pracodawcy branż turystyka, hotelarstwo i gastronomia.

W schemacie losowania próby zastosowano jeden z modeli losowania z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wielkości (PPS - *Probability Proportional to Size*). Jednostki wstępnie przed losowaniem podlegały procedurze warstwowania według wykazu NTS2 (województwa), rodzaj podmiotu obserwacji, wielkość podmiotu (ze względu na liczbę zatrudnianych pracowników). Zrealizowana próba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych liczyła 500 osób; absolwentów szkół wyższych 500 respondentów oraz 150 pracodawców. Dane bazowe do operatu zostały przygotowane na podstawie informacji zawartych w statystykach publicznych. Analizę statystyczną przeprowadzono za pomocą pakietu SPSS/PASW Statistics.

Badanie typu *desk research* bazowało na dokumentacji zawierającej podstawowe charakterystyki w zakresie poszukiwanych informacji.

Analizę merytoryczną przygotowano w oparciu o dane edycji badawczych z roku 2003, 2007, 2010.

Podsumowanie

I . Losy zawodowe absolwentów:

Dane uzyskane z pomiarów z roku 2003, 2007 oraz 2010 wykazują zróżnicowanie na poziomie metodologicznych procedur gromadzenia charakterystyk statystycznych oraz na poziomie analizy porównawczej zbiorów.

Profile biografii zawodowych absolwentów różnicuje ścieżka edukacyjna, struktura zawodowa, płeć, wielkość miejscowości zamieszkania, przynależność do grupy społeczno zawodowej (status zatrudniony/bezrobotny).

Wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (absolwentów w wyuczonych zawodach związanych z turystyką, hotelarstwem i gastronomią) dominują abiturienti techników oraz zasadniczych szkół zawodowych.

Wydaje się, że oferta szkół policealnych i techników uzupełniających w mniejszym stopniu bazuje na propozycjach ścieżek edukacyjno-zawodowych związanych z turystyką i rekreacją. Absolwenci ukończyli przede wszystkim szkoły publiczne, co sugeruje akcydentalność badanych zawodów w ofercie szkół niepublicznych. Struktura zawodów ujawnia znaczącą dyferencję ofert poszczególnych placówek i prawdopodobnie zainteresowań zawodami ze strony absolwentów. Co drugi badany jest reprezentantem zawodu technik hotelarstwa, 12,2% respondentów to kucharze, natomiast 11,6% to kucharze małej gastronomii. Odsetek przedstawicieli innych zawodów plasuje się na poziomie minimalnych frakcji statystycznych (4% kelnerzy, 0,8% technicy obsługi turystycznej).

Podsumowanie

Boom związany z rozwojem rynku usług hotelarsko-gastronomicznych zdeterminował zasadniczo strukturę zawodów oferowanych przez szkoły ponadgimnazjalne. Zawód kelnera odbierany być może jako sezonowy, którego obowiązki podejmowane są przez studentów lub niewykwalifikowanych pracowników w okresie poszukiwań stałej pracy. Zawód technika obsługi turystycznej nie zakorzenił się jeszcze w świadomości pracodawców i stanowi zawód nierozpoznawalny z perspektywy przyszłych absolwentów. Do sfeminizowanych zawodów należy technik hotelarstwa a do zawodów zmaskulinizowanych kucharz.

Wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych identyfikujemy postawy proedukacyjne mobilizujące do kontynuowania nauki na poziomie wyższym. W porównaniu z rokiem 2007 wzrósł o 6,1 p. proc. wskaźnik scholaryzacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. W przeciwieństwie do lat poprzednich absolwenci częściej wybierają szkoły publiczne i tryb niestacjonarny studiów. Związane jest to przede wszystkim z tendencją depopulacyjną w uczelniach publicznych, możliwością integrowania pracy zawodowej ze studiami (tryb studiów) oraz utrzymującym się trendem z lat 2003 i 2007 do zmiany kierunku studiów. Głównym motywem kontynuacji nauki na kierunku związanym tematycznie z posiadanym wykształceniem są przyczyny subiektywne (osobiste zainteresowania) nie motywowane sytuacją rynku pracy. Z kolei obiektywna ocena rynku pracy (pragnienie zdobycia dwóch zawodów, poszerzenie kwalifikacji) decydują o zmianie kierunku kształcenia.

Podsumowanie

Wysoki odsetek absolwentów szkół niepublicznych jest konsekwencją zdominowania przez szkoły niepubliczne rynku oferty edukacyjnej obejmującej kierunek turystyka i rekreacja, a także kierunki pokrewne. W uczelniach publicznych istnieje tendencja do formalizowania specjalności lub specjalizacji związanych z turystyką na istniejących kierunkach studiów (np. na ekonomii, pedagogice, socjologii, stosunkach międzynarodowych itd.). Ze względu na wprowadzenie dyrektyw Deklaracji Bolońskiej maleje odsetek absolwentów jednolitych studiów magisterskich, rośnie zaś odsetek absolwentów studiów licencjackich (traktowanych jako studia zawodowe) oraz studiów uzupełniających (2-letnich). Analogicznie do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych obserwujemy proces feminizacji kierunku studiów.

Podsumowanie

Najczęściej wybieranym kierunkiem studiów nie związanym z bazowym wykształceniem jest pedagogika. Z drugiej strony obserwujemy rozparcelowanie kierunkowych zainteresowań absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na kierunki reprezentujące spectrum ścieżek edukacyjnych i specjalności.

Postawy absolwentów szkół wyższych wykazują trwałość tendencji z lat 2003 i 2007 o kontynuacji studiów.

Ujawnia się także konsekwencja wyboru kierunku studiów na poziomie studiów uzupełniających. Absolwenci kontynuują studia na kierunku turystyka i rekreacja.

Respondenci jako podstawowy motyw kontynuacji studiów wskazywali czynniki o charakterze prorozwojowym w obszarze zawodowym - świadczące o monitorowaniu rynku pracy i próbach pozycjonowania się w strukturze wymaganych kwalifikacji zawodowych (uzyskanie tytułu magistra, podniesienie kwalifikacji zawodowych).

W związku z realizacją postanowień Deklaracji Bolońskiej zmniejsza się odsetek absolwentów podejmujących jednolite studia magisterskie. Zmiana profilu kształcenia wyraźnie związana jest z podjęciem studiów uzupełniających, natomiast przyczyną zmiany kierunku studiów jest zmiana zainteresowań oraz konieczność poszerzenia kwalifikacji zawodowych. Obserwujemy rozproszenie wybieranych dyscyplin studiów z przewagą zarządzania i marketingu. Wybór nauk społecznych koresponduje ze studiami na kierunku turystyka i rekreacja.

Podsumowanie

W porównaniu z rokiem 2007 nieznacznie (o 4 p. proc.), zwiększyła się liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy deklarują się jako niepracujący.

Co trzeci respondent pracuje na stanowisku pracy nie związanym z wykształceniem kierunkowym. Tak wysoki odsetek pracujących poza wyuczonym zawodem sugeruje występowanie dekompozycji między liczbą absolwentów w poszczególnych zawodach a strukturą zatrudnienia.

W stosunku do lat 2003 i 2007 znacząco wzrósł odsetek absolwentów aktywnie poszukujących pracy. Jest to wskaźnik zintegrowany ze wzrostem odsetka absolwentów niepracujących. Wśród bezrobotnych zarysowują się dwie niezależne kategorie absolwentów: kontynuujących naukę oraz niemogących znaleźć pracy.

Ponad połowa badanych (59%) za podstawowy czynnik oceny poszukiwanego miejsca pracy uznaje zbieżność z uzyskanym wykształceniem zawodowym.

Respondenci są przeświadczeni o dużej wartości na rynku pracy zdanego egzaminu zawodowego, mimo iż nie znajduje to potwierdzenia w ich doświadczeniach. Aż 71% ankietowanych stwierdziło, że w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej pracodawcy pomijają kwestię egzaminów zawodowych. W konsekwencji prowadzi to do niższego niż w latach ubiegłych (tj. w porównaniu z latami 2003 i 2007) przekonania absolwentów o powtórnym wyborze takiego samego kierunku kształcenia.

W porównaniu z poprzednimi edycjami badania zwiększył się odsetek pracujących absolwentów szkół wyższych po kierunku turystyka i rekreacja. W stosunku do 2003 roku wzrost wynosi 18%, natomiast w stosunku do 2007 wynosi 12%.

Podsumowanie

Okres poszukiwania pracy przez absolwentów szkół wyższych -bezpośrednio po ukończeniu studiów - jest stosunkowo krótki - blisko 70% znajduje pracę w ciągu 1 miesiąca, co wskazuje na występujący popyt na pracowników tej specjalizacji. Niestety w przypadku absolwentów szkół ponadgimnazjalnych odsetek ten jest już znacznie niższy – zaledwie co druga osoba podejmująca pracę w zawodzie (49%) i co trzecia podejmująca zatrudnienie niezgodne z wykształceniem zawodowym (32%) znajduje pracę w tak krótkim okresie.

W dalszym ciągu utrzymuje się niski poziom bezrobocia w zawodach hotelarsko-turystyczno-gastronomicznych. Oznacza to, że uzyskana wiedza i umiejętności praktyczne (te ostatnie poddane pewnej krytyce) dają możliwość znalezienia miejsca pracy zarówno zgodnego jak i niezgodnego z przygotowaniem kierunkowym.

Stanowi to bardzo dobry rezultat w porównaniu z absolwentami innych kierunków studiów (np. socjologii od 3 do 5 miesięcy). W stosunku do lat 2003 i 2007 wyraźnie wzrósł odsetek absolwentów aktywnie poszukujących pracy (55,7% wskazań). Dla co trzeciego absolwenta istotnym czynnikiem oceny (a w konsekwencji selekcji) poszukiwanego miejsca pracy jest zbieżność z uzyskanym wykształceniem zawodowym.

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół wyższych kształcących kadry dla turystyki nadal stanowią kategorię pracowników absorbowanych przez rynek pracy. Czasookresy poszukiwania pracy oraz odsetek absolwentów pracujących w zawodzie zgodnym z kierunkowym wykształceniem wskazują na silną pozycję absolwentów na rynku pracy.

Podsumowanie

Jednoznacznie należy ocenić pozytywnie wartość wyższego wykształcenia związanego z kierunkiem turystyka i rekreacja. Wśród absolwentów wyższych uczelni występują najniższe wskaźniki marginalizacji zawodowej, w tym wydłużony okres poszukiwania pracy, odsetek pracujących niezgodnie z wykształceniem kierunkowym oraz odsetek bezrobotnych.

W opinii pracodawców dominuje trwałe przekonanie o wartości wyższego wykształcenia kierunkowego sugerujące istnienie potrzeby systematycznej profesjonalizacji branż turystycznej, hotelarskiej i gastronomicznej.

W porównaniu z poprzednimi edycjami badania nadal utrzymuje się relatywnie wysoki odsetek absolwentów szkół wyższych pracujących w zawodzie. Wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych uwidacznia się spadek zainteresowania kontynuowaniem nauki w kierunku bazowego wykształcenia, a jest to motywowane czynnikami wynikającymi z samooceny własnej wartości na rynku pracy. W przypadku absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zastanawia odsetek wskazań wyboru kierunku studiów niezgodnego z wykształceniem zawodowym. Pragnienie zdobycia dwóch zawodów stanowi tendencję nie wynikającą bezpośrednio z przygotowania zawodowego, ale jest charakterystycznym elementem asekuracyjnym młodych ludzi wchodzących na rynek pracy. Bardzo optymistycznym trendem występującym wśród abiturientów szkół ponadgimnazjalnych jest jednak rosnący wskaźnik scholaryzacji. Koresponduje to z potrzebami na kwalifikacje zawodowe zgłaszanymi przez pracodawców.

Podsumowanie

II. Analiza zatrudnienia w poszczególnych zawodach:

Widoczna jest zmiana formy zatrudniania pracowników w badanych zawodach – spada poziom absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zatrudnianych na umowę o pracę w kierunku umów cywilnoprawnych (umowy o dzieło, zlecenie itp.).

W porównaniu z edycjami badania 2003 i 2007 obserwowalny jest znaczący spadek odsetka absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zatrudnionych w ramach umowy na czas określony oraz w porównaniu z 2007 spadek odsetka zatrudnionych w ramach umowy na czas nieokreślony.

Zwiększył się radykalnie odsetek absolwentów pracujących w ramach umowy stażowej i umowy zlecenie. Przesunięcie to związane jest ze wzrostem wiedzy pracodawców na temat przywilejów podatkowych związanych z zatrudnianiem stażystów, a także z sezonowością pracy w branży turystycznej.

Struktura formy zatrudnienia absolwentów szkół wyższych zachowuje względną trwałość (w porównaniu z latami 2003 i 2007), przy wyraźnym zwiększeniu odsetka zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia i spadku zatrudnionych na podstawie umowy stażowej.

Podsumowanie

Wśród absolwentów pracujących aż 83% twierdzi, iż podjęcie pracy nie wiązało się ze zmianą miejsca zamieszkania. Wskazywać to może na ograniczoną mobilność absolwentów poszukujących pracy głównie w regionach zamieszkania i unikających wewnątrz krajowej migracji zarobkowej. Dla 82% absolwentów szkół wyższych, podjęcie pracy nie wiązało się z koniecznością zmiany miejsca zamieszkania. Analogicznie do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych wskazywać to może na ograniczoną mobilność absolwentów poszukujących pracy.

W dobie mobilnego rynku pracy możliwość znalezienia pracy w obrębie miejsca zamieszkania stanowić może nie tylko wskaźnik braku mobilności absolwentów, ale do pewnego stopnia wskaźnik stabilizacji rynku absorbującego znaczące frakcje absolwentów z przygotowaniem zawodowym. W porównaniu z badaniami z lat 2003 i 2007, pomimo zauważalnych spadków wartości nadal możemy mówić o bezpieczeństwie zawodowym rynku turystyczno-hotelarsko-gastronomicznego.

Podsumowanie

Zdecydowana większość – bo aż 85% absolwentów szkół ponadgimnazjalnych nigdy nie podejmowała pracy za granicą. Wśród wyjeżdżających pracować za granicę przeważają wyjazdy sezonowe na 2 do 3 miesięcy.

Czasookres wskazuje na miesiące wakacyjne i wzmacnia przekonanie o sezonowości podejmowanej pracy. Absolwenci w większości przypadków nie pracują w wyuczonym zawodzie. Zapewne zewnętrzne egzaminy zawodowe powinny być nostryfikowane lub spójne z wystandaryzowanymi egzaminami uznawanymi w Unii Europejskiej. Ułatwiłoby to legitymizację umiejętności zawodowych w krajach migracji zarobkowej.

Kierunkiem migracji zarobkowej absolwentów są kraje migracji poakcesyjnej, głównie Wielka Brytania i Niemcy, co odzwierciedla ogólny trend migracyjny młodych Polaków.

Również wśród absolwentów szkół wyższych, większość (76% osób) nie zdobywa - zarówno w czasie studiów jak po ich ukończeniu - doświadczenia w pracy za granicą.

Jednakże w odróżnieniu od absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ponad 65% absolwentów szkół wyższych podejmuje pracę za granicą w branżach związanych z kierunkowym wykształceniem.

Absolwenci pracujący za granicą najczęściej wyjeżdżali na okres od 2 do 3 miesięcy oraz od 4 do 6 miesięcy. Analogicznie do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych kierunkiem migracji zarobkowej absolwentów są także kraje migracji poakcesyjnej, głównie Wielka Brytania i Niemcy.

Podsumowanie

W stosunku do lat 2003 i 2007 wydłużył się okres poszukiwania pracy w zawodzie bezpośrednio po ukończeniu szkoły w kategoriach „od 1 do 3 miesięcy od ukończenia szkoły”, „od 3 do 6 miesięcy od ukończenia szkoły” oraz „od 6 do 12 miesięcy po ukończeniu szkoły”.

Zestawienia krzyżowe zawodów z interwałami poszukiwania pracy nie wskazują na wyraźne uprzywilejowanie jakiegokolwiek zawodu. Co interesujące wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych popularny jest model pracy na stanowisku samodzielnego specjalisty. Świadczy to o wartości niezależności w pracy zawodowej wśród absolwentów i możliwości samodecydowania o formach zatrudniania.

Podsumowanie

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, niezależnie od reprezentowanego zawodu, podkreślają satysfakcję z wykonywanej pracy. Nadal również utrzymuje się wysoki poziom zadowolenia absolwentów szkół wyższych z wykonywanej pracy.

W porównaniu z pomiarami z roku 2003 i 2007 zwiększył się odsetek pracujących absolwentów szkół wyższych. Co istotne, ponad połowa respondentów pracuje na stanowisku pracy nie związanym z wykształceniem kierunkowym. Wśród przyczyn podjęcia pracy niezgodnej z przygotowaniem zawodowym dominują czynniki osobiste, np. zmiana zainteresowań. Natomiast czynniki sytuacyjne związane z okazją pracy w innej branży lub brakiem pracy w branży turystyczno-hotelarsko-gastronomicznej w porównaniu z latami 2003 i 2007 tracą na znaczeniu. Absolwenci kierunku turystyka i rekreacja najczęściej podejmują pracę w handlu lub w sektorze usług. Wydaje się, że w przypadku absolwentów szkół wyższych rynek w niewielkim stopniu determinuje motywy podejmowania pracy w branży niezgodnej z wykształceniem.

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych poszukują pracy w różnych miejscach pytając o możliwość zatrudnienia. Znacząco wzrósł odsetek absolwentów, którzy uzyskali pracę w miejscu odbytych praktyk zawodowych. Techniki informatyczne, np. zastosowanie Internetu również przeobraża metody aktywnego poszukiwania pracy w zawodzie. Sposobem pozyskania pracy przez absolwentów szkół wyższych jest z kolei kontakt przez polecenie, znajomych lub rodzinę. Metoda bezpośredniego, samodzielnego poszukiwania pracy jest akcydentalna. W latach 2003 i 2007 częściej niż w 2010 roku poszukiwano pracy poprzez Urząd Pracy lub ogłoszenie w gazecie.

W porównaniu z rokiem 2007 zwiększył się odsetek absolwentów szkół ponadgimnazjalnych pozytywnie oceniających przygotowanie do pracy zawodowej wyniesione z nauki w ukończonej szkole (w 2010 roku celująco oceniło przygotowanie o 5,4 p. proc. więcej respondentów niż w roku 2007).

Podsumowanie

III. Ocena kompetencji z punktu widzenia absolwentów:

W porównaniu z rokiem 2007 absolwenci szkół ponadgimnazjalnych bardziej pozytywnie oceniają przygotowanie do pracy zawodowej wyniesione z nauki w ukończonej szkole. W ramach szczegółowej oceny kompetencji podkreślano niewystarczający poziom nauczania przedmiotów praktycznych. Jest to stale powtarzający się zarzut werbalizowany przez absolwentów. Zasadność zwrócenia uwagi na nauczanie odpowiedniego poziomu umiejętności praktycznych łączy się z niskim poziomem wykorzystywania w pracy umiejętności nabytych w ramach procesu edukacyjnego. Również pracujący w zawodzie absolwenci szkół wyższych pozytywnie oceniają przygotowanie do pracy zawodowej uzyskane w trakcie nauki, ale krytycznie podchodzą do nauczania umiejętności praktycznych. Oczywistym wnioskiem wynikającym z analizy danych jest sugestia zwiększenia zajęć warsztatowych i ćwiczeniowych w ramach standardu minimum nauczania.

Potwierdza się także tendencja z lat 2003 i 2007 związana ze wzrostem znajomości języka angielskiego wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i szkół wyższych. Ujawnia się także spadek zainteresowaniem językami romańskimi (j. francuski, j. włoski). Stopień znajomości języków obcych w mowie i piśmie, w przypadku języków deklarowanych, należy uznać za wysoki zarówno w przypadku absolwentów szkół ponadgimnazjalnych jak i absolwentów szkół wyższych. Siedem i trzy lata wcześniej absolwenci wykazywali mniejszy stopień znajomości języków obcych. W porównaniu z badaniami z roku 2003 i 2007 absolwenci częściej podejmują naukę języków obcych w ramach kursów prywatnych i wyjazdów za granicę.

Podsumowanie

Spośród badanych aż 80,2% zdało egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, a spośród rezygnujących z egzaminu podstawowymi przyczynami rezygnacji były względy rodzinne, problemy zdrowotne, poprawka, brak wymogu ze strony pracodawców i za wysoka punktacja. Nadal utrzymuje się relatywnie wysoki poziom zaufania do egzaminów zawodowych jako gwarancji opanowania przez absolwenta wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu danego zawodu. Największe problemy sprawiły zdającym zadania wymagające znajomości języka obcego. W przypadku zawodu technik hotelarstwa tylko 52% zdających potrafiło poprawnie napisać w języku obcym list powitalny dyrektora hotelu skierowany do gościa specjalnego. Podobne wyniki osiągnęli zdający opracowując wykaz działań hotelu związanych z kompleksową obsługą gościa (55% odpowiedzi spełniających wymagania), oraz proponując procedury przyjęcia gościa do hotelu i wymeldowania go z hotelu (50%).

Wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych aż 63% przyznaje się do braku wiedzy na temat egzaminów na tytuł czeladnika lub mistrza. Z drugiej strony badani charakteryzują się wysokim poziomem zaufania do egzaminów na tytuł czeladnika lub mistrza jako do formy obiektywnej oceny wiedzy i umiejętności absolwenta z zakresu danego zawodu. Ów dysonans interpretować należy uznaniem idei egzaminów uprawomocniających wiedzę i umiejętności za bardzo ważne atuty rynku pracy przy powiązaniu z brakiem wiedzy na temat egzaminów zawodowych.

Podsumowanie

Pracodawcy zatrudniający nowego pracownika przypisują znaczenie umiejętnościom „miękkim” tzn. wysokiej kulturze osobistej oraz motywacji do pracy. Koresponduje to z badaniami kompetencji wymaganych od pracowników przeprowadzonymi na zlecenie IPISS w 2009 roku. W porównaniu z rokiem 2007 spadło znaczenie doświadczenia zawodowego i ograniczania zatrudnienia jako powodów niezatrudniania absolwentów techników/szkół policealnych, natomiast wzrosła waga preferowania osób z wykształceniem wyższym - 47,9% wskazań. Pracodawcy w większym stopniu niż w roku 2007 preferują absolwentów kierunkowego technikum/szkoły policealnej kontynuujących naukę na studiach (różnica 18 p. proc.), niż absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Aż 55% respondentów pozytywnie ocenia poziom przygotowania zatrudnionych absolwentów do pracy zawodowej. Ponad połowa badanych pracodawców stwierdza, iż absolwenci są przygotowani do pracy zawodowej. W 2007 roku większe znaczenie pracodawcy przypisywali preferencjom wynikającym z zatrudnienia absolwenta oraz wiedzy i umiejętnościom praktycznym nabywanym w procesie kształcenia.

Ponad połowa pracodawców deklaruje brak zainteresowania w procesie rekrutacyjnym zdaniem egzaminu zawodowego przez absolwentów. Pracodawcy w mniejszym stopniu niż w roku 2007 uznają egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe za atut na rynku pracy. Wnioskiem jest rozpropagowanie egzaminów jako obiektywnego kryterium kompetencji zawodowych. Należy szukać odpowiedzi na pytanie dlaczego pracodawcy nie przywiązują szczególnego znaczenia – a być tak powinno, do faktu posiadania przez kandydatów po technikach i szkołach policealnych kierunkowego wykształcenia – wykształcenia branżowego. Jest to przecież podstawowy element powiązania wykształcenia specjalistycznego z rynkiem pracy.

Podsumowanie

IV. Analiza oferty edukacyjnej szkół kształcących kadry dla branży turystycznej

W porównaniu z rokiem 2007 wzrosła liczba szkół ponadgimnazjalnych kształcących kadry dla turystyki i wynosi 2219. Prawdopodobną przyczyną tak znacznego wzrostu przyczyną jest dodanie w badaniach 2010 zawodu kucharz małej gastronomii, który w poprzednich edycjach nie był reprezentowany. Większość szkół publicznych kształci w trybie dziennym, zaś szkoły niepubliczne oferują najczęściej tryb zaoczny. W porównaniu z rokiem 2007 zwiększyła się liczba szkół kształcących w zawodach technik hotelarstwa, technik obsługi turystycznej i kucharz. Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej to zawód, który ma w swojej ofercie najmniej placówek. Liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w 2009 roku podwoiła się w stosunku do roku 2006. Podstawowym językiem obcym w szkołach ponadgimnazjalnych jest język angielski. Jego z wielokrotnione występowanie w ofercie edukacyjnej poszczególnych województw jest zintegrowane przede wszystkim z liczbą ośrodków akademickich zlokalizowanych w aglomeracjach miejskich.

W porównaniu do roku 2007 zanotowano wzrost liczby uczelni wyższych (z 60 do 78 szkół) posiadających w swojej ofercie kierunek turystyka i rekreacja. 14 spośród przebadanych uczelni utworzyło kierunek turystyka i rekreacja w ciągu ostatnich trzech lat. Największym skupiskiem uczelni kształcących na ww. kierunku jest województwo mazowieckie, a następnie małopolskie i wielkopolskie. Liczba absolwentów kierunku turystyka i rekreacja wzrosła w porównaniu do roku 2007. Język angielski jest nadal podstawowym językiem obcym w ofercie szkół wyższych, ale w stosunku do roku 2007 zwiększyła się oferta języka hiszpańskiego.

Ogólnie obserwujemy zwiększenie potencjału szkół kształcących kadry dla branży turystycznej zarówno w zakresie liczby absolwentów, jak i we wzroście liczby placówek edukacyjnych.

Rekomendacije

Rekomendacje

1. Promowanie wśród pracodawców kompletnej i rzetelnej informacji na temat zewnętrznych egzaminów zawodowych potwierdzających kwalifikacje zawodowe.
2. Położenie jeszcze większego nacisku na poziom zajęć praktycznych we wszystkich placówkach edukacyjnych kształcących kadry dla gospodarki turystycznej (ze względu na zwiększenie się poziomu postaw krytycznych wśród absolwentów zarówno szkół ponadgimnazjalnych jak i wyższych dotyczący oceny pozyskiwanych umiejętności praktycznych w trakcie nauki).
3. Zobligowanie szkół ponadgimnazjalnych do rzetelnego przeprowadzenia i nadzorowania praktyk zawodowych.
4. Powtórne rozpatrzenie (działania z roku 2005 i 2008) możliwości uruchomienia kolejnego kierunku studiów nazwanego „Gospodarka turystyczna”.
5. Opracowanie projektu wyższych studiów I stopnia dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy ukończyli zawody gastronomiczne.

Rekomendacje

6. Zintensyfikowanie działań ukierunkowanych na organizowanie doskonalenia i doksztacenia zawodowego (udział w kursach branżowych, konkursach, studiach podyplomowych, konferencjach metodyczno-dydaktycznych, itp.).
7. Skoncentrowanie systemu monitoringu i standaryzacji programów dydaktycznych na zewnętrznych egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe tak, aby stały się rzeczywistym atutem dla pracodawców przy zatrudnianiu.
8. Opracowanie procedur stałego monitorowania programów nauczania w celu zachowania standardów kształcenia bazujących na identyfikacji potrzeb rynku pracy.
9. Nostryfikacja i wystandaryzowanie egzaminów zawodowych z egzaminami uznawanymi w Unii Europejskiej.
10. Ukierunkowanie działań w szkołach przygotowujących kadry dla branży turystycznej na taki model zajęć praktycznych, aby stał się nieustającym procesem dostosowawczym do zmieniających się oczekiwań rynku pracy.

